

INHOUDSOPGAWE

AFDELING

Die bylae
Inleiding, algemene uitsonderings, bepalinge en voorwaardes
Brand
Geboue omvattend
Kantoorinhoud
Sake-onderbreking
Rekenings ontvangbaar
Diefstal
Geld
Glas
Getrouheid
Goedere in transito
Sake alle risiko's
Toevallige skade
Gemeenregtelike aanspreeklikheid (Eise ingestel-grondslag)
Gemeenregtelike aanspreeklikheid (Gebeurtenisgrondslag)
Werkgewersaanspreeklikheid
Aangegewe voordele
Groep persoonlike ongevalle
Motor
Elektroniese toerusting
Motorhandelaars – interne risiko's
Motorhandelaars – eksterne risiko's
Huiseienaars
Huisbewoners
Masjinerie breekskade
Masjinerie breekskade (sake-onderbreking)
Verslegting van voorraad
Derdeparty rekenaar- en fondsoordragbedrog
Grasperke en besproeiingstelsels
Sambreelaanspreeklikheid

Verwysing word in die bylae gemaak slegs na sodanige afdelings wat op hierdie indeks as ingesluit aangedui word en polisbewoordinge word slegs ten opsigte van sodanige afdelings aangeheg.

By die eerste uitreiking van hierdie polis (of enige afdeling daarvan) moet u asseblief seker maak dat alle bladsye van alle ingeslote afdelings in hierdie dokument vervat is.

By hernuwing of hersiening word polisbewoordinge nie heruitgereik nie. Hierdie bylae word hersien en heruitgereik wanneer nodig, tesame met enige afdelingbylae wat verander mag word.

ALGEMENE UITSONDERINGS VOORWAARDES EN BEPALINGS

Onderworpe aan die bepaling, uitsonderings, voorwaardes (opskortend of andersins) en as teenprestasie daarvoor en op voorwaarde dat die premie vooraf deur of namens die versekerde betaal en deur of namens die versekeraar ontvang word, stem die versekeraar vermeld in die bylae in om die versekerde deur middel van betaling of na die versekeraar se keuse deur vervanging of herstel tot hoogstens die versekerde bedrae, skadeloosstellings- en vergoedingsperke en bedrae gespesifiseer skadeloos te stel of te vergoed ten opsigte van die versekerde gebeurtenisse wat gedurende die versekeringstydperk, en soos andersins voorsien, plaasvind ingevolge die afdelings hierin vervat.

Indien meer as een versekeringsmaatskappy of versekeraar aan hierdie versekering deelneem, word die woord "versekeraar" na "versekeraars" gewysig, waar dit ook al in hierdie polis voorkom. In hierdie geval is die persentasie aandeel van elke versekeraar soos in die bylae van hierdie polis vermeld en die aanspreeklikheid van elke sodanige versekeraar is afsonderlik beperk tot die persentasie aandeel wat teenoor sy naam aangetoon is.

Spesifieke uitsonderings, voorwaardes en bepaling stel algemene uitsonderings, voorwaardes en bepaling ter syde.

ALGEMENE UITSONDERINGS

1. Oorlog, oproer en terrorisme

- (A) Hierdie polis dek nie verlies van of skade aan eiendom wat betrekking het op of veroorsaak is deur die volgende nie:
- (i) burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking, uitsluiting of openbare onrus of enige daad of handeling wat daarop bereken of gerig is om enige van die voormelde te veroorsaak;
 - (ii) oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede of krygsverrigtinge (hetsy oorlog verklaar is al dan nie) of burgeroorlog;
 - (iii) (a) muitery, militêre opstand, militêre of geïsurpeerde gesag, krygswet of 'n staat van beleg of enige ander gebeurtenis of oorsaak wat die afkondiging of handhawing van krygswet of 'n staat van beleg bepaal;
 - (b) opstand, rebellie of revolusie;
 - (iv) enige optrede (ongegag of dit ten behoeve van enige organisasie, liggaam, persoon of groep persone is) wat daarop bereken of gerig is om enige staat of regering of enige provinsiale, plaaslike of stamowerheid met dwang of deur vrees, terrorisme of geweld te beïnvloed of omver te werp;
 - (v) enige optrede wat daarop bereken of gerig is om verlies of skade te veroorsaak ten einde enige politieke doel, oogmerk of saak te bevorder, of om maatskaplike of ekonomiese verandering teweeg te bring of uit protes teen enige staat of regering of enige provinsiale, plaaslike of stamowerheid, of met die doel om vrees by die publiek of enige deel daarvan in te boesem;
 - (vi) enige poging tot optrede waarna in klousule (iv) of (v) hierbo verwys word;

- (vii) die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl op ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in klousule (A) (i), (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) hierbo verwys word.

Indien die versekeraar beweer dat verlies of skade uit hoofde van klousule (A) (i), (ii), (iii), (iv), (v), (vi) of (vii) van hierdie uitsondering nie deur hierdie polis gedek word nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

- (B) Hierdie polis dek nie verlies of skade nie wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van enige gebeurtenis waarvoor 'n fonds gestig is ingevolge die Wet op Oorlogskadeversekering en -vergoeding 1976 (Nr. 85 van 1976) of enige soortgelyke wet wat van krag is in enige van die gebiede waarop hierdie polis van toepassing is.
- (C) Nieteenstaande enige bepaling van hierdie polis, met inbegrip van enige uitsluiting, uitsondering of uitbreiding of ander bepaling wat nie hierin vervat word nie en wat andersins 'n algemene uitsondering ter syde sou stel, dek hierdie polis nie verlies van of skade aan eiendom of enige uitgawe van enige aard hoegenaamd nie wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur, ontstaan uit of in verband met enige daad van terrorisme, ongeag enige ander oorsaak of voorval wat tergelykertyd of in enige volgorde bydra tot die verlies, skade of uitgawe.

Vir die doeleinde van hierdie Algemene uitsondering 1(C) sluit 'n daad van terrorisme in, sonder beperking, die gebruik van geweld of krag of dreigement daartoe, hetsy as 'n daad wat skadelik vir menslike lewe is al dan nie, deur enige persoon of groep persone, hetsy daar alleen opgetree word of in verband met enige organisasie of regering of enige ander persoon of groep persone, wat gepleeg word vir politieke, godsdienstige, persoonlike of ideologiese redes of doeleindes, met inbegrip van enige daad wat gepleeg word met die bedoeling om enige regering te beïnvloed of om vrees by die publiek, of enige sektor van die publiek, in te boesem.

Indien die maatskappy beweer dat verlies of skade uit hoofde van klousule 1(C) van hierdie uitsondering nie deur hierdie polis gedek word nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

2. Kern

Behalwe wat die afdelings Getrouheid, Aangegewe Voordele en Groep Persoonlike Ongevalle betref,

- (i) dek hierdie polis nie die volgende nie:
 - (a) verlies of vernietiging van of skade aan enige eiendom hoegenaamd of enige verlies of uitgawe hoegenaamd wat voortspruit of ontstaan daaruit of enige gevolglike verlies;
 - (b) enige regs aanspreeklikheid van watter aard ook al;

wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word of waartoe bygedra word deur of wat voortspruit uit ioniserende uitstralings of kontaminasie deur radioaktiwiteit wat afkomstig is van enige kernbrandstof of van enige kernafval weens die verbranding van kernbrandstof.

Slegs vir die doeleindes van hierdie uitsondering sluit verbranding enige selfonderhoudende kernsplytingsproses in.

- (ii) is die skadeloosstelling wat hierdie polis verleen, nie van toepassing op en sluit nie enige verlies, vernietiging, skade of regs aanspreeklikheid in nie wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur of waartoe bygedra word deur of wat ontstaan uit kernwapenmateriaal.

3. Rekenaarverliese

Algemene uitsondering van toepassing op alle afdelings van hierdie polis wat skade aan eiendom of die gevolge van skade aan eiendom of enige aanspreeklikheid verseker.

Nieteenstaande enige bepaling van hierdie polis, met inbegrip van enige uitsluiting, uitsondering of uitbreiding of ander bepaling wat nie hierby ingesluit is nie wat andersins 'n algemene uitsondering ter syde sou stel, dek hierdie polis nie:

- (a) verlies of vernietiging van of skade aan enige eiendom hoegenaamd (insluitende 'n rekenaar) of enige verlies of uitgawe hoegenaamd voortspruitend uit of as gevolg daarvan;
- (b) enige regs aanspreeklikheid hoegenaamd;
- (c) enige gevolglike verlies;

regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of waartoe bygedra word deur of wat bestaan of voortspruit uit die onvermoë of onklaarraking van enige rekenaar, hetsy korrek of enigsins:

- (i) om enige datum as die korrekte of ware kalenderdatum te behandel of om op korrekte of toepaslike wyse enige data of inligting te herken, te manipuleer, te interpreteer, te verwerk, te berg of te ontvang of om daarop te reageer, of om enige opdrag of instruksie uit te voer, met betrekking tot of in verband met enige sodanige datum nie, of
- (ii) om enige data vas te lê, te stoor of op korrekte wyse te verwerk as gevolg van die uitvoer van enige opdrag wat in enige rekenaar geprogrammeer is, synde 'n opdrag wat die verlies van data of die onvermoë om sodanige data op of na enige datum vas te vang, te bewaar, te behou of op korrekte wyse te verwerk veroorsaak nie, of
- (iii) om enige inligting of kode vas te lê, te stoor, te behou of te verwerk vanweë programfoute, foutiewe invoer of die onopsetlike kansellering of bederwing van data en/of programme nie, of
- (iv) om enige data vas te lê, te stoor, te behou of te verwerk as gevolg van die handeling van enige rekenaarvirus of ander bederwende, skadelike of andersins ongemagtigde kode of instruksie met inbegrip van enige Trojaanse perd, tyd- of logikabom of wurm of enige ander vernietigende of ontwrigtende kode, media of program of verstoring.

'n Rekenaar sluit in enige rekenaar, dataverwerkingstoerusting, mikroskyfie, geïntegreerde stroombaan of soortgelyke toestel in rekenaar- of nie-rekenaartoerusting of enige rekenaarsagteware, -gereedskap, -bedryfstelsel of enige rekenaarhardeware of perifere toerusting en die inligting en data wat elektronies of andersins in of op enige van bogenoemde bewaar word, hetsy die eiendom van die versekerde al dan nie.

Spesiale uitbreiding tot Algemene uitsondering 3

- A. Verlies of vernietiging van of skade aan die versekerde eiendom deur brand, ontploffing, weerlig, aardbewing of enige van die ingeslote spesiale gevare waarna hieronder verwys word of waarvoor die afdelings Glas, Werkgewersaanspreeklikheid, Aangegewe Voordele, Groep Persoonlike Ongevalle of Motor skadeloosstelling verleen, word nie deur hierdie Algemene uitsondering uitgesluit nie:

Die enigste spesiale gevare wat vir die doeleinde van hierdie spesiale uitbreiding ingesluit word, is skade wat veroorsaak word deur:

- 1. storm, wind, water, hael of sneeu met uitsluiting van skade aan eiendom:
 - (a) wat voortspruit uit enige prosesse wat dit ondergaan wat noodsaaklikerwys die gebruik of aanwending van water behels;
 - (b) wat veroorsaak word deur 'n vloedgolf wat ontstaan as gevolg van 'n aardbewing of vulkaniese uitbarsting;
 - (c) in die ondergrondse werkverrigtinge van enige myn;
 - (d) in die ope lug (behalwe geboue, strukture en toerusting wat ontwerp is om in die ope lug te wees of te werk);*
 - (e) in enige struktuur wat nie geheel en al onder dak is nie;*

(f) wat keermure is;*

**tensy dit so beskryf en spesifiek as 'n afsonderlike item verseker word.*

2. lugvaartuie en ander lugtoestelle of voorwerpe wat daaruit laat val word;
3. botsing deur diere, bome, antennes, satellietskottels of voertuie met uitsluiting van skade aan sodanige diere, bome, antennes, satellietskottels, voertuie of eiendom in of op sodanige voertuie.

Hierdie spesiale gevare dek nie slytasie of geleidelike agteruitgang nie.

- B. Algemene uitsondering 3 is ook nie van toepassing op gevolglike verlies soos verseker deur enige Sakeonderbreking-skadeloosstelling van hierdie polis nie tot die mate wat sodanige gevolglike verlies voortspruit uit skade aan die versekerde eiendom deur die gevare waarna in Spesiale uitbreiding A hierbo verwys word.
- C. Hierdie Spesiale uitbreiding verseker nie enige verlies, vernietiging of gevolglike verlies nie indien dit nie in die afwesigheid van hierdie Rekenaarverliese Algemene uitsondering en hierdie Spesiale uitbreiding verseker sou gewees het nie.
- D. Hierdie Spesiale uitbreiding is nie van toepassing op enige Gemeenregtelike Aanspreeklikheid-skadeloosstelling nie.

ALGEMENE VOORWAARDES

Onderhewig aan die bepalings van Artikel 55 van die Wet op Korttermynversekering Nr 53 van 1998 (soos gewysig)

1. Wanvoorstelling, wanbeskrywing en nie-openbaarmaking

Wanvoorstelling, wanbeskrywing of nie-openbaarmaking van enige wesenlike besonderheid maak, na gelang van die geval, die besondere item, afdeling of onderafdeling van die polis ongeldig wat deur sodanige wanvoorstelling, wanbeskrywing of nie-openbaarmaking geraak word.

2. Ander versekering

Indien daar ten tyde van enige gebeurtenis wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie polis versekering by enige ander versekeraars bestaan wat die versekerde teen die omskrewe gebeurtenisse dek, is die versekeraar slegs aanspreeklik vir die vergoeding van 'n eweredige deel van die bedrag wat betaalbaar is deur of aan die versekerde ten opsigte van sodanige gebeurtenis. Indien enige sodanige ander versekering onderworpe is aan enige eweredigheidsvoorwaarde, is hierdie polis, indien dit nog nie aan enige eweredigheidsvoorwaarde onderworpe is nie, op dieselfde manier aan eweredigheid onderworpe.

3A. Kansellasie

Hierdie polis of enige afdeling daarvan mag te eniger tyd deur die versekeraar gekanselleer word met skriftelike kennisgewing van 30 dae (of sodanige ander tydperk as waarop daar onderling ooreengekom is) of deur die versekerde met onmiddellike kennisgewing. By kansellasie deur die versekerde is die versekeraar daarop geregtig om die gebruikelike korttermyn- of minimum premie te behou vir die tydperk wat die polis of afdeling van krag was. By kansellasie deur die versekeraar is die versekerde geregtig daarop om 'n eweredige deel van die premie te eis vir die onverstreke versekeringstydperk vanaf die kansellasiedatum, onderworpe aan Algemene voorwaarde 4.

3B. Voortsetting van dekking (waar die premie deur middel van 'n bankdebietorder of transmissierekening betaalbaar is)

Die premie is vooruitbetaalbaar en indien dit nie teen die betaaldag deur die versekeraar ontvang word nie, word hierdie versekering vanaf middernag op die laaste dag van die voorafgaande versekeringstydperk as gekanselleer beskou, tensy die versekerde kan bewys dat versuim om te betaal 'n fout van sy bank of ander betaalagent was. Die betaaldag is die eerste dag van elke kalendermaand waar die premies maandeliks betaalbaar is; die eerste dag van

- (a) elke derde
- (b) elke sesde of
- (c) elke twaalfde kalendermaand ná aanvang waar die premie kwartaalliks, halfjaarlik of jaarlik betaalbaar is.

4. Premie-aanpassing

Indien die premie vir enige afdeling van hierdie polis volgens enige geraamde syfers bereken word, moet die versekerde ná die verstryking van elke versekeringstydperk die versekeraar van sodanige besonderhede en inligting voorsien as wat die versekeraar vir die herberekening van die premie vir sodanige tydperk mag verlang. Enige verskil word deur of aan die versekerde betaal, na gelang van die geval.

5. Voorkoming van verlies

Die versekerde moet alle redelike stappe doen en voorsorgmaatreëls tref om ongelukke en verliese te voorkom.

6. Eise

- (a) Wanneer enige gebeurtenis plaasvind wat aanleiding mag gee tot 'n eis ingevolge hierdie polis, moet die versekerde op sy eie onkoste:
 - (i) die versekeraar so gou moontlik daarvan in kennis stel en besonderhede verstrek van enige ander versekering wat sodanige gebeurtenisse dek as wat hierdeur verseker word;
 - (ii) die polisie so gou moontlik ná die gebeurtenis in kennis stel van enige eis waarby diefstal (indien dit deur die versekeraar vereis word) of die verlies van eiendom betrokke is en alle moontlike stappe doen om die skuldige party aan die kaak te stel en die gesteelde of verlore eiendom terug te vind;
 - (iii) so gou moontlik ná die gebeurtenis volledige besonderhede van enige eis skriftelik aan die versekeraar voorlê;
 - (iv) die versekeraar van sodanige bewyse, inligting en beëdigde verklarings voorsien as wat die versekeraar mag verlang en onmiddellik aan die versekeraar enige kennisgewing stuur van 'n eis of enige mededeling, lasbrief, dagvaarding of ander geregtelike prosesstuk wat teen die versekerde uitgereik of begin is in verband met die gebeurtenis wat aanleiding gee tot die eis.
- (b) Geen eis (behalwe 'n eis ingevolge die afdeling Sake-onderbreking, Getrouheid, Aangegewe Voordele of Groep Persoonlike Ongelukke of die uitbreiding persoonlike ongelukke (aanranding) ingevolge die afdeling Geld, indien toepaslik) is betaalbaar nie ná die verloop van 24 maande of sodanige langer tydperk as wat die versekeraar mag toestaan vanaf die plaasvind van 'n gebeurtenis, tensy die eis die onderwerp van 'n hangende regsgeding is of 'n eis ten opsigte van die versekerde se regs aanspreeklikheid teenoor 'n derde party.

- (c) Geen eis is betaalbaar nie tensy die versekerde betaling eis deur binne ses maande ná die skriftelike afwysing van die eis prosesstukke aan die versekeraar te beteken en sodanige stappe finaliseer.
- (d) Indien die eiendom (die onderwerp van die eis) of enige deel daarvan gevind word ná die betaling van 'n eis ingevolge hierdie polis ten opsigte van verlore of gesteelde eiendom, moet die versekerde alle hulp verleen by die identifisering en fisieke terugvind van sodanige eiendom indien hy deur die versekeraar gevra word om dit te doen, met dien verstande dat die versekerde se redelike onkoste by sodanige hulpverlening deur die versekeraar vergoed word. Sou die versekerde weier om ingevolge hierdie voorwaarde hulp te verleen wanneer hy gevra word, word die versekerde onmiddellik aanspreeklik om aan die versekeraar alle bedrae wat ten opsigte van die eis betaal is, terug te betaal.

7. Versekeraar se regte ná 'n gebeurtenis

- (a) By die plaasvind van enige gebeurtenis ten opsigte waarvan 'n eis ingevolge hierdie polis ingestel is of ingestel word, mag die versekeraar en elke persoon wat deur hom gemagtig is, sonder om daardeur enige aanspreeklikheid op te loop en sonder benadeling van die versekeraar se reg om hom op enige voorwaarde van hierdie polis te beroep;
 - (i) enige beskadigde eiendom in besit neem, binnegaan of in besit hou en op enige redelike manier daarmee handel. Hierdie voorwaarde geld as bewys van magtiging deur die versekerde aan die versekeraar om so op te tree. Die versekerde is nie daarop geregtig om enige eiendom aan die versekeraar prys te gee nie, hetsy die versekeraar dit in besit geneem het of nie;
 - (ii) die verdediging of skikking van enige eis in die naam van die versekerde oorneem en voer en in die naam van die versekerde tot sy eie voordeel enige eis om skadeloosstelling of skadevergoeding of andersins voer en volle seggenskap hê in die voer van enige geding en in die skikking van enige eis. Geen erkenning, verklaring, aanbod, belofte, betaling of skadeloosstelling mag sonder die skriftelike toestemming van die versekeraar deur die versekerde gedoen word nie.
- (b) Die versekerde moet, op onkoste van die versekeraar, alle sodanige dinge doen en toelaat dat dit gedoen word as wat nodig mag wees of redelikerwys deur die versekeraar vereis kan word ten einde enige regte af te dwing waarop die versekeraar by skadeloosstelling van die versekerde gesubrogeer is of sou word, afgesien daarvan of sodanige dinge voor of ná sodanige skadeloosstelling vereis word.
- (c) Ten opsigte van enige afdeling van hierdie polis ingevolge waarvan skadeloosstelling verleen word vir aanspreeklikheid teenoor derde partye, mag die versekeraar by die plaasvind van enige gebeurtenis aan die versekerde die skadeloosstellingsperk betaal wat ten opsigte van sodanige gebeurtenis verleen word, of enige kleiner bedrag waarvoor die eis of eise wat uit sodanige gebeurtenis voortspruit, geskik kan word en die versekeraar is daarna nie verder aanspreeklik ten opsigte van sodanige gebeurtenis nie.

8. Bedrog

Indien enige eis ingevolge hierdie polis in enige opsig bedrieglik is of indien enige bedrieglike metodes of middele deur die versekerde of enigiemand wat namens hom optree met sy medewete of toestemming gebruik word om enige voordeel ingevolge hierdie polis te verkry of indien enige gebeurtenis veroorsaak word deur die opsetlike daad of met die oogluikende toelating van die versekerde, word alle voordele wat deur hierdie polis ten opsigte van enige sodanige eis verskaf word, verbeur.

9. Herstel van dekking na verlies (nie van toepassing op voorraad op 'n verklaringsgrondslag of op enige afdeling waar dit as nie van toepassing nie vermeld word)

As teenprestasie daarvoor dat die versekerde bedrae, waar van toepassing, nie met die bedrag van enige verlies verminder word nie, moet die versekerde 'n bykomende premie betaal op die bedrag van die verlies vanaf die datum waarop dit plaasvind of vanaf die datum van herstel of vervanging (wat ook al die laatste is) tot die verstryking van die versekeringstydperk.

10. Nie-nakoming van voorwaardes

Die voorwaardes van hierdie polis en afdelings daarvan geld afsonderlik vir elkeen van die risiko's wat verseker word en nie gesamentlik nie, sodat enige nie-nakoming die afdeling ongeldig maak slegs ten opsigte van die risiko waarop die nie-nakoming van toepassing is.

11. Geen regte aan ander persone nie

Tensy anders bepaal, verleen niks in hierdie polis enige regte aan enige persoon behalwe die versekerde nie. Enige uitbreiding wat skadeloosstelling aan enige persoon anders as die versekerde verleen, gee geen eisregte aan sodanige persoon nie. Die bedoeling is dat die versekerde namens sodanige persoon moet eis. Die kwitansie van die versekerde is in elke geval 'n volle ontslag vir die versekeraar.

12. Kollektiewe versekering

Indien hierdie versekering 'n kollektiewe versekering is, word algemene voorwaarde 6 (a) (iv) hierbo soos volg gewysig:

“die hoofversekeraar namens die versekeraars van sodanige bewyse, inligting en beëdigde verklarings voorsien as wat die versekeraars mag verlang en onmiddellik aan die hoofversekeraar enige kennisgewing stuur van 'n eis of enige mededeling, lasbrief, dagvaarding of ander geregtelike prosesstuk wat teen die versekerde uitgereik of begin is in verband met die gebeurtenis wat aanleiding gee tot die eis.”

en algemene voorwaarde 7 word deur die volgende vervang:

“7. Versekeraar se regte na 'n eis

- (a) By die plaasvind van enige gebeurtenis ten opsigte waarvan 'n eis ingevolge hierdie polis ingestel is of ingestel word, mag die hoofversekeraar en elke persoon wat deur hom gemagtig is, sonder om daardeur enige aanspreeklikheid op te loop en sonder benadeling van die versekeraars se reg om hulle op enige voorwaarde van hierdie polis te beroep:
 - (i) enige beskadigde eiendom in besit neem, binnegaan of in besit hou en op enige redelike manier daarmee handel. Hierdie voorwaarde geld as bewys van magtiging deur die versekerde aan die hoofversekeraar om namens die versekeraars so op te tree. Die versekerde is nie daarop geregtig om enige eiendom aan die versekeraars prys te gee nie, hetsy die hoofversekeraar dit in besit geneem het of nie;
 - (ii) die verdediging of skikking van enige eis in die naam van die versekerde oorneem en voer en in die naam van die versekerde tot sy eie voordeel enige eis om skadeloosstelling of skadevergoeding of andersins voer en volle seggenskap hê in die voer van enige geding en in die skikking van enige eis. Geen erkenning, verklaring, aanbod, belofte, betaling of skadeloosstelling mag sonder die skriftelike toestemming van die versekeraars deur die versekerde gedoen word nie.
- (b) Die versekerde moet, op onkoste van die versekeraars, alle sodanige dinge doen en toelaat dat dit gedoen word as wat nodig mag wees of redelikerwys deur die versekeraars vereis kan word ten einde enige regte af te dwing waarop die versekeraars by skadeloosstelling van die versekerde gesubrogeer is of sou word, afgesien daarvan of sodanige dinge voor of na sodanige skadeloosstelling vereis word.

- (c) Ten opsigte van enige afdeling van hierdie polis ingevolge waarvan skadeloosstelling verleen word vir aanspreeklikheid teenoor derde partye, mag die versekeraars in die geval van enige gebeurtenis aan die versekerde die skadeloosstellingsperk betaal wat ten opsigte van sodanige gebeurtenis verleen word, of enige kleiner bedrag waarvoor die eis of eise wat uit sodanige gebeurtenis voortspruit, geskik kan word, en die versekeraar is daarna nie verder aanspreeklik ten opsigte van sodanige gebeurtenis nie.”

13. Interpretasie

Die oorspronklike dokument is in Engels opgestel. Indien daar enige twyfel bestaan oor die interpretasie van enige woord, frase of deel van hierdie dokument, geniet die Engelse weergawe voorkeur.

ALGEMENE BEPALINGS

Onderhewig aan die bepalinge van Artikel 55 van die Wet op Korttermynversekering Nr 53 van 1998 (soos gewysig)

A. Eisevoorbereidingskoste

Die versekering word ingevolge elke afdeling van hierdie polis uitgebrei om alle koste in te sluit wat die versekerde redelikerwys aangegaan het om enige besonderhede te verstrek en te sertifiseer wat ingevolge algemene voorwaarde 6 deur die versekeraar vereis word of om die bedrag van enige eis te staaf, met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die versekeraar vir sodanige koste ten opsigte van enige enkele eis ingevolge 'n spesifieke afdeling hoogstens R1 000 of 10 persent van die versekerde bedrag of skadeloosstellingsperk van die item wat geraak word, wat ook al die minste is, beloop plus die bedrag wat in die bylae by elke afdeling teenoor 'n item vir bykomende eisevoorbereidingskoste vermeld word.

B. Betalings op rekening

Ten opsigte van enige afdeling waar bedrae wat van die versekeraar verhaalbaar is, hangende die afhandeling van enige eis verdraag word, mag betalings op rekening na goeddunke van die versekeraar, indien vereis, aan die versekerde gedoen word.

C. Eerste bedrag betaalbaar

Behalwe waar spesifiek in enige afdeling daarvoor voorsiening gemaak word, word die bedrag wat betaalbaar is ingevolge hierdie polis/afdeling ten opsigte van elke verlies, skade of aanspreeklikheid verminder met die eerste bedrag betaalbaar wat in die bylae vir die toepaslike omskrewe gebeurtenis aangetoon word.

D. Lede

Waar die woord “direkteur” gebruik word, word dit geag “lid” in te sluit indien die versekerde 'n beslote korporasie is.

E. Aanspreeklikheid ingevolge meer as een afdeling

Die versekeraar is nie ingevolge meer as een afdeling van hierdie polis aanspreeklik nie vir dieselfde aanspreeklikheid, verlies of skade wat uit een voorval voortspruit en wat dieselfde aanspreeklikheid, verlies of skade behels.

F. Betekenis van woorde

Die bylae, enige endossemente daarop en die polisbewoording word saamgelees as een dokument en enige woord of uitdrukking waaraan 'n spesifieke betekenis in enige deel daarvan toegeken word, dra die betekenis waar dit ook al mag voorkom.

G. Premiebetaling

Premie is betaalbaar voor of op die aanvangs- of hernuwingsdatum na gelang van die geval.

Die versekeraar is nie verplig om premie te aanvaar wat na die aanvangs- of hernuwingsdatum, na gelang van die geval, by hom ingedien word nie maar kan dit wel doen op voorwaardes wat na sy uitsluitlike goeddunke bepaal word.

H. Gedek gehou

Indien die versekeraar 'n risiko gedek hou, sal hy nie 'n eis afwys omrede daar nie op die premie ooreengekom is nie.

I. Versekerde bedrae blanko gelaat in bylae

Indien die versekerde bedrag, skadeloosstellingsperk of vergoeding in 'n bylae van hierdie polis:

- (i) blanko gelaat word of geen bedrag daarteenoor aangegee word nie;
- (ii) aangegee word as nul, as nie van toepassing nie, as nie gedek nie of as geen skadeloosstelling verleen nie;

beteken dit dat die omskrewe gebeurtenis of omstandigheid wat in die bylae vermeld word nie deur die polis verseker word nie.

J. Sekuriteitsfirmas

Indien 'n werknemer van 'n sekuriteitsfirma wat ingevolge 'n kontrak deur die versekerde in diens geneem is, verlies of skade veroorsaak, stem die versekeraar in om nie sy verhaalreg teen die gemelde sekuriteitsfirma uit te oefen nie indien die versekerde ingevolge die gemelde kontrak nie teen die gemelde sekuriteitsfirma mag eis nie.

Die versekeraar sal nie indien 'n geldige eis ingevolge enige afdeling of onderafdeling van hierdie polis ingestel word, as verweer aanvoer dat die versekeraar se regte benadeel is deur die voorwaardes van enige kontrak wat tussen die versekerde en enige sekuriteitsverskaffer aangegaan is in verband met die beskerming van die versekerde eiendom nie.

BRAND

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Skade aan die hele of 'n deel van die eiendom wat in die bylae beskryf word wat aan die Versekerde behoort of waarvoor hy verantwoordelik is, insluitende verbouings deur die Versekerde as huurder aan die geboue en strukture as gevolg van:

1. brand;
2. weerlig of donderslag;
3. ontploffing;
4. sodanige bykomende gevare as wat in die bylae as ingesluit vermeld word.
5. kragstuwing met dien verstande dat:
 - i. die Maatskappy se aanspreeklikheid ten opsigte van enige eis of 'n hoeveelheid eise vanuit enige een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, nie R50 000 sal oorskry nie;
 - ii. die Versekerde verantwoordelik is vir 'n eerste bedrag betaalbaar van 10% van die eis onderhewig aan 'n minimum van R500;
 - iii. Eweredigheit is nie van toepassing nie.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

1. **Hierdie afdeling dek nie aardbewing** (hetsy dit voortspruit uit mynboubedrywighede of andersins) tensy dit as 'n bykomende gevaar bygevoeg is of vulkaniese uitbarstings of ander natuurontwrigting (behalwe onderaardse brande) nie.

Enige skade wat plaasvind tydens die bestaan van abnormale toestande (hetsy fisiek of andersins) wat teweeggebring word deur of deur middel van of wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur enige van die genoemde gebeurtenisse word geag skade te wees wat nie deur hierdie versekering gedek word nie, behalwe in die mate waarin die Versekerde bewys dat sodanige skade onafhanklik van die bestaan van sodanige abnormale toestande plaasgevind het. In enige aksie, geding of ander verrigtinge waar die Maatskappy beweert dat enige skade uit hoofde van hierdie uitsondering nie deur hierdie versekering gedek word nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.
2. **Tensy dit spesifiek ingesluit word, dek hierdie versekering nie die volgende nie:**
 - i. skade aan eiendom wat veroorsaak word deur enige verhittings- of drogingsproses wat dit ondergaan;
 - ii. skade aan eiendom wat ten tyde van die skade verseker is of as dit nie vir hierdie versekering was nie, verseker sou gewees het deur enige Marinepolis(se), behalwe ten opsigte van enige bedrag bó die bedrag wat ingevolge die Marinepolis(se) betaalbaar sou gewees het indien hierdie versekering nie aangegaan is nie.

SPESIFIEKE VOORWAARDE

Eweredigheid

Indien die versekerde eiendom by die aanvang van enige skade aan sodanige eiendom deur enige gevaar waarteen dit verseker is gesamentlik meer werd is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die skade. Elke item, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie voorwaarde onderworpe.

BYKOMENDE GEVARE

Daar word verstaan en ooreengekom dat ten opsigte van elke uitbreiding rakende bykomende gevare wat by hierdie versekering ingesluit word:

- a. al die uitsonderings en voorwaardes wat op hierdie versekering van toepassing is, geld asof dit daarby ingelyf is;
- b. enige versekerde skade vir die doeleindes daarvan beskou word asof dit deur brand veroorsaak is.

A. Aardbewing uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Skade wat deur 'n aardbewing veroorsaak word, maar met uitsluiting van skade aan eiendom in die ondergrondse werkverrigtinge van enige myn.

B. Spesiale gevare uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Skade wat veroorsaak word deur:

1. storm, wind, water, hael of sneeu met uitsluiting van skade aan eiendom;
 - a. wat voortspruit uit enige proses wat dit ondergaan en wat noodsaaklikerwys die gebruik of aanwending van water behels;
 - b. wat veroorsaak word deur 'n vloedgolf wat ontstaan as gevolg van 'n aardbewing of vulkaniese uitbarsting;
 - c. in die ondergrondse werkverrigtinge van enige myn;
 - d. in die ope lug (behalwe geboue, strukture en toerusting wat ontwerp is om in die ope lug te wees of te werk);*
 - e. in enige struktuur wat nie geheel en al onder dak is nie;*
 - f. wat keermure is;*
2. lugvaartuie en ander lugtoestelle of voorwerpe wat daaruit laat val word;
3. botsing deur diere, bome, antennes, satellietskottels of voertuie met uitsluiting van skade aan sodanige diere, bome, antennes, satellietskottels, voertuie of eiendom in of op sodanige voertuie.

**tensy dit so beskryf en spesifiek as 'n afsonderlike item verseker word.*

Hierdie uitbreiding dek nie die volgende nie:

- a. slytasie of geleidelike agteruitgang;
- b. skade wat veroorsaak of vererger word deur:

- i. lekkasie of ontlading van enige sprinkelaar- of drenkstelsel in die geboue wat hierkragtens verseker word of in geboue wat eiendom bevat wat hierkragtens verseker word;
- ii. insakking of grondverskuiwing;
- iii. die Versekerde se versuim om alle redelike voorsorg te tref vir die instandhouding en veiligheid van die versekerde eiendom en om skade tot 'n minimum te beperk.

C. Lekkasie uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Skade wat veroorsaak word deur die lekkasie of ontlading van enige sprinkelaar-, drenkstelsel of brandblusinstallasie/-toestel.

Indien 'n eersteverliesperk in die bylae teenoor hierdie bykomende gevaar aangetoon word, is die bedrag van sodanige perk die maksimum aanspreeklikheid van die Maatskappy ten opsigte van enige enkele gebeurtenis en, slegs vir die doeleindes van hierdie uitbreiding, word die eweredigheidsvoorwaarde wat vooraf hierin uiteengesit is, vervang deur die volgende:

“Indien die versekerde eiendom by die aanvang van enige skade aan sodanige eiendom deur die lekkasie of ontlading, gesamentlik meer werd is as die bedrag waarteen dit teen brandskade verseker is, is die Maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding slegs aanspreeklik vir dié deel van die eersteverliesperk wat die versekerde bedrag teen brand van die totale waarde van sodanige eiendom uitmaak en word die Versekerde sy eie versekeraar geag vir die verskil en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies. Elke item, indien daar meer as een is, waarop hierdie uitbreiding van toepassing is, is afsonderlik aan hierdie klousule onderworpe.”

Slegs ten opsigte van hierdie uitbreiding word Spesifieke uitsondering 1 van hierdie afdeling geskrap.

D. Kwaadwillige beskadiging uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Skade wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van die opsetlike of voorbedagte of moedswillige daad van enige persoon wat gepleeg word met die doel om sodanige skade te veroorsaak, behalwe skade aan:

1. roerende eiendom wat:
 - a. gesteel word;
 - b. beskadig word in 'n poging om dit of 'n deel daarvan te verwyder uit enige perseel wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word;
2. roerende of onroerende eiendom wat deur dié beskadig word terwyl daar by enige persele wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word in- of uitgebreek word of terwyl daar gepoog word om in of uit te breek;
3. onroerende eiendom wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word en wat veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:
 - a. die verwydering of gedeeltelike verwydering van of enige poging daartoe;
 - b. die slooping of gedeeltelike slooping of enige poging daartoe;

van die gemelde onroerende eiendom of enige deel daarvan met die doel om enige deel daarvan te steel.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- i. skade wat verband hou met of veroorsaak word deur brand of ontploffing;

- ii. gevolglige of onregstreekse skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- iii. skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- iv. skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- v. skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (i), (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die Maatskappy uit hoofde van voorbehoudsbepaling (i), (ii), (iii), (iv) of (v) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

Indien enige versekerde gebou of gebou wat die versekerde eiendom bevat vir 30 opeenvolgende dae onbewoon gelaat word, word die versekering ingevolge hierdie uitbreiding opgeskort ten opsigte van die geraakte eiendom tensy die Versekerde voor die plaasvind van enige skade die skriftelike toestemming van die Maatskappy verkry vir die voortsetting van hierdie uitbreiding.

Gedurende die aanvanklike tydperk van 30 opeenvolgende dae van onbewoning, word die Versekerde 'n medeversekeraar saam met die Maatskappy en dra hy 'n deel van enige skade gelykstaande aan 20 persent van die eis voor die aftrekking van enige eerste bedrag betaalbaar.

E. Oproer en staking uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word hierdie afdeling uitgebrei om skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

- i. burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- ii. die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word, met enige gebeurtenis waarna in (i) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- a. verlies of skade wat binne die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- b. gevolglige of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- c. verlies of skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- d. verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit die konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- e. verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die Maatskappy uit hoofde van voorbehoudsbepaling (a), (b), (c), (d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

F. Insakking en grondverskuiwing uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Skade wat deur insakking of grondverskuiwing veroorsaak word.

Met dien verstande dat die Versekerde die eerste deel van elke eis dra tot 'n bedrag bereken teen 1 persent van die versekerde bedrag op die eiendom, of R500, wat ook al die grootste is.

Hierdie uitbreiding dek nie die volgende nie:

1. skade aan rirole, waterlope, grensmure, tuinmure, keermure, hekke, pale of heinings, tensy dit spesifiek verseker is;
2. skade wat veroorsaak word deur of wat toegeskryf kan word aan:
 - a. foutiewe ontwerp of konstruksie of die verwydering of verswakking van die stut van enige gebou wat op die versekerde perseel geleë is;
 - b. werksmense wat besig is met enige strukturele verbouings, toevoegings of herstelwerk aan enige gebou wat op die versekerde perseel geleë is;
 - c. uitgrawings bo- of ondergronds, behalwe uitgrawings in die loop van mynboubedrywighede;
3. gevolglike verlies van enige aard hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek ingevolge hierdie afdeling verseker is.

Indien die Maatskappy in enige geregtelike aksie, geding of ander verrigting beweer dat skade uit hoofde van die bepaling van hierdie uitsonderings nie deur hierdie versekering gedek word nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

1. Huurgeld klousule (indien ingevolge kolom 2 verseker)

Die Maatskappy betaal die bedrag van die huurgeld wat ontvangbaar of betaalbaar is of die huurwaarde (na gelang van die geval) soos hieronder omskryf, in geval die perseel wat in die bylae vermeld word gedurende die termyn wat daarin gespesifiseer word, onverhuurbaar word as gevolg van skade deur 'n omskrewe gebeurtenis.

- i. Huurgeld ontvangbaar – die werklike huurgeld wat ten tyde van die gebeurtenis deur die Versekerde ontvangbaar is ten opsigte van die vermelde perseel of ten opsigte van sodanige deel daarvan as wat dan verhuur mag wees.
- ii. Huurgeld betaalbaar – die werklike huurgeld wat betaalbaar is deur die Versekerde aan die eienaar of verhuurder van vermelde perseel.
- iii. Huurgeldwaarde – die werklike huurwaarde van die vermelde perseel.

Die bedrag wat ingevolge hierdie klousule betaalbaar is, is in die verhouding waarin die versekerde bedrag staan tot die werklike huurgeld ontvangbaar/huurgeld betaalbaar of die huurwaarde van die perseel na gelang van die geval. Indien die perseel nie vir die hele vermelde termyn onverhuurbaar is nie, is die Maatskappy slegs aanspreeklik om sodanige deel te betaal van die bedrag wat betaalbaar is as dié wat die tydperk waartydens die vermelde perseel onverhuurbaar bly, uitmaak van die hele termyn wat hierbo gespesifiseer is, maar die tydperk mag nie die tydsduur wat nodig is om die perseel in 'n verhuurbare toestand te bring, oorskry nie.

2. Toewysing van eiendom klousule

Ten einde waar dit nodig is te bepaal ingevolge watter kolom enige eiendom verseker is, stem die Maatskappy in om die toewysing waaronder sodanige eiendom in die Versekerde se boeke ingeskryf is, te aanvaar.

3. Alle ander inhoud klousule

Die uitdrukking "alle ander inhoud" waarna verwys word in die omskrywing van eiendom in kolom 3 van die bylae, sluit die volgende in, maar is nie beperk nie tot, persoonlike besittings, gereedskap en trapfietse wat die eiendom van die Versekerde of direkteure of werknemers van die Versekerde is in die mate waarin sodanige eiendom nie andersins verseker is nie.

Die voordeel ingevolge hierdie uitbreiding word tot R5 000 beperk vir enige enkele persoon ten opsigte van eiendom wat verloor of beskadig word terwyl dit op die Versekerde se perseel is.

4. Beperkingsklousule

Die Maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge kolom 3 van die bylae word beperk ten opsigte van:

- a. geld en seëls tot 'n perk van R5 000;
- b. dokumente, manuskripte, sakeboeke, planne, rekenaarstelselopgawes en -media, ontwerpe, patrone, modelle en gietvorms tot die waarde van die materiaal en die bedrae wat aan arbeid bestee word.

5. Veranderings en wanbeskrywing klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word nie benadeel deur enige verandering of wanbeskrywing van okkupasie nie, hetsy te wyte aan die verskuiwing van prosesse of masjinerie of uit hoofde van die aanskaffing van bykomende persele, strukturele veranderings of herstelwerk aan geboue, masjinerie of toerusting met dien verstande dat die Maatskappy so gou moontlik daarna in kennis gestel word en die Versekerde instem om, indien vereis, 'n bykomende premie te betaal.

6. Argitek- en ander professionele gelde klousule

Die versekering ingevolge kolom 1 en 3 van die bylae sluit professionele gelde in (vir beramings, planne, spesifikasies, bestekopnames, tenders en toesig) wat noodsaaklikerwys aangegaan word om die versekerde eiendom te herstel of te vervang ná skade weens 'n omskrewe gebeurtenis, maar in geen geval oorskry dit 15 persent van die bedrag wat betaalbaar is ten opsigte van sodanige skade nie en met dien verstande dat die totale verhaalbare bedrag hoogstens die versekerde bedrag van die eiendom wat geraak word, beloop. Die bedrag wat betaalbaar is ten opsigte van sodanige gelde sluit nie onkoste in wat aangegaan is in verband met die voorbereiding van die versekerde se eis nie.

7. Kapitaaltoevoegingsklousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling dek verbouings, verbeterings en toevoegings (maar nie waardevermeerdering bó die versekerde bedrag(e) nie) aan of tot die eiendom behalwe bedryfsvoorraad en -materiaal vir 'n bedrag van hoogstens 15 persent van die bedrag waarteen dit verseker is, met dien verstande dat die Versekerde onderneem om die Maatskappy elke kwartaal van sodanige verbouings, verbeterings en toevoegings in kennis te stel en die toepaslike bykomende premie daarop te betaal.

8. Koste van slooping en opruiming en die oprigting van skuttings klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit die koste in wat noodsaaklikerwys deur die Versekerde aangegaan word ten opsigte van die slooping van geboue en masjinerie en/of die verwydering van puin (insluitende voorraadpuin) en die verskaffing, oprigting en instandhouding van skuttings wat vereis word gedurende slooping, terreinopruiming en/of boubedrywighede ná skade aan die versekerde eiendom weens 'n omskrewe gebeurtenis, met dien verstande dat die totale bedrag wat verhaalbaar is hoogstens die versekerde bedrag op die eiendom wat geraak word, beloop.

Die Maatskappy betaal nie vir enige koste of uitgawe nie:

1. aangegaan vir die verwydering van puin behalwe vanaf die terrein van sodanige eiendom wat vernietig of beskadig is en die gebied onmiddellik aangrensend aan sodanige terrein;
2. voortspruitend uit besoedeling of kontaminasie van eiendom wat nie ingevolge hierdie polis/afdeling verseker is nie.

9. Brandbluskoste klousule

Enige koste wat verband hou met die blus of bestryding van brand, word geag skade aan die versekerde eiendom te wees en is betaalbaar benewens enige ander betaling waarvoor die Maatskappy ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik mag wees met dien verstande dat die Versekerde regtens aanspreeklik is vir sodanige koste en die versekerde eiendom deur brand bedreig is.

10. Verbandhouer klousule

Die belang van enige verbandhouer in die versekering ingevolge hierdie afdeling word nie benadeel deur enige optrede of versuim aan die kant van die verbandgewer wat sonder die verbandhouer se medewete geskied nie. Die verbandhouer moet die Maatskappy egter daarvan verwittig sodra hy van enige sodanige optrede of versuim bewus word en hy is verantwoordelik vir enige bykomende premie wat betaalbaar is vanaf die datum waarop enige verhoogde risiko ingevolge hierdie klousule deur die Maatskappy aanvaar word.

11. Munisipale planondersoekgelde klousule

Die versekering ingevolge kolom 1 van die bylae sluit die munisipale planondersoekgelde in, met dien verstande dat die totale bedrag wat ingevolge enige item verhaalbaar is hoogstens die versekerde bedrag ten opsigte van die gebou wat geraak word, beloop.

12. Vereistes van openbare owerhede klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit sodanige bykomende herstel- of herbouingskoste in as wat ten opsigte van die beskadigde eiendom aangegaan word, alleenlik weens die noodsaaklikheid om te voldoen aan bou- of ander regulasies wat opgestel is ingevolge enige wet van die parlement of ordonnansie van enige provinsiale, munisipale of ander plaaslike owerheid, met dien verstande dat:

1. die bedrag wat ingevolge hierdie klousule verhaalbaar is, nie die volgende insluit nie:
 - a. die koste wat aangegaan word ter voldoening aan enige van die bogemelde regulasies:
 - i. ten opsigte van skade wat voorgekom het voordat hierdie klousule toegestaan is;
 - ii. ten opsigte van skade wat nie ingevolge hierdie afdeling verseker is nie;
 - iii. ingevolge waarvan kennis aan die Versekerde gegee is voordat die skade plaasgevind het;
 - iv. ten opsigte van onbeskadigde eiendom of onbeskadigde dele van die eiendom, behalwe fundamente (tensy fundamente spesifiek uitgesluit word by hierdie versekering) van dié deel wat beskadig is;
 - b. die bykomende koste wat nodig sou gewees het om die beskadigde eiendom te herstel tot 'n toestand wat gelyk is aan sodanige eiendom se toestand toe dit nuut was, indien die noodsaaklikheid om aan enige van die bogemelde regulasies te voldoen, nie ontstaan het nie;
 - c. die bedrag van enige munisipale of ander belasting, ontwikkelings- of ander heffing of aanslag wat uit waardevermeerdering voortspruit en wat betaalbaar mag wees ten opsigte van die eiendom of deur die eienaar daarvan weens voldoening aan enige van die bogemelde regulasies;

2. die herstel- of herbouwerk met redelike spoed begin en uitgevoer word en dit mag in die geheel of gedeeltelik op 'n ander terrein uitgevoer word (indien bogemelde regulasies dit vereis), onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie klousule nie daardeur verhoog word nie;
3. indien die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge enige item van hierdie afdeling, afgesien van hierdie klousule, verminder word deur die toepassing van enige van die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling, die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie klousule ten opsigte van enige sodanige item in dieselfde verhouding verminder word;
4. die totale bedrag wat verhaalbaar is ingevolge enige item van hierdie afdeling, hoogstens die bedrag beloop wat daarvolgens verseker is.

13. Spoorweg- en ander subrogasie

Die Versekerde word nie benadeel nie deur die ondertekening van Transnet se besteldiensvrywaring insake gevaarlike persele of ander spesiale ooreenkomste met die Transnet-administrasie betreffende private sylyne of soortgelyke ooreenkomste met ander staatsliggame.

14. Herstelwaardevoorwaardes klousule

Ingeval die eiendom, behalwe voorraad, beskadig word, is die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken moet word, die koste van die vervanging of herstel op dieselfde terrein met eiendom van dieselfde soort of aard maar nie beter of omvangryker nie as die versekerde eiendom toe dit nuut was.

Met dien verstande dat:

1. die vervangings- of herstelwerk (wat uitgevoer mag word op 'n ander terrein en op enige manier wat vir die Versekerde se vereistes geskik is, onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy nie daardeur verhoog word nie) met redelike spoed begin en uitgevoer moet word, anders word geen betaling gedoen b6 en behalwe die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie voorwaarde nie hierby ingelyf was nie;
2. totdat uitgawe deur die Versekerde aangegaan is ter vervanging of herstel van die eiendom die Maatskappy nie aanspreeklik is vir enige betaling b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie klousule nie hierby ingelyf was nie;
3. indien, op die tydstip van vervanging of herstel, die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het ter vervanging of herstel as die hele versekerde eiendom beskadig was, die bedrag oorskry waarteen dit verseker is by die aanvang van enige skade aan sodanige eiendom deur 'n omskrewre gebeurtenis, die Versekerde geag word sy eie versekeraar te wees vir die verskil en hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies dra. Elke item van hierdie afdeling (indien daar meer as een is) waarop hierdie voorwaardes van toepassing is, is afsonderlik aan hierdie bepaling onderworpe;
4. hierdie voorwaardes van nul en gener waarde is nie, indien:
 - a. die Versekerde versuim om binne ses maande vanaf die datum van skade of sodanige verdere tydperk as wat die Maatskappy skriftelik mag toelaat, die Maatskappy in kennis te stel van sy voorneme om die eiendom te vervang of te herstel;
 - b. die Versekerde nie in staat is nie of onwillig is om die eiendom op dieselfde of 'n ander terrein te vervang of te herstel.

15. Alternatiewe vervangingsvoorwaardes (ontwerp-vermo6) klousule

Indien die versekerde eiendom wat oor 'n meetbare werkingsvermo6 of produksie beskik, deur 'n omskrewre voorval beskadig word en dit nie moontlik is om sodanige eiendom ingevolge die herstelwaardevoorwaardes te vervang of te herstel nie, betaal die Maatskappy die koste van vervanging van sodanige eiendom met eiendom waarvan die gehalte van werkingsvermo6 of produksie so na moontlik maar nie minderwaardig is nie aan di6 van die oorspronklike eiendom.

Met dien verstande dat:

1. voorbehoudsbepaling 1, 2, 3 en 4 van die herstelwaardevoorwaardes gelykwaardig op hierdie klousule van toepassing is;
2. by die toepassing van die bepaling van voorbehoudsbepaling 3 van die herstelwaardevoorwaardes, die koste (soos voorsien in voorbehoudsbepaling 3) "wat aangegaan sou gewees het vir vervanging of herstel indien die totale eiendom beskadig was" verhoog word deur sodanige bedrag wat ingevolge die alternatiewe vervangingsklousule betaalbaar is en wat meer is as dit wat betaalbaar sou gewees het ingevolge die klousule: Herstelwaardevoorwaardes sou dit moontlik gewees het om die eiendom daarkragtens te vervang of te herstel.

16. Tydelike verwydering klousule

Behalwe in die mate waarin dit andersins verseker is, word die versekerde eiendom gedek terwyl dit tydelik na 'n ander plek verskuif word op die perseel wat in die bylae vermeld word of na enige ander perseel insluitende transito per pad, spoor of binnelandse waterweg op enige plek binne die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi.

Met dien verstande dat:

1. die Maatskappy se aanspreeklikheid hoogstens 15 persent is van die versekerde bedrag wat vir elke item geld tensy die doel van sodanige tydelike verwydering die skoonmaak, hernuwing, herstel of 'n soortgelyke proses is;
2. die bedrag wat ingevolge hierdie klousule betaalbaar is, hoogstens die bedrag is wat betaalbaar sou gewees het indien die skade op die deel van die perseel plaasgevind het waarvandaan die eiendom tydelik verwyder is.

17. Huurdersklousule

Die Maatskappy se aanspreeklikheid teenoor die Versekerde word nie geraak deur enige optrede of versuim aan die kant van enige eienaar van 'n gebou of enige huurder (behalwe die Versekerde) wat sonder die Versekerde se medewete geskied nie. Die Versekerde moet die Maatskappy egter van enige sodanige optrede of versuim wat strydig is met die bepaling, uitsonderings of voorwaardes van hierdie afdeling in kennis stel sodra hy daarvan bewus word en is verantwoordelik vir enige bykomende premie wat betaalbaar is vanaf die datum waarop enige verhoogde risiko deur die Maatskappy aanvaar word.

18. Hooftoevoerverbindingsklousule

Hierdie afdeling word uitgebrei om toevallige skade aan water-, riool-, gas-, elektrisiteit- en telekommunikasieverbindings, die eiendom van die Versekerde of waarvoor hy regtens verantwoordelik is tussen die versekerde eiendom en die hooftoevoerverbindingspunte te dek.

19. Klousule: Voorraadverklaringsvoorwaardes (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Ten opsigte van bedryfsvoorraad en -materiaal wat ingevolge hierdie afdeling verseker word en wat onderworpe is aan die voorraadverklaringsvoorwaardes word die premie op 75 persent van die bedrag of bedrae waarteen dit verseker is, bereken, onderworpe aan die volgende spesifieke voorwaardes:

1. a. Die Versekerde moet skriftelik aan die Maatskappy die markwaarde van sy bedryfsvoorraad en -materiaal op die laaste dag van elke maand/kwartaal (soos vermeld in die bylae) verklaar en sodanige verklaring moet binne 30 dae vanaf daardie datum gedoen word anders word dit geag dat hy die versekerde bedrag ten opsigte van sodanige eiendom as die markwaarde daarvan verklaar het.

- b. Ná elke periode van twaalf agtereenvolgende maande vanaf die intreedatum of hernuwingsdatum word die premie bereken op die gemiddelde versekerde bedrag, naamlik die totaal van die waardes wat verklaar is of geag word verklaar te wees, gedeel deur die getal verklarings wat afgelê moes word. Indien die premie só bereken verskil van die voorlopige premie, word die verskil aan of deur die Versekerde betaal na gelang van die geval, maar die bedrag wat deur die Maatskappy betaalbaar is, is hoogstens 50 persent van die voorlopige premie.
2. Enige eis hierkragtens word op die grondslag van die markwaarde onmiddellik voor die skade geskik.
3. Indien daar ná die plaasvind van skade gevind word dat die bedrag van die laaste verklaring minder is as die bedrag wat verklaar moes gewees het, word die bedrag wat deur die Versekerde verhaalbaar sou wees in sodanige verhouding verminder as dié wat die bedrag van die genoemde verklarings uitmaak van die bedrag wat verklaar moes gewees het, of tot die versekerde bedrag, wat ook al die kleinste bedrag is. Indien van toepassing, werk die bepalings van hierdie voorwaarde kumulatief saam met die bepalings van die spesifieke voorwaarde wat betrekking het op eweredigheid.
4. As teenprestasie daarvoor dat die versekering nie deur die bedrag van enige verlies verminder word nie, moet die Versekerde vanaf die datum van die verlies tot die verstryking van die versekeringstydperk bykomende premie op die bedrag van die verlies betaal en sodanige bykomende premie word nie by die finale aanpassingspremie in ag geneem nie en word daarvan onderskei.
5. Die Maatskappy se aanspreeklikheid beloop hoogstens die versekerde bedrag en die premie is nie ontvangbaar ten opsigte van waardes wat dit oorskry nie.
6. Bogemelde spesifieke voorwaardes geld afsonderlik vir elke item van die spesifikasie waarop hierdie voorraadverklaringsvoorwaarde van toepassing is.

20. Uitbreiding: Prysaanpassingsklousule (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Gedurende elke versekeringstydperk word die versekerde bedrag(-e) ingevolge kolomme 1 en/of 3 van hierdie afdeling verhoog met daardie deel van die persentasie soos in die bylae vermeld as die verhouding wat die aantal dae sedert die aanvang van sodanige tydperk uitmaak van die geheel van sodanige tydperk. Tensy anders ooreengekom, is hierdie voorbehoudsbepalings slegs van toepassing op die versekerde bedrag(-e) wat ten tyde van die aanvang van die versekeringstydperk van krag is.

By elke hernuwingsdatum moet die Versekerde die Maatskappy in kennis stel van die bedrag(-e) wat verseker moet word vir die komende versekeringstydperk en die persentasie verhoging wat vir sodanige tydperk verlang word. By versuim daarvan word die bepalings van hierdie klousule gestaak.

Die bykomende premie vir hierdie uitbreiding is 50 persent van die premie wat verkry word deur die genoemde persentasie toe te pas op die jaarpremie betaalbaar vir die versekerde bedrag waarop hierdie uitbreiding van toepassing is.

21. Klousule: Wegdoen met geredde goedere (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Sonder om die regte van die Maatskappy te verminder om hom in geval van 'n verlies op die bepalings van die algemene voorwaardes te beroep, stem die Maatskappy in om nie enige eiendom wat die onderwerp van 'n eis hierkragtens is sonder die toestemming van die Versekerde te verkoop of andersins daarmee weg te doen nie, mits die Versekerde tot die bevrediging van die Maatskappy kan bewys dat sy belange sodoende benadeel word in welke geval die Maatskappy instem om die Versekerde die eerste keuse te bied om sodanige eiendom terug te koop teen die billike intrinsieke waarde of markwaarde, wat ook al die grootste is.

Die Versekerde is nie ingevolge die bepalings van hierdie klousule daarop geregtig om enige eiendom aan die Maatskappy prys te gee nie, hetsy die Maatskappy daarvan besit geneem het of nie.

GEBOUE OMVATTEND

OMSKREWE GEBEURTENISSE

1. Skade veroorsaak deur die omskrewe gevare:
 - a. in onderafdeling A aan die geboue met inbegrip van alle buitegeboue daarvan (gebou van steen, klip, beton of metaal op metaalraamwerk met leiklip-, teël-, metaal-, beton- of asbesdak tensy anders in die bylae vermeld) en sport- en ontspanningstrukture, verhuurder se los en vaste toebehore daarin en daarop, mure (behalwe dammure), hekke, pale, heinings en geteerde of plaveide paaie, opritte, weë of parkeerareas.
 - b. in onderafdeling B aan openbare toevoeraansluitpunte geleë soos in die bylae vermeld.
2. Verlies aan huurgeld soos in onderafdeling C voorsien.
3. Regsaanspreeklikheid soos in onderafdeling D voorsien.

ONDERAFDELING A – EIENDOM

1. Brand, weerlig, donderslag, onderaardse brand, ontploffing.
2. Storm, wind, water, hael of sneeu behalwe:
 - a. dit wat voortspruit uit enige proses wat dit ondergaan en noodsaaklikerwys die gebruik of aanwending van water behels;
 - b. slytasie en geleidelikwerkende agteruitgang;
 - c. verlies of skade:
 - i. aan keermure;
 - ii. veroorsaak of vererger deur:
 - insakking of grondverskuiwing;
 - die Versekerde se versuim om alle redelike voorsorgmaatreëls te tref vir die onderhoud en veiligheid van die versekerde eiendom en om enige vernietiging of skade tot 'n minimum te beperk.
3. Aardbewing.
4. Lugvaartuie en ander lugtoestelle of voorwerpe wat daaruit laat val word.
5. Botsing deur diere, bome, antennes, satellietskottels of voertuie met uitsluiting van skade aan sodanige diere, bome, antennes, satellietskottels, voertuie of eiendom in of op sodanige voertuie.
6. Diefstal (of enige poging daartoe) wat gepaard gaan met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating van sodanige gebou.

Indien enige versekerde gebou of gebou wat die versekerde eiendom bevat, vir 30 opeenvolgende dae onbewoon gelaat word, word die versekering ingevolge hierdie item opgeskort ten opsigte van die geraakte eiendom, tensy die Versekerde voor die plaasvind van enige skade die skriftelike toestemming van die Maatskappy verkry vir die voortsetting van hierdie uitbreiding. Gedurende die aanvanklike tydperk van 30 opeenvolgende dae van onbewoning word die Versekerde 'n mede-versekeraar saam met die Maatskappy en dra hy 'n eweredige deel van enige skade gelykstaande aan 20 persent van die eis voor die aftrekking van enige eerste bedrag betaalbaar.

7. Toevallige skade aan sanitêre ware, maar die bedrag betaalbaar word met R250 verminder vir elke sodanige skade.
8. Kragstuwing met dien verstande dat:
 - i. die Maatskappy se aanspreeklikheid ten opsigte van enige eis of 'n hoeveelheid eise vanuit enige een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, nie R50 000 sal oorskry nie;
 - ii. die Versekerde verantwoordelik is vir 'n eerste bedrag betaalbaar van 10% van die eis onderhewig aan 'n minimum van R500.

Spesifieke voorwaarde (nie van toepassing op 7 en 8 hierbo nie)

Eweredigheid

Indien die versekerde eiendom by die aanvang van enige skade aan sodanige eiendom deur enige gevaar waarteen dit verseker is gesamentlik meer werd is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die skade. Elke item, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie voorwaarde onderworpe.

ONDERAFDELING B – HOOFTOEVOERVERBINDINGS

Toevallige skade aan water-, riool-, gas-, elektrisiteits- en telekommunikasieverbindings wat die eiendom van die Versekerde is of waarvoor hy regtens verantwoordelik is, tussen die versekerde eiendom en die hooftoevoerverbindingspunte.

ONDERAFDELING C – HUURGELD

Verlies aan huurgeld weens die feit dat die versekerde eiendom sodanig beskadig word deur enige van die gespesifiseerde gevare dat dit onverhuurbaar is (insluitend gedeeltelik onverhuurbaar), maar slegs vir die tydperk wat vir vervanging nodig is en vir 'n bedrag van hoogstens 25% van die bedrag waarteen die betrokke eiendom verseker is. Die berekeningsgrondslag is die huurgeld wat betaalbaar is onmiddellik voor die skade of die ekwivalent daarvan in huurwaarde.

ONDERAFDELING D – AANSPREEKLIKHEID

Skadevergoeding waarvoor die Versekerde regtens aanspreeklik gehou word as gevolg van die toevallige dood of liggaamlike besering of siekte van enige persoon (hierna Besering genoem) of die toevallige verlies van of fisieke skade aan tasbare eiendom (hierna Skade genoem) wat voorkom gedurende die versekeringstydperk in, op of in die omgewing van die versekerde eiendom en wat voortspruit uit die Versekerde se eienaarskap daarvan.

Die skadeloosstellingsperk

Die bedrag betaalbaar, met inbegrip van enige regskoste wat deur 'n eiser of enige getal eisers van die Versekerde verhaalbaar is en alle ander koste en uitgawes wat met die Maatskappy se toestemming aangegaan word vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron beloop hoogstens R1 000 000.

Spesifieke uitsonderings (van toepassing op onderafdeling D)

Die Maatskappy stel nie die Versekerde ingevolge hierdie onderafdeling skadeloos ten opsigte van die volgende nie:

1. besering of skade wat opgedoen word deur:
 - a. enige lid van dieselfde huishouding as die Versekerde;
 - b. enige persoon wat ingevolge 'n diens- of vakleerlingskapkontrak in die Versekerde se diens is, en wat regstreeks ontstaan uit en in die loop van sodanige diens by die Versekerde;
 - c. enige ander persoon en wat spruit uit die eienaarskap van of die gebruik deur of namens die Versekerde van meganiesaangetrewe voertuie (behalwe trapfietse en grassnyers);
 2. skade aan eiendom:
 - a.
 - i. wat aan die Versekerde behoort;
 - ii. wat in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde of enige werknemer van die Versekerde is;
 - b. wat veroorsaak word deur vibrasie of die verwydering of verswakking of versteuring van die stut van enige grond, gebou of ander struktuur;
 3. aanspreeklikheid wat volgens 'n ooreenkoms aanvaar word, tensy die Versekerde nieteenstaande sodanige ooreenkoms aanspreeklik sou gewees het;
 4.
 - a. aanspreeklikheid ten opsigte van besering, skade of verlies aan die gebruik van eiendom wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur deursypeling, besoedeling of kontaminasie, altyd met dien verstande dat hierdie uitsondering nie van toepassing is nie waar sodanige deursypeling, besoedeling of kontaminasie deur 'n skielike onbeplande en onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word;
 - b. die koste van die verwydering, vernietiging of opruiming van deursypelende, besoedelende of kontaminerende stowwe, tensy die deursypeling, besoedeling of kontaminasie deur 'n skielike, onbeplande en onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word.
- Hierdie uitsondering brei nie die polis uit om enige aanspreeklikheid te dek wat, by die afwesigheid van hierdie uitsondering, nie ingevolge hierdie polis verseker sou gewees het nie;
5. boetes, strafvotrekking, straf-, bestraffende of wraaksugtige skadevergoeding;
 6.
 - a. skadevergoeding ten opsigte van uitsprake in die eerste instansie gelewer of verkry in 'n ander hof as 'n hof met bevoegde jurisdiksie binne die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho en Swaziland;
 - b. regskoste en -uitgawes wat deur enige eiser van die Versekerde verhaal is en wat nie aangegaan en verhaalbaar is in die gebied wat in 6 (a) hierbo beskryf word nie.

Memoranda tot onderafdeling D

1. Indien meer as een versekerde in die bylae vermeld word, stel die Maatskappy elke versekerde afsonderlik, en nie gesamentlik nie, skadeloos en enige aanspreeklikheid wat tussen sodanige versekerdes ontstaan word hanteer asof afsonderlike polisse aan elk uitgereik is, met dien verstande dat die totale aanspreeklikheid van die Maatskappy nie verhoog word bó die skadeloosstellingsperk wat in die bylae vermeld word nie.
2. Met dien verstande dat die totale aanspreeklikheid van die Maatskappy nie verhoog word bó die skadeloosstellingsperk wat vermeld word nie, stel die Maatskappy ook, asof 'n afsonderlike polis aan elkeen uitgereik is, die volgende skadeloos:

- a. in geval van die dood van die Versekerde, enige persoonlike verteenwoordiger van die Versekerde ten opsigte van aanspreeklikheid wat deur die Versekerde opgeloop is;
 - b. enige vennoot of direkteur of lid of werknemer van die Versekerde (indien die Versekerde dit verlang) teen enige eis waarvoor die Versekerde op skadeloosstelling ingevolge hierdie versekering geregtig is.
3. Algemene uitsondering 1 word slegs ten opsigte van hierdie onderafdeling geskrap en deur die volgende vervang:
"Hierdie onderafdeling dek nie besering, skade of aanspreeklikheid regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie) burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie."
4. Indien, ten tyde van enige voorval wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie onderafdeling, skadeloosstelling ingevolge enige ander versekering verskaf word, dra hierdie onderafdeling nie saam met enige ander versekering by nie, behalwe met betrekking tot enige oorskryding bó die bedrag wat deur sodanige ander versekering betaalbaar is.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

1. Uitbreiding tot onderafdeling A: Insakking en grondverskuiwing (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die onderstaande gevaar word bygevoeg tot die gevare van toepassing op onderafdeling A – Eiendom:

9. Skade wat deur insakking en grondverskuiwing veroorsaak word.

Met dien verstande dat die Versekerde die eerste gedeelte van elke eis dra tot 'n bedrag wat bereken word teen 1 persent van die bedrag waarteen die eiendom verseker is of R500, wat ook al die grootste is.

Vir die doeleindes hiervan word enige versekerde skade geag deur brand veroorsaak te wees.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- i. skade aan riole, waterlope, grensmure, tuinmure, keermure, hekke, pale of heinings, tensy dit spesifiek verseker is;
- ii. skade wat veroorsaak word deur of wat toegeskryf kan word aan:
 - foutiewe ontwerp of konstruksie van of die verwydering of verswakking van die stut van enige gebou wat op die versekerde perseel geleë is;
 - werksmense wat besig is met enige strukturele verbouings, toevoegings of herstelwerk aan enige geboue wat op die versekerde perseel geleë is;
 - uitgrawings bo- of ondergronds, behalwe uitgrawings in die loop van mynboubedrywighede;
- iii. gevolglieke verlies van enige aard hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld.

Indien die Maatskappy in enige geregtelike aksie, geding of ander verrigting beweer dat skade uit hoofde van die bepalinge van hierdie uitbreiding nie deur hierdie versekering gedek word nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

2. Uitbreiding tot onderafdeling C: Verhinderings van toegang (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Indien eiendom gedurende die versekerings tydperk binne 'n radius van 10 km vanaf die persele vermeld in die bylae verloor of beskadig word as gevolg van 'n gevaar in onderafdeling A omskryf en dit verhinder of belemmer die gebruik van of toegang tot die persele wat kragtens hierdie afdeling verseker word, betaal die Maatskappy vir enige verlies aan huurgeld wat die Versekerde as gevolg daarvan ly tot hoogstens 'n bedrag van 25 persent van die versekerde bedrag van toepassing op die geraakte eiendom. Die berekening van die verlies aan huurgeld word gegrond op die huurgeld betaalbaar onmiddellik voor die verlies of skade of die gelykstaande huurgeldwaarde daarvan.

3. Sekuriteitsfirmas klousule (van toepassing op onderafdeling D – Aanspreeklikheid)

Nieteenstaande Spesifieke uitsondering 3, indien die Versekerde (as die eienaar van die persele wat in die bylae gespesifiseer word) ingevolge 'n kontrak met 'n sekuriteitsfirma werknemers van sodanige firma in diens geneem het om die Versekerde se eiendom in die loop van die besigheid van die Versekerde vermeld in die bylae of persone te beskerm, regtens aanspreeklik gehou word vir die handeling of versuim van die werknemers van die sekuriteitsfirma in die loop van hulle diens, sluit hierdie afdeling sodanige regs aanspreeklikheid in tot die mate waartoe hierdie skadeloosstelling ingevolge hierdie afdeling verskaf sou gewees het indien die vermelde werknemers ingevolge 'n dienskontrak by die Versekerde, en nie die sekuriteitsfirma nie, in diens was maar slegs tot hoogstens die skadeloosstellingsperk vermeld in die bylae vir hierdie onderafdeling.

Indien die sekuriteitsfirma ten tyde van die plaasvind van 'n gebeurtenis wat tot 'n eis aanleiding gee ten opsigte van dieselfde gebeurtenis op skadeloosstelling ingevolge enige ander polis geregtig is, is die Maatskappy nie aanspreeklik om enige betaling te maak nie behalwe ten opsigte van enige bedrag bó die bedrag wat ingevolge sodanige ander polis betaalbaar is.

4. Argitek- en ander professionele gelde klousule

Die versekering ingevolge onderafdeling A sluit professionele gelde in (vir ramings, planne, spesifikasies, bestekopnames, tenders en toesig) wat noodsaaklikerwys aangegaan is om die versekerde eiendom te herstel of te vervang ná skade weens 'n omskrewe gebeurtenis, maar in geen geval sal dit 15 persent van die bedrag wat betaalbaar is ten opsigte van sodanige skade oorskry nie en met dien verstande dat die totale verhaalbare bedrag hoogstens die versekerde bedrag van die eiendom wat geraak word, behoort. Die bedrag wat betaalbaar is ten opsigte van sodanige gelde sluit nie koste in wat aangegaan is in verband met die voorbereiding van die Versekerde se eis nie.

5. Kapitaaltoevoegingsklousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling dek verbouings, toevoegings en verbeterings (maar nie waardevermeerdering bo die versekerde bedrag(e) nie) aan of tot die eiendom vir 'n bedrag van hoogstens 15 persent van die bedrag waarteen dit verseker is, met dien verstande dat die Versekerde onderneem om die Maatskappy kwartaalliks van sodanige verbouings, toevoegings en verbeterings in kennis te stel en die toepaslike bykomende premie daarop te betaal.

6. Koste van sloping en opruiming en die oprigting van skuttings klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit die koste in wat noodsaaklikerwys deur die Versekerde aangegaan word ten opsigte van die sloping van versekerde eiendom en/of die verwydering van puin en die verskaffing, oprigting en instandhouding van skuttings wat vereis word gedurende sloping, terreinopruiming en/of boubedrywighede na skade aan die versekerde eiendom weens 'n omskrewe gebeurtenis, met dien verstande dat die totale bedrag wat verhaalbaar is, hoogstens die versekerde bedrag op die eiendom wat geraak word, behoort.

Die Maatskappy betaal nie vir enige koste of uitgawe nie:

1. wat aangegaan word vir die verwydering van puin behalwe vanaf die terrein van sodanige eiendom wat vernietig of beskadig is en die gebied onmiddellik aangrensend aan sodanige terrein;
2. wat voortspruit uit besoedeling of kontaminasie van eiendom wat nie ingevolge hierdie polis/afdeling verseker is nie.

7. Brandbluskoste klousule

Enige koste wat verband hou met die blus of bestryding van brand, word geag skade aan die versekerde eiendom te wees en is betaalbaar benewens enige ander betaling waarvoor die Maatskappy ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik mag wees, met dien verstande dat die Versekerde regtens aanspreeklik is vir sodanige koste en die versekerde eiendom deur die brand bedreig is.

8. Verbandhouer klousule

Die belang van enige verbandhouer in die versekering ingevolge hierdie afdeling word nie benadeel deur enige optrede of versuim aan die kant van die verbandgewer wat sonder die verbandhouer se medewete geskied nie. Die verbandhouer moet die Maatskappy egter daarvan verwittig sodra hy van enige sodanige optrede of versuim bewus word en hy is verantwoordelik vir enige bykomende premie wat betaalbaar is vanaf die datum waarop enige verhoogde risiko ingevolge hierdie klousule deur die Maatskappy aanvaar word.

9. Munisipale planondersoekgelde klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit munisipale planondersoekgelde in, met dien verstande dat die totale bedrag wat ingevolge enige item verhaalbaar is, hoogstens die versekerde bedrag ten opsigte van die eiendom wat aldus geraak word, behoort.

10. Vereistes van openbare owerhede klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit sodanige bykomende herstel- of herbouingskoste in wat ten opsigte van die beskadigde eiendom aangegaan word, alleenlik weens die noodsaaklikheid om te voldoen aan bou- of ander regulasies wat opgestel is ingevolge enige wet van die parlement of ordonnansie van enige provinsiale, afdelings-, munisipale of ander plaaslike owerheid.

Met dien verstande dat:

1. die bedrag wat ingevolge hierdie klousule verhaalbaar is, nie die volgende insluit nie:
 - a. die koste wat aangegaan word ter voldoening aan enige van die bogenoemde regulasies;
 - i. ten opsigte van skade wat voorgekom het voordat hierdie klousule toegestaan is;
 - ii. ten opsigte van skade wat nie ingevolge hierdie afdeling verseker is nie;
 - iii. ingevolge waarvan kennis aan die Versekerde gegee is voordat die skade plaasgevind het;
 - iv. ten opsigte van onbeskadigde eiendom, onbeskadigde dele van die eiendom, behalwe fundamente (tensy fundamente spesifiek uitgesluit word by hierdie versekering) van daardie deel wat beskadig is;
 - b. die bykomende koste wat nodig sou gewees het om die eiendom te herstel tot 'n toestand wat gelyk is aan sodanige eiendom se toestand toe dit nuut was, indien die noodsaaklikheid om aan enige van die bogenoemde regulasies te voldoen nie ontstaan het nie;
 - c. die bedrag van munisipale of ander belasting, ontwikkelings- of ander heffing of aanslag wat uit waardevermeerdering voortspruit en wat betaalbaar mag wees ten opsigte van die eiendom of deur die eienaar daarvan weens voldoening aan enige van die bogenoemde regulasies;

2. die herstel- of herbouwerk moet met redelike spoed begin en uitgevoer word en mag in die geheel of gedeeltelik op 'n ander terrein uitgevoer word (indien bogenoemde regulasies dit vereis), onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie klousule nie daardeur verhoog word nie;
3. indien die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge enige item van hierdie afdeling, afgesien van hierdie klousule, verminder word deur die toepassing van enige van die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling, die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie klousule ten opsigte van enige sodanige item in dieselfde verhouding verminder word;
4. die totale bedrag wat verhaalbaar is ingevolge enige item van hierdie afdeling, hoogstens die bedrag behoort wat daarvolgens verseker is.

11. Spoorweg- en ander subrogasie klousule

Die Versekerde word nie benadeel deur die ondertekening van Transnet se besteldiensvrywaring insake gevaarlike persele of ander spesiale ooreenkomste met die Transnet-administrasie betreffende private sylyne of soortgelyke ooreenkomste met ander staatsliggame nie.

12. Herstelwaardevoorwaardes klousule

Ingeval die eiendom beskadig word, is die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken moet word, die koste van die vervanging of herstel op dieselfde terrein met eiendom van dieselfde soort of aard maar nie beter of omvangryker nie as die versekerde eiendom toe dit nuut was, met dien verstande dat:

1. die vervangings- of herstelwerk (wat uitgevoer mag word op 'n ander terrein en op enige manier wat vir die Versekerde se vereistes geskik is, onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy nie daardeur verhoog word nie) met redelike spoed begin en uitgevoer word, anders word geen betaling gedoen bó en behalwe die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie voorwaarde nie hierby ingelyf was nie;
2. totdat uitgawe deur die Versekerde aangegaan is ter vervanging of herstel van die eiendom, die Maatskappy nie aanspreeklik is vir enige betaling bó die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie klousule nie hierby ingelyf was nie;
3. indien, op die tydstip van vervanging of herstel, die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het ter vervanging of herstel as die hele versekerde eiendom beskadig was, die bedrag oorskry waarteen dit verseker is by die aanvang van enige skade aan sodanige eiendom deur 'n omskrewre gebeurtenis, die Versekerde geag word sy eie versekeraar te wees vir die verskil en hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies moet dra. Elke item van hierdie afdeling (indien daar meer as een is) waarop hierdie voorwaardes van toepassing is, is afsonderlik aan hierdie bepaling onderworpe;
4. hierdie voorwaardes van nul en gener waarde is, indien:
 - a. die Versekerde versuim om binne ses maande vanaf die datum van skade of sodanige verdere tydperk as wat die Maatskappy skriftelik mag toelaat, die Maatskappy in kennis te stel van sy voorneme om die eiendom te vervang of te herstel;
 - b. die Versekerde nie in staat is nie of onwillig is om die eiendom op dieselfde of 'n ander terrein te vervang of te herstel.

13. Tydelike verwydering klousule

Behalwe in die mate waarin dit andersins verseker is, word die verhuurder se los en vaste toebehore gedek terwyl dit tydelik na enige ander perseel verskuif word, insluitende transito per pad, spoor of binnelandse waterweg binne die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi.

Met dien verstande dat die bedrag wat ingevolge hierdie klousule betaalbaar is, hoogstens die bedrag is wat betaalbaar sou gewees het indien die verlies of skade plaasgevind het op die perseel waarvandaan die eiendom tydelik verwyder is.

14. Huurdersklousule

Die Maatskappy se aanspreeklikheid teenoor die Versekerde word nie geraak deur enige optrede of versuim aan die kant van enige huurder (behalwe die Versekerde) wat sonder die Versekerde se medewete geskied nie. Die Versekerde moet die Maatskappy egter van enige sodanige optrede of versuim wat strydig is met die bepalings, uitsonderings of voorwaardes van hierdie afdeling in kennis stel sodra hy daarvan bewus word en is verantwoordelik vir enige bykomende premie wat betaalbaar is vanaf die datum waarop enige verhoogde risiko deur die Maatskappy aanvaar word.

15. Kwaadwillige beskadiging uitbreiding

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsonderings, uitsluitings en waarborge hierin vervat, word hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van die doelbewuste of opsetlike daad van enige persoon wat gepleeg word met die doel om sodanige skade te veroorsaak, behalwe skade aan:

1. roerende eiendom wat:
 - a. gesteel word;
 - b. beskadig word in 'n poging om dit of 'n deel daarvan te verwyder uit enige perseel wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word terwyl daar in- of uitgebreek word of gepoog word om in of uit te breek;
2. roerende of onroerende eiendom wat deur dié beskadig word terwyl daar by enige gebou op die perseel wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word, in- of uitgebreek word of gepoog word om in of uit te breek;
3. onroerende eiendom wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word en wat veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:
 - a. die verwydering of gedeeltelike verwydering van of enige poging daartoe;
 - b. die slooping of gedeeltelike slooping of enige poging daartoe;

van die vermelde onroerende eiendom of enige deel daarvan met die doel om enige deel daarvan te steel.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- i. verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur brand of ontploffing;
- ii. gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- iii. verlies of skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- iv. verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- v. verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (i), (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die Maatskappy uit hoofde van voorbehoudsbepaling (i), (ii), (iii), (iv) of (v) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

Indien enige versekerde gebou of gebou wat die versekerde eiendom bevat vir 30 opeenvolgende dae onbewoon gelaat word, word die versekering ingevolge hierdie uitbreiding opgeskort ten opsigte van die geraakte eiendom, tensy die Versekerde voor die plaasvind van enige skade die skriftelike toestemming van die Maatskappy verkry vir die voortsetting van hierdie uitbreiding.

Gedurende die aanvanklike tydperk van 30 opeenvolgende dae van onbewoning, word die Versekerde 'n medeversekeraar saam met die Maatskappy en dra hy 'n deel van enige skade gelykstaande aan 20 persent van die eis voor die aftrekking van enige eerste bedrag betaalbaar.

16. Prysaanpassingsklousule (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Gedurende elke versekeringstydperk word die versekerde bedrag(-e) ingevolge Onderafdeling A van hierdie afdeling verhoog met daardie deel van die persentasie soos in die bylae vermeld as die verhouding wat die aantal dae sedert die aanvang van sodanige tydperk uitmaak van die geheel van sodanige tydperk. Tensy anders ooreengekom, is hierdie voorbehoudsbepalings slegs van toepassing op die versekerde bedrag(-e) wat ten tyde van die aanvang van die versekeringstydperk van krag is.

By elke hernuwingsdatum moet die Versekerde die Maatskappy in kennis stel van die bedrag(-e) wat verseker moet word vir die komende versekeringstydperk en die persentasie verhoging wat vir sodanige tydperk verlang word. By versuim daarvan word die bepaling van hierdie klousule gestaak.

Die bykomende premie vir hierdie uitbreiding is 50 persent van die premie wat verkry word deur die genoemde persentasie toe te pas op die jaarpremie betaalbaar vir die versekerde bedrag waarop hierdie uitbreiding van toepassing is.

17. Oproer en staking uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepaling, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word onderafdelings A, B en C van hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

1. burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
2. die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in (1) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- a. verlies of skade wat binne die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- b. gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- c. verlies of skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werkzaamheid;
- d. verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit die konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- e. skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (i), (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die Maatskappy uit hoofde van voorbehoudsbepaling (a), (b), (c), (d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

KANTOORINHOUD

OMSKREWE GEBEURTENISSE

1. Verlies van of skade aan die inhoud (behalwe dokumente soos omskryf in onderafdeling C indien dit daarkragtens verseker is en elektroniese dataverwerkingstoerusting), insluitende die verhuurder se los en vaste toebehore, die eiendom van die Versekerde of waartoe hy verantwoordelik is en tensy andersins vermeld in die bylae, tot die mate waarin die eiendom nie andersins verseker is nie, eiendom wat besit word deur enige vennoot, of direkteur of werknemer van die Versekerde tot hoogstens 'n bedrag van R2 500 per persoon terwyl dit gehou word in die kantore en/of spreekkamers wat geleë is soos in die bylae vermeld (hierna die kantoorperseel genoem) deur enige van die gevare wat in onderafdeling A gespesifiseer word.
2. Verlies van of skade aan die geheel of 'n deel van die eiendom wat ingevolge item C van die bylae verseker word en ingevolge onderafdeling C omskryf en die gevolge daarvan wat ingevolge item D van die bylae verseker en ingevolge onderafdeling D beskryf word.
3. Verlies en/of uitgawe wat ingevolge onderafdelings B en E beskryf word.

ONDERAFDELING A - INHOUD

1. Brand, weerlig, donderslag, onderaardse brand, ontploffing.
2. Storm, wind, water, hael of sneeu met uitsluiting van verlies van of skade aan eiendom wat voortspruit uit enige proses wat dit ondergaan wat noodsaaklikerwys die gebruik of aanwending van water behels.
3. Aardbewing, maar met uitsluiting van verlies van of skade aan eiendom in die ondergrondse werkverrigtinge van enige myn.
4. Lugvaartuie en ander lugtoestelle of artikels wat daaruit laat val word.
5. Botsing deur diere, bome, antennes, satellietskottels of voertuie met uitsluiting van skade aan sodanige diere, bome, antennes, satellietskottels of voertuie of eiendom in of op sodanige voertuie.
6. Toevallige brekasie van spieëlglas, glasblaai van meubels of vaste glas wat deel uitmaak van enige meubelstuk.
7. Kragstuwing met dien verstande dat:
 - i. die Maatskappy se aanspreeklikheid ten opsigte van enige eis of 'n hoeveelheid eise vanuit enige een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, nie R50 000 sal oorskry nie;
 - ii. die Versekerde verantwoordelik is vir 'n eerste bedrag betaalbaar van 10% van die eis onderhewig aan 'n minimum van R500.

Beperkingsklousule

Die Maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie onderafdeling word ten opsigte van dokumente, manuskripte, sakeboeke, planne, ontwerpe, patrone, modelle en gietvorms beperk tot die waarde van die materiaal en die bedrae wat aan die arbeid bestee is.

SPESIFIEKE VOORWAARDE

Awery (nie van toepassing op gevaar 6 en 7 hierbo nie)

Indien die versekerde eiendom by die aanvang van enige verlies of skade deur enige gevaar waarteen dit verseker is gesamentlik meer werd is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies of skade. Elke item van die bylae wat sodanige eiendom verseker, is afsonderlik aan hierdie voorwaarde onderworpe.

Spesifieke uitsondering (van toepassing op onderafdeling A)

Hierdie onderafdeling dek nie die volgende nie:

- a. eiendom buite die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi;
- b. ontwerpe, patrone, modelle of gietvorms (behalwe tot die mate wat die vermelde artikels ingevolge onderafdeling A verseker is), bedryfsvoorraad, monsters, motorvoertuie en toebehore daarvoor, geld, effekte, seëls, juweliersware of edelgesteentes;
- c. die eerste 10 persent van die skadeloosstelbare bedrag of R1 000, welke ook al die grootste is, indien die verlies of skade aan weerligskade te wyte is.

ONDERAFDELING B - HUURGELD

Verlies aan huurgeld wat werklik deur die Versekerde gely is as gevolg daarvan dat die kantoorperseel of 'n deel daarvan sodanig beskadig word deur enige van die gevare in die onderafdeling A gespesifiseer dat dit onbewoonbaar is, maar slegs vir die tydperk wat vir vervanging nodig is. Die skadeloosstelling ingevolge hierdie onderafdeling beloop hoogstens 25 persent van die versekerde bedrag of waarde (wat ook al die minste is) van alle inhoud van die kantoorperseel wat geraak is.

Vir die doeleindes van hierdie onderafdeling word die woord "kantoorperseel" geag enige persele of deel daarvan in die nabyheid van die kantoorperseel in te sluit indien skade aan sodanige persele toegang tot die kantoorperseel verhinder of beperk.

ONDERAFDELING C - DOKUMENTE

Verlies van of skade aan dokumente wat normaalweg by die kantoorperseel gehou word deur enige gevaar wat nie spesifiek uitgesluit is nie.

Omskrywing

Die woord "dokumente" beteken die volgende:

films, bande, adressograafplate, boeke, rekords, planne, tekeninge, uittreksels, aktes, testamente, verbandbriewe, ooreenkomste, manuskripte, briewe, sertifikate, dokumente en soortgelyke papiere waarop skrif, tik- of drukwerk aangebring is, wat deur die Versekerde in die besigheid gebruik word en wat aan hom behoort of waarvoor hy verantwoordelik is, **met uitsluiting van** geld, geldige pos- of inkomsteseëls, gekanselleerde en ongekanselleerde koepons, effekte, toonderobligasies, tjeks, wissels en enige skriftelike opdrag om 'n bepaalde bedrag te betaal en enige skriftelike bewys van skuld of verpligting en alle eiendom wat vervoer of aangehou word as monsters of vir verkoop of naverkoop-aflewering en rekenaarprogrammatuur en rekenaardatadraende media tensy anders in die bylae vermeld.

Beperkingsklousule

Die Maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie onderafdeling word beperk tot alle koste, heffings en uitgawes wat deur die Versekerde aangegaan word ter vervanging of herstel van sodanige dokumente.

Spesifieke uitsondering (van toepassing op onderafdeling C)

Hierdie onderafdeling dek nie die volgende nie:

- a. verlies of skade wat veroorsaak word deur:
 - i. elektriese, elektroniese of magnetiese beskadiging, versteuring of uitwissing van elektroniese of magnetiese opnames, tensy te wyte aan weerlig in welke geval die weerligverlies- of skadeloosstelbare bedrag met die grootste van 10 persent of R1 000 verminder word;
 - ii. ongedierte of inherente defek of deur verwerking, kopiëring of ander werk aan die dokumente;
 - iii. die oneerlikheid van enige prinsipaal, vennoot of direkteur van die Versekerde, hetsy hy alleen optree of saamspan. Hierdie uitsondering geld nie vir enige direkteur wat ook 'n werknemer van die Versekerde is en ten opsigte van wie die Versekerde die reg het om te alle tye in die uitvoering van sy werk in diens van die Versekerde en in die loop van die besigheid te bestuur, beheer of opdrag te gee nie;
- b. geleidelike agteruitgang of slytasie;
- c. koste aangegaan om films en video's en klankbane oor op te neem.

ONDERAFDELING D - REGSAANSPREEKLIKHEID - DOKUMENTE

Regsaanspreeklikheid as 'n regstreekse gevolg van verlies van of skade aan dokumente soos omskryf in onderafdeling C en ten opsigte waarvan betaling, vervanging of herstelwerk gedoen, of aanspreeklikheid deur die Maatskappy ingevolge onderafdeling C erken is, tensy sodanige betaling, vervanging, herstelwerk of aanspreeklikheid nie gedoen of erken is nie slegs omdat dit van die Versekerde vereis word om die eerste deel van die verlies te dra.

Spesifieke uitsondering (van toepassing op onderafdeling D)

Hierdie onderafdeling dek nie aanspreeklikheid nie wat ingevolge enige kontrak, onderneming of ooreenkoms deur die Versekerde aanvaar is indien sodanige aanspreeklikheid nie by die Versekerde sou berus het in die afwesigheid van sodanige kontrak, onderneming of ooreenkoms nie.

Memorandum

Algemene uitsondering 1 word slegs ten opsigte van onderafdeling D geskrap en deur die volgende vervang:

"Hierdie onderafdeling dek nie verlies, skade, aanspreeklikheid of onkoste wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is al dan nie), burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militere of geïsurpeerde gesag nie."

ONDERAFDELING E - VERHOGING IN BEDRYFSKOSTE

Enige bykomende uitgawes waarvoor daar nie andersins in hierdie afdeling voorsiening gemaak word nie en wat redelikerwys deur die Versekerde aangegaan word met die doel om die gewone werksaamhede van die besigheid in stand te hou as gevolg van verlies of skade ten opsigte waarvan betaling, vervanging of herstelwerk gedoen, of aanspreeklikheid deur die Maatskappy ingevolge onderafdeling A of C erken is.

Die skadeloosstelling ingevolge hierdie onderafdeling beloop hoogstens 25 persent van die versekerde bedrag ten opsigte van alle inhoud van die kantoorperseel wat geraak word.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

1. Veranderings en wanbeskrywing klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word nie benadeel deur enige verandering of wanbeskrywing van okkupasie nie, hetsy te wyte aan die verskuiwing van prosesse of masjinerie of te wyte aan strukturele veranderings, herstelwerk aan die geboue, masjinerie of toerusting met dien verstande dat die Maatskappy so gou moontlik daarna in kennis gestel word en die Versekerde instem, indien vereis, om 'n bykomende premie te betaal.

2. Kapitaaltoevoegingsklousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling dek verbouings, verbeterings en toevoegings (maar nie waardevermeerdering bo die versekerde bedrae nie) aan of tot die eiendom vir 'n bedrag van hoogstens 15 persent van die bedrag waarteen dit verseker is, met dien verstande dat die Versekerde onderneem om die Maatskappy elke kwartaal van sodanige verbouings, verbeterings en toevoegings in kennis te stel en om die toepaslike bykomende premie daarop te betaal.

3. Brandbluskoste klousule

Enige koste wat verband hou met die blus of bestryding van brand, word geag skade aan die versekerde eiendom te wees en is betaalbaar benewens enige ander betaling waarvoor die Maatskappy ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik mag wees met dien verstande dat die Versekerde regtens aanspreeklik is vir sodanige koste en die versekerde eiendom deur brand bedreig is.

4. Slotte en sleutels klousule

Benewens die skadeloosstellingsperk wat in die bylae vermeld word, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van die vervangingskoste van slotte en sleutels vir enige versekerde kantoorperseel ná die verdwyning van enige sleutel vir sodanige perseel of indien die Versekerde rede het om te glo dat enige ongemagtigde persoon in besit van 'n duplikaat van sodanige sleutel mag wees.

Met dien verstande dat:

- a. die Maatskappy se aanspreeklikheid hoogstens R1 000 ten opsigte van enige enkele gebeurtenis behoort te wees;
- b. die Maatskappy nie aanspreeklik is vir die eerste R100 van elke gebeurtenis nie.

5. Nuwe en bykomende persele klousule

Indien die Versekerde ander kantore of spreekkamers okkupeer behalwe dié wat geleë is soos in die bylae vermeld in die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi, geld die versekering ingevolge hierdie afdeling asof sodanige kantore of spreekkamers kantoorpersele binne die bestek van hierdie afdeling is.

Met dien verstande dat:

- a. die Versekerde die Maatskappy binne 'n redelike tyd ná okkupasie daarvan in kennis stel en die bykomende premie betaal wat pro rata bereken word vanaf die tydstip van okkupasie tot aan die einde van die versekeringstydperk wat op daardie tydstip van krag was;
- b. hierdie klousule nie geld vir enige verlies, indien en in soverre dit andersins verseker is nie.

6. Verwydering van puin klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word uitgebrei om sodanige redelike koste en uitgawes in te sluit wat noodsaaklikerwys deur die Versekerde aangegaan word ten opsigte van die verwydering van puin ná verlies of skade aan die versekerde eiendom deur enige gevaar waarteen hierkragtens verseker is, met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy vir sodanige verlies of skade en koste en uitgawe in totaal die bedrag beloop wat in die bylae vermeld word ten opsigte van die eiendom wat geraak word.

Die Maatskappy betaal nie vir enige koste of uitgawe nie:

- a. aangegaan vir die verwydering van puin behalwe vanaf die terrein van sodanige eiendom wat vernietig of beskadig is en die gebied onmiddellik aangrensend aan sodanige terrein;
- b. voortspuitend uit besoedeling of kontaminasie van eiendom wat nie deur hierdie polis/afdeling verseker is nie.

7. Tydelike verwydering klousule

Behalwe ten opsigte van die persoonlike eiendom van enige vennoot, direkteur of werknemer van die Versekerde, word verlies van of skade aan die versekerde eiendom deur enige gevaar waarteen hierkragtens verseker is terwyl dit tydelik gehuisves word in enige gebou in die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi, geag word plaas te gevind het terwyl sodanige eiendom in die kantoorperseel gehou is.

8. Tydelike herstelwerk en maatreëls ná verlies klousule

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word uitgebrei om alle redelike koste en uitgawe te dek wat deur die Versekerde aangegaan word in die uitvoer van sodanige herstelwerk en die tref van tydelike maatreëls as wat redelikerwys nodig mag wees ná verlies van of skade aan die versekerde eiendom deur enige gevaar waarteen hierkragtens verseker is, met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy vir sodanige verlies of skade en koste en uitgawe in totaal hoogstens die bedrag beloop wat in die bylae vermeld word ten opsigte van die eiendom wat geraak is.

9. Huurdersklousule

Die Maatskappy se aanspreeklikheid teenoor die Versekerde word nie geraak nie deur enige optrede of versuim aan die kant van enige eienaar van 'n gebou of enige huurder (behalwe die Versekerde) wat sonder die Versekerde se medewete geskied. Die Versekerde moet die Maatskappy egter van enige sodanige optrede of versuim wat strydig is met die bepalings, uitsonderings of voorwaardes van hierdie afdeling, in kennis stel sodra hy daarvan bewus word en is verantwoordelik vir enige bykomende premie wat betaalbaar is vanaf die datum waarop enige verhoogde risiko deur die Maatskappy aanvaar word.

10. Herstelwaardevoorwaarde klousule

Die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken word vir 'n eis ten opsigte van inhoud, is óf

die vervanging van die inhoud met soortgelyke eiendom in 'n toestand gelykstaande aan, maar nie beter of omvangryker nie as die toestand daarvan toe dit nuut was

óf

die herstel van die inhoud tot 'n toestand aansienlik dieselfde maar nie beter nie as die toestand daarvan toe dit nuut was

met dien verstande dat, indien op die tydstip van vervanging of herstel, die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het ter vervanging as al die inhoud verlore, vernietig of onherstelbaar beskadig was, die bedrag oorskry waarteen dit verseker is ten tyde van die verlies of skade, die Versekerde geag word sy eie versekeraar te wees vir die verskil en hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies dra.

11. Kwaadwillige beskadiging uitbreiding

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge hierin vervat, word onderafdelings A, B en C van hierdie afdeling uitgebrei om skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van die opsetlike of voorbedagte of moedswillige daad van enige persoon wat gepleeg word met die doel om sodanige skade te veroorsaak, behalwe skade aan:

1. roerende eiendom wat:
 - a. gesteel word;
 - b. beskadig word in 'n poging om dit of 'n deel daarvan te verwyder vanuit enige perseel wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word;
2. roerende of onroerende eiendom wat deur diene beskadig word terwyl daar by enige persele wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word in- of uitgebreek word of terwyl daar gepoog word om in of uit te breek;
3. onroerende eiendom wat deur die Versekerde besit of geokkupeer word en wat veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:
 - a. die verwydering of gedeeltelike verwydering van of enige poging daartoe;
 - b. die sloping of gedeeltelike sloping of enige poging daartoe; van die vermelde onroerende eiendom of enige deel daarvan met die bedoeling om enige deel daarvan te steel.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- i. verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur brand of ontploffing;
- ii. gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- iii. verlies of skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- iv. verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit die konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- v. verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (i), (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die Maatskappy uit hoofde van voorbehoudsbepaling (i), (ii), (iii), (iv) of (v) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

Indien die versekerde gebou of gebou wat die versekerde eiendom bevat vir 30 opeenvolgende dae onbewoon gelaat word, word die versekering ingevolge hierdie uitbreiding opgeskort ten opsigte van die geraakte eiendom, tensy die Versekerde voor die plaasvind van enige skade die skriftelike toestemming van die Maatskappy verkry vir die voortsetting van hierdie uitbreiding.

Gedurende die aanvanklike tydperk van 30 opeenvolgende dae van onbewoning word die Versekerde 'n medeversekeraar saam met die Maatskappy en dra hy 'n deel van enige skade gelykstaande aan 20 persent van die eis voor die aftrekking van enige eerste bedrag betaalbaar.

12. Oproer en staking uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins ondworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word onderafdelings A, B en C van hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

- a. burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- b. die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in (i) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- i. verlies of skade wat binne die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- ii. gevolglige of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- iii. verlies of skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- iv. verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit die konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- v. verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die Maatskappy uit hoofde van voorbehoudsbepaling (i), (ii), (iii), (iv) of (v) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die Versekerde om die teendeel te bewys.

13. Diefstal as gevolg van kragdadige betreding uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die volgende gevaar word gevoeg tot die gevare van toepassing op onderafdeling A – inhoud:

Diefstal wat met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating van die kantore en/of spreekkamers gepaard gaan of enige poging daartoe of weens diefstal (of enige poging daartoe) wat volg op geweld of dreigement van geweld.

Met dien verstande dat:

- i. die Maatskappy nie ingevolge hierdie uitbreiding aanspreeklik is nie vir diefstal of poging tot diefstal deur enige prinsipaal, direkteur of werknemer van die Versekerde;

- ii. die bedrag betaalbaar verminder word met die eerste bedrag betaalbaar vermeld in die bylae vir hierdie uitbreiding;
- iii. die maksimum bedrag betaalbaar hoogstens die versekerde bedrag beloop vermeld in die bylae vir hierdie uitbreiding, min die eerste bedrag betaalbaar.

14. Diefstal uitbreiding (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die volgende gevaar word gevoeg tot die gevare van toepassing op onderafdeling A – inhoud:

Diefstal of enige poging daartoe behalwe deur 'n prinsipaal, vennoot in of van of direkteur of werknemer van die Versekerde.

Met dien verstande dat:

- i. die bedrag betaalbaar verminder word met die eerste bedrag betaalbaar vermeld in die bylae vir hierdie uitbreiding;
- ii. die maksimum bedrag betaalbaar hoogstens die versekerde bedrag beloop vermeld in die bylae vir hierdie uitbreiding, min die eerste bedrag betaalbaar.

SAKE-ONDERBREKING

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies wat volg op 'n onderbreking of belemmering van die besigheid as gevolg van skade wat gedurende die versekeringstydperk by die perseel plaasvind ten opsigte waarvan betaling gedoen is of aanspreeklikheid erken is ingevolge:

- (i) die afdeling Brand van hierdie polis;
- (ii) die afdeling Geboue Omvattend van hierdie polis;
- (iii) die afdeling Kantoorinhoud van hierdie polis;
- (iv) enige ander materiële skade-versekering wat die belang van die versekerde dek;

maar slegs ten opsigte van gevare wat verseker is ingevolge die afdeling Brand hiervan (hierna skade genoem).

Aanspreeklikheid word as erken beskou indien sodanige betaling nie geskied nie bloot omdat daar van die versekerde vereis word om die eerste deel van die verlies te dra.

Die versekeraar stel die versekerde skadeloos in ooreenstemming met die bepalinge van die spesifikasie soos hieronder uiteengesit.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Die versekering ingevolge hierdie afdeling word gestaak indien die besigheid gelikwieder of voortgesit word deur 'n likwidateur of geregtelike bestuurder of permanent gestaak word behalwe met die skriftelike toestemming van die versekeraar.
2. By die plaasvind van enige skade as gevolg waarvan 'n eis ingevolge hierdie afdeling ingestel kan word, moet die versekerde, benewens om te voldoen aan Algemene voorwaarde 6 en 7, met die nodige ywer alles doen en meehelp en toelaat dat dit gedoen word wat redelikerwys moontlik is om enige onderbreking of belemmering van die besigheid tot die minimum te beperk of te stuit of om die verlies te voorkom of te verminder en in geval 'n eis ingevolge hierdie afdeling ingestel word, nie later nie as 30 dae ná die verstryking van die skadeloosstellingstydperk of binne sodanige verdere tyd as wat die versekeraar skriftelik mag toelaat, op sy eie onkoste aan die versekeraar 'n skriftelike opgawe voorlê waarin besonderhede van sy eis vervat word saam met besonderhede van alle ander versekering wat die verlies of enige deel daarvan of gevolglike verlies van enige aard wat daaruit voortspruit, dek. Geen eis is ingevolge hierdie afdeling betaalbaar nie tensy die bepalinge van hierdie spesifieke voorwaarde nagekom is en in geval van die nie-nakoming daarvan in enige opsig, moet enige betaling wat reeds vanweë hierdie eis gedoen is, onmiddellik aan die versekeraar terugbetaal word.

ITEM 1 BRUTO WINS (verskilgrondslag)

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot verlies aan bruto wins te wyte aan

- (a) **vermindering in omset** en
- (b) **verhoging in bedryfskoste**

en die bedrag hierkragtens as skadeloosstelling betaalbaar is:

- (a) **ten opsigte van 'n vermindering in omset**, die bedrag verkry deur die bruto winskoers toe te pas op die bedrag waarmee die omset gedurende die skadeloosstellingstydperk as gevolg van die skade by die standaardomset te kort skiet
- (b) **ten opsigte van die verhoogde bedryfskoste**, die bykomende uitgawes noodsaakliker- en redelikerwys aangegaan met die uitsluitlike doel om die vermindering in die omset te vermy of te verminder wat as gevolg van die skade gedurende die skadeloosstellingstydperk sou plaasgevind het indien daardie uitgawes nie aangegaan was nie, maar hoogstens die som verkry deur die bruto winskoers toe te pas op die bedrag van die vermindering daardeur vermy

min enige bedrag gedurende die skadeloosstellingstydperk bespaar ten opsigte van sodanige koste en uitgawes van die besigheid wat uit die bruto wins betaalbaar mag wees en wat gestaak of verminder mag word as gevolg van die skade, met dien verstande dat die bedrag betaalbaar na verhouding verminder word indien die versekerde bedrag ten opsigte van bruto wins minder is as die bedrag wat verkry word deur die bruto winskoers toe te pas op die jaarlikse omset indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande of minder is of die toepaslike veelvoud van die jaarlikse omset indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande oorskry.

ITEM 1 BRUTO WINS (byvoegingsgrondslag)

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot verlies aan bruto wins te wyte aan

- (a) 'n vermindering in omset en
- (b) 'n verhoging in bedryfskoste

en die bedrag hierkragtens as skadeloosstelling betaalbaar is:

- (a) **ten opsigte van 'n vermindering in omset**, die bedrag verkry deur die bruto winskoers toe te pas op die bedrag waarmee die omset gedurende die skadeloosstellingstydperk as gevolg van die skade by die standaardomset te kort skiet;
- (b) **ten opsigte van die verhoogde bedryfskoste**, die bykomende uitgawes noodsaakliker- en redelikerwys aangegaan met die uitsluitlike doel om die vermindering in die omset te vermy of te verminder wat as gevolg van die skade gedurende die skadeloosstellingstydperk sou plaasgevind het indien daardie uitgawes nie aangegaan was nie, maar hoogstens die som verkry deur die bruto winskoers toe te pas op die bedrag van die vermindering daardeur vermy;

min enige bedrag gedurende die skadeloosstellingstydperk bespaar ten opsigte van sodanige van die versekerde vaste koste as wat gestaak of verminder mag word as gevolg van die skade, met dien verstande dat die bedrag betaalbaar na verhouding verminder word indien die versekerde bedrag ten opsigte van bruto wins minder is as die bedrag wat verkry word deur die bruto winskoers toe te pas op die jaarlikse omset indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande of minder is of die toepaslike veelvoud van die jaarlikse omset indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande oorskry.

Memorandum

Indien enige vaste koste van die besigheid nie ingevolge hierdie afdeling verseker is nie, word daar by die berekening van die bedrag wat hierkragtens as verhoogde bedryfskoste verhaalbaar is slegs daardie deel van die bykomende uitgawes in berekening gebring as die verhouding waarin die som van die netto wins en die versekerde vaste koste staan tot die som van die netto wins en alle vaste koste.

ITEM 2 BRUTO HUURGELD

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot

- (a) **verlies aan bruto huurgeld** en
- (b) **verhoging in bedryfskoste**

en die bedrag hierkragtens as skadeloosstelling betaalbaar is:

- (a) **ten opsigte van die verlies aan bruto huurgeld**, die bedrag waarmee die bruto huurgeld gedurende die skadeloosstellingstydperk as gevolg van die skade by die standaard-bruto huurgeld te kort skiet
- (b) **ten opsigte van verhoging in bedryfskoste**, die bykomende uitgawes noodsaakliker- en redelikerwys aangegaan met die uitsluitlike doel om die verlies aan bruto huurgeld wat as gevolg van die skade gedurende die skadeloosstellingstydperk sou plaasgevind het indien daardie uitgawes nie aangegaan was nie, te vermy of te verminder, maar hoogstens die bedrag van die verlies aan bruto huurgeld daardeur vermy

min enige bedrag gedurende die skadeloosstellingstydperk bespaar ten opsigte van sodanige koste en uitgawes van die besigheid wat uit bruto huurgeld betaalbaar mag wees en wat gestaak of verminder mag word as gevolg van die skade, met dien verstande dat die bedrag betaalbaar na verhouding verminder word indien die versekerde bedrag ten opsigte van bruto huurgeld minder is as die jaarlikse bruto huurgeld indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande of minder is of die toepaslike veelvoud van die jaarlikse bruto huurgeld indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande oorskry.

ITEM 3 INKOMSTE

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot:

- (a) **verlies aan inkomste** en
- (b) **verhoging in bedryfskoste**

en die bedrag hierkragtens as skadeloosstelling betaalbaar is

- (a) **ten opsigte van die verlies aan bruto inkomste**, die bedrag waarmee die inkomste gedurende die skadeloosstellingstydperk as gevolg van die skade by die standaardinkomste te kort skiet
- (b) **ten opsigte van verhoging in bedryfskoste**, die bykomende uitgawes noodsaakliker- en redelikerwys aangegaan met die uitsluitlike doel om die verlies aan inkomste wat as gevolg van die skade gedurende die skadeloosstellingstydperk sou plaasgevind het indien daardie uitgawes nie aangegaan was nie, te vermy of te verminder, maar hoogstens die bedrag van die verlies aan inkomste daardeur vermy

min enige bedrag gedurende die skadeloosstellingstydperk bespaar ten opsigte van sodanige koste en uitgawes van die besigheid wat uit inkomste betaalbaar mag wees en wat gestaak of verminder mag word as gevolg van die skade met dien verstande dat die bedrag betaalbaar na verhouding verminder word indien die versekerde bedrag ten opsigte van inkomste minder is as die jaarlikse inkomste indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande of minder is of die toepaslike veelvoud van die jaarlikse inkomste indien die maksimum skadeloosstellingstydperk 12 maande oorskry.

ITEM 4 BYKOMENDE VERHOGING IN BEDRYFSKOSTE

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot redelike bykomende uitgawes (nie verhaalbaar ingevolge ander items nie) wat met die toestemming van die versekeraar aangegaan word gedurende die skadeloosstellingstydperk as gevolg van die skade ten einde die gewone bedryf van die besigheid in stand te hou.

ITEM 5 LONE (grondslag van aantal weke)

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot die verlies wat deur die versekerde gely word weens die betaling van die lone vir die tydperk wat begin met die plaasvind van die skade en nie langer as die gespesifiseerde aantal weke daarna voortduur nie.

Die bedrag wat as skadeloosstelling ingevolge hierdie item betaalbaar is, is die werklike bedrag wat die versekerde vir sodanige tydperk as lone betaal aan werknemers wie se dienste as gevolg van die skade hoegenaamd nie deur die versekerde benut kan word nie en 'n billike gedeelte van die lone wat vir sodanige tydperk aan werknemers betaal word wie se dienste as gevolg van die skade nie ten volle deur die versekerde benut kan word nie.

Met dien verstande dat die bedrag betaalbaar na verhouding verminder word indien die versekerde bedrag van hierdie item minder is as die totale bedrag wat gedurende die gespesifiseerde aantal weke onmiddellik ná die skade aan lone betaal sou gewees het indien die skade nie voorgekom het nie.

ITEM 6 BOETES EN STRAFTOEKENNINGS VIR KONTRAKBREUK

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot boetes en straftoekennings vir kontrakbreuk en die bedrag as skadevergoeding hierkragtens betaalbaar is die bedrag waarvoor die versekerde regtens aanspreeklik is en word betaal ter aflossing van boetes en straftoekennings wat uitsluitlik as gevolg van skade vir nie-voltooiing of laat voltooiing van bestellings opgelê word.

OMSKRYWINGS

Skadeloosstellingstydperk Die tydperk wat met die aanvang van die skade begin en eindig nie later nie as die getal maande daarna in die bylae vermeld waartydens die resultate van die besigheid as gevolg van die skade geraak word.

Omset Die geld aan die versekerde betaal of betaalbaar vir goedere verkoop en afgelewer en vir dienste gelever in die loop van die besigheid by die perseel.

Inkomste Die geld aan die versekerde betaal of betaalbaar vir goedere verkoop en dienste gelever in die loop van die besigheid by die perseel.

Bruto huurgeld Die geld aan die versekerde betaal of betaalbaar deur huurders ten opsigte van huurgeld vir die perseel en dienste gelever.

Bruto wins (verskilgrondslag) Die bedrag waarmee

- (1) die som van die omset en die bedrag van die eindvoorraad meer is as
- (2) die som van die bedrag van die beginvoorraad en die bedrag van die onversekerde koste.

Die bedrag van die begin- en eindvoorraad word vasgestel volgens die versekerde se gewone rekeningkundige metodes nadat behoorlike voorsiening vir waardevermindering gemaak is.

Onversekerde koste Soos in die bylae gespesifiseer (die woorde en uitdrukkings wat gebruik word, dra die betekenis wat gewoonlik aan hulle geheg word in die boeke en rekeninge van die versekerde).

Bruto wins (byvoegingsgrondslag) Die bedrag wat verkry word deur die netto wins te voeg by die bedrag van die versekerde vaste koste of, indien daar geen netto wins is nie, die bedrag van die versekerde vaste koste, min sodanige deel van enige netto handelsverlies in dieselfde verhouding as wat die bedrag van die versekerde vaste koste tot alle vaste koste van die besigheid staan.

Netto wins Die netto handelswins (met uitsluiting van alle kapitaalinkomste en -aanwas en alle uitgawes wat behoorlik teen kapitaal gedebiteer kan word) wat voortspruit uit die besigheid van die versekerde by die perseel nadat behoorlik voorsiening gemaak is vir alle vaste en ander koste, met inbegrip van waardevermindering, maar voor aftrekking van enige belasting wat teen die winste vorderbaar is.

Versekerde vaste koste Soos in die bylae gespesifiseer (die woorde en uitdrukkings wat gebruik word, dra die betekenis wat gewoonlik aan hulle geheg word in die boeke en rekeninge van die versekerde).

Standaardomset

Standaardinkomste

Standaard bruto huurgeld Die omset (inkomste) (bruto huurgeld) gedurende daardie tydperk in die 12 maande onmiddellik voor die datum van die skade wat met die skadeloosstellingstydperk ooreenstem

Jaarlikse omset

Jaarlikse inkomste

Jaarlikse bruto huurgeld Die omset (inkomste) (bruto huurgeld) gedurende die 12 maande onmiddellik voor die datum van die skade

Bruto winskoers Die bruto winskoers verdien op die omset gedurende die finansiële jaar onmiddellik voor die datum van die skade

waaraan sodanige aanpassings gemaak word as wat mag nodig wees om te voorsien vir die tendens van die besigheid en afwykings of ander omstandighede wat die besigheid óf voor óf na die skade raak, of wat die besigheid sou geraak het indien die skade nie plaasgevind het nie, sodat die aldus aangepaste syfers so na as wat redelikerwys uitvoerbaar is die resultate verteenwoordig wat gedurende die betrokke tydperk ná die aanvang daarvan verkry sou gewees het as dit nie vir die skade was nie

Let wel: Indien die skade voor die voltooiing van die eerste jaar se handelsbedrywighede van die besigheid by die perseel plaasgevind het, word die waarde van die items wat links hiervan vermeld word, bereken deur gebruik te maak van die waardes wat gelykstaan aan die resultate wat verkry is gedurende die tydperk tussen die aanvang van die besigheid en die datum van die skade.

MEMORANDUM

Indien goedere of dienste óf deur die versekerde óf deur ander namens hom gedurende die skadeloosstellingstydperk elders as by die perseel verkoop of gelewer word vir die voordeel van die besigheid, word die geld betaal of betaalbaar vir sodanige verkope of dienste in berekening gebring om die omset, inkomste of bruto huurgeld gedurende die skadeloosstellingstydperk te bepaal.

UITBREIDINGS EN KLOUSULES

Klausule: Rekenmeesters

Enige gegewens of besonderhede wat in die versekerde se rekeningboeke of ander besigheidsboeke of dokumente vervat word en wat deur die versekeraar benodig mag word ingevolge hierdie afdeling met die doel om enige eis hierkragtens te ondersoek of te staaf, mag deur die versekerde se ouditeure of professionele rekenmeesters gelewer en gesertifiseer word en hul sertifikaat is prima facie bewys van die gegewens en besonderhede waarop sodanige sertifikaat betrekking het.

Klousule: Opgehoopte voorraad

Met die berekening van enige verlies word dit in ag geneem, en 'n billike voorsiening word gemaak, indien enige tekort in omset of inkomste te wyte aan die skade uitgestel word uit hoofde daarvan dat die omset of inkomste tydelik uit opgehoopte voorraad in stand gehou word.

Klousule: Departemente

Indien die besigheid in departemente of takke bedryf word waarvan die onafhanklike handelsresultate bepaalbaar is, geld die bepalings ingevolge item 1 (bruto wins), 2 (bruto huurgeld) of 3 (inkomste) wat verband hou met verlaging in omset/bruto huurgeld/inkomste en verhoging in bedryfskoste afsonderlik vir elke departement of tak wat deur die skade geraak word, behalwe dat die bedrag betaalbaar na verhouding verminder word indien die bedrag wat verseker is deur die betrokke item minder is as die totaal van die jaarlikse bruto inkomste/jaarlikse huurgeld ontvangbaar verkry deur die bruto wins-koers vir elke departement/tak van die besigheid, hetsy deur skade geraak al dan nie, toe te pas op die betrokke jaarlikse omset (of op 'n eweredige verhoogde veelvoud daarvan indien die skadeloosstellingsperk twaalf maande oorskry).

Klousule: Depositopremie

Met inagneming daarvan dat die premie ingevolge items 1, 2 of 3 voorlopig is omdat dit bereken word op 75 persent van die versekerde bedrag, is die premie soos volg onderworpe aan aanpassing by die verstryking van elke versekeringstydperk:

In geval die bruto wins/bruto huurgeld/inkomste wat verdien is (na verhouding verhoog indien die aantal maande waarna in die omskrywing van die skadeloosstellingstydperk verwys word 12 oorskry) gedurende die finansiële jaar wat die naaste saamval met enige versekeringstydperk, minder of meer is as 75 persent van die bedrag waarteen dit verseker is, word pro rata-terugbetalings- of bykomende premie wat nie 33 persent oorskry van die voorlopige premie wat vir sodanige versekeringstydperk betaal is nie, ten opsigte van die verskil betaal.

In geval 'n eis ingevolge hierdie afdeling ingestel word, word die bedrag wat daarop betaal of betaalbaar is, as werklik verdien beskou.

Klousule: Produksie (alternatiewe grondslag)

Na die keuse van die versekerde mag die woord "produksie" die woord "omset" vervang en vir die doeleindes van hierdie afdeling beteken produksie die verkoop- of oordragwaarde, soos in die versekerde se boeke aangedui, van goedere wat deur die versekerde by die perseel vervaardig of verwerk is.

Met dien verstande dat:

- (a) slegs die betekenis van produksie of die betekenis van omset geld in verband met enige enkele gebeurtenis wat onderbreking tot gevolg het;
- (b) indien die betekenis van produksie gebruik word
 - (i) geld die klousule insake die opgehoopte voorraad nie;
 - (ii) die memo aan die einde van die omskrywings soos volg lees:

Indien goedere òf deur die versekerde òf deur ander namens hom gedurende die skadeloosstellingstydperk elders as by die perseel vervaardig of verwerk word vir die voordeel van die besigheid, word die verkoop of oordrag van sodanige goedere in berekening gebring om die produksie gedurende die skadeloosstellingstydperk te bepaal.

Klousule: Verkoop van geredde goedere

Indien die versekerde gedurende die skadeloosstellingstydperk 'n bergingsverkoop hou, lees klousule (a) van item 1 (bruto wins) vir die doeleindes van sodanige eis soos volg:

- (a) **ten opsigte van vermindering in omset**, die bedrag verkry deur die bruto winskoers toe te pas op die bedrag waarmee die omset gedurende die skadeloosstellingstydperk (minus die omset vir die tydperk van die verkoping van geredde goedere) as gevolg van die skade by die standaardomset te kort skiet, van welke totaal die werklike bruto wins wat gedurende die tydperk van die verkoping van geredde goedere verdien is, afgetrek word.

Uitbreidings na ander persele

Verlies, soos verseker deur hierdie afdeling, wat voortspruit uit onderbreking of belemmering van die besigheid as gevolg van skade (soos hierin omskryf) by die ondergemelde liggings of aan die eiendom wat hieronder aangedui is, word geag verlies te wees wat voortspruit uit skade aan eiendom wat deur die versekerde by die perseel gebruik word.

(a) **Gespesifiseerde verskaffers/subkontraakteurs (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Die persele van die verskaffers en subkontraakteurs wat in die bylae gespesifiseer word, onderworpe aan die vermelde perke.

(b) **Ongespesifiseerde verskaffers (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Die persele van enige van die versekerde se ander verskaffers, vervaardigers of verwerkers van komponente, goedere of materiaal, maar met uitsluiting van die perseel van enige openbare verskaffingsonderneming waarvandaan die versekerde elektrisiteit, gas of water verkry, onderworpe aan die perk wat in die bylae vermeld word.

(c) **Berging, transito en voertuig**

Die eiendom van die versekerde terwyl dit geberg word of terwyl dit per lug, pad, spoor of binnelandse waterweg vervoer word of wat die motorvoertuie van die versekerde is op 'n ander plek as by die perseel wat deur die versekerde geokkupeer word.

(d) **Kontrakterreine**

Enige ligging wat nie deur die versekerde geokkupeer word nie waar die versekerde 'n kontrak uitvoer.

(e) **Verhindering van toegang**

Eiendom wat binne 'n radius van 10 km vanaf die versekerde se perseel is waarvan vernietiging of skade daaraan die gebruik van of toegang tot die perseel verhinder of belemmer hetsy die perseel of die versekerde se eiendom daarin beskadig is of nie.

(f) **Verhindering van toegang – uitgebreide dekking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Eiendom wat binne 'n radius van 10 km vanaf die perseel is waarvan die vernietiging of skade daaraan die gebruik van of toegang tot die perseel verhinder of belemmer hetsy die perseel of die versekerde se eiendom daarin beskadig is of nie.

(g) **Bykomende persele**

Indien die versekerde gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling enige nuut toegevoegde perseel okkupeer of eiendom daarop het vir die doeleindes van die besigheid word sodanige nuut toegevoegde perseel geag ingesluit te wees by dié wat gespesifiseer is, onderworpe aan kennisgewing daarvan aan die versekeraar so gou dit redelikerwys moontlik is en 'n aanpassing van die premie indien nodig.

(h) **Klante (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Die persele van die klante in die bylae gespesifiseer, onderworpe aan die gespesifiseerde perke.

(i) **Openbare dienste – slegs versekerde gevare (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Eiendom by kragstasies, substasies of transmissienetwerke, gasfabrieke insluitende die verwante gasverspreidingsnetwerk, watersuiweringsaanlegte, pompstasies, waterleidings en pypleidings van 'n owerheid wat regtens gemagtig is om water, gas of elektrisiteit te verskaf vir openbare gebruik en wat lei tot 'n toevoeronderbreking van water, gas of elektrisiteit by die perseel van die versekerde.

(j) Openbare telekommunikasie – slegs versekerde gevare (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

- (i) Eiendom op die persele van enige openbare owerheid wat regtens gemagtig is om 'n telekommunikasiefasiliteit aan die versekerde te verskaf.
- (ii) Die transmissiefasiliteitnetwerk van die openbare owerheid in (i) vermeld

Openbare telekommunikasie – uitgebreide dekking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Verlies soos verseker voortspruitend uit die onderbreking of belemmering van die besigheid as gevolg van die onderbreking van die openbare telekommunikasiefasiliteite na die versekerde se persele word geag om voort te spruit uit skade (soos hierin omskryf), met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie verlies dek wat voortspruit uit skade wat regstreeks of onregstreeks deur die volgende veroorsaak is nie:

- (i) droogte;
- (ii) 'n fout by enige deel van die persele wat aan die versekerde behoort;
- (iii) 'n besluit van enige owerheid om die telekommunikasiefasiliteit regtens van die versekerde te weerhou tensy sodanige besluit regstreeks toeskryfbaar is aan skade aan die eiendom van sodanige owerheid;
- (iv) enige gebeurtenis in Algemene uitsondering 1 en 2 omskryf, maar dekking verskaf deur die Uitbreiding: Kwaadwillige Beskadiging in die grondliggende Afdeling: Materiële Skade van hierdie polis word nie uitgesluit nie;

Indien die onderbreking of belemmering van die fasiliteit te wyte is aan meganiese, elektriese of elektroniese onklaarraking, bestaan daar geen aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding nie tensy die onderbreking of belemmering van die versekerde se besigheid langer as 24 uur duur.

Openbare dienste – uitgebreide dekking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Verlies soos verseker wat voortspruit uit die onderbreking of belemmering van die besigheid as gevolg van 'n algehele of gedeeltelike onderbreking van die openbare toevoer van water, gas of elektrisiteit na die versekerde se perseel word geag om voort te spruit uit skade (soos hierin omskryf) met dien verstande dat hierdie afdeling nie verlies dek wat voortspruit uit skade wat regstreeks of onregstreeks deur die volgende veroorsaak is nie:

- (i) droogte;
- (ii) waterbesoedeling;
- (iii) 'n brandstof- of watertekort;
- (iv) 'n fout in enige deel van die installasie wat aan die perseel behoort;
- (v) 'n owerheid wat regtens gemagtig is om water, gas of elektrisiteit te voorsien, se uitoefening van sy mag om die toevoer te weerhou of te beperk, tensy sodanige besluit regstreeks toe te skryf is aan skade aan die eiendom van sodanige owerheid;
- (vi) enige gebeurtenis in algemene uitsondering 1 en 2 beskryf, maar dekking wat verskaf is deur die Uitbreiding Kwaadwillige Beskadiging in die onderliggende Afdeling: Materiële Skade van hierdie polis is nie uitgesluit nie.

Indien die onderbreking of belemmering van die besigheid te wyte is aan 'n meganiese, elektriese of elektroniese onklaarraking, bestaan daar geen aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding nie, tensy sodanige onderbreking of belemmering langer as 24 uur duur.

Die gebiedsgrense van

(b), (c), (d), (e), (f), (h), (i) en (j) van die uitbreidings tot ander persele en die uitgebreide dekking vir openbare telekommunikasies en openbare dienste word beperk tot die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi.

(g) van die uitbreidings tot ander persele word beperk tot die Republiek van Suid-Afrika en Namibië.

Toevallige skade (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die volgende omskrewe gebeurtenis word bygevoeg: Verlies ná onderbreking of belemmering van die besigheid as gevolg van skade wat gedurende die versekeringstydperk by die persele plaasvind ten opsigte waarvan betaling gemaak is of aanspreeklikheid erken is ingevolge omskrewe gebeurtenis (i) van die afdeling Toevallige Skade van hierdie polis (hierna skade genoem) met dien verstande dat:

- (i) die bepaling, ingevolge enige item van hierdie afdeling, dat die betaling dienooreenkomstig verminder word indien die versekerde bedrag van toepassing op die item onvoldoende is, geskrap word ten opsigte van hierdie omskrewe voorval;
- (ii) die versekeraar nie meer betaal as die versekerde bedrag vermeld in die Bylae van die afdeling Toevallige Skade vir beide hierdie afdeling en die afdeling Toevallige Skade tesame nie.

REKENINGS ONTVANGBAAR

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies of skade weens 'n ongeval of teëspoed (hierna skade genoem) aan die versekerde se rekeningboeke of ander besigheidsboeke of -rekords by die perseel of by die woning van enige direkteur, vennoot of werknemer of by die perseel van enige rekenmeester van die versekerde as gevolg waarvan die versekerde nie in staat is om die uitstaande debietsaldo's wat ten volle of gedeeltelik aan hom verskuldig is, na te spoor of vas te stel nie.

Met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die versekeraar hoogstens die versekerde bedrae beloop wat in die bylae vermeld word, en dat die skadeloosstellingsgrondslag is soos uiteengesit in die spesifikasie wat deel uitmaak van hierdie afdeling.

Indien sodanige rekeningboeke of ander besigheidsboeke of -rekords na 'n plek van veiligheid verwyder word weens 'n dreigende gevaar van hulle vernietiging, geld die versekering hierkragsindien sodanige goedere vernietig, beskadig of verlore raak, soos voorheen vermeld, gedurende sodanige verwydering of terwyl dit aldus geleë is of terwyl dit na die perseel teruggebring word, met dien verstande dat die versekerde die versekeraar binne 30 dae daarna skriftelik van sodanige verwydering in kennis stel.

Die versekeraar betaal ook alle redelike invorderingskoste en -uitgawes wat deur die versekerde aangegaan word en wat die gewone invorderingskoste en -uitgawes oorskry wat deur sodanige skade genoodsaak word.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar betaal nie vir die volgende nie:

- (a) verlies wat voortspruit uit verlies van of skade aan die rekeningboeke of ander besigheidsboeke of rekords wat veroorsaak word deur:
 - (i) slytasie of geleidelike agteruitgang of motte of ongedierte;
 - (ii) terughouding, beslaglegging of konfiskering deur enige wettig ingestelde owerheid;
 - (iii) elektriese, elektroniese of magnetiese beskadiging, steuring van of uitwissing, tensy die versekerde duplikaatrekords in stand hou waarna in die duplikaatrekordsklousule in hierdie afdeling verwys word, in welke geval die versekerde vir die eerste R500 van elke verlies verantwoordelik is;
- (b) verlies veroorsaak deur bedrog of oneerlikheid van enige prinsipaal, direkteur, vennoot of werknemer van die versekerde.

SPESIFIKASIE

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word beperk tot die verlies wat deur die versekerde gely word ten opsigte van uitstaande debietsaldo's wat regstreeks te wyte is aan die skade, en die bedrag wat betaalbaar is, beloop hoogstens:

- (i) die verskil tussen
 - (a) die uitstaande debietsaldo's
 - en
 - (b) die totaal van die bedrae ontvang of nagespoor ten opsigte daarvan

plus

(ii) die bykomende uitgawe aangeaan om kliënte se debietsaldo's na te spoor en vas te stel ná die skade.

Met dien verstande dat, indien die versekerde bedrag ingevolge hierdie item minder is as die uitstaande debietsaldo's, die bedrag betaalbaar na verhouding verminder sal word.

OMSKRYWINGS

Uitstaande debietsaldo's

Die totaal wat verklaar word in die laaste verklaring wat ingevolge die bepaling van die volgende memorandum gegee en aangepas is vir:

(a) slegte skulde

(b) bedrae gedebiteer (of gefaktureer maar nie gedebiteer nie) en gekrediteer (insluitende kredietnotas en kontant wat nie ten tyde van die skade in die boeke opgeneem is nie) teen kliënte se rekeninge in die tydperk tussen die datum van die vermelde laaste verklaring en die datum van die skade

en

(c) enige abnormale handelstoestand wat 'n wesenlike invloed op die besigheid gehad het of kon gehad het sodat die aangepaste bedrag aldus verkry so na as wat redelikerwys uitvoerbaar is, die bedrag verteenwoordig wat, as dit nie vir die skade was nie, verkry sou gewees het op die datum van die skade.

KLOUSULES EN MEMORANDA

Verklarings

Die versekerde moet binne 60 dae ná die einde van elke maand, of 'n ander tydperk waarop ooreengekom word, by die versekeraar 'n ondertekende verklaring indien wat die totale bedrag aantoon wat uitstaande is in kliënte se rekeninge soos uiteengesit in die versekerde se rekeninge aan die einde van die betrokke maand.

Aanpassing

As teenprestasie daarvoor dat die premie ingevolge hierdie afdeling voorlopig is omdat dit op 75 persent van die versekerde bedrag bereken word, word die premie soos volg aangepas:

By die verstryking van elke versekeringstydperk word die werklike premie bereken teen die persentasietarief per jaar op die gemiddelde versekerde bedrag, dit wil sê, die totaal van die bedrae wat verklaar is, gedeel deur die getal verklarings. Indien die werklike premie meer is as die voorlopige premie moet die versekerde die verskil betaal. Indien dit minder is, word die verskil aan die versekerde terugbetaal, maar sodanige terugbetaling behoort hoogstens 33,3 persent van die voorlopige premie wat betaal is.

Indien die bedrag van 'n verklaring die versekerde bedrag oorskry wat op die datum van sodanige verklaring van toepassing is, word dit slegs vir die doel van hierdie memorandum geag dat die versekerde sodanige versekerde bedrag verklaar het.

Uitbreiding: Oproer en staking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak is deur of deur middel van of as gevolg van:

- (i) burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- (ii) die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in (i) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- (a) verlies of skade wat binne die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- (b) gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- (c) verlies of skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- (d) verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit die konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- (e) verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die versekeraar uit hoofde van voorbehoudsbepaling (a), (b), (c), (d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

Klousule: Rekenmeesters

Enige gegewens of besonderhede wat in die versekerde se rekeningboeke of ander besigheidsboeke of -rekords vervat word en wat deur die versekeraar nodig mag word ingevolge hierdie afdeling om enige eis hierkragtens te ondersoek of te staaf, mag deur die versekerde se ouditeure of professionele rekenmeesters gelewer en gesertifiseer word en hulle sertifikaat is prima facie-bewys van die gegewens en besonderhede waarop sodanige sertifikaat betrekking het.

Duplikaatrekords (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekerde moet duplikate in stand hou van sy rekeningboeke of ander besigheidsboeke of -rekords waarin besonderhede van uitstaande saldo's vervat word en sodanige duplikate moet by ander persele as die oorspronklikes daarvan geberg word.

Beskermings (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekerde se rekeningboeke of ander besigheidsboeke of -rekords wat besonderhede van uitstaande saldo's bevat, moet buite sake-ure in 'n brandvaste brandkas, kabinet of brandkluis gehou word, tensy daar aan hulle gewerk word of hulle vir onmiddellike verwysing nodig word.

Uitbreiding: Transito (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit in verlies, soos omskryf, aan die versekerde se rekeningboeke of ander besigheidsboeke of -rekords terwyl dit vervoer word na of van die perseel of woning van enige direkteur, vennoot, werknemer of rekenmeester van die versekerde.

DIEFSTAL

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan alle inhoud (die eiendom van die versekerde of waarvoor hy verantwoordelik is) van enige versekerde gebou op die versekerde perseel wat in die bylae beskryf word weens diefstal (of enige poging daartoe) wat gepaard gaan met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating van sodanige gebou of weens diefstal (of enige poging daartoe) wat volg op geweld of dreigement van geweld.

UITBREIDINGS

1. Die versekering ingevolge hierdie afdeling word uitgebrei om verlies van of skade aan die versekerde eiendom te dek:
 - (a) wat veroorsaak word deur of gepaard gaan met:
 - (i) 'n dief of diewe wat voor sluitingstyd op die versekerde perseel skuilhou;
 - (ii) betreding en/of verlating van die perseel deur gebruik te maak van 'n looper of ander soortgelyke toestel (met uitsluiting van 'n duplikaatsleutel) met dien verstande dat die versekerde tot die bevrediging van die versekeraar kan bewys dat 'n looper of soortgelyke toestel gebruik is.
 - (b) terwyl in 'n gebou op enige bykomende perseel wat deur die versekerde gebruik word, met dien verstande dat:
 - (i) die versekeraar binne 30 dae vanaf datum waarop die risiko vir die versekeraar bestaan van sodanige bykomende perseel in kennis gestel word;
 - (ii) 'n bykomende premie, indien enige, betaal word;
 - (iii) die versekeraar se aanspreeklikheid ten opsigte van hierdie uitbreiding hoogstens 50 persent beloop van die hoogste bedrag wat in die bylae vermeld word ten opsigte van enige enkele perseel.
2. Benewens die skadeloosstellingsperk in die bylae vermeld:
 - (a) sluit die versekering ingevolge hierdie afdeling die volgende in:
 - (i) skade aan geboue (insluitende die verhuurder se los en vaste toebehore) op die versekerde perseel in die loop van diefstal of enige poging daartoe;
 - (ii) verlies van geboue en verhuurder se los en vaste toebehore, by die versekerde persele weens diefstal wat met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating van sodanige gebou gepaard gaan of enige poging daartoe of weens diefstal, of enige poging daartoe, wat volg op geweld of dreigement daartoe;
 - (b) vergoed die versekeraar die versekerde vir alle redelike koste en uitgawes wat aangegaan word om sodanige tydelike herstelwerk uit te voer en sodanige tydelike maatreëls te tref as wat redelikerwys nodig mag wees ná verlies of skade wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie afdeling;

met dien verstande dat die versekeraar se aanspreeklikheid hoogstens R5 000 of die bedrag vermeld in die bylae, wat ook al die grootste is, ten opsigte van enige enkele gebeurtenis beloop.

3. Benewens die skadeloosstellingsperk in die bylae vermeld, stel die versekeraar die versekerde skadeloos ten opsigte van die vervangingskoste van slotte en sleutels vir die versekerde perseel wat volg op die verdwyning van enige sleutel vir sodanige perseel of nadat die versekerde rede het om te glo dat enige ongemagtigde persoon in besit van 'n duplikaat van sodanige sleutel mag wees.
Met dien verstande dat:
 - (a) die versekeraar se aanspreeklikheid hoogstens R2 000 ten opsigte van enige enkele gebeurtenis behoort;
 - (b) die versekeraar nie vir die eerste R200 ten opsigte van elke gebeurtenis aanspreeklik is nie.
4. Die uitdrukking "alle inhoud" sluit die volgende in: persoonlike besittings, gereedskap en trapfietse wat die eiendom is van die versekerde, enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde tot die mate waartoe sodanige eiendom nie anders verseker is nie, tot hoogstens 'n bedrag van R2 500 ten opsigte van enige enkele persoon.

BEPERKINGS

Die versekeraar se aanspreeklikheid ten opsigte van dokumente, manuskripte, besigheidsboeke, rekenaarstelselrekords en -media, planne, ontwerpe, patrone, modelle en gietvorms word beperk tot die waarde van die materiaal en die bedrag aan arbeid bestee.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir:

1. verlies of skade wat ingevolge 'n brandpolis verseker kan word, behalwe in die geval van ontploffing wat veroorsaak word in 'n poging om toegang te verkry;
2. verlies of skade wat ingevolge 'n glasversekeringspolis versekerbaar is;
3. eiendom wat meer spesifiek verseker is of, tensy dit in die bylae gespesifiseer is, kontant, bank- en valutante, tjeks, posorders, poswissels, geldige verhandelbare seëls en dokumente of sertifikate van 'n verhandelbare aard;
4. verlies of skade waarby enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde of enige lid van die versekerde se huishouding as dader of medepligtige betrokke is.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Hierdie afdeling word nietig verklaar indien die aard van die risiko wesenlik verander sonder dat die skriftelike toestemming van die versekeraar vooraf verkry is.
2. Ten opsigte van enige perseel wat in die bylae as onderworpe aan hierdie voorwaarde vermeld word waar 'n diefalarm geïnstalleer is, is die volgende voorvereistes vir die aanspreeklikheid van die versekeraar en word daar gewaarborg dat:
 - (a) die diefalarm wat op die perseel geïnstalleer is ten volle in werking gestel word wanneer die perseel nie vir besigheidsdoeleindes oop is nie, tensy 'n prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde op die perseel is;
 - (b) sodanige diefalarm in 'n behoorlike werkende toestand in stand gehou word, maar dit word as gedoen geag indien die versekerde sy verpligtinge ingevolge 'n kontrak met die verskaffers of versieningsingenieurs van die alarmstelsel nagekom het.

Hierdie versekering dek geen verlies van of skade aan die eiendom as gevolg van die gebruik van die sleutels van die diefalarm of enige duplikaat daarvan wat aan die versekerde behoort nie, tensy sodanige sleutels met geweld of weens 'n dreigement van geweld aan enige persoon verkry is.

GELD

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan geld (soos omskryf) wat plaasvind in die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Lesotho, Botswana, Swaziland, Zimbabwe en Malawi, behalwe indien andersins gespesifiseer.

Met dien verstande dat die versekeraar se aanspreeklikheid vir alle verlies of skade wat voortspruit uit alle gebeurtenisse van 'n reeks wat volg op of toe te skryf is aan enige enkele bron of oorspronklike oorsaak hoogstens die spesifieke perke vermeld in die bylae beloop.

WOORDOMSKRYWINGS

Geld beteken kontant, bank- en valutanote, tjeks, posorders, poswissels, geldige onderhandelbare pos-, inkomsteen vakansiebetalingseëls, MVA-kentekens, kredietkaartstrookies en dokumente, sertifikate of ander middele van 'n verhandelbare aard, die eiendom van die versekerde of waarvoor hy verantwoordelik is.

Houer beteken enige brandkas, -kluis, -trommel, kasregister, geldlaai, geldkis of ander houer vir geld of enige frankeermasjien.

Klerasie beteken klerasie en persoonlike besittings wat nie andersins verseker is nie wat aan die versekerde of aan enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde behoort.

UITBREIDINGS

1. Houers en klerasie

Benewens enige betaling ten opsigte van 'n omskrewe gebeurtenis stel die versekeraar die versekerde skadeloos ten opsigte van houers en klerasie (soos omskryf) wat verloor of beskadig word weens diefstal, of poging daartoe, van geld met dien verstande dat die versekeraar se aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding hoogstens R2 000 beloop ten opsigte van klerasie en die bedrag vermeld in die bylae ten opsigte van houers of R2 000, of wat ook al die hoogste is.

2. Slotte en sleutels

Benewens enige betaling ten opsigte van 'n omskrewe gebeurtenis stel die versekeraar die versekerde skadeloos ten opsigte van die koste om slotte en sleutels van enige houer by die versekerde persele te vervang wat volg op die verdwyning van enige sleutel vir sodanige houer nadat die versekerde enige rede het om te vermoed dat enige ongemagtigde persoon in besit van 'n duplikaat van sodanige sleutel mag wees.

Met dien verstande dat:

- (i) die versekeraar se aanspreeklikheid hoogstens R2 000 ten opsigte van enige enkele gebeurtenis beloop;
- (ii) die versekeraar nie aanspreeklik is vir die eerste R200 van elke gebeurtenis nie.

3. Oproer en staking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

- (i) burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- (ii) die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna daar in (i) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- (a) verlies of skade wat in die Republiek van Suid-Afrika of Namibië plaasvind;
- (b) gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd;
- (c) verlies of skade wat spruit uit algehele of gedeeltelike staking van werk of vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- (d) verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit die konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- (e) verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in algemene uitsondering 1(A)(ii),(iii),(iv),(v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die versekeraar uit hoofde van voorbehoudsbepalings (a),(b),(c),(d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys;.

4. Lopers

Die versekering kragtens hierdie afdeling word uitgebrei om verlies van of skade aan die versekerde eiendom in te sluit wat veroorsaak word deur of gepaard gaan met toegang tot houers deur middel van die gebruik van 'n loper of ander soortgelyke toestel (met uitsluiting van 'n duplikaatsleutel) met dien verstande dat die versekerde tot bevrediging van die versekeraar bewys dat 'n loper of soortgelyke toestel gebruik is.

5. Uitbreiding: Persoonlike ongevalle (aanranding) (indien as ingesluit vermeld)

Die uitdrukking "omskrewe gebeurtenisse" in die geldafdeling word geag om liggaamlike besering in te sluit wat op toevallige, gewelddadige, uitwendige en sigbare wyse veroorsaak word as gevolg van diefstal (of enige poging daartoe) aan die versekerde of enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde (hierna in hierdie uitbreiding sodanige persoon genoem) terwyl sodanige persoon optree in die loop van sy pligte in die versekerde se diens.

Die versekeraar betaal ten behoeve van sodanige persoon of sy boedel aan die versekerde die bedrag of bedrae vermeld in die bylae in die geval van liggaamlike besering van enige sodanige persoon wat binne 24 kalendermaande lei tot

1. dood	die kapitale bedrag;
2. permanente ongeskiktheid soos volg	die persentasie van die gespesifiseerde kapitale bedrag

**Persentasie van
kapitale bedrag**

(a)	verlies deur fisieke skeiding by of bokant die handgewrig of enkel van een of meer ledemate _____	100
(b)	permanente en algehele verlies van	
	hele oog _____	100
	sig in oog _____	100
	sig in oog behalwe waarneming van lig _____	75
(c)	permanente en algehele gehoorverlies in	
	albei ore _____	100
	een oor _____	25
(d)	permanente en algehele spraakverlies _____	100
(e)	beserings wat lei tot permanente algehele onvermoë om die gewone beroep of enige ander beroep waarvoor sodanige persoon uit hoofde van sy kennis of opleiding toegerus is, te beoefen _____	100
(f)	verlies van vier vingers _____	70
(g)	verlies van duim	
	albei falankse _____	25
	een falanks _____	10
(h)	verlies van wysvinger	
	drie falankse _____	10
	twee falankse _____	8
	een falanks _____	4
(i)	verlies van middelvinger	
	drie falankse _____	6
	twee falankse _____	4
	een falanks _____	2
(j)	verlies van ringvinger	
	drie falankse _____	5
	twee falankse _____	4
	een falanks _____	2
(k)	verlies van pinkie	
	drie falankse _____	4
	twee falankse _____	3
	een falanks _____	2
(l)	verlies van middelhandbeen	
	eerste of tweede (bykomend) _____	3
	derde, vierde of vyfde (bykomend) _____	2

- (m) verlies van tone
almal aan een voet _____	30
groottoon, albei falankse _____	5
groottoon, een falanks _____	2
ander tone, behalwe groottoon, indien meer as een verloor, elkeen _____	2
3. In die geval van **algehele en absolute ongeskiktheid** om die gewone besigheid of beroep te behartig is die **weeklikse bedrag wat in die bylae gespesifiseer is**, betaalbaar.
4. Die redelike koste aangegaan, tot hoogstens die bedrag gespesifiseer in die bylae, is betaalbaar ten opsigte van mediese, chirurgiese, tandheelkundige, verpleeginrigting- of hospitaalbehandeling (met inbegrip van die koste van kunsmatige hulpmiddels en -ledemate en die koste en uitgawe wat aangegaan word vir noodvervoer of bevryding van sodanige persoon indien hy vasgekeer is of om sodanige persoon na 'n veilige plek te bring) wat binne 24 maande ná die omskrewe gebeurtenis plaasvind.

MEMORANDA (van toepassing op permanente-ongeskiktheidsvoordele)

- a. Waar die besering nie gespesifiseer word nie, betaal die versekeraar sodanige bedrag as wat na sy mening nie strydig is met die voormelde bepalinge nie.
- b. Permanente algehele verlies van die gebruik van 'n liggaamsdeel word as verlies aan sodanige liggaamsdeel beskou
- c. 100 persent is die maksimum persentasie vergoeding wat betaalbaar is vir permanente ongeskiktheid weens 'n ongeval of reeks ongevallen wat uit een oorsaak voortspruit ten opsigte van enige enkele sodanige persoon.

Met dien verstande dat:

- (i) die versekeraar nie aanspreeklik is om meer as die kapitale bedrag plus die bedrae gespesifiseer ingevolge items 3 en 4 ten opsigte van enige sodanige persoon te betaal nie;
- (ii) die bedrag gespesifiseer ingevolge item 3 slegs betaalbaar is vir die duur van die ongeskiktheid van sodanige persoon en nie vir langer as 104 weke nie en sodanige betaling gestaak word sodra die besering wat die ongeskiktheid veroorsaak, sover redelikerwys moontlik geheel het nieteenstaande die feit dat permanente ongeskiktheid mag voortduur;
- (iii) vergoeding betaalbaar ingevolge item 4 word verminder met 'n bedrag gelykstaande aan die vergoeding wat ontvang word of ontvangbaar is ingevolge enige ongevalwetgewing ten opsigte van enige behandeling waarvoor vergoeding ingevolge item 4 betaalbaar is;
- (iv) hierdie uitbreiding nie van toepassing is op enige sodanige persoon onder die ouderdom van 15 of bó die ouderdom van 70 jaar nie;
- (v) sodanige persoon nadat hy 'n liggaamlike besering opgedoen het waarvoor vergoeding ingevolge hierdie uitbreiding betaalbaar mag wees, 'n mediese ondersoek en enige gespesifiseerde behandeling ondergaan. Die versekeraar is nie aanspreeklik om enige betaling te maak nie tensy hierdie voorbehoudsbepaling na sy bevrediging nagekom is;
- (vi) algemene uitsondering 2 en algemene voorwaardes 2 en 9 nie op hierdie uitbreiding van toepassing is nie;
- (vii) slegs ten opsigte van hierdie uitbreiding algemene uitsondering 1 geskrap en deur die volgende vervang word:

“Hierdie uitbreiding dek nie dood of liggaamlike besering regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van ’n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar word al dan nie), burgeroorlog, muitery, opstand teen gesag, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie.”

Uitbreidings (op die uitbreiding: persoonlike ongevalle (aanranding))

1. Liggaamlike besering word geag besering in te sluit wat veroorsaak word deur hongersnood, dors en/of blootstelling aan die elemente en wat regstreeks of onregstreeks voortspruit daaruit dat sodanige persoon die slagoffer van diefstal (of enige poging daartoe) is.
2. In die geval van die verdwyning van enige sodanige persoon in omstandighede wat die versekeraar tevrede stel dat hy besering opgedoen het waarop hierdie Uitbreiding: Persoonlike Ongevalle (Aanranding) van toepassing is en dat sodanige besering tot die dood van sodanige persoon gelei het, veronderstel die versekeraar vir die doeleindes van die versekering wat deur hierdie uitbreiding verleen word sy dood, met dien verstande dat indien daar, nadat die versekeraar ’n betaling hieronder gedoen het ten opsigte van sodanige persoon se veronderstelde dood, gevind word dat hy leef, sodanige betaling onverwyld deur die versekerde aan die versekeraar terugbetaal word.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir verlies van of skade aan geld:

1. voortspruitend uit die oneerlikheid van enige prinsipaal, vennoot, direkteur, persoon of persone in diens van die versekerde wat nie binne 14 werkdag ná die plaasvind daarvan ontdek word nie;
2. voortspruitend uit tekort te wyte aan fout of weglating;
3. voortspruitend uit die gebruik van sleutels van enige brandkas of -kluis tensy die sleutels:
 - (a) deur geweld of dreigement van geweld bekom is;
 - (b) deur die sleutelhouer gebruik word en die versekerde tot die bevrediging van die versekeraar kan bewys dat die sleutelhouer die sleutel gebruik het om die houer oop te maak;
4. in ’n ongesluite brandkas of -kluis terwyl die deel van die perseel wat sodanige brandkas- of kluis bevat, onbewaak is, maar hierdie uitsondering is nie van toepassing nie indien tot die bevrediging van die versekeraar bewys kan word dat die sleutelhouer van die brandkas of -kluis dit doelbewus ongesluit gelaat het met die doel om die diefstal van die geld toe te laat;
5. nie gehou in ’n gesluite brandkas of -kluis nie terwyl die deel van die perseel wat sodanige geld bevat, onbewaak is, maar hierdie uitsondering is nie van toepassing nie indien tot die bevrediging van die versekeraar bewys kan word dat die persoon(e) wie se verantwoordelikheid die geld is, dit doelbewus buite die brandkas of -kluis gelaat laat het met die doel om die diefstal daarvan toe te laat;
6. in enige voertuig wat deur die versekerde gebruik word, tensy ’n prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde inderdaad in sodanige voertuig is, of indien nie in sodanige voertuig nie, binne 5 meter daarvandaan in ’n posisie van waar die voertuig duidelik sigbaar is. Hierdie uitsondering is nie van toepassing nie ná ’n ongeluk, waarby sodanige voertuig betrokke is, wat die vermelde persoon onbevoeg laat.

Spesiale uitsonderings (3), (4), (5) en (6) is nie van toepassing op bedrae tot R1 500 nie en sodanige verliese word nie met enige eerste bedrag betaalbaar verminder nie.

MEMORANDA

1. Verlies van of skade aan geld voortspruitende uit die oneerlikheid van enige prinsipaal, vennoot, direkteur of persoon in diens van die versekerde (sodanige persoon), soos verseker ingevolge hierdie afdeling, is aan die volgende Klousule: Verpligte Eerste Bedrag Betaalbaar onderworpe:
Die bedrag hierkragtens betaalbaar ten opsigte van 'n gebeurtenis waarby enige een of enige aantal sodanige persone wat saamspan, betrokke is, word verlaag met:
 - (a) 2 persent van die toepaslike perk ingevolge omskrewe gebeurtenisse, plus
 - (b) 'n verdere bedrag van 10 persent van die netto bedrag betaalbaar ná aftrekking van die 2 persent wat in (a) hierbo gespesifiseer word.
2. Die versekeraar is nie ingevolge hierdie afdeling van die polis aanspreeklik nie ten opsigte van verlies of skade voortspruitend uit enige gebeurtenis ten opsigte waarvan 'n eis betaalbaar is of betaalbaar sou gewees het, as dit nie was nie vir die eerste bedrag betaalbaar of medeversekeringsklousule ingevolge die Getrouheidsafdeling van die polis of enige ander getrouheidsversekering.

SPEZIALE VOORWAARDES

Eerste bedrag betaalbaar van toepassing op diefstal van tjeks

Enige verlies of reeks verliese toeskryfbaar aan een oorspronklike gebeurtenis wat ingevolge hierdie polis betaalbaar is en wat voortspruit uit die diefstal van enige tjek of tjeks word met 'n eerste bedrag betaalbaar van 25 persent van die verlies verminder tensy:

1. Tjeks getrek deur die versekerde
 - (a) die tjek getrek en gekruis is presies in ooreenstemming met die onderstaande "Aanbevole Suid-Afrikaanse Versekeringsvereniging (SAVV)-prosedure vir trekking en kruising van tjeks" of enige ander beter metode goedgekeur deur die SAVV en die gedrukte gedeelte van die tjek (in teenstelling met die geskrewe of getikte gedeelte) gedruk is deur die bank self of 'n drukker gelisensieer deur die Outomatiese Klaringsburo om die tjeks te druk
of
 - (b) die tjek per gesertifiseerde pos aan die begunstigde gestuur is of enige pos waarvan die sekuriteit gelykwaardig of beter is as gesertifiseerde pos.
2. Tjeks getrek deur enige persoon anders as die versekerde en wat deur die versekerde deur die pos of direk by die kassier ontvang word
 - (a) sodanige tjek onmiddellik ná ontvangs daarvan deur die versekerde gekruis en "nie verhandelbaar nie" en "nie oordraagbaar nie" gemerk is en
 - (b) die versekerde in staat is om die trekker en die bedrag van die tjek uit hul rekords te identifiseer.
3. Tjeks waarvan die versekerde die ware eienaar is en wat getrek is deur enige persoon anders as die versekerde en wat aan die versekerde gepos is maar wat nie ontvang is nie
 - (a) die tjek getrek en gekruis is presies in ooreenstemming met die onderstaande "Aanbevole SAVV-prosedure vir trekking en kruising van tjeks" of enige ander beter metode goedgekeur deur die SAVV
of
 - (b) die tjek per gesertifiseerde pos aan die versekerde gestuur is of enige pos waarvan die sekuriteit gelykwaardig of beter is as gesertifiseerde pos

of

- (c) die faktuur van die versekerde (waarop die betaling per tjek betrekking het) 'n boodskap daarop bevat (goedgekeur deur die versekeraar of die SAVV) wat aanbeveel of vereis dat die tjek getrek word in ooreenstemming met die "Aanbevole SAVV-prosedure vir trekking en kruising van tjeks".

AANBEVOLE SAVV-PROSEDURE

vir trekking en kruising van tjeks en druk van blankotjeks

A. Trekking en kruising van tjeks

Een van die veiligste metodes om 'n tjek te trek en te kruis en wat vir banke aanvaarbaar is word hieronder uiteengesit. Hierdie metode word deur die SAVV aanbeveel.

1. Skrap die voorafgedrukte woorde "of toonder". Dit beperk die moontlikheid dat die bank aan 'n toonder uitbetaal wat nie op betaling geregtig is nie.
2. Indien die woorde "of order" in plaas van "of toonder" op u tjek gedruk is moet hierdie woorde ook geskrap word.
3. Skryf die woorde "nie oordraagbaar nie" op die voorkant van die tjek.
4. Kruis die tjek deur twee parallelle lyne deur die tjek te trek.
5. Skryf die woorde "nie verhandelbaar nie" tussen die twee parallelle lyne waarna in 4 hierbo verwys word.
6. Maak seker dat die begunstigde noukeurig, behoorlik en volledig beskryf is byvoorbeeld wanneer die begunstigde 'n versekeraar is moet die volle naam gebruik word, soos byvoorbeeld: RH Jones (Edms) Bpk.

Waar die bankrekeningnommer of BK-nommer van die begunstigde bekend is, moet dit na die naam van die begunstigde ingevoeg word, soos byvoorbeeld "RH Jones (Edms.) Bpk., Mpy. Nr.: 69/123456" of "RH Jones (Edms) Bpk ABC bankrekeningnommer: 123456789"

Alhoewel dit sterk aanbeveel word, is dit nie verpligtend om die bankrekeningnommer van die begunstigde te gebruik nie.

7. Met trekking van die tjek moet geen spasies gelaat word wat iemand in staat sal stel om ekstra woorde of syfers by te voeg nie.
8. 'n Voorbeeld van hierdie metode om 'n tjek te trek word as Aanhangsel A aangeheg.
9. Die bewoording wat in Aanhangsel B uiteengesit is, moet op die voorkant van die tjek gedruk word (sien laaste bladsy van hierdie afdeling). Maak seker dat spasie op die agterkant van die tjek gelaat word vir bankstempels en endossemente.
10. Al die merke op die tjek moet leesbaar en duidelik sigbaar wees. Persone wat tjeks trek moenie afkortings of ander weergawes gebruik van die terminologie wat in die voorbeeld gebruik is nie. Die woorde "nie verhandelb" en 'n kruising d.m.v. 'n stempel met 'n reghoek in plaas van twee parallelle lyne is nutteloos
11. Die metode waarop tjeks voltooi word moet 'n inkafdruk op die papier laat soos handskrif 'n tikmasjien of 'n matriksdrukker. Die lint wat in die drukker/tikmasjien gebruik word moet van die tipe wees wat ink op die papier afdruk. Vermy die volgende:
 - 11.1 ou linte
 - 11.2 laserdrukkers wat nie 'n afdruk op die papier laat nie

11.3 die “omgekeerde druktegniek”

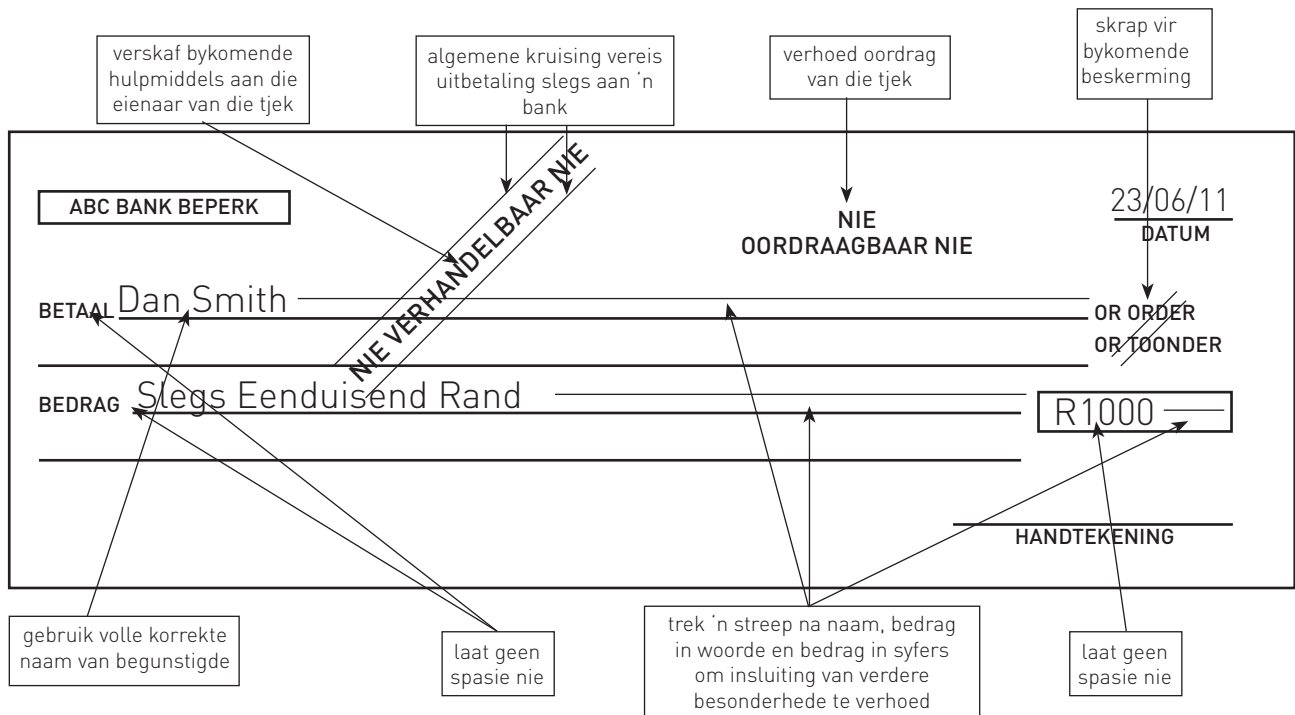
11.4 wysigbare tiklente

B. Druk van blanko tjeks

Blanko tjeks moet net deur die bank self of ’n drukker wat deur die Outomatiese Klaringsburo gelisensieer is gedruk word. Hierdie drukkers is bekend met die aanbevole vereistes van banke en moet slegs gebruikmaak van goedgekeurde:

- (i) sekuriteitspapier (CBS1 of beter)
- (ii) sekuriteitsontwerpe
- (iii) spesiale sekuriteitsink verenigbaar met die sekuriteitspapier/-ontwerp
- (iv) metodes wat dit moeilik maak vir enigiemand om ’n voorraad blanko tjeks te maak deur die oorspronklikes te fotokopieer.

Aanhangsel A – voorgestelde SAVV-tjek

Aanhangsel B – SAIA-aanbevole tjek

Waarskuwing wat in die linkerkantse onderste hoek van die tjek gedruk moet word – laat genoeg spasie vir bankstempels, ens.

Waarskuwing

Aan die persoon wat hierdie tjek wissel of dit in ruil vir enige vergoeding ontvang:

Indien ’n tjek van die ware eienaar gesteel of deur hom verloor is mag u aanspreeklik word om hom vir sy verlies te vergoed indien u sodanige tjek wissel of dit in ruil vir enige vergoeding ontvang. (Artikel 81 van die Wet op Wissels, 1964)

LET WEL: HIERDIE TJEK IS GEKRUIS EN “NIE VERHANDELBAAR NIE” EN “NIE OORDRAAGBAAR NIE” GEMERK.

GLAS

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan interne en eksterne glas (insluitende spieëls), letterskilderwerk en die behandeling daarvan op die versekerde persele, soos in die bylae vermeld, wat die eiendom van die versekerde is of waarvoor hy verantwoordelik is.

Ná verlies van of skade aan glas stel die versekeraar die versekerde ook teen die volgende skadeloos:

1. die koste van die aanbring van sodanige skuttings as wat redelikerwys nodig mag wees;
2. skade aan winkeltoonvensters, rame, vensteruitstallings (insluitende los en vaste toebehore), diefalarmstroke, -drade en -vibrators as 'n regstreekse gevolg van sodanige verlies of skade;
3. die koste van die verwydering en herinstallering van los en vaste toebehore wat nodig is om die glas te vervang;
4. die koste van die aanstel van 'n wagdiens voor die vervanging van die glas of die aanbring van skuttings of die herstel van die diefalarmstelsel, tensy dit ingevolge enige ander versekering wat deur die versekerde gereël is, betaalbaar is.

Met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die versekeraar hoogstens die volgende beloop:

- (i) vir die vervanging van die glas, letterskilderwerk en behandeling – die versekerde bedrag wat in die bylae vermeld word as van toepassing op die perseel waar die verlies of skade plaasvind;
- (ii) vir alle ander koste en uitgawe waarvoor voorsiening gemaak word deur hierdie afdeling en wat voortspruit uit een gebeurtenis of 'n reeks gebeurtenisse wat aan een bron of oorspronklike oorsaak toeskryfbaar is – in totaal die bedrag van R2 000.

SPESIFIEKE VOORWAARDE

Eweredigheid

Indien die versekerde eiendom by die aanvang van enige skade aan sodanige eiendom deur enige gevaar waarteen dit verseker is, gesamentlik van groter waarde is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies of skade. Elke item, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie voorwaarde onderworpe.

OMSKRYWING VAN GLAS

Tensy spesifiek ooreengekom, word aanvaar dat alle glas (behalwe spieëls) wat deur hierdie afdeling verseker is, "float" glas is wat nie dikker as 6,0 mm is nie, hetsy bedek deur 'n laag of nie, of gelamineerde veiligheidsglas van 6,5 mm.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir:

1. verlies of skade wat verseker word deur, of in die afwesigheid van hierdie afdeling verseker sou word, deur enige brandversekering, behalwe ten opsigte van enige bedrag bó dié bedrag wat ingevolge sodanige brandversekering betaalbaar sou gewees het indien die versekering ingevolge hierdie afdeling nie aangegaan is nie. Hierdie spesifieke uitsondering is egter nie van toepassing nie op verlies of skade waarvoor die versekerde as huurder, en nie as eienaar nie, verantwoordelik is;
2. glas wat deel uitmaak van handelsvoorraad;
3. glas wat by die aanvang van hierdie versekering gebars of gebreek is, tensy die versekeraar ingestem het om dit te dek;
4. skending of skade, behalwe 'n bars dwarsdeur die dikte van die glas of enige laminering daarvan.

UITBREIDINGS

Spesiale herstel (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Indien die versekerde ná verlies of skade wat hierkragtens verseker is, ingevolge die Nasionale Bouregulasies of soortgelyke wetgewing verplig word om die beskadigde glas te vervang met glas van 'n beter gehalte, is die versekeraar verantwoordelik vir die verhoogde koste van sodanige vervanging insluitende (maar nie daartoe beperk nie) rame daarvoor, met dien verstande dat indien die koste om die hele versekerde eiendom (insluitende ander versekerde items) so te vervang groter is as die bedrag waarteen dit verseker is ten tyde van die verlies of skade, die versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag word en dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies of skade dra.

Uitbreiding: Oproer en staking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

- (i) burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- (ii) die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in (i) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- (a) verlies of skade wat in die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- (b) gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- (c) verlies of skade wat spruit uit 'n algehele of gedeeltelike staking van werk of vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- (d) verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit die konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;

- (e) verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die versekeraar uit hoofde van voorbehoudsbepaling (a), (b), (c), (d), of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

Hierdie uitbreiding is slegs van toepassing op verlies of skade waarvoor die versekerde as huurder, en nie as eienaar nie, verantwoordelik is.

GETROUHEID

OMSKREWE GEBEURTENISSE

1. Verlies van geld en/of ander eiendom wat aan die versekerde behoort of waarvoor hy verantwoordelik is en wat deur 'n versekerde werknemer gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling gesteel word.
2. Regstreekse finansiële verlies wat die versekerde ly weens bedrog of oneerlikheid van 'n versekerde werknemer wat alles gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling plaasvind en wat lei tot oneerlike persoonlike finansiële voordeel vir die betrokke werknemer.

Met dien verstande dat:

1. (a) die versekeraar nie aanspreeklik is nie vir alle verliese wat langer as 24 maande voor ontdekking plaasgevind het;
(b) alle verliese ontdek word nie langer as twaalf maande nie ná die beëindiging van:
 - (i) hierdie afdeling; of
 - (ii) hierdie afdeling ten opsigte van enige versekerde werknemer betrokke by 'n verlies; of
 - (iii) die diens van die versekerde werknemer of die laaste van die versekerde werknemers betrokke by 'n verliesna gelang van wat eerste plaasvind;
2. (a) OORDEKKENDE GRONDSLAG – die versekeraar se aanspreeklikheid vir alle verliese hoogstens die versekerde bedrag vermeld in die bylae beloop hetsy dit enige enkele werknemer is of enige aantal werknemers wat saamspan of onafhanklik van mekaar optree;
(b) NAAM- OF POSGRONDSLAG – die versekeraar se aanspreeklikheid vir alle verliese waarby enige werknemer betrokke is hoogstens die versekerde bedrag beloop wat teenoor sy naam in die bylae vermeld word, of as hy nie vermeld word nie, die versekerde bedrag teenoor die pos wat hy in die besigheid beklee, soos in die bylae vermeld;
3. hernuwing van hierdie versekering van tydperk tot tydperk of enige verlenging van enige versekeringstydperk nie die uitwerking het dat dit die versekeraar se aanspreeklikheid ophoop of verhoog bó die versekerde bedrag vermeld in die bylae nie. Indien die versekeringstydperk korter as 12 maande is, word die versekeraar se aanspreeklikheid beperk tot die bedrag in die bylae vermeld gedurende enige versekeringstydperk van 12 maande bereken vanaf aanvang of hernuwing;
4. die uitdrukking “oneerlike persoonlike finansiële voordeel” nie voordeel deur 'n werknemer in die vorm van salaris, salarisverhogings, gelde, kommissies, bonusse, bevorderings of ander vergoeding insluit nie.

WOORDOMSKRYWING

Werknemer beteken:

- (c) enige persoon wat ingevolge 'n dienskontrak of vakleerlingskap by die versekerde in diens is;
- (d) enige persoon wat van enige ander party aan die diens van die versekerde gehuur of geleen word;

wat die versekerde te alle tye in die loop van sy besigheid geregtig is om te beheer en te beveel in die uitvoering van sy werk en, indien hierdie afdeling op 'n naam- en/of posgrondslag is, wat by wyse van hierdie naam en/of pos in die bylae beskryf word.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

1. Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir:
 - (a) verlies voortspruitende uit of waartoe bygedra word deur enige omskrewe gebeurtenis deur:
 - (i) enige vennoot van die versekerde tot die mate waartoe sodanige vennoot baat sou vind by die skadeloosstelling wat ingevolge hierdie polis verleen word;
 - (ii) enige prinsipaal, direkteur of lid van die versekerde tensy sodanige direkteur of lid ook 'n werknemer is;
 - (iii) enige werknemer vanaf die tyd dat die versekerde bewus word dat sodanige werknemer enige daad van bedrog of oneerlikheid gepleeg het;
 - (b) enige gevolglike verlies van enige aard wat plaasvind ná verliese waarna in die omskrewe gebeurtenisse verwys word;
2. Hierdie afdeling dek nie enige maatskappy of ander regsentiteit wat gedurende die versekeringstydperk verkry word nie.
3. Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir enige omskrewe gebeurtenis indien dit spruit uit oneerlike:
 - (i) manipulasie van
 - (ii) invoering in
 - (iii) onderdrukking van invoering in
 - (iv) vernietiging van
 - (v) verandering aan

enige rekenaarprogram, -stelsel, -data of -programmatuur deur enige versekerde werknemer wat by die versekerde se elektroniese dataverwerkingsafdeling of -gebied in diens is.

Hierdie uitsondering geld nie vir versekerde werknemers wat in diens is by die elektroniese dataverwerkingsafdeling/ -gebied van enige nie-netwerk mikro-/persoonlike rekenaar nie.

4. Die versekeraar is slegs tot die mate van die deelname/aandeelhouding van enige onbetrokke vennoot/prinsipaal/direkteur of lid aanspreeklik vir 'n versekerde gebeurtenis waarby enige vennoot/prinsipaal/direkteur of lid van die versekerde regstreeks betrokke is of was.
Hierdie spesifieke uitsondering geld slegs vir vennootskappe, privaatmaatskappye of beslote maatskappye.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Die versekerde moet al sodanige kontrole- en beheerstelsels, rekening- en klerikale prosedures en metodes vir die bedryf van sy besigheid instel en/of in stand hou en voortgaan om dit toe te pas soos wat deur hom aan die versekeraar voorgehou word, maar die versekerde mag:
 - (a) die vergoeding en diensvoorwaardes van enige werknemer verander;
 - (b) ten opsigte van enige werknemer wat by sy naam in die bylae beskryf word, sy pligte en pos verander;
 - (c) ten opsigte van enige werknemer wat slegs by sy pos in die bylae beskryf word, sodanige werknemer verwyder en enige ander persoon wat binne die woordskrywing van werknemer val, in sy plek aanstel;

- (d) sodanige ander veranderings maak as wat vooraf skriftelik deur die versekerde se ouditeure goedgekeur word.
2. Indien die versekerde enige verlies ly waarop hierdie afdeling van toepassing is wat die bedrag betaalbaar hierkragtens oorskry ten opsigte van sodanige verlies, is die versekerde geregtig op alle verhalings (behalwe uit borgstelling, versekering, herversekering, sekuriteit of skadeloosstelling geneem of aangegaan deur die versekeraar of vir die bedrag van enige eerste bedrag betaalbaar) deur wie ook al gemaak as gevolg van sodanige verlies totdat dit ten volle vergoed is, min die werklike koste om dit aan te gaan, en enige oorblywende deel word aangewend tot vergoeding van die versekeraar en die versekerde tot die mate van sy medeversekering ingevolge item (b) van die Klousule: Verpligte Eerste Bedrag Betaalbaar.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

Klousule: Rekenmeesters

Enige besonderhede of gegewens wat in die versekerde se rekeningboeke of ander besigheidsboeke of -dokumente vervat word wat deur die versekeraar benodig mag word ingevolge hierdie afdeling om enige eis hierkragtens te ondersoek of te staaf, mag deur die versekerde se ouditeure of professionele rekenmeesters gelewer en gesertifiseer word en hulle sertifikaat is prima facie-bewys van die gegewens en besonderhede waarop sodanige sertifikaat betrekking het.

Uitbreiding: Uitgebreide dekking vir voormalige werknemers

Enige persoon wat nie meer 'n werknemer is nie word vir die doeleindes van hierdie afdeling beskou as synde 'n werknemer te wees vir 'n tydperk van 30 dae nadat hy opgehou het om 'n werknemer te wees.

Uitbreiding: Terugwerkende dekking – Geen vorige versekering van krag nie (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Hierdie afdeling is ook van toepassing op omskrewe gebeurtenisse soos hierkragtens verseker wat tot 12 maande voor aanvang van hierdie afdeling plaasvind maar nie langer as 24 maande voordat dit ontdek is nie, met dien verstande dat die gebeurtenisse ontdek word binne 12 maande ná die beëindiging van die diens van die betrokke werknemer of binne 12 maande ná die verstryking van hierdie afdeling, na gelang van wat eerste plaasvind.

Uitbreiding: Vervangde versekering (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Hierdie afdeling is ook van toepassing op omskrewe gebeurtenisse wat hierkragtens verseker is wat plaasgevind het gedurende die geldigheidsduur van enige versekering wat deur hierdie afdeling vervang word en in die bylae gespesifiseer word met dien verstande dat:

1. hierdie uitbreiding beperk word tot verliese wat deur die vervangde versekering betaalbaar sou gewees het maar wat nie opeisbaar is nie weens die verstryking van die tydperk wat deur die vervangde versekering toegelaat word vir die ontdekking van die versekerde gebeurtenisse;
2. die omskrewe gebeurtenisse ontdek word binne 12 maande ná die beëindiging van die diens van die betrokke werknemer of binne 12 maande na die verstryking van hierdie afdeling, na gelang van wat eerste plaasvind;
3. die bedrag betaalbaar ingevolge hierdie uitbreiding hoogstens die bedrag kragtens hierdie afdeling verseker of die bedrag kragtens die vervangde versekering verseker, wat ook al die minste is, behoop;

4. indien die omskrewe gebeurtenisse waarby een werknemer of enige aantal werknemers betrokke is gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling sowel as die geldigheidsduur van die vervangde polis plaasvind, die maksimum bedrag betaalbaar hoogstens die bedrag beloop verseker deur hierdie afdeling ten tyde van ontdekking van die omskrewe gebeurtenisse;
5. hierdie uitbreiding nie van toepassing is op omskrewe gebeurtenisse wat langer as die getal jare in die bylae vermeld, voor die aanvang van hierdie afdeling, plaasgevind het nie;
6. die versekeraar nie aanspreeklik is nie vir enige verlies wat langer as 24 maande voor ontdekking plaasgevind het.

Ander versekering

Dit is 'n voorwaarde van hierdie afdeling dat behalwe:

- (a) 'n geldpolis;
- (b) dit wat by aanvangs- of hernuwingsdatum of ten tyde van die instel van 'n eis aan die versekeraar verklaar is;
- (c) 'n pensioenfondsgetrouheidspolis wat nie hierdie afdeling in waarde oorskry nie;
- (d) hierdie polis daar geen ander polis gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling van krag is om te verseker teen die risiko's wat hierkragtens verseker word nie.

Verpligte eerste bedrag betaalbaar

Die bedrag betaalbaar ingevolge hierdie afdeling ten opsigte van 'n omskrewe gebeurtenis waarby een werknemer of enige getal werknemers wat saamspan betrokke is, word verminder met:

- (a) 2 persent van die totaal van die versekerde bedrag ingevolge hierdie afdeling en die verklaarde versekering of R60 000, wat ook al die minste is plus
- (b) 'n verdere bedrag van 10 persent van die netto bedrag betaalbaar ná aftrekking van die bedrag wat in (a) hierbo gespesifiseer word.

Beide bedrae word ten volle deur die versekerde gedra en bly onverseker.

Rekenaarverliese – eerste bedrag betaalbaar

Die persentasie aangetoon in (b) van die klousule: verpligte eerste bedrag betaalbaar word van 10 persent na 20 persent verhoog indien die omskrewe gebeurtenis voortspruit uit oneerlike

- (i) manipulasie van
- (ii) invoering in
- (iii) onderdrukking van invoering in
- (iv) vernietiging van
- (v) verandering aan

enige nie-netwerk mikro-/persoonlike rekenaarprogram, -stelsel, -data of -programmatuur deur enige versekerde werknemer wie se pligte die bestuur, toesig, ontwerp, skepping of verandering van rekenaarstelsels of -programme behels.

Eerste bedrag betaalbaar vir verliese ontdek langer as 12 maande nadat dit gepleeg is

Indien enige versekerde gebeurtenis ontdek word langer as 12 maande nadat:

1. dit gepleeg is;
2. die eerste gebeurtenis binne 'n reeks gebeurtenisse gepleeg is deur een persoon of 'n aantal persone wat saamspan;

word die persentasies vervat in die Klousule: Eerste Bedrag Betaalbaar soos volg verhoog:

Klousule: Eerste bedrag betaalbaar	Eerste bedrag betaalbaar verhoog tot persentasie hieronder aangedui	
	Indien verliese ontdek word langer as 12 maande nadat dit gepleeg is maar nie langer as 24 maande daarna nie.	Indien die polis verleng is om daardie gedeelte van verliese te dek wat ontdek word langer as 24 maande nadat dit gepleeg is maar nie langer as 36 maande daarna nie.
Verpligtend		
Paragraaf (a)	Van 2% tot 4%	Van 2% tot 5%
Paragraaf (b)	Van 10% tot 15%	Van 10% tot 20%
Rekenaarverliese	Van 20% tot 30%	Van 20% tot 35%

Klousule: Vrywillige eerste bedrag betaalbaar (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Benewens die bedrag wat deur die versekerde betaalbaar is ingevolge die Klousule: Verpligte Eerste Bedrag Betaalbaar, is die versekerde verantwoordelik vir die verskil tussen sodanige bedrag en die bedrag vermeld in die bylae as die vrywillige eerste bedrag betaalbaar, met dien verstande dat sodanige vrywillige bedrag die verpligte bedrag oorskry.

Klousule: Vermindering/Herstel van versekerde bedrag (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Betaling deur die versekeraar van enige verlies waarby een werknemer of enige aantal werknemers betrokke is verminder nie die versekeraar se aanspreeklikheid ten opsigte van die res van die versekerde werknemers nie, met dien verstande dat:

1. die maksimum bedrag wat deur die versekeraar betaalbaar is vir alle versekerde werknemers hoogstens dubbel die versekerde bedrag in die bylae behoort te wees;
2. die versekerde 'n bykomende premie betaal op die bedrag van die versekerde verlies, bereken volgens die volgende formule:

$$\text{Jaarlikse premie van krag ten tyde van ontdekking van verlies} \times \frac{\text{Bedrag van eisskikking}}{\text{Versekerde bedrag ten tyde van ontdekking van verlies}}$$

Die bykomende premie is ten volle betaalbaar en mag nie verminder word omrede die tydperk tussen die datum van ontdekking van die verlies en die verstrykingsdatum korter as twaalf maande is nie.

Uitbreiding: Verhalingskoste (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Indien die versekerde enige verlies ly waarop hierdie afdeling van toepassing is en wat die versekerde bedrag hierkragtens oorskry, betaal die versekeraar benewens die versekerde bedrag hoogstens die bedrag vermeld in die bylae aan die versekerde vir koste en uitgawes wat noodsaaklikerwys met die toestemming van die versekeraar (welke toestemming nie onredelikerwys weerhou mag word nie) aangegaan word vir die verhaling of poging tot verhaling vanaf die werknemer met betrekking tot wie die eis ingestel is, van daardie deel van die verlies wat die versekerde bedrag hierkragtens oorskry. Alle bedrae b6 die gemelde deel van die verlies wat deur die versekerde verhaal word, is tot die voordeel van die versekeraar en die versekerde tot die mate van sy medeversekering ingevolge item (b) van die Klousule: Verpligte Eerste Bedrag Betaalbaar.

Uitbreiding: Rekenaarverliese (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

As teenprestasie daarvoor dat die versekerde 'n bevredigende vraelys voltooi het, word Spesifieke uitsondering 3 en die Klousule: Eerste Bedrag Betaalbaar vir Rekenaarverliese, geskrap.

Verlenging vir verliese wat ontdek word langer as 24 maande nadat dit gepleeg is maar nie langer as 36 maande daarna nie (indien in die bylae as van toepassing vermeld)

- As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie word voorbehoudsbepaling 1(a) van die omskrewe gebeurtenisse vervang met:
 - die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir alle verliese wat plaasgevind het langer as 36 maande voor ontdekking.
- Indien hierdie polisafdeling die klousule: vervangde polis insluit, word die tydperk waarna in voorbehoudsbepaling 6 daarvan verwys word vanaf 24 maande tot 36 maande verleng.

Verlenging toegestaan by ontvangs van 'n bevredigende stelseloudit ten opsigte van verliese wat ontdek word langer as 24 maande nadat dit gepleeg is (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

As teenprestasie daarvoor dat die ouditeursfirma vermeld in die bylae 'n bevredigende oudit gedoen het van die versekerde se stelsels van

- beheer
- ontdekking van bedrog, oneerlikheid en diefstal

en onderworpe daaraan dat die versekerde al die aanbevelings vervat in sodanige oudit implementeer en in stand hou:

- word voorbehoudsbepaling 1(a) van die omskrewe gebeurtenisse (wat dekking beperk tot daardie deel van verliese wat binne 24 maande ontdek word) en voorbehoudsbepaling 6 van die uitbreiding: vervangde versekeringsklousule (indien van toepassing) geskrap;
- indien enige versekerde voorval ontdek word langer as 12 maande nadat dit gepleeg is, word die persentasies vervat in ondergemelde Klousule: Eerste Bedrag Betaalbaar, soos volg verhoog:

Eerste bedrag betaalbaar-klousule	Eerste bedrag betaalbaar verhoog tot persentasie hieronder aangedui indien verliese ontdek word langer as 12 maande nadat dit gepleeg is
Verpligtend	
Paragraaf (a)	Van 2% tot 3%
Paragraaf (b)	Van 10% tot 12.5%
Rekenaarverliese	Van 20% tot 25%

Nieteenstaande bogemelde mag die versekerde verkies om slegs vir daardie deel van die verlies te eis wat binne 12 maande ontdek is, in welke geval die eerste bedrag betaalbaar toepaslik vir daardie tydperk van toepassing is.

3. Die Klousule: Eerste Bedrag Betaalbaar vir Verliese wat ontdek word langer as 12 maande nadat dit gepleeg is, word geskrap.

MEMORANDA

1. In die geval van die ontdekking van enige verlies wat uit 'n omskrewe gebeurtenis voortspruit, mag die versekerde, nieteenstaande enigiets tot die teendeel in paragraaf (ii) van algemene voorwaarde 6 vervat, nalaat om die aangeleentheid by die polisie aan te meld, maar sal dit onmiddellik doen indien die versekeraar dit verlang.
2. Verswyging van sy eie bedrog of oneerlikheid of dié van ander persone met wie hy saamspan, deur enige persoon wat die aansoekvorm onderteken of hernuwing of enige ander instruksies gee, benadeel nie enige eis ingevolge hierdie afdeling nie.
3. Algemene uitsonderings 1 en 2 en algemene voorwaarde 9 is nie op hierdie afdeling van toepassing nie.
4. Indien die versekerde bedrag te eniger tyd verhoog word, is sodanige verhoogde bedrag slegs van toepassing op omskrewe gebeurtenisse wat ná die datum van sodanige verhoging gepleeg word.

GOEDERE IN TRANSITO

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan die hele of 'n deel van die eiendom wat in die bylae beskryf word en aan die versekerde behoort of waarvoor hy verantwoordelik is, in die loop van transito deur die vervoermiddel of ander metodes wat daarmee gepaard gaan, deur enige ongeval of teëspoed wat nie andersins uitgesluit is nie.

Met dien verstande dat:

- (i) die versekerde verantwoordelik is vir die eerste bedrag betaalbaar in die bylae vermeld ten opsigte van elke omskrewe gebeurtenis behalwe 'n eis weens brand, weerlig of ontploffing;
- (ii) die aanspreeklikheid van die versekeraar vir alle verlies of skade wat voortspruit uit enige enkele omskrewe gebeurtenis hoogstens die skadeloosstellingsperk beloop wat in die bylae vermeld word.

MEMORANDA

1. Transito word geag 'n aanvang te neem vanaf die tydstop waarop die eiendom wat in die bylae beskryf word by die afsender se persele verwyder word (met inbegrip van die dra na enige vervoermiddel en die laai daarop), voortgesit te word met die vervoer na die ontvanger (insluitend tydelike berging van hoogstens 96 uur in die loop van die reis) en te eindig wanneer die aflaai en aflewering voltooi is by enige gebou of bergingsplek by die ontvanger se persele.
2. Indien enige ontvanger weier om eiendom te ontvang wat versend is, word transito geag voortgesit te word en die versekering ten opsigte van sodanige eiendom bly van krag totdat die eiendom deur enige vervoermiddel by die persele van die versender afgelewer word met dien verstande dat die versekerde alle redelike maatreëls tref om seker te maak dat die eiendom so gou as redelikerwys moontlik teruggestuur word.
3. Wanneer die vervoermiddel 'n gespesifiseerde voertuig is, is die versekering ingevolge hierdie afdeling van toepassing op eiendom op enige voertuig wat tydelik in die plek daarvan gebruik word terwyl 'n gespesifiseerde voertuig herstel of versien word, welke vervangingsvoertuig nie die eiendom van die versekerde is of deur hom gebruikhuur of gehuur word ingevolge 'n bruikhuur- of opskortende verkoopsooreenkoms nie.
4. Ingeval 'n gespesifiseerde vervoermiddel onklaar raak gedurende transito of indien die eiendom om enige rede buite die beheer van die versekerde in gevaar gestel word verhinder niks hierin vervat die versekerde daarvan om gebruik te maak van enige ander soort vervoermiddel ten einde die transito te voltooi nie en die versekering verleen word nie daardeur beïnvloed nie.

UITBREIDING: PUINVERWYDERING (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit koste in wat noodsaaklikerwys deur die versekerde aangegaan word ten opsigte van die opruiming en verwydering van puin ná skade aan die vervoermiddel of die eiendom daarop, onderworpe aan 'n perk van R1 000 of die perk wat in die bylae vermeld word, wat ook al die hoogste is, ten opsigte van enige enkele omskrewe gebeurtenis.

BEPERKTE DEKKING

Brand-, ontploffing-, botsing-, ontsporing- en omslaanbeperking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word beperk tot verlies van of skade aan die eiendom wat voortspruit uit brand of ontploffing of botsing of die omslaan of ontsporing van die vervoermiddel wat in die bylae beskryf word.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir:

1. verlies van of skade aan eiendom wat voortspruit uit of veroorsaak word deur:
 - (a) diefstal uit enige onbewaakte voertuig wat in die bewaring of onder die beheer van die versekerde of enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde is, tensy die eiendom gehuisves word in 'n voertuig wat behoorlik beveilig en gesluit is of die voertuig self in 'n beveiligde en gesluite gebou gehuisves word en betreding of verlating van sodanige voertuig of gebou met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating gepaard gaan;
 - (b) inherente fout of gebrek, ongedierte, insekte, klamheid, muf of roes;
 - (c) die oneerlikheid van enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde, hetsy hy alleen optree of saamspan;
 - (d) terughouding, konfiskering of rekwisisie deur doeanes- of ander beamptes of owerhede;
 - (e) of wat ontstaan gedurende transito per see of binnelandse transito wat daarmee gepaard gaan;
 - (f) onklaarraking van verkoelingstoerusting;
2. slytasie of geleidelike agteruitgang (insluitende die geleidelike inwerking van lig-, klimaats- of atmosferiese toestande) tensy dit volg op 'n ongeval of teëspoed wat nie andersins uitgesluit is nie;
3. meganiese, elektroniese of elektriese onklaarraking, weiering, brekasie of steuring van die versekerde eiendom, tensy dit volg op 'n ongeval of teëspoed wat nie andersins uitgesluit is nie;
4. verlies van of skade aan:
 - (a) kontant, bank- en valutanote, muntstukke, obligasies, koepons, seëls, verhandelbare dokumente, transportaktes, manuskripte of effekte van enige aard;
 - (b) eiendom buite die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi;
 - (c) eiendom wat andersins verseker is, of wat in die afwesigheid van hierdie afdeling, verseker sou word deur enige ander versekering, behalwe ten opsigte van enige bedrag bó die bedrag wat ingevolge sodanige versekering betaalbaar sou gewees het as die versekering ingevolge hierdie afdeling nie aangegaan is nie;
5. gevolglike verlies van enige aard, oponthoud, verlies aan markte, waardevermindering of veranderings wat teweeg gebring word deur natuurlike oorsake.

SPESIFIEKE UITBREIDINGS

1. Uitbreiding: Brandbluskoste

Indien die eiendom omskryf in die bylae verlore raak of deur brand beskadig word terwyl in transito wat ingevolge hierdie afdeling verseker word, betaal die versekeraar, benewens skadeloosstelling aan die versekerde vir sodanige verlies of skade, ook die koste van die blus van die brand of poging daartoe met dien verstande dat die maksimum bedrag betaalbaar ingevolge hierdie uitbreiding hoogstens die skadeloosstellingsperk beloop teenoor hierdie uitbreiding in die bylae vermeld plus (indien van toepassing) die verhoogde Brandbluskosteuitbreidingsperk.

2. Uitbreiding: Oproer en staking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

- (i) burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- (ii) die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in (i) hierbo verwys word;

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- (a) verlies of skade wat in die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- (b) gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- (c) verlies of skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- (d) verlies of skade wat veroorsaak is deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- (e) verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die versekeraar uit hoofde van voorbehoudsbepalings (a), (b), (c), (d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

SAKE ALLE RISIKO'S

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan die hele of 'n deel van die eiendom wat in die bylae beskryf word terwyl dit op enige plek ter wêreld is, deur enige ongeval of teëspoed wat nie andersins uitgesluit is nie.

Met dien verstande dat die versekerde verantwoordelik is vir die eerste bedrag betaalbaar in die bylae vermeld ten opsigte van elke gebeurtenis behalwe 'n eis weens brand, weerlig of ontploffing.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir:

1. verlies van of skade aan eiendom wat spruit uit of veroorsaak word deur:
 - (a) diefstal uit enige onbewaakte voertuig wat in die bewaring of onder die beheer is van die versekerde of enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde tensy die eiendom gehuisves word in 'n voertuig wat behoorlik beveilig en gesluit is of die voertuig self in 'n beveiligde en gesluite gebou gehuisves word en betreding of verlating tot sodanige voertuig of gebou met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating gepaard gaan;
 - (b) die proses van skoonmaak, herstel, kleuring, bleiking, verandering of opknapping wat die eiendom ondergaan;
 - (c) inherente fout of gebrek, ongedierte, insekte, klamheid, muf of roes;
 - (d) die oneerlikheid van enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde, hetsy hy alleen optree of saamspan;
 - (e) terughouding, konfiskering of rekwisisie deur doeane- of ander beamptes of owerhede;
2. slytasie of geleidelike agteruitgang (insluitende die geleidelike inwerking van lig-, klimaats- of atmosferiese toestande) tensy dit volg op 'n ongeval of teëspoed wat nie andersins uitgesluit is nie;
3. meganiese, elektroniese of elektriese onklaarraking, weiering, brekasie of sturing, tensy dit volg op 'n ongeval of teëspoed wat nie andersins uitgesluit is nie;
4. verlies van of skade aan kontant, bank- en valutanote, muntstukke, obligasies, koepons, seëls, verhandelbare dokumente, transportaktes, manuskripte of effekte van enige aard;
5. verlies van of skade aan goedere wat kragtens 'n vragbrief versend word.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

Eweredigheid

Indien die versekerde eiendom, wat nie afsonderlik en individueel gespesifiseer is nie, by die aanvang van enige verlies of skade aan enige sodanige eiendom meer werd is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy 'n eweredige deel van die verlies of skade. Elke item van die bylae wat sodanige eiendom verseker, is afsonderlik aan hierdie voorwaarde onderworpe.

Herstelwaardevoorwaarde (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken word, is óf

die vervanging van die eiendom met soortgelyke eiendom gelykstaande aan maar nie beter of omvangryker nie as die nuwe toestand daarvan

óf

herstel van die eiendom na 'n toestand wat wesenlik dieselfde, maar nie beter nie, is as die nuwe toestand daarvan.

Met dien verstande dat indien die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het ter vervanging as al die versekerde eiendom verloor, vernietig of onherstelbaar beskadig was, die bedrag oorskry waarteen dit verseker is by die aanvang van die verlies of skade, die versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag word en dienoreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies dra.

SPESIFIEKE UITBREIDINGS

Uitbreiding: Verhoging in bedryfskoste (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot uitgawe wat nie andersins ingevolge hierdie afdeling verhaalbaar is nie en wat noodsaaklikerwys en redelikerwys aangegaan word weens verlies van of skade aan eiendom waarvoor betaling gedoen of aanspreeklikheid ingevolge hierdie afdeling erken word met die doel om die gewone werkverrigtinge van die besigheid in stand te hou.

Uitbreiding: Oproer en staking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

- (i) burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- (ii) die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in (i) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- (a) verlies of skade wat in die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- (b) gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- (c) verlies of skade wat spruit uit totale of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- (d) verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- (e) verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna in Algemene uitsondering 1 (A) (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die versekeraar uit hoofde van voorbehoudsbepaling (a), (b), (c), (d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

TOEVALLIGE SKADE

OMSKREWE GEBEURTENISSE (I)

Toevallige fisieke verlies van of skade aan die versekerde eiendom by of in die omgewing van die perseel wat nie andersins verseker is, of waarvoor versekering nie beskikbaar is nie en wat beskryf word (hetsy by hierdie polis ingelyf al dan nie) ingevolge enige ander afdeling (behalwe Sake Alle Risiko's) wat in die inhoudsopgawe van hierdie polis uiteengesit is of in terme van die kragstuwing uitbreiding onder die Brand, Geboue omvattend en Kantoorinhoud afdelings.

Die bedrag wat betaalbaar is vir alle verlies of skade wat voortspruit uit een oorspronklike oorsaak of bron behoort hoogstens die bedrag vermeld

en

nieteenstaande Algemene voorwaarde 2 dra hierdie afdeling nie by tot enige omskrewe gebeurtenis waarvoor meer spesifieke versekering gereël is nie.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die Maatskappy is nie aanspreeklik vir die volgende nie:

- a. enige gevaar of omstandigheid wat uitgesluit is uit enige ander beskikbare versekering by die Maatskappy ten tyde van die aanvang hiervan en ook nie vir enige bybetaling wat betaalbaar is deur die Versekerde ingevolge sodanige versekering en ook nie vir enige vermindering in enige bedrag betaalbaar ingevolge enige eis te wyte aan die toepassing van eweredigheid nie;
- b. meer as die afsonderlike waarde van elke item wat deel uitmaak van 'n paar, stel of versameling sonder inagneming van enige spesiale waarde daarvan as deel van sodanige paar, stel of versameling;
- c. terughouding, konfiskering, beslaglegging, vernietiging of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid of ander geregtelike proses;
- d. onverklaarbare verdwyning of tekort wat slegs bekend word by of ná 'n voorraadopname, of foute of weglatings in kwitansies of betalings of rekeningkunde, of foutiewe liassering of verlegging van inligting;
- e. verlies van of skade aan versekerde eiendom wat veroorsaak word deur:
 - i. enige oneerlike skema, skelmstreek, plan of valse voorwendsel toegepas op die Versekerde (of enige persoon onder wie se toesig versekerde eiendom is) of bedrog of die oneerlikheid van enige prinsipaal of agent van die Versekerde;
 - ii. oorverhitting, inploffing, kraking, brekasie, sweisbreuk, nippellekkasie of ander gebrek. Hierdie uitsondering is slegs van toepassing op houers, pype, buise of soortgelyke apparaat;
 - iii. onklaarraking, elektriese, elektroniese en/of meganiese steuring;
 - iv. verandering, bleiking, skoonmaak, kleuring, vervaardiging, herstel, opknapping, versiening, restourasie, toetsing of enige ander werk daaraan;
 - v. foutiewe of gebrekkige ontwerp, formule, spesifikasie, tekening, plan, materiaal, vakmanskap of professionele advies, gewone instandhouding, geleidelike agteruitgang, waardevermindering, wegvreting, roes, oksidasie of ander chemiese werking of reaksie, ryp, verandering in temperatuur, uitsetting of vogtigheid, gisting of ontkieming, klamheid, droogheid, nat of droë verrotting, krimpings, verdamping, gewigsverlies, kontaminasie, besoedeling, verandering in kleur, geur, tekstuur of afwerking of eie slytasie;

- vi. induiking, afsplintering, krapmerke of kraking wat nie die werkverrigting van die item affekteer nie;
- vii. termiete, motte, insekte, ongedierte, inherente fout, dampe, defek, latente defek, wisseling in atmosferiese of klimaatstoestande, die werking van lig;
- f. versakking, vasstamp, gronddeining of kraking van strukture of die verwydering of verswakking van die stut van enige versekerde eiendom;
- g.
 - i. verlies of skade aan chemikalieë, olie, vloeistof, gas of dampe te wyte aan lekkasie of ontlading uit die houer waarin dit gehou word;
 - ii. verlies of skade voortspruitende uit lekkasie of ontlading van chemikalieë, olie, vloeistowwe, gasse of dampe;
- h. onderbreking en/of die doelbewuste weerhouding van en/of gebrek aan toevoer van water, stoom, gas, elektrisiteit, brandstof of verkoelingsmiddel;
- i. ineenstorting van toerusting en masjinerie, geboue en strukture (behalwe rakwerk of stoorplatforms).

OMSKRYWING

Versekerde eiendom

Enige tasbare eiendom wat aan die Versekerde behoort of deur hom in trust of in kommissie gehou word of waarvoor hy verantwoordelik is, behalwe:

- a. gangbare munt (insluitende Krugerrande en soortgelyke muntstukke), bank- en valutanote, reisigers- en ander tjeks, poswissels en -orders, geldige ongebruikte pos-, inkomste- en vakansieseëls, kredietkaartstrookies, ongebruikte MVA-kentekens en ander sertifikate, dokumente of middele van 'n verhandelbare aard;
- b. pelse, juweliersware, muntmetaal, edel- en halfedelmetale en -stene, rariteite, seldsame boeke en kunswerke;
- c. eiendom in transito per lug, binnelandse waterweg of see;
- d. spoorweglokomotiewe, rollende materiaal en ander spoorwegeiendom, lugvaartuie, watervaartuie, meganies of elektriesaangedrewe voertuie, motorfietse, mobiele toerusting, karavane en sleepwaens;
- e. staande of afgekapte bome, gesaaides, diere, grond (met inbegrip van bogrond, opvulling, dreinerings- en duikslote), opritte, sypaadjies, paaie, aanloopbane, damme, opgaartenks, kanale, pyplyne (buite die perseel), tunnels, kables (buite die perseel), sweefspore, brûe, dokke, kaaie, seehoofde, piere, uitgrawings, eiendom onder die grond of plofstowwe;
- f. elektroniese dataverwerkingstoerusting en eksterne datamedia (ponskaarte, bande, skywe en dies meer) en die inligting wat daarin vervat word;
- g. eiendom in die loop van konstruksie, oprigting en aftakeling insluitende die materiale of voorrade wat daarmee verband hou;
- h. eiendom in die besit van kliënte ingevolge bruikhuur-, huur-, krediet- of opskortende verkoopsooreenkomste;
- i. glas, porselein, erdeware, marmer en ander breekbare of brose artikels

tensy in die bylae as ingesluit vermeld.

OMSKREWE GEBEURTENISSE (II)

(indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Toevallige fisieke verlies van of skade aan die versekerde eiendom as gevolg van ontlading of lekkasie van chemikalieë, olie, vloeistof, gas of dampe (met inbegrip van verlies van sodanige chemikalieë, olie, vloeistof, gas of dampe) uit tenks, pype of apparaat behalwe verlies of skade voortspruitend uit slytasie of ander geleidelikwerkende oorsake van die tenks, pype of apparaat.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

Klousule: Beperkte dekking

Die versekering ten opsigte van dokumente, manuskripte, besigheidsboeke, planne, ontwerpe, patrone, modelle, gietvorms en rekenaarstelselrekords word beperk tot die waarde van die materiale en die arbeidskoste vir herskepping en sluit enige uitgawes uit in verband met die lewering van enige inligting daarin vervat of die waarde van sodanige inligting aan die Versekerde.

Klousule: Bykomende koste

Die versekerde bedrag ten opsigte van versekerde geboue, toerusting en masjinerie sluit die volgende in:

- a. enige herstel- of vervangingskoste aangegaan vanweë die noodsaaklikheid om te voldoen aan bou- of ander regulasies van enige openbare owerheid ná die plaasvind van 'n versekerde gebeurtenis, met dien verstande dat sodanige koste nie die volgende insluit nie:
 - i. enigiets waarvan kennis reeds aan die Versekerde gegee is voor die versekerde gebeurtenis;
 - ii. enigiets wat verband hou met onbeskadigde eiendom of onbeskadigde dele van eiendom;
 - iii. eiendoms- en ander belasting, ontwikkelings- en ander koste betaalbaar ingevolge gemelde regulasies as gevolg van waardevermeerdering van die versekerde eiendom;
- b. ondersoekgelde van munisipale of ander planne;
- c. koste aangegaan vir die noodsaaklike sloping, puinverwydering (insluitende onbeskadigde inhoud) en die oprigting en instandhouding van skuttings gedurende sloping en herbouing;
- d. die professionele gelde van argitekte, bestekopnemers en ander konsultante;
en die versekerde bedrag vir alle versekerde eiendom sluit in:
- e. gelde gehef deur enige gemagtigde brandweer vir hulle dienste;

maar die Maatskappy is nie ingevolge (a), (b) of (d) aanspreeklik nie tensy die verlore of beskadigde eiendom vervang of herstel word sonder onnodige oponthoud, en ook nie ingevolge (d) vir enige uitgawes in verband met die voorbereiding van die Versekerde se eis nie.

Verder is die Maatskappy ook nie ingevolge (c) aanspreeklik nie vir enige koste of uitgawe:

- i. wat aangegaan word vir die verwydering van puin, behalwe vanaf die terrein van sodanige eiendom wat vernietig of beskadig is en die gebied onmiddellik aangrensend aan sodanige terrein;
- ii. voortspruitend uit besoedeling of kontaminasie van eiendom wat nie deur hierdie polis/afdeling verseker word nie.

Klousule: Verbandhouer

Die belang van enige verbandhouer in die versekering ingevolge hierdie afdeling word nie benadeel deur enige optrede of versuim aan die kant van die verbandgewer wat sonder die verbandhouer se medewete geskied nie. Die verbandhouer moet die Maatskappy egter daarvan in kennis stel sodra hy van enige sodanige optrede of versuim bewus word en hy is verantwoordelik vir enige bykomende premie wat betaalbaar is vanaf die datum waarop enige verhoogde risiko ingevolge hierdie klousule deur die Maatskappy aanvaar word.

Klousule: Spoorweg- en ander subrogasie

Die Versekerde word nie benadeel deur die ondertekening van die Transnet se besteldiensvrywaring insake gevaarlike persele of ander spesiale ooreenkomste met die Transnet-administrasie betreffende private sylne of soortgelyke ooreenkomste met ander staatsliggame nie.

Klousule: Huurders

Die Versekerde word nie benadeel deur die handeling van enige huurder in die perseel wat hy besit of waarvan hy 'n mede-huurder is of van die eienaar van enige perseel waarvan hy 'n huurder is nie, met dien verstande dat die Maatskappy in kennis gestel word sodra hy van sodanige handeling te wete kom en hy enige bykomende premie betaal voortspruitende uit die Maatskappy se aanvaarding van enige bykomende risiko.

MEMORANDA

1. Eweredigheid (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Indien die versekerde eiendom by die plaasvind van 'n versekerde gebeurtenis meer werd is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige gedeelte van die verlies of skade.

Elke item, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie memorandum onderworpe.

2. Uitgeslote eiendom (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die eiendom wat in die bylae uiteengesit word, word gevoeg by die uitgeslote eiendom in die omskrywing van versekerde eiendom.

3. Herstel (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken moet word na 'n versekerde gebeurtenis ten opsigte van geboue, toerusting en masjinerie is die koste van die vervanging of herstel op dieselfde terrein met eiendom van dieselfde soort of tipe maar nie beter of omvangryker as sodanige versekerde eiendom toe dit nuut was nie met dien verstande dat:

- a. die vervanging of herstelwerk (wat uitgevoer mag word op 'n ander terrein en op enige manier wat voldoen aan die vereistes van die Versekerde onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy nie daardeur verhoog word nie) met redelike spoed begin en uitgevoer moet word, anders word geen betaling gedoen b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het as hierdie memorandum nie by hierdie afdeling ingelyf was nie;
- b. totdat die uitgawe deur die Versekerde aangegaan word vir vervanging of herstel van die verlore of beskadigde versekerde eiendom die Maatskappy nie aanspreeklik is vir enige betaling b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie memorandum nie by hierdie afdeling ingelyf was nie;

- c. indien die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het vir vervanging of herstel as al die versekerde eiendom verlore of beskadig was ten tyde van vervanging of herstel die bedrag oorskry waarteen dit verseker was by die plaasvind van 'n versekerde gebeurtenis, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy 'n eweredige deel van die verlies. Elke item waarop hierdie memorandum van toepassing is, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie voorbehoud onderworpe;
- d. hierdie memorandum is nie van toepassing nie indien:
 - i. die Versekerde versuim om die Maatskappy binne ses maande vanaf die versekerde gebeurtenis (of sodanige verdere tydsverlenging as wat die Maatskappy skriftelik mag toelaat) in kennis te stel van sy voorneme om die verlore of beskadigde versekerde eiendom te vervang of te herstel;
 - ii. die Versekerde nie in staat is nie of onwillig is om die verlore of beskadigde versekerde eiendom op dieselfde of op 'n ander terrein te vervang of te herstel.

4. Eersteverlies-eweredigheid (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Indien, op die tydstip wat enige verlies of skade ontstaan, die totale waarde van die eiendom wat deur elke item beskryf word, nie die bedrae oorskry wat in die bylae vermeld word nie, is hierdie versekering nie aan eweredigheid onderworpe nie maar indien die totale waarde van sodanige eiendom meer is as die voormelde bedrae, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en die Maatskappy is slegs aanspreeklik vir sodanige deel van die eerste verlies-versekerde bedrag as die verhouding waarin die voormelde bedrae staan tot die totale waarde en dit beloop hoogstens die totale bedrag waarteen elke item verseker is.

GEMEENREGTELIKE AANSPREEKLIKHEID (EISE INGESTEL-GRONDSLAG)

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Skadevergoeding wat die Versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal as gevolg van Besering of Skade wat op of ná die terugwerkende datum wat in die Bylae vermeld word in die loop van of in verband met die Besigheid plaasvind binne die Gebiedsperke en wat aanleiding gee tot 'n eis of eise wat aanvanklik gedurende die Versekeringstydperk skriftelik teen die Versekerde ingestel word.

OMSKRYWINGS

Vir die doeleinde om die skadeloosstelling wat deur hierdie Afdeling verleen word te bepaal, beteken die onderstaande terme die volgende:

1. Skade

Verlies van of fisieke skade aan tasbare eiendom of onregmatige aantasting van die genieting van regte oor tasbare eiendom.

2. Werknemer

Persoon/e in diens van die Versekerde ingevolge 'n dienskontrak of vakleerlingskap.

3. Besering

Dood, liggaamlike besering, geestesbesering, kwaal (liggaamlik of geestelik) of siekte van of aan enige persoon.

4. Produk

Enige tasbare eiendom (insluitend houers en etikette) nadat dit die bewaring of beheer van die Versekerde verlaat het, wat ontwerp, gespesifiseer, geformuleer, vervaardig, gebou, geïnstalleer, verkoop, verskaf, versprei, behandel, gediens, gewysig of herstel is deur of namens die Versekerde.

5. Besoedeling

Die emissie, uitlating, vrylating, verspreiding, wegdoening, deursypeling of ontsnapping van vaste, vloeibare of gasagtige of termiese besmetters of prikkelmiddels insluitende dampe, reuke, stanke, vogtigheid, walms, rook, roet of ander lugpartikels, sure, alkalieë, chemikalieë en afval, elektromagnetiese golwe, geraas, vibrasies, ander emissies van afval of skadelike stowwe in of op die grond, die atmosfeer of enige waterweg of liggaam van water.

6. Koste en Uitgawes

Koste, fooie, uitgawes en regskoste wat deur 'n eiser of enige aantal eisers van die Versekerde verhaalbaar is en wat deur die Maatskappy of deur die Versekerde met die Maatskappy se vooraf toestemming aangegaan word:

- (i) in die verdediging of skikking van enige eis ingevolge hierdie Polis of enige aksie of vervolging wat teen die Versekerde aanhangig gemaak word ten opsigte van Besering of Skade of ander aanspreeklikheid soos verseker ingevolge die bepalings van hierdie Afdeling van die Polis.
- (ii) in die verteenwoordiging by enige ondersoek of beseringondersoek ten opsigte van Besering wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling van die Polis mag wees en/of in die verdediging van enige geregtelike stappe in 'n Hof van Summiere Jurisdiksie ten opsigte van aangeleenthede wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling van die Polis mag wees.

DIE SKADELOOSSTELLINGSPERK

Die bedrag betaalbaar, met inbegrip van enige Koste en Uitgawes, vir enige eis of aantal eise vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, beloop hoogstens die Skadeloosstellingsperk wat in die Bylae vermeld word.

Indien 'n gebeurtenis van enige enkele oorspronklike oorsaak tot 'n eis of 'n reeks eise aanleiding gee wat die onderwerp van skadeloosstelling is ingevolge meer as een uitbreiding van hierdie Afdeling, word elke uitbreiding afsonderlik toegepas en is dit onderhewig aan sy eie afsonderlike Aanspreeklikheidsperk, altyd met dien verstande dat die totale bedrag van die Maatskappy se aanspreeklikheid hoogstens die hoogste Aanspreeklikheidsperk beloop wat beskikbaar is ingevolge enige van die Uitbreidings wat skadeloosstelling bied vir die eis of reeks eise.

Indien meer as een Versekeringstydperk van hierdie Polis, na die hernuwing of vervanging daarvan, van toepassing mag wees op 'n oorspronklike oorsaak of bron, word die Maatskappy se aanspreeklikheid beperk tot die maksimum Aanspreeklikheidsperk vir enige sodanige Versekeringstydperk.

GEBIEDSPERKE

Enige plek ter wêreld, maar nie in verband met die volgende nie:

- (i) enige besigheid wat die Versekerde bedryf by of vanaf 'n perseel buite of
- (ii) enige kontrak vir die uitvoer van werk buite

die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die Maatskappy stel die Versekerde nie ten opsigte van die volgende skadeloos nie:

1. Werknemers

aanspreeklikheid as gevolg van Besering van enige werknemers van die Versekerde wat voortspruit uit en in die loop van diens by die Versekerde.

2. Eiendom

Skade aan:

- (a) (i) eiendom wat aan die Versekerde behoort;

- (ii) eiendom wat in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde of enige werknemer van die Versekerde is maar hierdie uitsondering is nie van toepassing nie op persele (of die inhoud daarvan) wat tydelik deur die Versekerde geokkupeer word vir werk daar binne nie.
- (b) die deel van enige eiendom waaraan die Versekerde werk of gewerk het, indien sodanige Skade regstreeks weens sodanige werk ontstaan.

3. Professionele advies, voertuie, lugvaartuie, produkte ens.

aanspreeklikheid wat volg op Besering of Skade:

(a) **Professionele advies of behandeling**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige advies of behandeling van 'n professionele aard (behalwe noodhulpbehandeling) wat deur of in opdrag van die Versekerde gegee of toegedien word.

(b) **Voertuie, watervaartuie, lokomotiewe**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met die eienaarskap, besit of gebruik deur of namens die Versekerde van enige meganiesaaangedrewe voertuig (behawe 'n trapfiets of grassnyer of enige voetgangerbeheerde tuintoerusting) of van enige sleepwa, watervaartuig (behalwe nie-gemotoriseerde watervaartuie waarvan die lengte nie 6 meter oorskry nie en wat slegs op binnelandse waterweë gebruik word), lokomotief of rollende materiaal. Met dien verstande dat hierdie uitsondering nie die Maatskappy onthef nie van die verpligting om die Versekerde skadeloos te stel ten opsigte van aanspreeklikheid wat volg op Besering of Skade wat veroorsaak word of ontstaan buite die grense van enige rybaan of deurgang in verband met die laai of aflaai van enige voertuig, in die mate wat sodanige Besering of Skade nie deur enige ander versekeringspolis verseker is nie.

(c) **Lugvaartuie**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met:

- (i) die brandstofinname en brandstofuitname van lugvaartuie;
- (ii) die eienaarskap, besit, instandhouding, bedryf of gebruik van lugvaartuie of 'n lugredery;
- (iii) die eienaarskap, huur of bruikhuur van enige lughawe, landingstrook of helikopterdek;

(d) **Produkte**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige Produk wat verkoop of verskaf word behalwe voedsel en drank wat verskaf word vir verbruik op die perseel van die Versekerde.

4. Vibrasie en verwydering van stut

Skade wat veroorsaak word deur vibrasie of die verwydering of verswakking of steuring van die stut van enige grond, gebou of ander struktuur.

5. Besoedeling

- (a) aanspreeklikheid ten opsigte van Besering, Skade of verlies van gebruik van eiendom wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur Besoedeling, altyd met dien verstande dat hierdie uitsondering nie van toepassing is nie waar sodanige Besoedeling deur 'n skielike, onbeplande of onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word;
- (b) die koste van die verwydering, vernietiging of opruiming van stowwe wat uit Besoedeling voortspruit, tensy die Besoedeling deur 'n skielike, onbeplande en onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word.

Hierdie uitsondering brei nie die polis uit om enige aanspreeklikheid te dek wat by die afwesigheid van hierdie uitsondering nie ingevolge hierdie polis verseker sou gewees het nie.

6. Boetes, strafvoltagekkings ens.

boetes, strafvoltagekkings, straf-, bestraffende of wraaksugtige skadevergoeding.

7. VSA en KANADA uitsprake, toekennings of skikkings

skadevergoeding ten opsigte van uitsprake, toekennings of skikkings wat in die Verenigde State van Amerika of Kanada gemaak is (of enige bevel wat enige plek in die wêreld uitgereik is om sodanige uitspraak, toekenning of skikking af te dwing, hetsy in die geheel of gedeeltelik). Vir die doeleindes van hierdie spesifieke uitsondering word "Skadevergoeding" geag as synde die koste en uitgawes van litigasie in te sluit wat deur enige eiser van die Versekerde verhaal word.

8. Gebeurtenisse bekend aan die Versekerde

enige eis wat voortspruit uit 'n gebeurtenis wat aan die Versekerde bekend is:

- (a) wat nie ingevolge Algemene voorwaarde 6 by die Versekeraar aangemeld is nie;
- (b) voor die aanvang van hierdie afdeling of die aanvang van enige uitbreiding onder hierdie afdeling.

9. Eerste bedrag betaalbaar

die eerste bedrag betaalbaar. Die Versekerde is verantwoordelik vir die eerste bedrag betaalbaar in die Bylae vermeld van enige eis of aantal eise wat voortspruit uit alle gebeurtenisse van 'n reeks wat volg op of toe te skryf is aan enige enkele bron of oorspronklike bron of oorsaak. Die bepalings van hierdie klousule is van toepassing op eise wat voortspruit uit Skade of Besering en is van toepassing op Koste en Uitgawes.

10. Opsetlike of doelbewuste dade

aanspreeklikheid as gevolg van Besering of Skade wat voortspruit uit moedswillige, doelbewuste en opsetlike verontagsaming deur die bestuur van die Versekerde om redelike voorsorg maatreëls te neem ter voorkoming van enige gebeurtenis of omstandigheid wat kon aanleiding gee tot 'n eis.

11. Wederregtelike mededinging

enige werklike of beweerde eis of eise wat op watter manier ook al ontstaan in verband met of gebaseer op of voortspruitend uit of wat op enige manier te doen het met werklike of beweerde wederregtelike mededinging, onbillike praktyke, misbruik van monopolie mag, kartelaktiwiteite of wat andersins mag voortspruit uit of gebaseer wees op of verband hou met enige oortreding van die Wet op Mededinging, Wet Nr. 89 van 1998 (soos gewysig) of enige soortgelyke voorskrif, wet of regulasie soos van krag mag wees in enige jurisdiksie of land waar die Versekerde se aanspreeklikheid ontstaan het.

MEMORANDUM

Algemene uitsondering 1 word slegs ten opsigte van hierdie afdeling geskrap en deur die volgende vervang:

Hierdie afdeling dek nie Besering, Skade of aanspreeklikheid regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie), burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Eise wat aanvanklik skriftelik teen die Versekerde ingestel word

Enige eis wat aanvanklik skriftelik teen die versekerde ingestel word as gevolg van 'n Omskrewe Gebeurtenis wat ingevolge Algemene voorwaarde 6 aangemeld word (hierna 'n aangemelde gebeurtenis genoem) word hanteer asof dit aanvanklik teen die versekerde ingestel is op dieselfde dag waarop die Versekerde die gebeurtenis by die Maatskappy aangemeld het.

2. Aanmelding van gebeurtenisse na kansellasië of nie-hernuwing van polis

In die geval van kansellasië of nie-hernuwing van die polis mag die Versekerde 'n gebeurtenis ingevolge Algemene voorwaarde 6 by die Maatskappy aanmeld tot 30 dae na die verstryking van die Versekeringstydperk met dien verstande dat sodanige gebeurtenis gedurende die versekeringstydperk plaasgevind het.

3. Reeks eise met een oorspronklike oorsaak

Enige reeks eise wat gedurende die versekeringstydperk deur een of meer eisers teen die Versekerde ingestel word as gevolg van een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, word hanteer asof almal aanvanklik teen die Versekerde ingestel is:

(a) op die datum waarop die Versekerde die gebeurtenis ingevolge Algemene voorwaarde 6 aangemeld het

of

(b) op die datum waarop die eerste eis van die reeks aanvanklik skriftelik teen die Versekerde ingestel word indien die Versekerde onbewus was van enige gebeurtenis wat tot 'n eis aanleiding kon gee.

4. Manifestasië-klousule

Indien die feite nie vanself spreek nie en die Maatskappy en die Versekerde nie onderling kan ooreenkom wanneer die Besering of Skade plaasgevind het nie, word vir die doeleindes van die bepaling van die skadeloosstelling wat verleen word:

(a) die Besering geag as synde plaas te gevind het toe die eiser die eerste keer 'n gekwalifiseerde praktisyn aangaande sodanige Besering gespreek het, hetsy dit op daardie tydstip korrek gediagnoseer is al dan nie. Indien geen sodanige konsultasië plaasgevind het nie, word die Besering geag as synde plaas te gevind het toe die Versekerde die eerste keer daarvan in kennis gestel is;

(b) die Skade geag as synde plaas te gevind het toe dit die eerste keer aan die eiser duidelik geword het, selfs al was die oorsaak onbekend.

UITBREIDINGS

1. Verlengde aanmeldingsopsie

Na die keuse van die Versekerde en onderworpe aan die betaling van 'n bykomende premie wat bepaal sal word en onderworpe aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling, stem die Maatskappy in om die tydperk waartydens die versekerde 'n gebeurtenis ingevolge Algemene voorwaarde 6 mag aanmeld, te verleng vir 'n tydperk waarop ooreengekom sal word, maar onder geen omstandighede langer as 36 maande nie (hierna die verlengde aanmeldingstydperk genoem).

Met dien verstande dat:

- (a) hierdie opsie net uitgeoefen mag word indien die Maatskappy hierdie afdeling kanselleer of weier om dit te hernieu;
- (b) hierdie opsie skriftelik deur die Versekerde uitgeoefen moet word binne 30 dae na kansellasië of nie-hernuwing;
- (c) hierdie opsie, nadat dit uitgeoefen is, nie deur die Versekerde of die Maatskappy gekanselleer kan word nie;
- (d) die Versekerde nie versekering verkry het wat in omvang en dekking gelykstaande is aan die afdeling wat verstryk het nie;
- (e) die Maatskappy slegs aanspreeklik is vir 'n omskrewe gebeurtenis wat plaasgevind het ná die terugwerkende datum, maar voor die datum van kansellasië of nie-hernuwing;
- (g) eise wat aanvanklik teen die versekerde ingestel word of enige gebeurtenis wat deur die Versekerde aangemeld word gedurende die verlengde aanmeldingstydperk hanteer word asof dit aanvanklik ingestel of aangemeld is op die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing;
- (g) die bedrag wat deur die Maatskappy betaalbaar is vir eise wat ingestel word of gebeurtenisse wat aangemeld word gedurende die verlengde aanmeldingstydperk, nie die uitwerking het dat dit die skadeloosstellingsperk wat op die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing van toepassing was, verhoog nie.

2. Bykomende versekerdes

Die Maatskappy stel ook die volgende skadeloos asof 'n afsonderlike polis aan elk uitgereik is:

- (a) in die geval van die dood van die Versekerde, enige persoonlike verteenwoordiger van die Versekerde ten opsigte van aanspreeklikheid wat deur die Versekerde opgeloop is;
- (b) enige vennoot, direkteur of werknemer van die Versekerde (indien die Versekerde dit verlang) teen enige eis waarvoor die Versekerde op skadeloosstelling ingevolge hierdie versekering geregtig is;
- (c) in die mate wat dit deur enige kontrakvoorwaardes vereis word en in verband met enige aanspreeklikheid wat voortspruit uit die uitvoer van enige kontrak, enige werkgewer wat vermeld word in enige kontrak wat die Versekerde vir die doeleindes van die besigheid aangaan;
- (d) ten opsigte van die werksaamhede van enige sosiale of sportklub, welsynsorganisasie, noodhulp-, brandweer of ambulansdiens, kafeteria en dies meer wat aan die versekerde behoort of deur hom tot stand gebring is tot voordeel van sy werknemers:
 - (i) enige beampte of lid daarvan;
 - (ii) enige besoekende sportspan of lid daarvan.

Met dien verstande dat:

- (1) die Maatskappy se totale aanspreeklikheid hoogstens die Skadeloosstellingsperke beloop wat in die Bylae vermeld word;
- (2) enige persoon of organisasie op wie die uitbreiding van toepassing is nie geregtig is op skadeloosstelling ingevolge enige ander polis nie;
- (3) die skadeloosstelling ingevolge (a), (b) en (c) slegs van toepassing is ten opsigte van aanspreeklikheid waarvoor die versekerde op skadeloosstelling geregtig sou gewees het indien die eis teen die Versekerde ingestel was.

Die Maatskappy doen vir die doel van hierdie uitbreiding afstand van alle subrogasie- of gedingvoeringsregte wat hy mag hê of wat hy mag verkry teen enige van bogenoemde en elke party waarop die skadeloosstelling hierkragtens van toepassing is, moet die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (algemeen sowel as spesifiek) van hierdie versekering nakom, uitvoer en daaraan onderworpe wees in soverre dit van toepassing mag wees.

3. Kruisaanspreeklikhede

Indien meer as een Versekerde in die Bylae vermeld word, stel die Maatskappy elke Versekerde afsonderlik, en nie gesamentlik nie, skadeloos en enige aanspreeklikheid wat tussen sodanige Versekerdes ontstaan, word hanteer asof afsonderlike polisse aan elk uitgereik is, met dien verstande dat die totale aanspreeklikheid van die Maatskappy hoogstens die Skadeloosstellingsperk beloop wat in die Bylae vermeld word.

4. Handelswerktuig

Spesifieke uitsondering 3 (b) is nie van toepassing op die werkverrigting, as 'n werktuig, van enige voertuig of toerusting wat deel uitmaak van sodanige voertuig of daaraan vasgeheg is nie, met dien verstande dat die Maatskappy nie hierkragtens aanspreeklik is nie ten opsigte van soveel van enige aanspreeklikheid as wat binne die bestek van enige soort motorvoertuigversekering of wetgewing ten opsigte van verpligte derdepartyversekering val nie, ongeag of geen sodanige versekering van krag is of aangegaan is. Die Maatskappy is ook nie aanspreeklik nie indien enige ander soort motorversekering wat dieselfde aanspreeklikheid dek, deur die Versekerde aangegaan is.

5. Eiendom van werknemers en besoekers

Spesifieke uitsondering 2(a)(ii) is nie van toepassing nie op eiendom wat behoort aan enige vennoot, direkteur of werknemer van die Versekerde of enige besoeker aan die Versekerde se perseel.

6. Transnet en ander regeringsdepartemente

Nieteenstaande die bepalings van Spesifieke uitsonderings 2(a)(ii) en 3(b) en word hierdie afdeling uitgebrei om die Versekerde skadeloos te stel:

- (a) teen aanspreeklikheid wat deur die versekerde aanvaar word ingevolge enige kontrak wat aangegaan word met, of vrywaring wat verleen word aan, Transnet, die staat of semi-staatsdepartemente, provinsiale administrasies, munisipaliteite en/of soortgelyke liggame wat die gebruik van spoorwagsylyne dek of ten opsigte van vervoerooreenkomste (gevaarlike persele) en/of ooreenkomste van 'n soortgelyke aard;
- (b) een aanspreeklikheid wat voortspruit uit verlies van of skade aan eiendom wat aan Transnet behoort terwyl dit in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is;
- (c) ten opsigte van aanspreeklikheid wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige voertuig, sleepwa, lokomotief of rollende materiaal wat aan Transnet behoort terwyl dit by enige spoorwagsylyn deur of namens die Versekerde gebruik word

7. Los sleepwaens

Sover dit sleepwaens aangaan, is Spesifieke uitsondering 3(b) nie van toepassing nie ten opsigte van enige sleepwa wat nie aan enige meganiesaangedrewe voertuig vas is nie en wat nie per abuis daarvandaan losgekome het nie, met dien verstande dat die Maatskappy nie hierkragtens aanspreeklik is nie vir die deel van enige verlies wat:

- (i) deur enige ander polis of polisse wat deur die Versekerde aangegaan is, verseker is of wat, in die afwesigheid van hierdie afdeling, so verseker sou gewees het;

- (ii) binne die bestek val van enige wetgewing ten opsigte van verpligte derdepartyversekering, ongeag of geen sodanige versekering van krag is of aangegaan is nie.

8. Nood mediese onkoste

Die Maatskappy stel die Versekerde skadeloos vir alle billike onkoste wat deur die Versekerde aangegaan word vir sodanige onmiddellike mediese behandeling as wat nodig mag wees ten tyde van 'n ongeval wat besering veroorsaak aan enige persoon wat ingevolge hierdie afdeling die onderwerp van 'n skadeloosstellingseis teen die Versekerde mag wees.

9. Parkeerterreine

Nieteenstaande die bepalings van Spesifieke uitsondering 2(a)(ii), stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van aanspreeklikheid, soos hierin bepaal, wat voortspruit uit verlies van of skade aan voertuie en hulle inhoud en toebehore, die eiendom van huurders, klante, besoekers of werknemers van die Versekerde wat parkeergeriewe gebruik wat deur die Versekerde voorsien word.

10. Huurdersaanspreeklikheid

Spesifieke uitsonderings 2(a)(ii) en 3(b) van hierdie afdeling is nie van toepassing nie ten opsigte van persele wat deur die Versekerde as huurder (maar nie as eienaar nie) geokkupeer word.

11. Produk aanspreeklikheid (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande enigiets teenstrydigs in Spesifieke uitsondering 3(d) vervat, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van omskrewre gebeurtenisse wat plaasvind te enige plek in die gebiede vermeld in die Bylae elders as op 'n perseel wat deur die Versekerde geokkupeer word en wat veroorsaak word deur enige Produk (insluitende foutiewe aflewering en aflewering van verkeerde Produkte).

Die bedrag wat ingevolge hierdie uitbreiding betaalbaar is, met inbegrip van enige Koste en Uitgawes, vir enige eis of aantal eise vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron of gedurende enige enkele (jaarlikse) Versekerings tydperk beloop in totaal hoogstens die Skadeloosstellingsperk wat vir hierdie uitbreiding in die Bylae vermeld word.

Bykomende spesifieke uitsonderings (van toepassing op die Uitbreiding: Produk aanspreeklikheid)

Hierdie uitbreiding dek nie die volgende aanspreeklikhede nie:

- (i) die herstel-, verandering-, herroeping-, opknapping- of vervangingskoste van die Produk of deel daarvan (insluitende houers en etikette) wat Besering of Skade veroorsaak en/of die verlies van gebruik van enige Produk of deel daarvan;
Vir die doeleindes van hierdie bykomende spesifieke uitsondering, word die term "vervanging" geag as synde in te sluit enige krediet of terugbetaling toegestaan of alternatiewe Produk verskaf deur of namens die Versekerde in plaas van die vervanging van die gebrekkige Produk;
- (ii) die koste van die sloping, uitbreking, aftakeling, aflewering, herbouing, verskaffing en installering van die Produk en enige ander eiendom wat vir sodanige herstel, verandering of vervanging noodsaaklik is, tensy dit fisies deur die Produk beskadig is;
- (iii) wat voortspruit uit die versuim van enige Produk of deel daarvan om sy bedoelde funksie te verrig of te werk soos gespesifiseer of gewaarborg, maar hierdie uitsondering is nie van toepassing op gevolglike Besering of Skade nie;

- (iv) wat voortspruit uit Produkte wat bedoel is om in 'n lugvaartuig geïnstalleer te word en daarin geïnstalleer is, of wat bedoel is om deel van 'n lugvaartuig uit te maak en deel daarvan uitmaak;
- (v) ten opsigte van Besering of Skade wat plaasvind in die Verenigde State van Amerika of Kanada en wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige Produkte wat deur of in opdrag van die Versekerde verkoop of verskaf is indien sodanige goedere of produkte na die Versekerde se wete deur of namens die Versekerde na die Verenigde State van Amerika of Kanada uitgevoer is.
- (vi) vir enige gebrek in enige Produk of enige deel daarvan waarvan die Versekerde bewus was voor die aanvang van hierdie uitbreiding.

12. Statutêre regsverdedigingskoste (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Indien die Versekerde dit verlang, stel die Maatskappy die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde skadeloos teen koste en uitgawes wat hoogstens die bedrag beloop wat in die Bylae vermeld word en wat met die toestemming van die Maatskappy aangegaan word deur of namens die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde in die verdediging van enige vervolging van die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde en wat voortspruit uit 'n beweerde oortreding van enige wet in die loop van die Besigheid gedurende die versekeringstydperk.

Met dien verstande dat:

- (i) die Maatskappy in die geval van 'n appèl nie sodanige persoon skadeloos stel nie, tensy 'n senior advokaat wat deur die Maatskappy goedgekeur is, adviseer dat sodanige appèl na sy mening behoort te slaag;
- (ii) die Maatskappy nie sodanige persoon skadeloos stel ten opsigte van enige boete of bestraffing wat opgelê word nie en ook nie ten opsigte van enige verlies wat daarop volg nie;
- (iii) sodanige persoon, asof hy die Versekerde is, die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes van hierdie polis en hierdie afdeling daarvan nakom, uitvoer en daaraan onderworpe is in soverre dit van toepassing mag wees;
- (iv) indien die vervolging ontstaan uit of in verband met enige Produk, die Maatskappy slegs die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde skadeloos stel indien die uitbreiding vir Produk aanspreeklikheid in die Bylae as ingesluit vermeld word.

13. Onregmatige inhegtenisname en laster (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Die Omskrewende Gebeurtenisse word uitgebrei om skadevergoeding in te sluit:

- (i) wat voortspruit uit onregmatige inhegtenisname (insluitende aanranding in verband met sodanige onregmatige inhegtenisname);
- (ii) ten opsigte van lasterlike stellings, hetsy skriftelik of verbaal;

altdat met dien verstande dat die Skadeloosstellingsperk soos vermeld hoogstens die bedrag beloop soos vermeld in die Bylae.

14. Gratis advies

Nieteenstaande enigiets teenstrydig vervat in Spesifieke uitsondering 3(a) stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van Omskrewende Gebeurtenisse wat veroorsaak word deur die onopsetlike versuim van die Versekerde om die regsverpligting na te kom om behoorlike sorg verskuldig aan 'n ander persoon of party, uit te oefen in die verskaffing van tegniese inligting of advies aan sodanige persoon of party.

Met dien verstande dat hierdie afdeling nie aanspreeklikheid dek nie:

- (i) wat voortspruit uit die bankrotskap van die Versekerde;
- (ii) wat voortspruit uit finansiële dienste en/of kosteberamings wat deur of namens die Versekerde gelewer is;
- (iii) wat voortspruit uit laster;
- (iv) wat voortspruit uit ontwerp, formule, toesig, behandeling of advies wat deur of namens die Versekerde gelewer is in ruil vir 'n fooi.
- (v) wat voortspruit vanuit tegniese inligting of advies verskaf in berband met 'n produk tensy die uitbreiding vir Produkaanspreeklikheid ingesluit is in die Bylae.

Indien, ten tyde van enige voorval wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie onderafdeling, skadeloosstelling ingevolge enige ander versekering verskaf word, dra hierdie onderafdeling nie saam met enige ander versekering by nie, behalwe met betrekking tot enige oorskryding bó die bedrag wat deur sodanige ander versekering betaalbaar is.

15. Verkrygings en nuwe besighede

Die skadeloosstelling wat deur hierdie afdeling van die Polis verleen word, word uitgebrei tot enige maatskappy wat deur die Versekerde gedurende die Versekerings tydperk gestig en/of verkry word binne 'n tydperk van 90 dae van sodanige stigting en/of verkryging.

Altyd met dien verstande dat:

- (1) die Terugwerkende datum ten opsigte van sodanige nuwe maatskappy geag word as die datum te wees waarop 'n nuut-gestigte en/of verkrygte maatskappy die eerste keer aanspreeklikheidsversekering aangekoop het van die tipe hiervolgens verseker op 'n "Eise ingestel" grondslag, onderworpe aan 'n verklaring deur die nuut-verkreë maatskappy se vorige bestuur van geen bekende of aangemelde eise of omstandighede wat waarskynlik aanleiding sal gee tot 'n eis op die datum van verkryging nie. In geval van geen sodanige verklaring sal die Terugwerkende datum die datum van die verkryging wees;
- (2) die Versekerde se sake-aktiwiteite onveranderd bly;
- (3) die jaarlikse omset van alle nuutgestigte en/of verkrygte maatskappye nie meer is as 5% (vyf persent) van die beraamde jaarlikse omset van die Versekerde, soos aan die Maatskappy bekend gemaak by die inwerkingtrede van hierdie Afdeling nie;
- (4) die Versekerde die Maatskappy in kennis sal stel van sodanige stigtings en/of verkrygings voor die 90 dae verstryk het en die Maatskappy die bepalings van hierdie afdeling van die Polis dienooreenkomstig mag wysig.

GEMEENREGTELIKE AANSPREEKLIKHEID (GEBEURTENIS-GRONDSLAG)

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Skadevergoeding wat die Versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal as gevolg van Besering of Skade wat gedurende die Versekeringstydperk in die loop van of in verband met die Besigheid binne die Gebiedsperke plaasvind.

OMSKRYWINGS

Vir die doeleinde om die skadeloosstelling wat deur hierdie Afdeling verleen word te bepaal, beteken die onderstaande terme die volgende:

1. Skade

Verlies van of fisieke skade aan tasbare eiendom of onregmatige aantasting van die genieting van regte oor tasbare eiendom..

2. Werknemer

Persoon/e in diens van die Versekerde ingevolge 'n dienskontrak of vakleerlingskap.

3. Besering

Dood, liggaamlike besering, geestesbesering, kwaal (liggaamlik of geestelik) of siekte van of aan enige persoon.

4. Produk

Enige tasbare eiendom (insluitend houers en etikette) nadat dit die bewaring of beheer van die Versekerde verlaat het, wat ontwerp, gespesifiseer, geformuleer, vervaardig, gebou, geïnstalleer, verkoop, verskaf, versprei, behandel, gediens, gewysig of herstel is deur of namens die Versekerde.

5. Besoedeling

Die emissie, uitlating, vrylating, verspreiding, wegdoening, deursypeling of ontsnapping van vaste, vloeibare of gasagtige of termiese besmetters of prikkelmiddels insluitende dampe, reuke, stanke, vogtigheid, walms, rook, roet of ander lugpartikels, sure, alkalieë, chemikalieë en afval, elektromagnetiese golwe, geraas, vibrasies, ander emissies van afval of skadelike stowwe in of op die grond, die atmosfeer of enige waterweg liggaam van water.

6. Koste en Uitgawes

Koste, fooie, uitgawes en regs-koste wat deur 'n eiser of enige aantal eisers van die Versekerde verhaalbaar is en wat deur die Maatskappy of deur die Versekerde met die Maatskappy se vooraf toestemming aangegaan word:

- (i) in die verdediging of skikking van enige eis ingevolge hierdie Polis of enige aksie of vervolging wat teen die Versekerde aanhangig gemaak word ten opsigte van Besering of Skade of ander aanspreeklikheid soos verseker ingevolge die bepalings van hierdie Afdeling van die Polis.
- (ii) in die verteenwoordiging by enige ondersoek of beseringondersoek ten opsigte van Besering wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling van die Polis mag wees en/of in die verdediging van enige geregtelike stappe in 'n Hof van Summiere Jurisdiksie ten opsigte van aangeleenthede wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling van die Polis mag wees.

DIE SKADELOOSSTELLINGSPERK

Die bedrag betaalbaar, met inbegrip van enige Koste en Uitgawes, vir enige eis of aantal eise vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, beloop hoogstens die Skadeloosstellingsperk wat in die Bylae vermeld word.

Indien 'n gebeurtenis van enige enkele oorspronklike oorsaak tot 'n eis of 'n reeks eise aanleiding gee wat die onderwerp van skadeloosstelling is ingevolge meer as een uitbreiding van hierdie Afdeling, word elke uitbreiding afsonderlik toegepas en is dit onderhewig aan sy eie afsonderlike Aanspreeklikheidsperk, altyd met dien verstande dat die totale bedrag van die Maatskappy se aanspreeklikheid hoogstens die hoogste Aanspreeklikheidsperk beloop wat beskikbaar is ingevolge enige van die Uitbreidings wat skadeloosstelling bied vir die eis of reeks eise.

Indien meer as een Versekeringstydperk van hierdie Polis, na die hernuwing of vervanging daarvan, van toepassing mag wees op 'n oorspronklike oorsaak of bron, word die Maatskappy se aanspreeklikheid beperk tot die maksimum Aanspreeklikheidsperk vir enige sodanige Versekeringstydperk.

GEBIEDSPERKE

Enige plek ter wêreld, maar nie in verband met die volgende nie:

- (i) enige besigheid wat die Versekerde bedryf by of vanaf 'n perseel buite of
- (ii) enige kontrak vir die uitvoer van werk buite

die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die Maatskappy stel die Versekerde nie ten opsigte van die volgende skadeloos nie:

1. Werknemers

aanspreeklikheid as gevolg van Besering van enige werknemers van die Versekerde wat voortspruit uit en in die loop van diens by die Versekerde.

2. Eiendom

skade aan:

- (a) (i) eiendom wat aan die Versekerde behoort;

- (ii) eiendom wat in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde of enige werknemer van die Versekerde is maar hierdie uitsondering is nie van toepassing nie op persele (of die inhoud daarvan) wat tydelik deur die Versekerde geokkupeer word vir werk daar binne nie.
- (b) die deel van enige eiendom waaraan die Versekerde werk of gewerk het, indien sodanige Skade regstreeks weens sodanige werk ontstaan.

3. Professionele advies, voertuie, lugvaartuie, produkte ens

aanspreeklikheid wat volg op Besering of Skade:

(a) **Professionele advies of behandeling**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige advies of behandeling van 'n professionele aard (behalwe noodhulpbehandeling) wat deur of in opdrag van die Versekerde gegee of toegedien word.

(b) **Voertuie, watervaartuie, lokomotiewe**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met die eienaarskap, besit of gebruik deur of namens die Versekerde van enige meganiesaangedrewe voertuig (behawe 'n trapfiets of grassnyer of enige voetgangerbeheerde tuintoerusting) of van enige sleepwa, watervaartuig (behalwe nie-gemotoriseerde watervaartuie waarvan die lengte nie 6 meter oorskry nie en wat slegs op binnelandse waterweë gebruik word), lokomotief of rollende materiaal. Met dien verstande dat hierdie uitsondering nie die Maatskappy onthef nie van die verpligting om die Versekerde skadeloos te stel ten opsigte van aanspreeklikheid wat volg op Besering of Skade wat veroorsaak word of ontstaan buite die grense van enige rybaan of deurgang in verband met die laai of aflaai van enige voertuig, in die mate wat sodanige Besering of Skade nie deur enige ander versekeringspolis verseker is nie.

(c) **Lugvaartuie**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met:

- (i) die brandstofinname en brandstofuitname van lugvaartuie;
- (ii) die eienaarskap, besit, instandhouding, bedryf of gebruik van lugvaartuie of 'n lugredery;
- (iii) die eienaarskap, huur of bruikhuur van enige lughawe, landingstrook of helikopterdek.

(d) **Produkte**

wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige Produk behalwe voedsel en drank wat verskaf word vir verbruik op die perseel van die Versekerde.

4. Vibrasie en verwydering van stut

Skade wat veroorsaak word deur vibrasie of die verwydering of verswakking of steuring van die stut van enige grond, gebou of ander struktuur.

5. Besoedeling

- (a) aanspreeklikheid ten opsigte van Besering, Skade of verlies van gebruik van eiendom wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur Besoedeling, altyd met dien verstande dat hierdie uitsondering nie van toepassing is nie waar sodanige Besoedeling deur 'n skielike, onbeplande of onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word;

(b) die koste van die verwydering, vernietiging of opruiming van stowwe wat uit Besoedeling voortspruit, tensy die Besoedeling deur 'n skielike, onbeplande en onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word.

Hierdie uitsondering brei nie die polis uit om enige aanspreeklikheid te dek wat by die afwesigheid van hierdie uitsondering nie ingevolge hierdie polis verseker sou gewees het nie.

6. Boetes, strafvultrekkings ens.

boetes, strafvultrekkings, straf-, bestraffende of wraaksugtige skadevergoeding.

7. VSA en KANADA uitsprake, toekennings of skikkings

skadevergoeding ten opsigte van uitsprake, toekennings of skikkings wat in die Verenigde State van Amerika of Kanada gemaak is (of enige bevel wat enige plek in die wêreld uitgereik is om sodanige uitspraak, toekenning of skikking af te dwing, hetsy in die geheel of gedeeltelik). Vir die doeleindes van hierdie spesifieke uitsondering word "Skadevergoeding" geag as synde die koste en uitgawes van litigasie in te sluit wat deur enige eiser van die Versekerde verhaal word.

8. Eerste bedrag betaalbaar

die eerste bedrag betaalbaar. Die Versekerde is verantwoordelik vir die eerste bedrag betaalbaar in die Bylae vermeld van enige eis of aantal eise wat voortspruit uit alle gebeurtenisse van 'n reeks wat volg op of toe te skryf is aan enige enkele bron of oorspronklike bron of oorsaak. Die bepalinge van hierdie klousule is van toepassing op eise wat voortspruit uit Skade of Besering en is van toepassing Koste en Uitgawes.

9. Opsetlike of doelbewuste dade

aanspreeklikheid as gevolg van Besering of Skade wat voortspruit uit moedswillige, doelbewuste en opsetlike verontagsaming deur die bestuur van die Versekerde om redelike voorsorg maatreëls te neem ter voorkoming van enige gebeurtenis of omstandigheid wat kon aanleiding gee tot 'n eis.

10. Wederregtelike mededinging

enige werklike of beweerde eis of eise wat op watter manier ook al ontstaan in verband met of gebaseer op of voortspruitend uit of wat op enige manier te doen het met werklike of beweerde wederregtelike mededinging, onbillike praktyke, misbruik van monopolie mag, kartelaktiwiteite of wat andersins mag voortspruit uit of gebaseer wees op of verband hou met enige oortreding van die Wet op Mededinging, Wet Nr. 89 van 1998 (soos gewysig) of enige soortgelyke voorskrif, wet of regulasie soos van krag mag wees in enige jurisdiksie of land waar die Versekerde se aanspreeklikheid ontstaan het.

MEMORANDUM

Algemene uitsondering 1 word slegs ten opsigte van hierdie afdeling geskrap en deur die volgende vervang:

Hierdie afdeling dek nie Besering, Skade of aanspreeklikheid regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie), burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie.

SPESIFIEKE VOORWAARDE

Manifestasie-klousule

Indien die feite nie vanself spreek nie en die Maatskappy en die Versekerde nie onderling kan ooreenkom wanneer die Besering of Skade plaasgevind het nie, word vir die doeleindes van die bepaling van die skadeloosstelling wat verleen word:

- (a) die Besering geag as synde plaas te gevind het toe die eiser die eerste keer 'n gekwalifiseerde praktisyn aangaande sodanige Besering gespreek het, hetsy dit op daardie tydstip korrek gediagnoseer is al dan nie. Indien geen sodanige konsultasie plaasgevind het nie, word die Besering geag as synde plaas te gevind het toe die Versekerde die eerste keer daarvan in kennis gestel is;
- (b) die Skade geag as synde plaas te gevind het toe dit die eerste keer aan die eiser duidelik geword het, selfs al was die oorsaak onbekend.

UITBREIDINGS

1. Bykomende versekerdes

Die Maatskappy stel ook die volgende skadeloos asof 'n afsonderlike polis aan elk uitgereik is:

- (a) in die geval van die dood van die Versekerde, enige persoonlike verteenwoordiger van die Versekerde ten opsigte van aanspreeklikheid wat deur die Versekerde opgehoop is;
- (b) enige vennoot, direkteur of werknemer van die Versekerde (indien die Versekerde dit verlang) teen enige eis waarvoor die Versekerde op skadeloosstelling ingevolge hierdie versekering geregtig is;
- (c) in die mate wat dit deur enige kontrakvoorwaardes vereis word en in verband met enige aanspreeklikheid wat voortspruit uit die uitvoer van enige kontrak, enige werkgewer wat vermeld word in enige kontrak wat die Versekerde vir die doeleindes van die besigheid aangaan;
- (d) ten opsigte van die werksaamhede van enige sosiale of sportklub, welsynsorganisasie, noodhulp-, brandweer of ambulansdiens, kafeteria en dies meer wat aan die versekerde behoort of deur hom tot stand gebring is tot voordeel van sy werknemers:
 - (i) enige beampte of lid daarvan;
 - (ii) enige besoekende sportspan of lid daarvan.

Met dien verstande dat:

- (1) die Maatskappy se totale aanspreeklikheid hoogstens die Skadeloosstellingsperke beloop wat in die Bylae vermeld word;
- (2) enige persoon of organisasie op wie die uitbreiding van toepassing is nie geregtig is op skadeloosstelling ingevolge enige ander polis nie;
- (3) die skadeloosstelling ingevolge (a), (b) en (c) slegs van toepassing is ten opsigte van aanspreeklikheid waarvoor die versekerde op skadeloosstelling geregtig sou gewees het indien die eis teen die Versekerde ingestel was.

Die Maatskappy doen vir die doel van hierdie uitbreiding afstand van alle subrogasie- of gedingvoeringsregte wat hy mag hê of wat hy mag verkry teen enige van bogenoemde en elke party waarop die skadeloosstelling hierkragtens van toepassing is, moet die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (algemeen sowel as spesifiek) van hierdie versekering nakom, uitvoer en daaraan onderworpe wees in soverre dit van toepassing mag wees.

2. Kruisaanspreeklikhede

Indien meer as een Versekerde in die Bylae vermeld word, stel die Maatskappy elke Versekerde afsonderlik, en nie gesamentlik nie, skadeloos en enige aanspreeklikheid wat tussen sodanige Versekerdes ontstaan, word hanteer asof afsonderlike polisse aan elk uitgereik is, met dien verstande dat die totale aanspreeklikheid van die Maatskappy hoogstens die Skadeloosstellingsperk beloop wat in die Bylae vermeld word.

3. Handelswerktuig

Spesifieke uitsondering 3(b) is nie van toepassing op die werkverrigting, as 'n werktuig, van enige voertuig of toerusting wat deel uitmaak van sodanige voertuig of daaraan vasgeheg is nie, met dien verstande dat die Maatskappy nie hierkragtens aanspreeklik is nie ten opsigte van soveel van enige aanspreeklikheid as wat binne die bestek van enige soort motorvoertuigversekering of wetgewing ten opsigte van verpligte derdepartyversekering val nie, ongeag of geen sodanige versekering van krag is of aangegaan is. Die Maatskappy is ook nie aanspreeklik nie indien enige ander soort motorversekering wat dieselfde aanspreeklikheid dek, deur die Versekerde aangegaan is.

4. Eiendom van werknemers en besoekers

Spesifieke uitsondering 2(a)(ii) is nie van toepassing nie op eiendom wat behoort aan enige vennoot, direkteur of werknemer van die Versekerde of enige besoeker aan die Versekerde se perseel.

5. Transnet en ander regeringsdepartemente

Nieteenstaande die bepalings van Spesifieke uitsonderings 2(a)(ii) en 3(b) en word hierdie afdeling uitgebrei om die Versekerde skadeloos te stel:

- (a) teen aanspreeklikheid wat deur die versekerde aanvaar word ingevolge enige kontrak wat aangegaan word met, of vrywaring wat verleen word aan, Transnet, die staat of semi-staatsdepartemente, provinsiale administrasies, munisipaliteite en/of soortgelyke liggame wat die gebruik van spoorwagsylyne dek of ten opsigte van vervoerooreenkomste (gevaarlike persele) en/of ooreenkomste van 'n soortgelyke aard;
- (b) een aanspreeklikheid wat voortspruit uit verlies van of skade aan eiendom wat aan Transnet behoort terwyl dit in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is;
- (c) ten opsigte van aanspreeklikheid wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige voertuig, sleepwa, lokomotief of rollende materiaal wat aan Transnet behoort terwyl dit by enige spoorwagsylyn deur of namens die Versekerde gebruik word.

6. Los sleepwaens

Sover dit sleepwaens aangaan, is Spesifieke uitsondering 3(b) nie van toepassing nie ten opsigte van enige sleepwa wat nie aan enige meganiesaaangedrewe voertuig vas is nie en wat nie per abuis daarvandaan losgekrom het nie, met dien verstande dat die Maatskappy nie hierkragtens aanspreeklik is nie vir die deel van enige verlies wat:

- (i) deur enige ander polis of polisse wat deur die Versekerde aangegaan is, verseker is of wat, in die afwesigheid van hierdie afdeling, so verseker sou gewees het;
- (ii) binne die bestek val van enige wetgewing ten opsigte van verpligte derdepartyversekering, ongeag of geen sodanige versekering van krag is of aangegaan is nie.

7. Nood mediese onkoste

Die Maatskappy stel die Versekerde skadeloos vir alle billike onkoste wat deur die Versekerde aangegaan word vir sodanige onmiddellike mediese behandeling as wat nodig mag wees ten tyde van 'n ongeval wat besering veroorsaak aan enige persoon wat ingevolge hierdie afdeling die onderwerp van 'n skadeloosstellingseis teen die Versekerde mag wees.

8. Parkeerterreine

Nieteenstaande die bepaling van Spesifieke uitsondering 2(a)(ii), stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van aanspreeklikheid, soos hierin bepaal, wat voortspruit uit verlies van of skade aan voertuie en hulle inhoud en toebehore, die eiendom van huurders, klante, besoekers of werknemers van die Versekerde wat parkeergeriewe gebruik wat deur die Versekerde voorsien word.

9. Huurdersaanspreeklikheid

Spesifieke uitsonderings 2(a)(ii) en 3(b) van hierdie afdeling is nie van toepassing nie ten opsigte van persele wat deur die Versekerde as huurder (maar nie as eienaar nie) geokkupeer word.

10. Produk aanspreeklikheid (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande enigiets teenstrydigs in Spesifieke uitsondering 3 (d) vervat, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van omskrewe gebeurtenisse wat plaasvind te enige plek in die gebiede vermeld in die Bylae elders as op 'n perseel wat deur die Versekerde geokkupeer word en wat veroorsaak word deur enige Produk (insluitende foutiewe aflewering en aflewering van verkeerde Produkte).

Die bedrag wat ingevolge hierdie uitbreiding betaalbaar is, met inbegrip van enige Koste en Uitgawes, vir enige eis of aantal eise vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron of gedurende enige enkele (jaarlikse) Versekeringstydperk beloop in totaal hoogstens die Skadeloosstellingsperk wat vir hierdie uitbreiding in die Bylae vermeld word.

Bykomende spesifieke uitsonderings (van toepassing op die Uitbreiding: Produk aanspreeklikheid)

Hierdie uitbreiding dek nie die volgende aanspreeklikhede nie:

- (i) die herstel-, verandering-, herroeping-, opknapping- of vervangingskoste van die Produk of deel daarvan (insluitende houers en etikette) wat Besering of Skade veroorsaak en/of die verlies van gebruik van enige Produk of deel daarvan;
Vir die doeleindes van hierdie bykomende spesifieke uitsondering, word die term "vervanging" geag as synde in te sluit enige krediet of terugbetaling toegestaan of alternatiewe Produk verskaf deur of namens die Versekerde in plaas van die vervanging van die gebrekkige Produk;
- (ii) die koste van die sloping, uitbreking, aftakeling, aflewering, herbouing, verskaffing en installering van die Produk en enige ander eiendom wat vir sodanige herstel, verandering of vervanging noodsaaklik is, tensy dit fisies deur die Produk beskadig is;
- (iii) wat voortspruit uit die versuim van enige Produk of deel daarvan om sy bedoelde funksie te verrig of te werk soos gespesifiseer of gewaarborg, maar hierdie uitsondering is nie van toepassing op gevolglike Besering of Skade nie;
- (iv) wat voortspruit uit Produkte wat bedoel is om in 'n lugvaartuig geïnstalleer te word en daarin geïnstalleer is, of wat bedoel is om deel van 'n lugvaartuig uit te maak en deel daarvan uitmaak;

- (v) ten opsigte van Besering of Skade wat plaasvind in die Verenigde State van Amerika of Kanada en wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige Produkte wat deur of in opdrag van die Versekerde verkoop of verskaf is indien sodanige goedere of produkte na die Versekerde se wete deur of namens die Versekerde na die Verenigde State van Amerika of Kanada uitgevoer is;
- (vi) vir enige gebrek in enige Produk of enige deel daarvan waarvan die Versekerde bewus was voor die aanvang van hierdie uitbreiding.

11. Statutêre regsverdedigingskoste (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Indien die Versekerde dit verlang, stel die Maatskappy die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde skadeloos teen koste en uitgawes wat hoogstens die bedrag beloop wat in die Bylae vermeld word en wat met die toestemming van die Maatskappy aangegaan word deur of namens die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde in die verdediging van enige vervolging van die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde en wat voortspruit uit 'n beweerde oortreding van enige wet in die loop van die Besigheid gedurende die versekeringstydperk.

Met dien verstande dat:

- (i) die Maatskappy in die geval van 'n appèl nie sodanige persoon skadeloos stel nie, tensy 'n senior advokaat wat deur die Maatskappy goedgekeur is, adviseer dat sodanige appèl na sy mening behoort te slaag;
- (ii) die Maatskappy nie sodanige persoon skadeloos stel ten opsigte van enige boete of bestraffing wat opgelê word nie en ook nie ten opsigte van enige verlies wat daarop volg nie;
- (iii) sodanige persoon, asof hy die Versekerde is, die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes van hierdie polis en hierdie afdeling daarvan nakom, uitvoer en daaraan onderworpe is in soverre dit van toepassing mag wees;
- (iv) indien die vervolging ontstaan uit of in verband met enige Produk, die Maatskappy slegs die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde skadeloos stel indien die uitbreiding vir Produk aanspreeklikheid in die Bylae as ingesluit vermeld word.

12. Onregmatige inhegtenisname en laster (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Die Omskrewe Gebeurtenisse word uitgebrei om skadevergoeding in te sluit:

- (i) wat voortspruit uit onregmatige inhegtenisname (insluitende aanranding in verband met sodanige onregmatige inhegtenisname);
- (ii) ten opsigte van lasterlike stellings, hetsy skriftelik of verbaal;

altyd met dien verstande dat die Skadeloosstellingsperk hoogstens die bedrag beloop soos vermeld in die Bylae.

13. Gratis advies

Nieteenstaande enigiets teenstrydig vervat in Spesifieke uitsondering 3(a) stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van Omskrewe Gebeurtenisse wat veroorsaak word deur die onopsetlike versuim van die Versekerde om die regsverpligting na te kom om behoorlike sorg verskuldig aan 'n ander persoon of party, uit te oefen in die verskaffing van tegniese inligting of advies aan sodanige persoon of party.

Met dien verstande dat hierdie afdeling nie aanspreeklikheid dek nie:

- (i) wat voortspruit uit die bankrotskap van die Versekerde;

- (ii) wat voortspruit uit finansiële dienste en/of kosteberamings wat deur of namens die Versekerde gelewer is;
- (iii) wat voortspruit uit laster;
- (iv) wat voortspruit uit ontwerp, formule, toesig, behandeling of advies wat deur of namens die Versekerde gelewer is in ruil vir 'n fooi;
- (v) wat voortspruit vanuit tegniese inligting of advies verskaf in berband met 'n produk tensy die uitbreiding vir Produkaanspreeklikheid ingesluit is in die Bylae.

Indien, ten tyde van enige voorval wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie onderafdeling, skadeloosstelling ingevolge enige ander versekering verskaf word, dra hierdie onderafdeling nie saam met enige ander versekering by nie, behalwe met betrekking tot enige oorskryding bó die bedrag wat deur sodanige ander versekering betaalbaar is.

14. Verkrygings en nuwe besighede

Die skadeloosstelling wat deur hierdie afdeling van die Polis verleen word, word uitgebrei tot enige maatskappy wat deur die Versekerde gedurende die Versekerings tydperk gestig en/of verkry word binne 'n tydperk van 90 dae van sodanige stigting en/of verkryging.

Altyd met dien verstande dat:

- (1) die Versekerde se sake-aktiwiteite onveranderd bly;
- (2) die jaarlikse omset van alle nuutgestigte en/of verkrygte maatskappye nie meer is as 5% (vyf persent) van die beraamde jaarlikse omset van die Versekerde, soos aan die Maatskappy bekend gemaak by die inwerkingtreding van hierdie Afdeling nie;
- (3) die Versekerde die Maatskappy in kennis sal stel van sodanige stigtings en/of verkrygings voor die 90 dae verstryk het en die Maatskappy die bepalings van hierdie afdeling van die Polis dienooreenkomstig mag wysig.

WERKGEWERSAANSPREEKLIKHEID

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Skadevergoeding waarvoor die versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal as gevolg van die dood of liggaamlike besering of siekte van enige persoon wat ingevolge 'n diens- of vakleerlingskapkontrak in die versekerde se diens is en wat op of ná die terugwerkende datum wat in die bylae vermeld word in die loop van en in verband met sodanige persoon se diens by die versekerde plaasvind, binne die gebiedsperke, en wat aanleiding gee tot 'n eis of eise wat aanvanklik gedurende die versekeringstydperk skriftelik teen die versekerde ingestel word.

DIE SKADELOOSSTELLINGSPERK

Die bedrag betaalbaar, met inbegrip van enige regskoste wat deur 'n eiser of enige aantal eisers van die versekerde verhaalbaar is en alle ander koste en uitgawes wat met die versekeraar se toestemming aangegaan word vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, beloop hoogstens die skadeloosstellingsperk wat in die bylae vermeld word.

GEBIEDSPERKE

Enige plek ter wêreld maar nie in verband met die volgende nie

- (i) enige besigheid wat die versekerde bedryf by of vanaf 'n perseel buite of
- (ii) enige kontrak vir die uitvoer van werk buite die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Hierdie afdeling dek nie die volgende nie:

- (a) aanspreeklikheid wat deur die versekerde aanvaar word kragtens enige kontrak, onderneming of ooreenkoms indien die versekerde in die afwesigheid van sodanige kontrak, onderneming of ooreenkoms nie aanspreeklik sou gewees het nie;
- (b) aanspreeklikheid vir siekte of verswakking wat te wyte is aan 'n geleidelikwerkende oorsaak wat nie uit 'n skielike en identifiseerbare ongeval of gebeurtenis voortspruit nie;
- (c) boetes, strafvoltagekings, straf-, bestraffende of wraaksugtige skadevergoeding;
- (d) (i) skadevergoeding ten opsigte van uitsprake wat in die eerste instansie gelewer word deur of verkry word in 'n hof anders as 'n hof met bevoegde jurisdiksie binne die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho en Swaziland;
- (ii) regskoste en -uitgawes wat deur enige eiser van die versekerde verhaal word en wat nie aangegaan en verhaalbaar is in die gebied wat in (d)(i) hierbo beskryf word nie;

- (e) enige eis wat voortspruit uit 'n gebeurtenis wat aan die versekerde bekend is:
 - (i) wat nie ingevolge algemene voorwaarde 6 by die versekeraar aangemeld word nie;
 - (ii) voor die aanvang van hierdie afdeling;
- (f) enige eis (in die geval van kansellasië of nie-hernuwing van hierdie afdeling) wat nie aanvanklik binne die tydperk van 48 maande (of verlengde tydperk ten opsigte van minderjariges) skriftelik teen die versekerde ingestel word nie soos gespesifiseer in Spesifieke voorwaarde 2.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Enige eis, wat aanvanklik skriftelik teen die versekerde ingestel word as gevolg van 'n omskrewe gebeurtenis wat ingevolge Algemene voorwaarde 6 aangemeld word (hiema 'n aangemelde gebeurtenis genoem), word hanteer asof dit aanvanklik teen die versekerde ingestel is op dieselfde dag waarop die versekerde die gebeurtenis by die versekeraar aangemeld het.
2. In die geval van kansellasië of nie-hernuwing van die polis:
 - (a) word enige eis as gevolg van 'n aangemelde gebeurtenis wat aanvanklik skriftelik teen die versekerde ingestel is gedurende die 48 maande onmiddellik ná kansellasië of nie-hernuwing, hanteer asof dit teen die versekerde ingestel is op dieselfde dag wat die versekerde die gebeurtenis aangemeld het. Indien die eiser minderjarig is, word die tydperk van 48 maande verleng tot ná die verstryking van 12 maande nadat die eiser meerderjarig word;
 - (b) mag die versekerde 'n gebeurtenis ingevolge algemene voorwaarde 6 by die versekeraar aanmeld tot 15 dae ná kansellasië of nie-hernuwing met dien verstande dat:
 - (i) sodanige gebeurtenis gedurende die versekeringstydperk plaasgevind het;
 - (ii) enige daaropvolgende eis wat aanvanklik skriftelik teen die versekerde ingestel word as gevolg van sodanige gebeurtenis hanteer word asof dit aanvanklik ingestel is op die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing en dat dit onderworpe is aan die tydperk van 48 maande soos in 2(a) hierbo gespesifiseer word.
3. Enige reeks eise wat gedurende die versekeringstydperk deur een of meer eisers teen die versekerde ingestel word as gevolg van 'n enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, word hanteer asof dit aanvanklik teen die versekerde ingestel is:
 - (a) op die datum waarop die versekerde die gebeurtenis ingevolge algemene voorwaarde 6 aangemeld het;of
 - (b) op die datum waarop die eerste eis van die reeks aanvanklik skriftelik teen die versekerde ingestel word, indien die versekerde onbewus was van enige gebeurtenis wat tot 'n eis aanleiding kon gee.

UITBREIDINGS

Verlengde aanmeldingsopsie

Na die keuse van die versekerde en onderworpe aan die betaling van 'n bykomende premie wat bepaal sal word en onderworpe aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling, stem die versekeraar in om die tydperk waartydens die versekerde 'n gebeurtenis ingevolge algemene voorwaarde 6 mag aanmeld, te verleng vir 'n tydperk waarop ooreengekom sal word, maar onder geen omstandighede langer as 36 maande nie (hierna die verlengde aanmeldingstydperk genoem).

Met dien verstande dat:

- (a) hierdie opsie slegs uitgeoefen mag word indien die versekeraar hierdie afdeling kanselleer of weier om dit te hernieu;
- (b) hierdie opsie skriftelik deur die versekerde uitgeoefen moet word binne 30 dae ná kansellasië of nie-hernuwing;
- (c) hierdie opsie, nadat dit uitgeoefen is, nie deur die versekerde of die versekeraar gekanselleer kan word nie;
- (d) die versekerde nie versekering verkry het wat in omvang en dekking gelykstaande is aan die afdeling wat verstryk het nie;
- (e) die versekeraar slegs aanspreeklik is vir 'n omskrewe gebeurtenis wat plaasgevind het ná die terugwerkende datum, maar voor die datum van kansellasië of nie-hernuwing;
- (f) eise wat aanvanklik teen die versekerde ingestel word of enige gebeurtenis wat deur die versekerde aangemeld word gedurende die verlengde aanmeldingstydperk, hanteer word asof dit aanvanklik ingestel of aangemeld is op die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing;
- (g) die bedrag wat deur die versekeraar betaalbaar is vir eise wat ingestel is of gebeurtenisse wat aangemeld word gedurende die verlengde aanmeldingstydperk, nie die uitwerking het dat dit die skadeloosstellingsperk wat op die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing van toepassing was, verhoog nie;
- (h) enige eis wat ná 'n aangemelde gebeurtenis gedurende die verlengde aanmeldingstydperk ingestel word en wat aanvanklik langer as 48 maande ná die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing skriftelik teen die versekerde ingestel is, nie onderworpe is aan skadeloosstelling ingevolge hierdie uitbreiding nie. Indien die eiser minderjarig is, word die tydperk van 48 maande verleng tot ná die verstryking van 12 maande nadat die eiser meerderjarig geword het.

Prinsipale

Indien 'n prinsipaal en die versekerde aanspreeklik is vir dieselfde skadevergoeding en indien enige kontrak of ooreenkoms tussen 'n prinsipaal en die versekerde dit vereis, stel die versekeraar, ongeag die voormelde spesifieke uitsondering (a), die prinsipaal op 'n soortgelyke wyse as die versekerde skadeloos, maar slegs in soverre die prinsipaal teenoor 'n werknemer soos vermeld, aanspreeklik is vir dood of liggaamlike besering of siekte van sodanige persoon wat spruit uit die nalatigheid van die versekerde of die versekerde se werknemers.

Met dien verstande dat:

- (a) die versekerde in die geval van 'n eis ingevolge hierdie uitbreiding poog om met die prinsipaal te reël dat die hantering en kontroliering van alle eise by die versekeraar berus;
- (b) die prinsipaal, asof hy die versekerde is, die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (algemeen sowel as spesifiek) van hierdie polis nakom en daaraan onderworpe is in soverre dit van toepassing mag wees;
- (c) die aanspreeklikheid van die versekeraar nie hierdeur verhoog word nie.

MEMORANDUM

Algemene uitsondering 1 word slegs ten opsigte van hierdie afdeling geskrap en deur die volgende vervang:

"Hierdie afdeling dek nie dood, besering, siekte of aanspreeklikheid regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie), burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie."

AANGEGEWE VOORDELE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Liggaamlike besering wat op toevallige, gewelddadige, uitwendige en sigbare wyse veroorsaak word aan enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde (hierna in hierdie afdeling sodanige persoon genoem) wat in die bylae gespesifiseer word.

Die versekeraar betaal ten behoeve van sodanige persoon of sy boedel aan die versekerde die vergoeding wat in die bylae vermeld word in die geval van toevallige liggaamlike besering aan enige sodanige persoon wat regstreeks en onafhanklik van alle ander oorsake binne 24 kalendermaande tot dood of ongeskiktheid lei, soos gespesifiseer in die bylae onder die opskrif omstandighede.

OMSKRYWINGS

Permanente ongeskiktheid beteken die volgende:

Persentasie van vergoeding

(a)	verlies deur fisieke skeiding by of bokant die handgewrig of enkel van een of meer ledemate _____	100
(b)	permanente en algehele verlies van	
	hele oog _____	100
	sig in oog _____	100
	sig in oog behalwe waarneming van lig _____	75
(c)	permanente en algehele gehoorverlies in	
	albei ore _____	100
	een oor _____	25
(d)	permanente en algehele spraakverlies _____	100
(e)	beserings wat lei tot permanente algehele onvermoë om die gewone beroep of enige ander beroep waarvoor sodanige persoon uit hoofde van sy kennis of opleiding toegerus is, te beoefen _____	100
(f)	verlies van vier vingers _____	70
(g)	verlies van duim	
	albei falankse _____	25
	een falanks _____	10
(h)	verlies van wysvinger	
	drie falankse _____	10
	twee falankse _____	8
	een falanks _____	4

(i)	verlies van middelvinger	
	drie falankse _____	6
	twee falankse _____	4
	een falanks _____	2
(j)	verlies van ringvinger	
	drie falankse _____	5
	twee falankse _____	4
	een falanks _____	2
(k)	verlies van pinkie	
	drie falankse _____	4
	twee falankse _____	3
	een falanks _____	2
(l)	verlies van middelhandbeen	
	eerste of tweede (bykomend) _____	3
	derde, vierde of vyfde (bykomend) _____	2
(m)	verlies van tone	
	almal aan een voet _____	30
	groottoon, albei falankse _____	5
	groottoon, een falanks _____	2
	ander tone, behalwe groottoon, indien meer as een verloor, elkeen _____	2

MEMORANDA

- (i) Waar die besering nie gespesifiseer word nie, betaal die versekeraar sodanige bedrag as wat na sy mening nie strydig is met die voormelde bepalings nie.
- (ii) Permanente algehele verlies van die gebruik van 'n liggaamsdeel word as verlies van sodanige liggaamsdeel beskou.
- (iii) 100 persent is die maksimum persentasie vergoeding wat betaalbaar is vir permanente ongeschiktheid weens 'n ongeval of 'n reeks ongevallen wat uit een oorsaak voortspuit ten opsigte van enige enkele sodanige persoon.

Tydlike algehele ongeschiktheid beteken die algehele en absolute onvermoë om die gewone besigheid of beroep te beoefen.

Mediese onkoste beteken alle koste en uitgawes wat noodsaaklikerwys aangegaan word vir kunsmatige hulpmiddels en -ledemate, mediese, chirurgiese, tandheelkundige, verpleeginrigting- of hospitaalbehandeling (insluitende die koste en uitgawes wat aangegaan word vir die noodvervoer of bevryding van sodanige persoon indien hy vasgekeer is of om sodanige persoon na 'n veilige plek te bring) weens 'n liggaamlike besering en wat binne 24 maande ná die omskrewe gebeurtenis plaasvind.

Jaarlikse verdienste beteken die jaarlikse koers van die loon, salaris en lewenskostoelae wat deur die versekerde aan sodanige persoon betaal of toegelaat word ten tyde van die toevallige liggaamlike besering plus die oortydbetaling, huurgeld, voedseltoelaes, kommissie en ander vergoeding van 'n deurlopende aard wat deur die versekerde aan sodanige persoon betaal of toegelaat word gedurende die 12 maande onmiddellik voor die datum van die toevallige liggaamlike besering.

Gemiddelde weeklikse verdienste beteken een twee-en-vyftigste deel van die jaarlikse verdienste.

BESIGHEIDSBEPERKING (indien in die bylae as van toepassing vermeld)

Hierdie afdeling geld slegs ten opsigte van die toevallige liggaamlike besering van sodanige persoon wat ontstaan uit en in die loop van sy diens by die besigheid.

VOORBEHOUDSBEPALINGS

Daar word verklaar en ooreengekom dat:

1. die versekeraar nie aanspreeklik is nie om meer te betaal as die vergoeding wat betaalbaar is vir die dood of permanente ongeskiktheid (wat ook al die hoogste is) plus enige vergoeding wat betaalbaar is vir tydelike algehele ongeskiktheid en mediese onkoste vir die dood of ongeskiktheid van enige sodanige persoon wat ontstaan uit 'n ongeval of reeks ongevallen wat uit een oorsaak voortspuit;
2. die vergoeding wat ten opsigte van tydelike algehele ongeskiktheid gespesifiseer word, betaalbaar is vir nie meer as die getal weke wat in die bylae vermeld word nie en sodanige betaling eindig sodra die besering wat die onvermoë veroorsaak, sover redelikerwys moontlik herstel het nieteenstaande die feit dat die permanente ongeskiktheid mag voortduur;
3. tensy daar andersins hierin voorsiening gemaak word, hierdie afdeling nie van toepassing is nie op enige sodanige persoon onder die ouderdom van 15 of bó die ouderdom van 70 jaar;
4. enige vergoeding wat deur die versekeraar betaalbaar is vir enige tydperk van tydelike algehele ongeskiktheid of vir mediese onkoste verminder word met 'n bedrag gelykstaande aan die vergoeding wat ontvang word of ontvangbaar is deur of ten behoeve van sodanige persoon ingevolge enige ongevalwetgewing vir tydelike ongeskiktheid vir dieselfde of 'n korter tydperk of ten opsigte van mediese onkoste;
5. sodanige persoon, nadat hy 'n toevallige liggaamlike besering opgedoen het waarvoor vergoeding ingevolge hierdie afdeling betaalbaar mag wees, 'n mediese ondersoek en enige gespesifiseerde behandeling ondergaan wanneer dit redelikerwys deur die versekeraar van hom vereis word. Die versekeraar is nie aanspreeklik vir enige betaling tensy hierdie voorbehoudsbepaling tot sy bevrediging nagekom is nie;
6. algemene voorwaardes 2 en 9 nie op hierdie afdeling van toepassing is nie;
7. slegs ten opsigte van hierdie afdeling algemene uitsondering 1 gekrap en deur die volgende vervang word:
"Hierdie afdeling dek nie dood of liggaamlike besering regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie) burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie."

UITBREIDINGS

1. Blootstelling

Liggaamlike besering word geag besering in te sluit wat veroorsaak word deur hongersnood, dors en/of blootstelling aan die elemente wat regstreeks of onregstreeks weens teenspoed ontstaan.

2. Verdwyning

In die geval van die verdwyning van enige sodanige persoon in omstandighede wat die versekeraar tevrede stel dat hy 'n besering opgedoen het waarop hierdie afdeling van toepassing is en dat sodanige besering tot die dood van sodanige persoon gelei het, veronderstel die versekeraar vir die doeleindes van die versekering wat deur hierdie afdeling verleen word sy dood, met dien verstande dat indien daar, nadat die versekeraar 'n betaling hierkragtens gedoen het ten opsigte van sodanige persoon se veronderstelde dood, gevind word dat hy leef, sodanige betaling onverwyld deur die versekerde aan die versekeraar terugbetaal word.

3. Skending weens brandwonde (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Onderworpe aan die uitsluiting hieronder, word die volgende item gevoeg by die omskrywing "Permanente ongeskiktheid":

	Persentasie van vergoeding
(n) permanente skending weens toevallige uitwendige brandwonde op die gesamentlike oppervlak van die	
(i) gesig en nek	50
100 persent van die oppervlak geskend	Die deel van 50 waarin die werklik geskende deel staan tot 100 persent van die geskende oppervlak
minder as 100 persent van die oppervlak geskend	
(ii) oorblywende dele van die liggaam behalwe die gesig en nek	
100 persent van die oppervlak geskend	25
minder as 100 persent van die oppervlak geskend	Die deel van 25 waarin die werklik geskende deel staan tot 100 persent van die geskende oppervlak

Die versekeraar betaal nie ingevolge enige sub-item van hierdie uitbreiding nie tensy die skending 10 persent oorskry ten opsigte van die sub-item ingevolge waarvan 'n eis ingestel word.

4. Lewenshulpmasjinerie

Nieteenstaande enigiets in die omskrewe voorvalle vervat sluit die 24 maande-tydperk daarin vermeld nie enige tydperk of tydperke in waar die dood van sodanige persoon uitsluitlik vertraag word deur die gebruik van lewenshulpmasjinerie, -toerusting of -apparaat vir tydperke van minstens drie opeenvolgende dae nie.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik nie om vergoeding te betaal vir dood, ongeschiktheid of mediese onkoste ten opsigte van sodanige persoon:

- (a) terwyl hy per lug reis as lid van die bemanning of vir die doeleindes van enige vakkundige of tegniese werksaamheid daarin of daarop en nie as passasier nie;
- (b) deur sy selfmoord of moedswillige selfbesering;
- (c) wat uitsluitlik veroorsaak word deur 'n bestaande fisieke gebrek of ander swakheid van sodanige persoon;
- (d) weens die invloed van alkohol, dwelms of verdowingsmiddels op sodanige persoon, tensy dit toegedien of voorgeskryf word deur en geneem word in ooreenstemming met die voorskrifte van 'n lid van die mediese beroep (behalwe hyself);
- (e) weens sy deelname aan enige oproer of burgerlike beroering;
- (f) in die geval van vroue, wat regstreeks of onregstreeks voortspruit uit of verleng of verhaas word deur of toe te skryf is aan swangerskap, bevalling, aborsie, miskraam, verloskundige prosedure of enige gevolge daarvan;
- (g) terwyl hy deelneem aan of weens sy deelname aan:
 - (i) motorfietsry (hetsy as bestuurder of as passasier) behalwe op besigheid van die versekerde;
 - (ii) wedrenne van enige aard wat die gebruik behels van enige kragaangedrewe
 - (a) voertuig
 - (b) vaartuig
 - (c) tuig;
 - (iii) bergklim wat die gebruik van toue vereis, wintersport waarby ys of sneeu betrokke is, polo te perd, hinderniswedlope, professionele voetbal of hangswewery.

GROEP PERSOONLIKE ONGEVALLE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Liggaamlike besering wat op toevallige, gewelddadige, uitwendige en sigbare wyse veroorsaak word aan enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde (hierna in hierdie afdeling sodanige persoon genoem) wat in die bylae gespesifiseer word.

Die versekeraar betaal ten behoeve van sodanige persoon of sy boedel aan die versekerde die vergoeding wat in die bylae vermeld word in die geval van toevallige liggaamlike besering aan enige sodanige persoon wat regstreeks en onafhanklik van alle ander oorsake binne 24 kalendermaande tot dood of ongeskiktheid lei, soos gespesifiseer in die bylae onder die opskrif omstandighede.

OMSKRYWINGS

Permanente ongeskiktheid beteken die volgende

Persentasie van vergoeding

(a)	verlies deur fisieke skeiding by of bokant die handgewrig of enkel van een of meer ledemate _____	100
(b)	permanente en algehele verlies van	
	hele oog _____	100
	sig in oog _____	100
	sig in oog behalwe waarneming van lig _____	75
(c)	permanente en algehele gehoorverlies in	
	albei ore _____	100
	een oor _____	25
(d)	permanente en algehele spraakverlies _____	100
(e)	beserings wat lei tot permanente algehele onvermoë om die gewone beroep of enige ander beroep waarvoor sodanige persoon uit hoofde van sy kennis of opleiding toegerus is, te beoefen _____	100
(f)	verlies van vier vingers _____	70
(g)	verlies van duim	
	albei falankse _____	25
	een falanks _____	10
(h)	verlies van wysvinger	
	drie falankse _____	10
	twee falankse _____	8
	een falanks _____	4

(i)	verlies van middelvinger	
	drie falankse _____	6
	twee falankse _____	4
	een falanks _____	2
(j)	verlies van ringvinger	
	drie falankse _____	5
	twee falankse _____	4
	een falanks _____	2
(k)	verlies van pinkie	
	drie falankse _____	4
	twee falankse _____	3
	een falanks _____	2
(l)	verlies van middelhandbeen	
	eerste of tweede (bykomend) _____	3
	derde, vierde of vyfde (bykomend) _____	2
(m)	verlies van tone	
	almal aan een voet _____	30
	groottoon, albei falankse _____	5
	groottoon, een falanks _____	2
	ander tone, behalwe groottoon, indien meer as een verloor, elkeen _____	2

MEMORANDA

- (i) Waar die besering nie gespesifiseer word nie, betaal die versekeraar sodanige bedrag as wat na sy mening nie strydig is met voormelde bepalings nie.
- (ii) Permanente algehele verlies van die gebruik van 'n liggaamsdeel word as verlies van sodanige liggaamsdeel beskou.
- (iii) 100 persent is die maksimum persentasie vergoeding wat betaalbaar is vir permanente ongeschiktheid weens 'n ongeval of 'n reeks ongevallen wat uit een oorsaak voortspruit ten opsigte van enige enkele sodanige persoon.

Tydlike algehele ongeschiktheid beteken die algehele en absolute onvermoë om die gewone besigheid of beroep te beoefen.

Mediese onkoste beteken alle koste en uitgawes wat noodsaaklikerwys aangegaan word vir kunsmatige hulpmiddels en -ledemate, mediese, chirurgiese, tandheelkundige, verpleeginrigting- of hospitaalbehandeling (insluitende die koste en uitgawe wat aangegaan word vir die noodvervoer of bevryding van sodanige persoon indien hy vasgekeer is of om sodanige persoon na 'n veilige plek te bring) weens 'n liggaamlike besering en wat binne 24 maande ná die omskrewe gebeurtenis plaasvind.

BESIGHEIDSBEPERKING (indien in die bylae as van toepassing vermeld)

Hierdie afdeling geld slegs ten opsigte van die toevallige liggaamlike besering van sodanige persoon wat ontstaan uit en in die loop van sy diens by die besigheid.

VOORBEHOUDSBEPALINGS

Daar word verklaar en ooreengekom dat:

1. die versekeraar nie aanspreeklik is nie om meer te betaal as die vergoeding wat betaalbaar is vir die dood of permanente ongeskiktheid (wat ook al die hoogste is) plus enige vergoeding wat betaalbaar is vir tydelike algehele ongeskiktheid en mediese onkoste vir die dood of ongeskiktheid van enige sodanige persoon wat ontstaan uit 'n ongeval of reeks ongevallen wat uit een oorsaak voortspruit;
2. die vergoeding wat ten opsigte van tydelike algehele ongeskiktheid gespesifiseer word, betaalbaar is vir nie meer as die getal weke wat in die bylae vermeld word nie en sodanige betaling eindig sodra die besering wat die onvermoë veroorsaak sover redelikerwys moontlik herstel het, nieteenstaande die feit dat die permanente ongeskiktheid mag voortduur;
3. tensy daar andersins hierin voorsiening gemaak word, hierdie afdeling nie van toepassing is nie op enige sodanige persoon onder die ouderdom van 15 of bó die ouderdom van 70 jaar;
4. sodanige persoon, nadat hy 'n toevallige liggaamlike besering opgedoen het waarvoor vergoeding ingevolge hierdie afdeling betaalbaar mag wees, 'n mediese ondersoek en enige gespesifiseerde behandeling ondergaan wanneer dit redelikerwys deur die versekeraar van hom vereis word. Die versekeraar is nie aanspreeklik vir enige betaling tensy hierdie voorbehoudsbepaling tot sy bevrediging nagekom is nie;
5. algemene voorwaardes 2 en 9 nie op hierdie afdeling van toepassing is nie;
6. slegs ten opsigte van hierdie afdeling Algemene uitsondering 1 geskrap en deur die volgende vervang word:

"Hierdie afdeling dek nie dood of liggaamlike besering regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie) burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie."

UITBREIDINGS

1. Blootstelling

Liggaamlike besering word geag besering in te sluit wat veroorsaak word deur hongersnood, dors en/of blootstelling aan die elemente wat regstreeks of onregstreeks weens teenspoed ontstaan.

2. Verdwyning

In die geval van die verdwyning van enige sodanige persoon in omstandighede wat die versekeraar tevrede stel dat hy 'n besering opgedoen het waarop hierdie afdeling van toepassing is en dat sodanige besering tot die dood van sodanige persoon gelei het, veronderstel die versekeraar vir die doeleindes van die versekering wat deur hierdie afdeling verleen word sy dood, met dien verstande dat indien daar, nadat die versekeraar 'n betaling hierkragtens gedoen het ten opsigte van sodanige persoon se veronderstelde dood,

gevind word dat hy leef, sodanige betaling onverwyld deur die versekerde aan die versekeraar terugbetaal word.

3. Skending weens brandwonde (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Onderworpe aan die uitsluiting hieronder, word die volgende item gevoeg by die omskrywing "Permanente ongeskiktheid":

	Persentasie van vergoeding
(n) permanente skending weens toevallige uitwendige brandwonde op die gesamentlike oppervlak van die	
(i) gesig en nek	
100 persent van die oppervlak geskend	50
minder as 100 persent van die oppervlak geskend	Die deel van 50 waarin die werklik geskende deel staan tot 100 persent van die geskende oppervlak
(ii) oorblywende dele van die liggaam behalwe die gesig en nek	
100 persent van die oppervlak geskend	25
minder as 100 persent van die oppervlak geskend	Die deel van 25 waarin die werklik geskende deel staan tot 100 persent van die geskende oppervlak

Die versekeraar betaal nie ingevolge enige sub-item van hierdie uitbreiding nie tensy die skending 10 persent oorskry ten opsigte van die sub-item ingevolge waarvan 'n eis ingestel word.

4. Lewenshulpmasjinerie

Nieteenstaande enigiets in die omskrewe voorvalle vervat sluit die 24 maande-tydperk daarin vermeld nie enige tydperk of tydperke in waar die dood van sodanige persoon uitsluitlik verdraag word deur die gebruik van lewenshulpmasjinerie, -toerusting of -apparaat vir tydperke van minstens drie agtereenvolgende dae nie.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik om vergoeding te betaal vir dood, ongeskiktheid of mediese onkoste ten opsigte van sodanige persoon nie:

- (a) terwyl hy per lug reis as lid van die bemanning of vir die doeleindes van enige vakkundige of tegniese werksaamheid daarin of daarop en nie as passasier nie;
- (b) deur sy selfmoord of moedswillige selfbesering;
- (c) wat uitsluitlik veroorsaak word deur 'n bestaande fisieke gebrek of ander swakheid van sodanige persoon;

- (d) weens die invloed van alkohol, dwelms of verdowingsmiddels op sodanige persoon tensy dit toegedien of voorgeskryf word deur en geneem word in ooreenstemming met die voorskrifte van 'n lid van die mediese beroep (behalwe hyself);
- (e) weens sy deelname aan enige oproer of burgerlike beroering;
- (f) in die geval van vroue, wat regstreeks of onregstreeks voortspruit uit of verleng of verhaas word deur of toe te skryf is aan swangerskap, bevalling, aborsie, miskraam, verloskundige prosedure of enige gevolge daarvan;
- (g) terwyl hy deelneem aan of weens sy deelname aan:
 - (i) motorfietsry (hetsy as bestuurder of as passasier) behalwe op besigheid van die versekerde;
 - (ii) wedrenne van enige aard wat die gebruik behels van enige kragaangedrewe
 - (a) voertuig
 - (b) vaartuig
 - (c) tuig;
 - (iii) bergklim wat die gebruik van toue vereis, wintersport waarby ys of sneeu betrokke is, polo te perd, hinderniswedlope, professionele voetbal of hangswewery.

MOTOR

ONDERAFDELING A – VERLIES OF SKADE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan enige voertuig wat in die bylae beskryf word en die toebehore en onderdele daarvan terwyl dit daaraan is. Indien sodanige voertuig onbruikbaar is weens enige verlies of skade wat hierkragtens verseker is, betaal die versekeraar die redelike koste vir die beskerming en verwydering daarvan na die naaste herstellers en die versekerde mag opdrag gee dat herstelwerk tot hoogstens R2 000 uitgevoer word sonder dat die versekeraar se toestemming vooraf verkry word met dien verstande dat 'n uitvoerige raming eers verkry en onmiddellik aan die versekeraar gestuur word. Die versekeraar betaal ook die redelike koste vir aflewering aan die versekerde ná die herstel van sodanige verlies of skade, maar tot hoogstens die redelike koste van vervoer na die permanente adres van die versekerde in die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe of Malawi.

Met dien verstande dat:

1. die skadeloosstellingsperk vir elke soort voertuig is soos wat dit in die bylae vermeld word en dat dit die maksimum bedrag is wat deur die versekeraar betaalbaar is ten opsigte van sodanige verlies of skade, maar dit mag hoogstens die redelike markwaarde van die voertuig en sy toebehore en onderdele ten tyde van sodanige verlies of skade beloop;
2. die versekeraar na sy eie keuse sodanige voertuig of enige deel daarvan en/of die toebehore en onderdele daarvan kan herstel of vervang of die bedrag van die verlies of skade kontant betaal tot hoogstens die redelike markwaarde van sodanige voertuig en/of die toebehore en/of onderdele ten tyde van sodanige verlies of skade;
3. indien die voertuig na die wete van die versekeraar die onderwerp van 'n opskortende verkoops- of soortgelyke ooreenkoms is, sodanige betaling gedoen word aan die eienaar wat daarin beskryf word wie se kwitansie dien as volle en finale ontslag van die versekeraar ten opsigte van sodanige verlies of skade;
4. ten opsigte van elke gebeurtenis wat tot 'n eis (behalwe 'n eis weens brand, weerlig of ontploffing) ingevolge hierdie onderafdeling aanleiding gee, die versekerde verantwoordelik is vir die eerste bedrae betaalbaar wat in die bylae vermeld word (na gelang van die soort voertuig) van enige uitgawe (of enige mindere uitgawe wat aangegaan mag word) waarvoor voorsiening gemaak word ingevolge hierdie onderafdeling (insluitende enige betaling ten opsigte van koste, uitgawe en gelde) en van enige uitgawe deur die versekeraar aangegaan in die uitoefening van enige diskresie wat hy ingevolge hierdie versekering mag hê. Indien die onkoste wat deur die versekeraar aangegaan word, enige eerste bedrag betaalbaar insluit waarvoor die versekerde verantwoordelik is, moet sodanige bedrag onverwyld deur die versekerde aan die versekeraar terugbetaal word;
5. die versekeraar nie vir meer as die bedrag wat in die bylae vermeld word aanspreeklik is nie (na aftrekking van die eerste bedrae betaalbaar) ten opsigte van die diefstal of gepoogde diefstal van radio's, bandspelers en soortgelyke toerusting of telefone wat nie deur die vervaardigers van die voertuig verskaf is toe dit nuut was nie.

UITSONDERINGS OP ONDERAFDELING A

Die versekeraar is nie aanspreeklik om die volgende te betaal nie:

- (a) gevolglike verlies weens enige oorsaak hoegenaamd, waardevermindering hetsy dit ontstaan weens herstelwerk ná 'n omskrewe gebeurtenis of andersins, slytasie, meganiese, elektroniese of elektriese onklaarraking, weiering of brekasie;
- (b) skade aan buitebande deur die gebruik van remme of deur padlekkasies, snye of barste;
- (c) skade aan veerstelsels/skokbrekers te wyte aan ongelykhede van die pad of ander oppervlak of weens botsing met sodanige ongelykhede;
- (d) terughouding, konfiskering of rekwisisie deur enige doeane- of ander beamptes of owerhede.

ONDERAFDELING B – AANSPREEKLIKHEID TEENOR DERDE PARTYE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Enige ongeval veroorsaak deur of deur middel van of in verband met enige voertuig wat in die bylae beskryf word of in verband met die laai en/of aflaai van sodanige voertuig ten opsigte waarvan die versekerde of enige passasier regtens aanspreeklik word om alle bedrae, insluitende die eiser se koste en uitgawes, te betaal ten opsigte van:

- (i) dood of liggaamlike besering van enige persoon, maar met uitsluiting van dood of liggaamlike besering van enige persoon in die diens van die versekerde wat ontstaan uit en in die loop van sodanige diens of iemand wat 'n lid van dieselfde huishouding as die versekerde is;
- (ii) skade aan ander eiendom as die eiendom wat aan die versekerde behoort of deur hom in trust gehou word of in die bewaring of onder die beheer van die versekerde is of wat deur sodanige voertuig vervoer word of daarop of daarvan afgelaai word.

Die versekeraar sal ook (ingevolge en onderworpe aan die beperkings van en vir die doeleindes van hierdie onderafdeling):

1. alle koste en uitgawes betaal wat met hulle skriftelike toestemming aangegaan word en is geregtig om na sy eie goeddunke te reël vir verteenwoordiging by enige doodsondersoek of ondersoek ten opsigte van enige dood wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie onderafdeling mag wees of vir die verdediging in enige landdroshof van enige strafregtelike vervolging ten opsigte van enige handeling wat enige gebeurtenis veroorsaak of daarmee verband hou, wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie onderafdeling mag wees of daarmee verband mag hou met dien verstande dat die versekeraar se algehele aanspreeklikheid ingevolge sowel hierdie uitbreiding as onderafdeling B, hoogstens die skadeloosstellingsperk beloop wat in onderafdeling B as van toepassing vermeld word;
2. enige persoon skadeloos stel wat sodanige voertuig op bevel van die versekerde of met die versekerde se toestemming bestuur of gebruik met dien verstande dat:
 - (a) sodanige persoon, asof hy die versekerde is, die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes van hierdie versekering nakom, uitvoer en daaraan onderworpe is in soverre dit van toepassing mag wees;
 - (b) sodanige persoon wat sodanige voertuig bestuur deur geen versekeraar motorversekering of die voortsetting daarvan geweier is nie;

- (c) die skadeloosstelling nie van toepassing is ten opsigte van eise wat deur enige lid van dieselfde huishouding as sodanige persoon ingestel word nie;
 - (d) sodanige persoon nie ingevolge enige ander polis op skadeloosstelling geregtig is nie behalwe ten opsigte van enige bedrag wat nie daarkragtens verhaalbaar is nie;
3. die versekerde skadeloos stel terwyl hy persoonlik enige privaat tipe motorvoertuig bestuur wat nie aan hom behoort nie en nie ingevolge 'n huurkontrak of opskortende verkoopsooreenkoms aan hom gebruikhuur of verhuur word nie met dien verstande dat die versekerde 'n individu is en dat hy 'n voertuig hierkragtens verseker het wat voldoen aan die beskrywing onder omskrywing (a) of (b) en met dien verstande dat die versekeraar nie aanspreeklik is nie vir skade aan die voertuig terwyl dit bestuur of gebruik word;
4. die versekerde skadeloos stel ten opsigte van aanspreeklikheid wat ontstaan weens die sleep van enige ander voertuig of sleepwa (insluitende aanspreeklikheid in verband met die gesleepte voertuig of sleepwa) deur 'n voertuig (behalwe teen vergoeding) met dien verstande dat die versekeraar nie aanspreeklik is vir skade aan die gesleepte voertuig of sleepwa of vir die eiendom daarin of daarop nie.

UITSONDERINGS OP ONDERAFDELING B

Die versekeraar is nie ingevolge hierdie onderafdeling aanspreeklik ten opsigte van die volgende nie:

- (a) soveel van enige skadevergoeding of eis as wat binne die bestek van enige verpligte motorvoertuigversekeringswetgewing val. Hierdie uitsondering geld nieteenstaande die feit dat geen versekering ingevolge sodanige wetgewing van krag is of aangegaan is nie;
- (b) dood of liggaamlike besering van enige persoon wat in of op 'n voertuig beskryf in omskrywing (b,) (c), (d) of (e) vervoer word of daarin, daarop, daarvan af of daaruit klim ten tyde van die plaasvind van die gebeurtenis waaruit enige eis ontstaan (behalwe enige persoon wat in of op 'n permanent omslote passasierdraende kompartement van 'n handelsvoertuig met 'n dra vermoë van hoogstens 1500 kg vervoer word of wat daarin, daaruit, of daarvan af klim);
- (c) aanspreeklikheid wat voortspruit uit die werkverrigting, demonstrasie of gebruik (vir ander doeleindes behalwe die instandhouding of herstel van 'n voertuig) van enige gereedskap of toerusting wat deel uitmaak van of vasgeheg is aan of gebruik word in verband met 'n voertuig of enigiets vervaardig deur of gehou in enige sodanige gereedskap of toerusting. Hierdie uitsondering is nie van toepassing op vurkhyers nie.

SKADELOOSSTELLINGSPERK

Tensy anders vermeld, beloop die aanspreeklikheid van die versekeraar ingevolge hierdie onderafdeling ten opsigte van enige enkele gebeurtenis hoogstens die skadeloosstellingsperke wat in die bylae vermeld word.

ONDERAFDELING C – MEDIESE ONKOSTE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Indien enige insittende in die gespesifieerde deel van 'n voertuig hieronder beskryf regstreeks in verband met sodanige voertuig op gewelddadige, toevallige, uitwendige en sigbare wyse liggaamlike besering opdoen betaal die versekeraar die mediese onkoste in verband met sodanige besering tot hoogstens 'n bedrag van R1 000 per beseerde insittende maar tot hoogstens R20 000 in totaal vir alle beseerde insittendes as gevolg van 'n voorval of 'n reeks voorvalle voortspruitende uit een gebeurtenis.

Die bedrag betaalbaar ingevolge hierdie onderafdeling word verminder met enige bedrag wat ingevolge enige ongevalle- of soortgelyke wetgewing verhaalbaar is.

Die uitdrukking mediese onkoste sluit enige koste in wat aangegaan word in verband met sodanige insittende se bevryding uit sodanige voertuig of sy vervoer na 'n plek waar mediese behandeling toegedien kan word.

Omskrewe voertuig maar slegs indien dit ingevolge onderafdeling A van hierdie afdeling verseker is

Gespesifiseerde gedeelte van voertuig waarin besering opgedoen moet word

1. Enige privaat tipe motorvoertuig of gemotoriseerde karavaan	Enige plek binne die voertuig
2. Enige ander tipe versekerde voertuig behalwe 'n bus of huurmotor	Die permanent omslote passasierdraende kompartement

OMSKRYWINGS

1. Voorval

Die woord voorval beteken enige voorval of reeks voorvalle wat ontstaan uit een oorsaak in verband met enige enkele voertuig ten opsigte waarvan skadeloosstelling deur hierdie versekering verleen word.

2. Voertuig

Die woord voertuig beteken:

- (a) privaat tipe motorvoertuie (insluitende stasiewaens, safari-voertuie, karweimotors en dies meer of soortgelyke voertuie wat ontwerp is om nie meer as 9 mense, insluitende die bestuurder, te dra);
- (b) handelsvoertuie en spesiale tipe voertuie soos in die bylae omskryf;
- (c) motorfietse (insluitende bromponies en driewielvoertuie);
- (d) busse (insluitende enige voertuig wat gebruik word vir besigheidsdoeleindes en ontwerp is om meer as 9 mense, insluitende die bestuurder, te dra);
- (e) sleepwaens, dit wil sê enige voertuig sonder selfaandrywing wat ontwerp is om deur 'n selfaangedrewe voertuig gesleep te word, maar met uitsluiting van enige onderdele of toebehore wat nie permanent daaraan aangebring is nie;

synde enige sodanige voertuig wat deur die versekerde besit, gehuur of gebruikhuur word, insluitende enige sodanige voertuig wat tydelik deur die versekerde gebruik word ter vervanging van enige voertuig wat in onbruik is vir die doeleindes van versiening, instandhouding en/of herstelwerk met dien verstande dat die versekeraar se maksimum aanspreeklikheid hoogstens die markwaarde van die vervangingsvoertuig of die skadeloosstellingsperk van die vervangde voertuig soos in die bylae vermeld, wat ook al die laagste is, beloop.

BEPALINGS T.O.V. GEENEISKORTING (van toepassing op gespesifiseerde-voertuiggrondslag)

Indien geen eis ingevolge hierdie polis ingestel word of ontstaan gedurende 'n versekeringstydperk wat hieronder gespesifiseer word en wat die hernuwing van die polis onmiddellik voorafgaan nie, word die

hernuwingspremie vir die versekering van voertuie gegrond op die toepaslike Eisvrye groep of is dit onderworpe aan ondergemelde Geeneiskortings

OMSKRYWING (a)

Versekeringstydperk	Eisvrye groep
die voorafgaande jaar	1
die voorafgaande twee opeenvolgende jaar	2
die voorafgaande drie opeenvolgende jaar	3
die voorafgaande vier opeenvolgende jaar	4
die voorafgaande vyf of meer opeenvolgende jaar	5

Anders as hierbo, geld Eisvrye groep 0.

Indien een of meer eise ingestel word of ontstaan gedurende 'n versekeringstydperk waarvoor die premie op Eisvrye groep 4 of 5 gebaseer is, word die volgende hernuwingspremie onderskeidelik op Eisvrye groep 2 of 3 gebaseer en vir daaropvolgende hernuwings soos volg:

(i) EISVRYE GROEP 4

Versekeringstydperk waartydens geen eis ingestel word of ontstaan nie	Eisvrye groep
die voorafgaande jaar	3
die voorafgaande twee opeenvolgende jaar	4
die voorafgaande drie opeenvolgende jaar	5
die voorafgaande vier opeenvolgende jaar	6

(ii) EISVRYE GROEP 5

Versekeringstydperk waartydens geen eis ingestel word of ontstaan nie	Eisvrye groep
die voorafgaande jaar	4
die voorafgaande twee opeenvolgende jaar	5

Anders as hierbo, geld Eisvrye groep 0.

OMSKRYWINGS (b) en (e)

Versekeringstydperk	Geeneiskorting
die voorafgaande jaar	15%
die voorafgaande twee opeenvolgende jaar	20%
die voorafgaande drie opeenvolgende jaar	30%
die voorafgaande vier opeenvolgende jaar	40%

Anders as hierbo, geld geen korting nie.

OMSKRYWINGS (c) en (d)

Versekeringstydperk	Geeneiskorting
die voorafgaande jaar	15%
die voorafgaande twee opeenvolgende jaar	20%

die voorafgaande drie opeenvolgende jaar	30%
die voorafgaande vier opeenvolgende jaar	35%

Anders as hierbo, geld geen korting nie.

Indien die versekeraar instem tot 'n oordrag van belang in hierdie polis loop die tydperk waartydens die belang vir die oordraggewer was nie op tot die voordeel van die oordragnemer nie.

Indien meer as een voertuig in die bylae tot hierdie polis beskryf word, word die Eisevrye groep/ Geeneiskorting toegepas asof 'n afsonderlike polis ten opsigte van elkeen van sodanige voertuie uitgereik is.

UITBREIDINGS

1. Uitbreiding: Gebeurlikheidsaanspreeklikheid (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die skadeloosstelling ingevolge onderafdeling B sluit eise in wat ingestel word teen:

- (a) die versekerde in die geval van 'n ongeluk wat ontstaan uit en in die loop van die besigheid en veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige motorvoertuig wat nóg die eiendom van die versekerde is nóg deur hom voorsien is, terwyl dit gebruik word deur enige vennoot, direkteur of werknemer van die versekerde (hierna in hierdie uitbreiding sodanige persoon genoem);
- (b) enige sodanige persoon in die geval van 'n ongeluk wat ontstaan uit en in die loop van die besigheid en veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige motorvoertuig wat nóg aan hom of die versekerde behoort nóg deur enige van hulle gebruikhuur of gehuur word, maar slegs tot die mate wat sodanige persoon nie enige motorversekering of die voortsetting daarvan deur enige versekeraar geweier is nie.

Met dien verstande dat:

- (i) al die woorde in (b) van die uitsonderings op onderafdeling B geskrap word;
- (ii) die versekeraar nie aanspreeklik is vir verlies van of skade aan enige motorvoertuig wat gebruik word vir die doeleindes en op die wyse wat in (a) en (b) hierbo beskryf word nie;
- (iii) die betaling deur die versekerde van subsidies of reistoelaes aan sodanige persoon vir die gebruik van sy eie voertuig vir amptelike doeleindes van die versekerde, insluitende die vervoer van persone vir sodanige doeleindes, toegelaat word sonder dat die versekering ingevolge hierdie uitbreiding daardeur benadeel word;
- (iv) indien die versekerde of sodanige persoon ten tyde van die plaasvind van enige ongeluk wat tot 'n eis ingevolge hierdie uitbreiding lei, ten opsigte van dieselfde gebeurtenis op skadeloosstelling ingevolge enige ander polis geregtig is, die versekeraar nie aanspreeklik is om enige betaling hierkragtens te maak nie, behalwe ten opsigte van enige oorskryding bó die bedrag wat ingevolge sodanige ander polis betaalbaar is;
- (v) die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes van die polis andersins van toepassing is.

2. Uitbreiding: Passasiersaanspreeklikheid (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Uitsondering (b) op onderafdeling B is nie van toepassing op voertuie wat in omskrywing (b) beskryf word nie, behalwe spesiale tipes, of in omskrywing (c), (d) of (e) nie. Die skadeloosstellingsperk vir enige enkele voorval beloop hoogstens die bedrag wat in die bylae vermeld word.

3. **Uitbreiding: Aanspreeklikheid teenoor ongemagtigde passasiers (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Ongeag uitsondering (b) daarop word die skadeloosstelling ingevolge onderafdeling B uitgebrei om die versekerde se regs aanspreeklikheid te dek vir die dood of liggaamlike besering van persone terwyl hulle vervoer word in of op enige voertuig of terwyl hulle daarin, daarop, daarvan af of daaruit klim, strydig met die versekerde se opdrag aan hulle bestuurders om nie passasiers te vervoer nie. Die skadeloosstellingsperk vir enige enkele voorval beloop hoogstens die bedrag wat in die bylae vermeld word.

4. **Uitbreiding: Parkeerfasiliteite en verskuiwing van derde partye se voertuie (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Hierdie afdeling word uitgebrei om die versekerde skadeloos te stel ten opsigte van ongelukke wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met die verskuiwing van enige voertuig (wat nie aan die versekerde behoort of aan hulle geleen, gehuur of gebruikhuur word nie), deur enige persoon in diens van die versekerde of wat namens die versekerde optree, altyd met dien verstande dat sodanige voertuig verskuif is

- (a) met die magtiging van enige huurder, klant of besoeker van die versekerde, of
- (b) in verband met die versekerde se parkeerreëlings, of
- (c) om die uitvoering van die versekerde se besigheid te bewerkstellig en verder met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie van toepassing is op skade aan voertuie wat teen vergoeding geparkeer is nie.

Sodanige voertuig (en die inhoud daarvan) word vir die doeleindes van hierdie uitbreiding nie geag deur die versekerde in trust gehou te word of in sy bewaring of onder sy beheer te wees nie.

5. **Uitbreiding: Voorruit (indien in die bylae as ingesluit vermeld)**

Die bepalings van hierdie afdeling wat verband hou met die eerste bedrag betaalbaar en geneeskorting is nie van toepassing op enige betaling vir skade aan voorruitglas, sy- of agterruitglas wat deel uitmaak van enige voertuig nie.

Met dien verstande dat:

- (a) geen ander skade aan die voertuig veroorsaak word wat tot 'n eis ingevolge die polis aanleiding gee nie;
- (b) die versekerde verantwoordelik is vir die eerste bedrag betaalbaar (van toepassing op glas) wat in die bylae vermeld word vir elke verlies.

6. **Afstanddoening van subrogasieregte**

Die versekeraar doen vir die doel van hierdie afdeling afstand van alle subrogasie- of gedingvoeringsregte wat hulle mag hê of wat hulle mag verkry teen enige ander persoon waarop die skadeloosstelling hierkragtens van toepassing is en elke sodanige persoon moet die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (algemeen sowel as spesifiek) van hierdie versekering nakom, uitvoer en daaraan onderworpe wees in soverre dit van toepassing mag wees.

7. **Prinsipale**

Nieteenstaande spesifieke uitsondering 2 van hierdie afdeling, word die skadeloosstelling ingevolge onderafdeling B uitgebrei om, in die mate wat dit deur die voorwaardes van enige kontrak van die Bou-Industrieë-Federasie van Suid-Afrika vereis word en in verband met enige aanspreeklikheid wat voortspuit uit die uitvoer van sodanige kontrak, enige prinsipaal wat benoem word in sodanige kontrak

wat deur die versekerde aangegaan word vir die doeleindes van die besigheid skadeloos te stel, met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die versekeraar hoogstens die aanspreeklikheidsperk wat in die bylae vermeld word, beloop.

8. Kruisaanspreeklikhede

Waar meer as een versekerde in die bylae vermeld word, stel die versekeraar elke versekerde afsonderlik, en nie gesamentlik nie, skadeloos en enige aanspreeklikheid wat tussen sodanige versekerdes ontstaan, word hanteer asof afsonderlike polisse aan elk uitgereik is met dien verstande dat die totale aanspreeklikheid van die versekeraar hoogstens die skadeloosstellingsperk wat in die bylae vermeld word, beloop.

9. Uitbreiding: Oproer en staking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Andersins onderworpe aan die bepalings, voorwaardes, uitsluitings, uitsonderings en waarborge wat daarin vervat word, word hierdie afdeling uitgebrei om verlies of skade te dek wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van:

- (i) burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking of uitsluiting;
- (ii) die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, enige gebeurtenis waarna in (i) hierbo verwys word.

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- (a) verlies of skade wat in die Republiek van Suid-Afrika en Namibië plaasvind;
- (b) gevolglike of onregstreekse verlies of skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan huurgeld indien dit spesifiek verseker is;
- (c) verlies of skade wat spruit uit algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- (d) verlies of skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- (e) verlies of skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna in Algemene uitsondering 1(A) (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of enige optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word, met sodanige gebeurtenis.

Indien die versekeraar uit hoofde van voorbehoudsbepaling (a) (b) (c), (d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

10. Uitbreiding: Verlies van sleutels (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekeraar stel die versekerde skadeloos ten opsigte van die koste van die vervanging van slotte en sleutels insluitende die afstandalarmbeheerder en indien nodig, die herprogrammering van enige gekodeerde alarmstelsel van enige versekerde voertuig ná die verdwyning van enige sleutel of alarmbeheerder van sodanige voertuig of, nadat die versekerde rede het om te glo dat enige ongemagtigde persoon in besit mag wees van 'n duplikaat van sodanige sleutel of alarmbeheerder.

Met dien verstande dat:

- (i) die versekeraar se aanspreeklikheid ten opsigte van enige enkele gebeurtenis hoogstens die bedrag beloop wat in die bylae vermeld word;
- (ii) sodanige bedrag verminder word met die eerste bedrag betaalbaar wat in die bylae vermeld word.

Die bepalinge van hierdie afdeling wat verband hou met die eerste bedrag betaalbaar en geeneiskorting is nie van toepassing op hierdie uitbreiding nie.

11. Brandbluskoste

Enige koste (tot hoogstens R5 000) wat verband hou met die blus of bestryding van brand, word geag skade aan die versekerde eiendom te wees en is betaalbaar benewens enige ander betaling waarvoor die versekeraar ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik mag wees met dien verstande dat die versekerde regtens aanspreeklik is vir sodanige koste en die versekerde eiendom deur brand bedreig is.

12. Uitbreiding: Wrakverwydering (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die dekking verskaf ingevolge onderafdeling A van hierdie afdeling word uitgebrei om koste en uitgawes in te sluit wat deur die versekerde aangegaan word ten opsigte van die opruiming en verwydering van puin en wrakstukke van enige versekerde voertuig ná skade aan sodanige voertuig deur 'n omskrewe gebeurtenis met dien verstande dat benewens die skadeloosstellingsperk ingevolge onderafdeling A van hierdie afdeling, die versekeraar se aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding, hoogstens die perk in die bylae as van toepassing op hierdie uitbreiding vermeld ten opsigte van enige enkele voorval, beloop.

13. Uitbreiding: Krediettekort (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Indien enige algeheleverlies-skikking ingevolge onderafdeling A minder is as die bedrag wat aan die finansier verskuldig is ingevolge 'n huidige afbetalings- of bruikhuurooreenkoms, betaal die versekeraar aan die versekerde 'n verdere bedrag gelykstaande aan die tekort, minus:

- (a) enige agterstallige paaiemente of huurgeld insluitende rente betaalbaar op sodanige agterstallige bedrae;
- (b) alle premierterugbetalings vir kansellasië van enige versekeringsdekking wat met die motorvoertuig verband hou;
- (c) die verhoogde paaiemente of huurgeld wat betaal sou word indien daar geen reskapitaalwaarde aan die einde van die finansieringstydperk bestaan het nie, bereken tot die maand waarin die eis geskik word;
- (d) die eerste bedrag betaalbaar ingevolge onderafdeling A;

altyd met dien verstande dat:

- (a) die bedrae betaalbaar hoogstens maksimum skadeloosstelling minus die eerste bedrag betaalbaar ingevolge onderafdeling A beloop;
- (b) die endossement nie van toepassing is nie op 'n ooreenkoms ingevolge waarvan die bedrag van enige enkele paaiement, buiten die finale reswaarde-bedrag ná die aanvanklike paaiement, met meer as 10 persent van enige ander paaiement verskil nie;
- (c) indien sodanige tekort die resultaat is van 'n hervoorskot ingevolge 'n afbetalingsooreenkoms of herfinansiering ingevolge 'n bruikhuurooreenkoms, die versekering ingevolge hierdie uitbreiding nietig verklaar word.

MEMORANDA

1. Premie-aanpassing

Indien hierdie afdeling op 'n ongespesifiseerde voertuig-grondslag uitgereik word, moet die versekerde aan die einde van elke versekeringstydperk 'n verklaring van die totale aantal voertuie wat op sodanige verstrykingsdatum deur hom besit, gehuur of gebruikhuur is, by die versekeraar indien. By ontvangs van hierdie verklaring doen die versekeraar 'n premie-aanpassing van 50 persent van die jaarlikse tarief per voertuig toegepas op die verskil in die aantal voertuie by die aanvang of die hernuwing en die aantal wat verklaar is.

2. Oorlog

Slegs ten opsigte van onderafdelings B en C word algemene uitsondering 1 geskrap en deur die volgende vervang:

"Hierdie afdeling dek nie oorlog, inval, optrede deur 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie) burgeroorlog, munitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie."

3. Beskrywing van gebruik

Gebruik vir sosiale, huishoudelike en ontspanningsdoeleindes en gebruik vir die besigheid of beroep van die versekerde.

Met uitsluiting van:

verhuring, vervoer van passasiers teen vergoeding of die vervoer van reisgeldbetalende passasiers, renne, spoedof ander wedrenne, tydrenne, tydtoetse, vervoer van plofstowwe of vervoer van enige vrag of passasiers wat die dra vermoë oorskry waarvoor dit gebou of gelisensieer is of gebruik vir enige doeleindes in verband met die motorhandel. Die skadeloosstelling aan die versekerde in verband met enige voertuig geld terwyl sodanige voertuig in die bewaring of onder die beheer van 'n lid van die motorhandel is vir die doel van versiening, instandhouding of herstelwerk.

OPSIONELE BEPERKINGS

Slegs derde party (indien in die bylae as van toepassing vermeld)

Onderafdeling A en C en die bepalings ten opsigte van die geeneiskorting word gekanselleer.

Slegs derde party, brand en diefstal (indien in die bylae as van toepassing vermeld)

Die aanspreeklikheid van die versekeraar ingevolge onderafdeling A word uitsluitlik beperk tot verlies of skade wat ontstaan weens brand, selfontbranding, weerlig of ontploffing of weens diefstal of enige poging daartoe. Verder word onderafdeling C en die bepalings ten opsigte van die geeneiskorting gekanselleer.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

1. Die versekeraar is nie aanspreeklik vir enige ongeluk, besering, verlies, skade of aanspreeklikheid nie:
 - (a) terwyl die voertuig met die medewete en toestemming van die versekerde op 'n ander wyse as in ooreenstemming met die klousule: beskrywing van gebruik, gebruik word;
 - (b) opgedoen buite die Repubiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe en Malawi, maar die versekeraar stel die versekerde skadeloos teen verlies van of skade aan enige voertuig terwyl dit in transito is op see of per lug tussen hawens of plekke in hierdie grondgebiede, insluitende die laai en aflaai wat met sodanige transito gepaard gaan;
 - (c) opgedoen terwyl enige voertuig bestuur word deur:
 - (i) die versekerde terwyl hy onder die invloed van bedwelmende drank of verdowingsmiddels is (tensy dit toegedien of voorgeskryf word deur en geneem word in ooreenstemming met die voorskrifte van 'n lid van die mediese beroep behalwe hyself) of terwyl hy nie gelisensieer is om sodanige voertuig te bestuur nie;
 - (ii) enige ander persoon met die algemene toestemming van die versekerde wat na wete van die versekerde onder die invloed van bedwelmende drank of verdowingsmiddels is (tensy dit toegedien of voorgeskryf word deur en geneem word in ooreenstemming met die voorskrifte van 'n lid van die mediese beroep behalwe hyself) of nie gelisensieer is om sodanige voertuig te bestuur nie maar dit is nie van toepassing nie indien die versekerde onbewus was dat die bestuurder ongelisensieer is en indien die versekerde tot bevrediging van die versekeraar kan bewys dat daar in die normale loop van sy besigheid prosedures ingestel is om te verseker dat slegs gelisensieerde bestuurders toegelaat word om versekerde voertuie te bestuur.

Met dien verstande dat enige bestuurder geag word gelisensieer te wees om die voertuig te bestuur, indien hy voldoen aan die lisensiewette met betrekking tot enige van die grondgebiede waarna in spesifieke uitsondering (b) verwys word, of indien daar nie aan enige lisensiewet voldoen word nie bloot vanweë versuim om enige lisensie te hernieu wat onderworpe is aan periodieke hernuwing, of indien 'n lisensie nie vereis word deur 'n wet nie of terwyl sodanige bestuurder leer bestuur en voldoen aan die wette met betrekking tot leerlingbestuurders.

2. Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir enige eis wat ontstaan uit kontraktuele aanspreeklikheid, tensy die versekerde nieteenstaande sodanige kontraktuele ooreenkoms aanspreeklik sou gewees het.

SPESIFIEKE VOORWAARDE

Indien enige bestuurslisensie ten gunste van die versekerde of sy gemagtigde bestuurder gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling geëndosseer, opgeskort of gekanselleer word, of indien hy of hulle weens nalatige, roekelose of onbehoorlike bestuur aangekla of skuldig bevind word, moet skriftelike kennisgewing aan die versekeraar gestuur word sodra die versekerde van sodanige feit bewus word.

ELEKTRONIESE TOERUSTING

ONDERAFDELING A – MATERIËLE SKADE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Fisieke verlies van of skade aan die versekerde eiendom wat in die bylae beskryf word deur enige oorsaak wat nie hierin uitgesluit word nie terwyl:

- a. in werking of nie in gebruik nie enige plek binne daardie gedeelte van die gebou wat deur die Versekerde geokkupeer word by die versekerde perseel omskryf in die bylae;
- b. in transito met inbegrip van laai en aflaai of terwyl dit tydelik op enige perseel onderweg gestoor word;
- c. tydelik verwyder van daardie gedeelte van die gebou wat deur die Versekerde geokkupeer word by die versekerde perseel omskryf in die bylae na enige ander gebou.

UITSONDERINGS OP ONDERAFDELING A

Die Maatskappy stel die Versekerde nie skadeloos nie, ongeag die oorspronklike oorsaak, ten opsigte van:

1. die eerste bedrag betaalbaar soos vermeld in die bylae ten opsigte van onderafdeling A van elke gebeurtenis wat tot 'n eis aanleiding gee. Indien meer as een item van die versekerde eiendom fisieke verlies of skade tydens enige enkele gebeurtenis opdoen, is die eerste bedrag betaalbaar die hoogste enkele bedrag van toepassing op sodanige versekerde eiendom;
2. ontwrigting tensy dit gepaard gaan met fisieke skade wat andersins deur hierdie afdeling gedek word;
3. skade of verlies verhaalbaar ingevolge 'n onderhoud- en/of huurooreenkoms wat deur of namens die Versekerde aangegaan is en wat die versekerde eiendom dek;
4. foute of defekte wat ten tyde van die reël van hierdie versekering of gedurende die geldigheidsduur van die versekering aan die Versekerde (of sy verantwoordelike werknemers) bekend is en wat nie aan die Maatskappy openbaar is nie of enige gevolge daarvan;
5. vermorsing van materiaal of dies meer of slytasie of uitslyt van enige deel van die versekerde eiendom wat veroorsaak word deur of natuurlik ontstaan uit die gewone gebruik of werking of ander geleidelike agteruitgang, die ontwikkeling van swak kontakte of skraping van geveerde of gepoleerde oppervlakte van kosmetiese aard;
6. onderdele met 'n kort lewensduur soos (maar nie daartoe beperk nie) gloeilampe, kleppe, x-straal buise, katodestraalbuise, termioniese emissiebuise, sekerings en offerstroombane. Indien sodanige dele beskadig word as gevolg van fisieke verlies van of skade aan ander dele van die versekerde eiendom waarvoor in hierdie afdeling voorsiening gemaak word, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos vir die reswaarde voor die verlies van sodanige uitruilbare dele;
7. die koste van die reproduksie van data hetsy dit op kaarte, bande, diskette of anders opgeneem is tensy onderafdeling B spesifiek daarvoor voorsiening maak;
8. verlies van gebruik van die eiendom of ander gevolglike verlies, skade of aanspreeklikheid van welke aard ook al behalwe verlies waarvoor hierin spesifiek voorsiening gemaak word;

9. a. verlies weens diefstal of weens die wegraak van die versekerde eiendom tensy dit gepaard gaan met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating (of enige poging daartoe) vanuit daardie gedeelte van die gebou wat deur die Versekerde geokkupeer word by die versekerde perseel omskryf in die bylae of as gevolg van diefstal of enige poging daartoe volgende op geweld of dreigement tot geweld;
- b. verlies van die versekerde eiendom deur diefstal terwyl in transito of terwyl tydelik van die versekerde perseel verwyder tensy dit deur die Versekerde geïdentifiseer kan word met 'n spesifieke voorval wat onmiddellik aan die polisie en die Maatskappy gerapporteer is.

Die Maatskappy stel die Versekerde nie skadeloos nie teen diefstal van die versekerde eiendom uit enige motorvoertuig waar die versekerde eiendom

- i. oornag in die motorvoertuig gelaat word nie tensy die voertuig in 'n behoorlik gesluite gebou gehou word en toegang tot sodanige voertuig of gebou met kragdadige en gewelddadige betreding of verlating gepaard gaan;
- ii. gehou word in 'n kompartement van die motorvoertuig en aan verbygangers sigbaar is.

Met dien verstande dat:

(i) en (ii) nie van toepassing is nie op diefstal van die versekerde eiendom waar die vervoermiddel

- gekaap is of;
- in 'n padongeluk betrokke is of onklaar raak en die versekerde eiendom weens omstandighede buite die beheer van die voertuigbemanning/-bestuurder, noodsaaklikerwys onbewaak gelaat word.

SKADELOOSSTELLINGSGRONDSLAG

Die skadeloosstelling ingevolge hierdie onderafdeling, altyd onderhewig aan die versekerde bedrae vermeld in die bylae of enige spesifieke aanspreeklikheidspersk wat in hierdie onderafdeling vermeld word, is soos hierna vermeld word en soos van toepassing met inbegrip van demontering, heroprigting, vervoer, verwydering van beskadigde versekerde eiendom (maar minus die waarde van die oorblywende eiendom) en, waar van toepassing, invoerbelasting en belasting op toegevoegde waarde.

1. Gedeeltelike verlies

Indien die versekerde eiendom herstelbare skade opdoen, is die skadeloosstellingsgrondslag die hersteluitgawes wat noodsaakliker- en redelikewys aangegaan word om die beskadigde eiendom tot sy werkende toestand te herstel, met dien verstande dat:

- a. die waarde van beskadigde dele wat gebruik kan word, afgetrek word;
- b. die koste van enige verandering, toevoeging, verbetering of opknapping wat ten tyde van die herstelwerk uitgevoer word nie kragtens hierdie onderafdeling verhaalbaar is nie;
- c. indien tydelike herstelwerk sonder die Maatskappy se toestemming deur die Versekerde uitgevoer is in belang van veiligheid of om verdere verlies of beskadiging van die versekerde eiendom te beperk, die koste van sodanige tydelike herstelwerk deur die Maatskappy gedra word. In die geval waar die tydelike herstelwerk die verlies vererger of bykomende verlies of beskadiging van die versekerde eiendom veroorsaak, moet enige bykomende koste wat so opgeloopt word of die gevolge daarvan deur die Versekerde betaal word;
- d. indien die skade beperk is tot 'n deel of dele van 'n versekerde item, die Maatskappy nie aanspreeklik is nie vir 'n bedrag groter as die waarde van sodanige verlore of beskadigde deel of dele waarvoor in die versekerde bedrag voorsiening gemaak is.

2. Totale verlies

- A. In die geval van die algehele verlies of vernietiging van die nuwe versekerde eiendom is die skadeloosstellingsgrondslag die koste van die vervanging of herstel daarvan op dieselfde terrein met nuwe eiendom van gelyke werkverrigting en/of kapasiteit, of indien dit nie moontlik is nie, vervanging daarvan met nuwe eiendom met die naaste gelykwaardige werkverrigting en/of kapasiteit as dié van die verlore of beskadigde eiendom altyd met dien verstande dat:
- i. die vervangings- of herstelwerk (wat uitgevoer mag word op 'n ander terrein en op enige manier wat vir die Versekerde se vereistes geskik is, onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy nie daardeur verhoog word nie) met redelike spoed begin en uitgevoer word, anders word geen betaling gedoen benewens die markwaarde van die versekerde eiendom onmiddellik voor die skade nie;
 - ii. totdat uitgawes deur die Versekerde aangegaan is ter vervanging of herstel van die verlore of beskadigde versekerde eiendom, die Maatskappy nie aanspreeklik is nie vir enige betaling bó die bedrag wat ingevolge hierdie afdeling betaalbaar sou gewees het indien hierdie voorwaardes nie hierby ingelyf was nie;
 - iii. hierdie voorwaardes van nul en gener waarde is, indien:
 - a. die Versekerde versuim om binne ses maande vanaf die datum van die verlies of skade, of sodanige verdere tydperk wat die Maatskappy skriftelik mag toelaat die Maatskappy skriftelik in kennis te stel van sy voorneme om die verlore of beskadigde eiendom te vervang of te herstel;
 - b. die Versekerde nie in staat is nie of onwillig is om die verlore of beskadigde eiendom op dieselfde of 'n ander terrein te vervang of te herstel;
 - iv. ná kommersiële en tegniese waardering deur 'n verteenwoordiger van die Maatskappy en na die Maatskappy se uitsluitlike goeddunke, mag die tydperk waarna in die omskrywing van nuwe eiendom verwys word, verleng word (op 'n jaarlikse basis vanaf die hernuwingsdatum) altyd onderworpe daaraan dat sodanige verlenging van die tydperk deur die memorandum tot hierdie afdeling toegelaat word.

Omskrywing van nuwe versekerde eiendom

Nuwe eiendom beteken eiendom aangekoop nie meer as sewe (7) jaar (of sodanige verlengde tydperk wat skriftelik deur die Maatskappy toegelaat word) voor die omskrywing gebeurtenis, en dit word uitdruklik ooreengekom dat, in die toepassing van hierdie omskrywing, opgraderings en waardevermeerderings in ag geneem word by die berekening van die skadeloosstelbare bedrag en die ouderdom van die versekerde eiendom

- B. Ten opsigte van versekerde eiendom waarvoor daar nie in (2)(A)(Totale verlies) hierbo voorsiening voor gemaak word nie, is die skadeloosstellingsgrondslag soos volg:

die markwaarde van die versekerde eiendom onmiddellik voor die verlies of skade. Na die goeddunke van die Maatskappy word die versekerde eiendom as algeheel vernietig beskou indien die herstelkoste omskryf in (1)(Gedeeltelike verlies) hierbo gelykstaande aan of groter is as die markwaarde daarvan onmiddellik voor die skade.

Omskrywing van markwaarde

Die huidige aankoopprys van tweedehandse/gebruikte eiendom van gelykstaande werkverrigting en/of kapasiteit van die verlore of beskadigde eiendom en van aansienlik soortgelyke toestand. Indien geen soortgelyke eiendom beskikbaar is nie word die markwaarde bereken deur die bedrag, wat die volgende verteenwoordig, af te trek van die huidige nuwe vervangingswaarde van die naaste soortgelyke eiendom:

- a. 20% (twintig persent) vir die eerste jaar ná die aankoopdatum
- en
- b. 10% (tien persent) per jaar vir elke daaropvolgende jaar

altyd onderworpe aan 'n minimum skadeloosstelling van 40% (veertig persent) van die huidige nuwe vervangingswaarde van die naaste gelykstaande eiendom.

Eweredigheid

Ten opsigte van (1) en (2) hierbo, indien die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het ter vervanging of herstel as al die versekerde eiendom verlore of beskadig was ten tyde van vervanging of herstel, die bedrag oorskry waarteen dit verseker is by die aanvang van enige verlies van of skade aan sodanige eiendom, word die Versekerde sy eie versekeraar geag vir die verskil en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige deel van die verlies of skade. Elke item, indien meer as een, van hierdie afdeling waarop hierdie voorwaardes van toepassing is, is afsonderlik aan dié bepaling onderworpe.

Aanspreeklikheidsperke

Die aanspreeklikheidsbedrag ten opsigte van elk van die items wat in die bylae gespesifiseer word, mag hoogstens die versekerde bedrag beloop wat daarteenoor aangegee word en daarbenewens die volgende:

a. Argitek- en ander professionele gelde

Professionele gelde wat noodsaakliker- en redelikerwys aangegaan word vir die herstel of vervanging van eiendom ná skadeloosstelbare verlies of skade met dien verstande dat die totale betaalbare bedrag ten opsigte van sodanige gelde hoogstens 15% van die totale bedrag van die eis beloop, maar sluit nie koste in wat aangegaan is in verband met die voorbereiding van die Versekerde se eis nie.

b. Opruimingskoste

Koste wat noodsaakliker- en redelikerwys deur die Versekerde aangegaan word ten opsigte van die sloping of demontering van eiendom en/of puinverwydering en by die verskaffing, oprigting en instandhouding van skuttings en ander soortgelyke strukture wat vereis word gedurende sloping, demontering, puinverwydering en herbouing ná skadeloosstelbare verlies van of skade aan sodanige eiendom met dien verstande dat die totale verhaalbare bedrag hoogstens 15% van die totale bedrag van die eis mag beloop.

c. Spoedaflewering en oortyd

Bykomende heffings vir spoedaflewering, lugvrag, oortyd, Sondag- en vakansieloonkoerse is betaalbaar ten opsigte van die noodsaaklike en redelike bykomende koste wat deur die Versekerde aangegaan word vir die herstel of vervanging wat deur die Maatskappy goedgekeur is, beperk tot 50% van die bedrag wat die herstel of vervanging sou kos indien hierdie bykomende koste nie aangegaan was nie.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

1. Kragstuwings of weerligslag

Alle verlies van of skade aan die versekerde eiendom weens kragstuwings of weerligslag is onderworpe aan 'n bykomende eerste bedrag betaalbaar van 10% van die netto bedrag betaalbaar vir die items sodanig beskadig, onderworpe aan 'n minimum van R1 000, maar hoogstens R2 000 per gebeurtenis. Indien die versekerde eiendom egter toepaslik en voldoende beskerm is deur middel van veiligheidsmaatreëls teen variasies in die kragtoevoer, word daar van hierdie bykomende eerste bedrag betaalbaar afstand gedoen.

2. Brandbluskoste

Enige koste wat verband hou met die blus of bestryding van brand, word geag skade aan die versekerde eiendom te wees en is betaalbaar benewens enige ander betaling waarvoor die Maatskappy ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik mag wees met dien verstande dat die Maatskappy regtens aanspreeklik is vir sodanige koste en die versekerde eiendom deur brand bedreig is.

3. Huurders

Die Maatskappy se aanspreeklikheid teenoor die Versekerde word nie geraak nie deur enige optrede of versuim aan die kant van enige eienaar van 'n gebou of enige huurder (behalwe die Versekerde) wat sonder die Versekerde se medewete geskied. Die Versekerde moet die Maatskappy egter van enige sodanige optrede of versuim wat strydig is met die bepalings, uitsonderings of voorwaardes van hierdie afdeling, in kennis stel sodra hy daarvan bewus word en is verantwoordelik vir enige bykomende premie wat betaalbaar is vanaf die datum waarop enige verhoogde risiko deur die Maatskappy aanvaar word.

4. Huurkoop-/finansieringsooreenkomste

Indien die Maatskappy kennis dra dat die versekerde eiendom of enige individuele item daarvan die onderwerp is van 'n opskortende verkoops- of soortgelyke ooreenkoms, word betaling hieronder gedoen aan die eienaar wat daarin beskryf word wie se kwitansie dien as volle en finale ontslag van die Maatskappy ten opsigte van verlies of skade wat ingevolge hierdie onderafdeling van die afdeling skadeloos gestel word.

ONDERAFDELING B – GEVOLGLIKE VERLIES

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Die versekering wat deur hierdie onderafdeling verleen word (indien in die bylae vermeld), is onderworpe aan die skadeloosstellingsperke vermeld in die bylae en sluit in:

i. Verhoogde bedryfkoste

Die versekering ingevolge hierdie item word beperk tot alle bykomende koste en uitgawes wat noodsaakliker en redelikerwys gedurende die skadeloosstellingstydperk deur die Versekerde aangegaan word met die uitsluitlike doel om die onderbreking of belemmering van die normale werksaamhede van die Versekerde te voorkom of tot die minimum te beperk

minus enige bedrag bespaar tydens die skadeloosstellingstydperk ten opsigte van sodanige heffings en uitgawes van die besigheid wat mag staak of verminder word as gevolg van die ongeval.

Die skadeloosstelling ingevolge hierdie item is nie regstreeks of onregstreeks van toepassing nie op:

- a. die dekking waarvoor ingevolge item (ii) van hierdie onderafdeling voorsiening gemaak word;
- b. die intrinsieke waarde (met inbegrip van herstelwaarde) van die eiendom verseker ingevolge onderafdeling A van hierdie afdeling.

ii. Herstel van data/programmatuur

Koste en uitgawes noodsaakliker- en redelikerwys deur die Versekerde aangegaan vir die heropstel of hersamestelling van data en/of programmatuur opgeneem of gestoor op datadraende media wat verlore raak as gevolg van toevallige uitwissing (wat die gebeure insluit omskryf in die skadeloosstellingsklousule tot onderafdeling A van hierdie afdeling) of deur diefstal of deur die opsetlike kwaadwillige of moedswillige bedoeling om die kansellasië of ontwrigting van data of programmatuur te veroorsaak soos voorvoorsien in onderafdeling A van hierdie afdeling.

Met dien verstande dat:

- a. die skadeloosstelling nie uitgebrei word om sodanige koste opgeloop vanweë programmatuurfoute, foutiewe invoer of die onopsetlike kansellasië of ontwrigting van data en/of programmatuur in te sluit nie;
- b. ten opsigte van elke gebeurtenis of reeks gebeurtenisse wat voortspruit uit of verband hou met een oorspronklike oorsaak of oorsprong wat ingevolge hierdie item skadeloos gestel word, die Versekerde verantwoordelik is vir die bedrag wat in die bylae as die eerste bedrag betaalbaar vermeld word;
- c. indien die Versekerde kies om programmatuur (sagteware) te verseker, 'n bylae van sodanige programmatuur by die aanvang van elke versekeringstydperk by die Maatskappy ingedien word.

OMSKRYWINGS

Skadeloosstellingstydperk

Die tydperk waartydens die resultate van die besigheid geraak word as gevolg van die ongeval wat begin met die getal ure/dae vermeld in die bylae as die tyduitsluiting na die plaasvind van die ongeval en wat eindig nie later nie as die verstryking van die tydperk vermeld in die bylae as die skadeloosstellingstydperk ná sodanige gebeurtenis.

Die tyduitsluiting is nie van toepassing nie op verlies of skade regstreeks veroorsaak deur brand, storm (met uitsluiting van weerlig), insakking, wind of die ineenstorting van geboue.

Ongeval

1. (Slegs van toepassing op Verhoogde Bedryfskoste) Fisieke verlies van of skade aan die versekerde eiendom omskryf in die bylae weens enige oorsaak soos verleen ingevolge onderafdeling A van hierdie afdeling, welke aanspreeklikheid ingevolge die onderafdeling, behalwe vir bepalinge met betrekking tot die eerste bedrag betaalbaar of die onderhoud-/huurooreenkomste, 'n voorwaarde vir aanspreeklikheid hierkragtens is.
2. Versuim van die openbare voorsiening van elektrisiteit by die eindpunte van die voorsieningsowerhede in die perseel weens enige toevallige oorsaak behalwe:
 - a. die opsetlike daad van die Versekerde of enige voorsieningsowerheid;
 - b. droogte of brandstoftekort by enige elektrisiteitvoorsieningsowerheid.

Spesiale voorwaardes van toepassing op onderbreking van die openbare voorsiening van elektrisiteit

- i. Die Maatskappy se aanspreeklikheid beloop hoogstens die versekerde bedrag ingevolge hierdie onderafdeling.
- ii. Die skadeloosstellingstydperk begin 12 ure na die onderbreking en eindig nie later nie as 30 dae na sodanige onderbreking.

Die aanspreeklikheidsperk

Die aanspreeklikheid van die Maatskappy beloop hoogstens die bedrae gespesifiseer in die bylae (in verband met onderafdeling B) ten opsigte van enige enkele ongeval of reeks ongevallen wat voortspruit uit of ontstaan in verband met enige enkele gebeurtenis.

In die geval van die betaling van enige bedrag of bedrae deur die Maatskappy ter kwytstelling van die Maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie onderafdeling word die versekerde bedrae outomaties herstel vir die oorblywende deel van die versekeringstydperk.

Die Versekerde betaal aan die Maatskappy die bykomende premie vereis deur die Maatskappy pro rata bereken vanaf die datum van die ongeval tot die einde van die versekeringstydperk.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS TOT ONDERAFDELING B

Tensy uitdruklik anders voor voorsiening gemaak is:

1. Boetes en straftoekennings

Die Maatskappy is nie aanspreeklik nie om die Versekerde skadeloos te stel ten opsigte van boetes of straftoekennings vir kontrakbreuk vir laat uitvoering van bestellings of vir enige bestraffing van welke aard ook al.

2. Verlies aan wins

Die Maatskappy is nie aanspreeklik nie om die Versekerde skadeloos te stel ten opsigte van die verlies aan wins of gevolglike verlies van welke aard ook al tensy hierin spesifiek daarvoor voorsiening gemaak word.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

1. Herstel

Ondanks enigiets teenstrydigs wat in hierdie afdeling vervat word, word hiermee verklaar en ooreengekom dat in geval van enige onderbreking wat volg op verlies of skade en wat vererger word deur:

- a. die Versekerde se onvermoë of onwilligheid om die vernietigde of beskadigde eiendom te vervang of te herstel, of sy versuim om sodanige vervanging of herstel binne redelike tyd uit te voer, of
- b. verbouings, toevoegings of verbeterings aan die versekerde eiendom wat tydens die herstel aangebring word

hou die Maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie afdeling slegs verband met sake-onderbreking wat in die afwesigheid van (a) en (b) sou ontstaan het.

2. Onderbreking van Telkomverbindingslyne (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Onderworpe aan die perke wat in die bylae gespesifiseer word, word gevolglike verlies soos voorsien in (i) en (ii) van onderafdeling B wat ontstaan uit die toevallige skade aan enige Telkom verbindingslyne, altyd met dien verstande dat die versekering ingevolge hierdie uitbreiding onderworpe is aan die spesiale voorwaardes hieronder.

Spesiale voorwaardes van toepassing op Telkomverbindingslyne

- a. Die Maatskappy se aanspreeklikheid beloop hoogstens die versekerde bedrag ingevolge hierdie onderafdeling.
- b. Die skadeloosstellingstydperk begin 12 ure ná die onderbreking en eindig nie later nie as 30 dae ná sodanige onderbreking.
- c. Die versekering verskaf dek nie verlies veroorsaak deur die opsetlike optrede van enige Telkom owerheid of deur die uitoefening van sy reg om toegang tot sy verbindingslyne te beperk of te weerhou nie.

ALGEMENE MEMORANDA

Memorandum 1 – Kapitaaltoevoegings en geldeenheidskommelings

Die skadeloosstelling ingevolge hierdie afdeling sluit in:

- a. bykomende toerusting of programmatuur van 'n soortgelyke aard as dié in die bylae gespesifiseer wat deur die Versekerde aangekoop word, met dien verstande dat, ten opsigte van verlies of skade weens elektriese, meganiese of elektroniese onklaarraking of ontploffing, die versekering slegs in werking tree ná bevredigende voltooiing of installering of opdraggewing/toetsing en inwerkingstelling by die Versekerde se persele;
- b. voorsiening vir die waardevermindering of herwaardasie van die geldeenheid van die Republiek van Suid-Afrika teen dié van die land van oorsprong van die versekerde eiendom en ander inflasie-tendense wat mag lei tot 'n verhoging in die versekerde bedrag (wat die geïnstalleerde nuwe vervangingswaarde verteenwoordig) van die versekerde eiendom.

Met dien verstande dat die verhoging nie 25% van die totale versekerde bedrag in die bylae gespesifiseer vir onderafdeling A oorskry nie en dit word ooreengekom dat die Versekerde die Maatskappy sal verwittig van sodanige veranderinge ná die verstryking van elke versekeringstydperk en die toepaslike premie daarop betaal, tot hoogstens 50% van die verskil.

Memorandum 2 – Verhindering van toegang

Indien die besigheid by die perseel gedurende die skadeloosstellingstydperk onderbreek of belemmer word as gevolg daarvan dat die Versekerde toegang tot die versekerde eiendom op die perseel verhoed word weens skade aan eiendom binne 'n radius van 10 km vanaf die versekerde perseel vermeld in die bylae, deur brand, weerlig, ontploffing, storm, stormwind, oorstroming, vloed, aardbewing of botsing deur voertuie, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos teen verlies voortspruitend uit sodanige onderbreking of belemmering in ooreenstemming met die voorbehoude wat hierin vervat word.

Met dien verstande dat:

- a. die Versekerde nie ingevolge enige ander polis of ander afdeling van hierdie polis geregtig is op skadeloosstelling soos in hierdie uitbreiding voorsiening gemaak word nie;
- b. hierdie afdeling nie bydra saam met enige ander polis of afdeling van hierdie polis wat 'n soortgelyke uitbreiding bevat nie.

SPESIALE UITSLUITING (onderafdelings A & B)

Virusse, Trojane en wurms

Die Maatskappy stel nie die Versekerde skadeloos teen verlies of skade van watter aard ook al wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur of in verband met die werking van enige rekenaarvirus, Trojaan of wurm(s) of soortgelyke skadelike media nie.

ALGEMENE UITBREIDING

Onversoenbaarheidsdekking (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande enigiets teenstrydigs in die polis vervat, stel die skadeloosstelling verleen ingevolge onderafdelings A en B van hierdie afdeling die Versekerde skadeloos teen onkoste aangegaan ten opsigte van:

1. modifikasies of veranderings aan die versekerde eiendom wat regstreeks volg op skadeloosstelbare verlies of skade om die bedryfsintegriteit van die elektroniese sisteem te verseker;
2. vervanging of opgradering van wettige programmatuur om versoenbaarheid met die gemodifiseerde of veranderde elektroniese sisteem te bereik;
3. die herstel van voorheen vasgelegde data wat ontoeganklik geword het weens die modifikasie van of veranderings aan die elektroniese sisteem of as gevolg van die vervanging of opgradering van wettige programmatuur

Altyd met dien verstande dat:

- a. die koste waarvoor in (1), (2) en (3) hierbo voorsiening gemaak word noodsaaklikerwys en redelikerwys aangegaan word ten einde normale werkomstandighede in stand te hou;
- b. sodanige bykomende koste aangegaan word as regstreekse gevolg van skadeloosstelbare verlies of skade ingevolge onderafdeling A of B (item ii) van hierdie afdeling;
- c. die dekking hieronder verskaf word beperk tot:
 - i. parte of onderdele van die elektroniese sisteem wat nie ingevolge onderafdeling A hiervan skadeloosstelbaar is nie;
 - ii. programmatuur of data herskep wat nie ingevolge item (ii) van onderafdeling B hiervan skadeloosstelbaar is nie;
- d. die skadeloosstelling ingevolge hierdie uitbreiding word ten opsigte van enige enkele voorval in totaal beperk tot twintig persent (20%) van die toepaslike versekerde bedrag ingevolge onderafdeling A (die skadeloosstellingsperk) en onderafdeling B (item (ii)) hiervan of R25 000, wat ook al die minste is.

MOTORHANDELAARS INTERNE RISIKO'S

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Artikel I – Skade aan die versekerde voertuig

Die Maatskappy onderneem om die Versekerde skadeloos te stel teen skade aan enige versekerde voertuig die eiendom van die Versekerde wat in of op die perseel plaasvind.

Met dien verstande altyd dat:

- (a) die Maatskappy na eie keuse sodanige versekerde voertuig of enige deel daarvan mag herstel of vervang of die bedrag van die skade in kontant mag betaal;
- (b) die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge Artikel I van hierdie Afdeling beperk is tot die redelike markwaarde van sodanige versekerde voertuig dog in ieder geval tot hoogstens die bedrag ten opsigte van Artikel I bepaal; onder die opskrif "PERKE VAN AANSPREEKLIKHEID" in die bylae, ten opsigte van enige enkele ongeval of reeks ongevallen wat te wyte is aan of voortspruitend is uit enige enkele voorval of gebeurtenis;
- (c) in geval enige deel (wat insluit enige noodwiel, gereedskap, toebehore en onderdeel) wat benodig word om skade (waarteen ingevolge Artikel I van hierdie Afdeling verseker word) aan sodanige versekerde voertuig te herstel of te vervang, onverkrygbaar is in die Republiek van Suid-Afrika as 'n standaard (pasklaar vervaardigde) artikel die Maatskappy 'n bedrag aan die waarde (met inbegrip van redelike koste van vervoer behalwe lugvervoer) van sodanige deel ten tyde van die ongeval, maar ieder geval tot hoogstens sodanige deel se prys soos aangegee in die vervaardigers se jongste uitgerekte katalogus of pryslys, sal betaal en dus danig sal die Maatskappy se aanspreeklikheid geag word om nagekom te wees.

Spesifieke Uitsonderings van toepassing op Artikel I

Die Maatskappy is nie ingevolge Artikel I van hierdie Afdeling aanspreeklik nie om te betaal vir

- (a) gebruikverlies, waardevermindering, slytasie, meganiese of elektriese onklaarraking, gebreke of breekskade;
- (b) skade aan buitebande tensy veroorsaak deur 'n ongeluk wat skade aan die versekerde voertuig self aanrig en waarvoor skadeloosstelling ingevolge Artikel I van hierdie Afdeling verleen word.

Artikel II – Aanspreeklikheid teenoor derde partye

Die Maatskappy onderneem om die Versekerde skadeloos te stel teen alle bedrae, insluitende die eiser se koste en uitgawes, waarvoor die Versekerde wetlik aanspreeklik word ten opsigte van

- (a) toevallige dood van of liggaamlike besering aan enige persoon;
- (b) toevallige skade aan enige versekerde voertuig gehou in trust deur of in bewaring of onder die beheer van die Versekerde;
- (c) toevallige skade aan enige ander eiendom (dit wil sê, enige eiendom behalwe 'n voertuig);

wat in of op die perseel, die ligging waarvan in die bylae vermeld word, uit die aktiwiteite van die Versekerde se besigheid ontstaan.

Met dien verstande altyd dat:

- (a) die Maatskappy die Versekerde ook skadeloos sal stel teen alle regskoste en -uitgawes (wat verband hou met die skadeloosstelling wat ingevolge Artikel II van hierdie Afdeling verleen word) wat met die Maatskappy se skriftelike toestemming aangegaan word;
- (b) die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge Artikel II van hierdie Afdeling ten opsigte van dood, besering, skade, koste en/of uitgawes beperk is tot die bedrag ten opsigte van Artikel II bepaal onder die opskrif "PERKE VAN AANSPREEKLIKHEID" in die bylae, ten opsigte van enkele ongeval of reeks ongevallen wat te wyte is aan of voortspruitende is uit enkele voorval of gebeurtenis; behalwe dat ten opsigte van dood, besering, skade koste en/of uitgawes wat regstreeks of onregstreeks te wyte is aan of as gevolg is van brand of ontploffing, die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge Artikel II van hierdie Afdeling beperk is tot die bedrag ten opsigte van Artikel II bepaal onder die opskrif "PERKE VAN AANSPREEKLIKHEID" in die bylae, of die bedrag van R300 000 (Driehonderd duisend Rand), wat ook al die minste is, ten opsigte van enige enkele ongeval of reeks ongevallen wat te wyte is aan of voortspruitend is uit enige enkele voorval of gebeurtenis.

Spesifieke Uitsonderings van toepassing op Artikel II

Die Maatskappy is nie ingevolge Artikel II van hierdie Afdeling aanspreeklik nie ten opsigte van:

- (a) die dood of besering van enige persoon in diens van die Versekerde wat ontstaan uit en in die loop van sodanige diens;
- (b) die dood of besering van enige persoon wat 'n lid is van dieselfde huishouding as die Versekerde;
- (c) skade aan eiendom wat behoort aan of in trust gehou deur of in die bewaring of onder die beheer is van die Versekerde of wat aan 'n lid van dieselfde huishoudings as die Versekerde of aan 'n werknemer van die Versekerde behoort;
- (d) skade aan enige versekerde voertuig wat aan die Versekerde of 'n lid van dieselfde huishouding as die Versekerde of aan 'n werknemer van die Versekerde behoort.

WOORDOMSKRYWINGS

Vir die doeleindes van hierdie Afdeling beteken die uitdrukking:

"bylae" in hierdie Afdeling gebesig – die bylae van hierdie Afdeling.

"perseel" in hierdie Afdeling gebesig – die perseel waarvan die ligging in die bylae vermeld word.

"Versekerde se besigheid" in hierdie Afdeling gebesig – die Versekerde se besigheid wat in die bylae vermeld word.

"versekerde voertuig" in hierdie Afdeling gebesig – enige motorvoertuig en/of sleepwa insluitende die noodwiel(e) en standaard toegeruste gereedskap, toebehore en onderdele van sodanige motorvoertuig en/of sleepwa terwyl dit daarop is asook ander toebehore en onderdele van sodanige motorvoertuig en/of sleepwa terwyl dit daaraan geheg is.

Klousule betreffende toepassing van skadeloosstellingsperke

In geval van enige ongeval wat skadeloosstelling aan meer as een persoon meebring, is enige beperking volgens die bepalings van hierdie Afdeling en/of van enige endossement daarop van die bedrag van enige skadeloosstelling van toepassing op die gesamentlike bedrag van skadeloosstelling aan alle persone wat skadeloos gestel word en sodanige skadeloosstelling is by voorkeur op die Versekerde van toepassing.

Klousule betreffende eerste gedeelte waarvoor die Versekerde verantwoordelik is

Ten opsigte van elke en iedere gebeurtenis betreffende Artikels I en II van hierdie Afdeling en ondanks enige strydige bepalinge in sodanige Artikels vervat, is die Versekerde verantwoordelik vir die eerste gedeelte, soos onder die opskrif "Eerste Gedeelte Betaalbaar" in die bylae vermeld, van enige onkoste (of enige minder onkoste wat aangegaan mag word) waarvoor voorsiening gemaak word in die voormelde Artikels (insluitende enige betaling ten opsigte van koste uitgawes en gelde) en van enige onkoste deur die maatskappy aangegaan by die uitoefening van die maatskappy se diskresie ingevolge Artikel I van hierdie Afdeling en Algemene Voorwaarde 7 (a) (ii) van hierdie Klousule verantwoordelik is, insluit, moet die Versekerde sodanige bedrag onmiddellik aan die maatskappy terugbetaal.

Vir die doeleindes van hierdie klousule sal die uitdrukking "gebeurtenis" in hierdie Klousule gebesig beteken, 'n gebeurtenis of reeks gebeurtenisse wat te wyte is aan of voortspruitende is uit een oorsaak in verband met enige enkele voertuig ten opsigte waarvan skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling verleen word.

Klousule betreffende Geen-eis Korting

In geval geen eis ingevolge hierdie Afdeling ingestel word of ontstaan nie gedurende 'n versekeringstydperk van nie minder nie as twaalf maande onmiddellik voor die hernuwingsdatum van hierdie polis, sal die jaarlikse premie van hierdie Afdeling met 10% verminder word, maar sodanige vermindering sal nie kumulatief wees nie. Indien die Maatskappy toestem tot 'n oordrag van belang in hierdie polis, sal die Geen-eis Korting wat deur die oordraer verdien is, nie op die oordragnemer van toepassing wees nie.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS VAN TOEPASSING OP ALLE ARTIKELS VAN HIERDIE AFDELING

Die Maatskappy is nie ingevolge hierdie Afdeling aanspreeklik nie ten opsigte van:

1. soveel van enige vergoeding of eis as wat binne die omvang val van enige wet op verpligte Motorvoertuigversekering. Hierdie Uitsondering is van toepassing hoewel geen versekering ingevolge die voormelde wet van krag is of aangegaan is nie;
2. dood, besering of skade wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur brand, ontploffing of weerlig; met dien verstande dat hierdie Uitsondering nie van toepassing is nie op enige eis onder die Artikel II (a) en II (b) van hierdie Afdeling wat voortspruit uit dood, besering of skade veroorsaak deur brand of ontploffing wat regstreeks uit die besit van enige motorvoertuig ontstaan;
3. enige gevolg van diefstal of huisbraak of enige poging daartoe;
4. skade aan enige voertuig of enige ander eiendom veroorsaak terwyl daaraan gewerk word en wat regstreeks uit sodanige werk ontstaan;
5. enige gebrekkige vakmanskap of enige gevolg daarvan;
6. dood, besering of skade veroorsaak deur of as gevolg van enige sloping van of strukturele verandering van of aanbou tot die perseel of as gevolg van die installasie van enige toerusting;
7. dood, besering of skade veroorsaak deur of ten gevolge van of in verband met die gebruik deur of namens die Versekerde van diere, kragaangedrewe hyskrane of hystoestelle behalwe wat deel uitmaak van enige versekerde voertuig;
8. dood, besering of skade wat ontstaan deur die bestuur van enige versekerde voertuig elders as in of op die perseel;

9. skade veroorsaak deur weertoestande aan versekerde voertuig;
10. enige eis wat uit enige kontraktuele aanspreeklikheid ontstaan.

AANHANGSEL 1 – UITBREIDINGS EN WYSIGINGS

Dit word uitdruklik verklaar en ooreengekom dat die volgende Uitbreidings/Wysigings (elkeen afsonderlik) origins onderworpe is aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie Afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover dit van toepassing kan wees) van hierdie polis, asof dit by sodanige Uitbreidings/Wysigings ingelyf is.

1. Uitbreiding betreffende werk weg van die perseel (Slegs van toepassing indien in die bylae vermeld as synde ingesluit)

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie van hierdie Afdeling, word hiermee verklaar en ooreengekom dat die uitdrukking "perseel" soos omskryf in die Woordomsrywings van hierdie Afdeling geag word om enige perseel waar die Versekerde werksaam is in verband met die Versekerde se besigheid in te sluit, met dien verstande dat sodanige perseel nie onder die beheer van die Versekerde is nie.

2. Uitbreiding betreffende motorhysers (Slegs van toepassing indien in die bylae vermeld as synde ingesluit)

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie van hierdie Afdeling, word hiermee verklaar en ooreengekom dat die woorde "en motorhysers met 'n maksimum hoogte van twee meter" bygevoeg is aan die einde van Spesifieke Uitsonderings (7) van die Spesifieke Uitsonderings van toepassing op alle Artikels van hierdie Afdeling.

3. Wysiging betreffende derdeparty dekking alleen (Slegs van toepassing indien in die bylae vermeld as synde ingesluit)

Hiermee word verklaar en ooreengekom dat Artikel I en Artikel II (b) en die Klousule betreffende Geen-eis Korting gekanselleer is.

MOTORHANDELAARS EKSTERNE RISIKO'S

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Die maatskappy onderneem om die Versekerde ingevolge die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van Onderafdelings I en II skadeloos te stel ten opsigte van enige ongeval, verlies of skade wat plaasvind terwyl enige versekerde voertuig nie in of op enige sakeperseel wat aan die Versekerde behoort of deur die Versekerde geokkupeer word, is nie en sodanige versekerde voertuig gebruik word in ooreenstemming met die bepalings van die Basis van versekering wat in die bylae vermeld word onder die opskrif "BASIS VAN VERSEKERING".

ONDERAFDELING I - VERLIES VAN OF SKADE AAN DIE VERSEKERDE VOERTUIG

Die maatskappy onderneem om die Versekerde skadeloos te stel teen verlies van of skade aan enige versekerde voertuig insluitende die noodwiele en standaard uitgereikte gereedskap, toebehore en onderdele van sodanige versekerde voertuig terwyl dit daarop is asook ander toebehore en onderdele van sodanige versekerde voertuig terwyl dit daaraan geheg is.

Met dien verstande altyd dat

- (a) die maatskappy na eie keuse sodanige versekerde voertuig of enige deel daarvan en/of die noodwiel(e), gereedskap, toebehore en onderdele soos hierbo vermeld daarvan mag herstel of vervang of die bedrag van die verlies of skade aan kontant mag betaal;
- (b) die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling beperk is tot die redelike markwaarde van sodanige versekerde voertuig (insluitende die noodwiele, gereedskap, toebehore en onderdele soos hierbo vermeld) dog in ieder geval tot hoogstens die bedrag ten opsigte van Onderafdeling I bepaal onder die opskrif "PERKE VAN AANSPREEKLIKHEID" in die bylae, ten opsigte van enige enkele ongeval of reeks ongevallen wat te wyte is aan of voortspruitende is uit enige enkele voorval of gebeurtenis;
- (c) in geval enige deel (wat insluit enige noodwiel, gereedskap, toebehore en onderdeel) wat benodig word om skade (waarteen ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling verseker word) aan sodanige versekerde voertuig te herstel of te vervang, onverkrygbaar is in die Republiek van Suid-Afrika as 'n standaard (pasklaar vervaardigde) artikel die maatskappy 'n bedrag gelykstaande aan die waarde (met inbegrip van redelike koste van vervoer behalwe lugvervoer) van sodanige deel ten tyde van die ongeval, maar in ieder geval tot hoogstens sodanige deel se prys soos aangegee in die vervaardigers se jongste uitgereikte katalogus of pryslys, sal betaal en dusdanig sal die maatskappy se aanspreeklikheid geag word om nagekom te wees;
- (d) indien sodanige versekerde voertuig buite werking raak weens enige verlies of skade waarteen ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling verseker word, onderneem die maatskappy om die redelike koste vir beskerming en verwydering na die naaste herstellers te betaal en die Versekerde mag sonder vooraf toestemming van die maatskappy gelas dat herstelwerk ter waarde van hoogstens R2 000 gedoen word mits 'n gespesifiseerde prysopgawe eers verkry en onmiddellik aan die maatskappy gestuur word. Die maatskappy onderneem ook om na die herstel van die voormelde verlies of skade te betaal die redelike koste van aflewering aan die Versekerde dog tot hoogstens die redelike koste van vervoer na die adres van die Versekerde waar ook al in die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Lesotho, Botswana en Swaziland

uitgemaak het op voorwaarde, egter, dat die maatskappy se aanspreeklikheid vir die voormelde koste ten opsigte van beskerming, verwydering en aflewering in elk geval in totaal beperk is tot R1 000.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS VAN TOEPASSING OP ONDERAFDELING I

Die maatskappy is nie ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling aanspreeklik nie om te betaal vir

- (a) gevolglike verlies hoe dit ook ontstaan, waardevermindering, slytasie, meganiese, elektriese of elektroniese onklaarraking, gebreke of breekskade;
- (b) skade aan buitebande deur gebruik van die remme of deur lekkasies, snye of barste terwyl op pad;
- (c) skade aan vere weens ongelykheid van die pad of ander oppervlak of weens bosing teen sodanige ongelykhede;
- (d) verlies van of beskadiging aan toebehore of onderdele deur diefstal, tensy die versekerde voertuig terselfdertyd gesteel word.

ONDERAFDELING II - AANSPREEKLIKHEID TEENoor DERDEPARTYE

Die maatskappy onderneem

- (1) om die Versekerde in die geval van 'n ongeval veroorsaak deur of deur middel van of in verband met enige versekerde voertuig, insluitende die oplaai en/of aflaaai van sodanige versekerde voertuig, skadeloos te stel teen alle bedrae, insluitende die eiser se koste en uitgawes, waarvoor die Versekerde wetlik aanspreeklik word ten opsigte van:
 - (a) die dood van of liggaamlike besering aan enige persoon;
 - (b) skade aan eiendom
- (2) om alle koste en uitgawes (wat in verband staan met die skadeloosstelling wat ingevolge Onderafdeling II van hierdie Afdeling verleen word) wat met die maatskappy se skriftelike toestemming aangegaan word te betaal
- (3) om, ingevolge en behoudens die beperking van en by die toepassing van Onderafdeling II van hierdie Afdeling, enige persoon wat enige versekerde voertuig op las van of met die toestemming van die Versekerde bestuur skadeloos te stel mits:
 - (a) sodanige persoon nie ingevolge enige ander polis of enige ander afdeling van hierdie polis op skadeloosstelling geregtig is nie;
 - (b) sodanige persoon asof hy die Versekerde is, die bepalinge, beperkings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie Afdeling en van hierdie polis vir sover dit van toepassing kan wees, nakom, uitvoer en daaraan onderworpe sal wees;
 - (c) geen versekeringsmaatskappy of versekeraar sodanige persoon enige motor- of motorvoertuigversekering of die voortsetting daarvan geweier het nie.

Met dien verstande altyd dat die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge Onderafdeling II van hierdie Afdeling ten opsigte van dood, besering, skade, koste en/of uitgawes beperk is tot die bedrag ten opsigte van Onderafdeling II bepaal onder die opskrif "PERKE VAN AANSPREEKLIKHEID" in die bylae, ten opsigte van enige enkele ongeval of reeks ongevallen wat te wyte is aan of voortspruitende is uit enige enkele voorval of gebeurtenis; behalwe dat ten opsigte van dood, besering, skade, koste en/of uitgawes wat regstreeks of onregstreeks te wyte is aan of as gevolg is van brand of ontploffing, die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge Onderafdeling II van hierdie Afdeling beperk is tot die bedrag ten opsigte van Onderafdeling II bepaal onder die opskrif "PERKE VAN AANSPREEKLIKHEID" in die bylae of die bedrag van R300 000 (Driehonderdduisend Rand), wat ook al die minste is, ten opsigte van enige enkele ongeval of reeks ongevallen wat te wyte is aan of voortspruitende is uit enige enkele voorval of gebeurtenis.

SPESIFIEK UITSONDERINGS VAN TOEPASSING OP ONDERAFDELING II

Die maatskappy is nie ingevolge Onderafdeling II van hierdie Afdeling aanspreeklik nie ten opsigte van:

- (a) dood, besering of skade veroorsaak deur of voortspruitende uit die werkverrigting, demonstrasie of gebruik vir ander doeleindes as die instandhouding of herstel van enige versekerde voertuig (tensy dit 'n vruckhyswa is) van enige gereedskap of installasie wat deel uitmaak van of vasgeheg is aan of gebruik word in verband met enige versekerde voertuig of enigiets vervaardig deur of vervat in enige sodanige gereedskap of installasie;
- (b) dood, besering of skade wat veroorsaak word of ontstaan buite die perke van enige pad of deurgang in verband met die aanbring van 'n vrag na enige versekerde voertuig om daarop gelaai te word of by die wegneem van 'n vrag vanaf enige versekerde voertuig nadat dit daarvan afgelaai is;
- (c) die dood van of besering aan enige persoon in diens van die Versekerde wat ontstaan uit en in die loop van sodanige diens;
- (d) die dood van of besering aan enige persoon wat in of op enige bromponie of motorfiets of syspan wat daaraan geheg is, vervoer word of wat daarin of daarop of daaruit klim wanneer die gebeurtenis plaasvind waaruit 'n eis ontstaan;
- (e) die dood van of besering aan enige persoon wat 'n lid is van dieselfde huishouding as die Versekerde;
- (f) skade aan eiendom wat behoort aan of in trust gehou word deur of in die bewaring of onder die beheer is van die Versekerde of wat deur enige versekerde voertuig vervoer word of wat daarop gelaai of daarvan afgelaai word;
- (g) skade aan enige boogbrug of weegbrug of aan enige pad en/of enigiets daaronder weens trilling of deur die gewig van enige versekerde voertuig of die vrag wat deur sodanige versekerde voertuig vervoer word.

WOORDOMSKRYWINGS

Vir die doeleindes van hierdie Afdeling beteken die uitdrukking:

"bylae" in hierdie Afdeling gebesig – die bylae van hierdie Afdeling.

"versekerde voertuig" in hierdie Afdeling gebesig – enige motorvoertuig of sleepwa die eiendom van of in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde (uitgesonder enige voertuig of sleepwa die eiendom van die Versekerde en verhuur of verkoop kragtens 'n huurkoop- of opskortende verkoopsvoorwaarde of ander uitgestelde eiendomsooreenkoms tensy sodanige voertuig of sleepwa in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is ten tyde van die plaasvind van die gebeurtenis ten gevolge waarvan enige eis ontstaan) en enige voertuig (meganies aangedrewe of andersins) gekoppel aan enige voormelde motorvoertuig met die doel dat dit gesleep of geberg moet word.

TOEPASSING VAN SKADELOOSSTELLINGSPERKE

In geval van enige ongeval wat skadeloosstelling aan meer as een persoon meebring, is enige beperking volgens die bepalings van hierdie Afdeling en/of van enige endossement daarop van die bedrag van enige skadeloosstelling van toepassing op die gesamentlike bedrag van skadeloosstelling aan alle persone wat skadeloos gestel word en sodanige skadeloosstelling is by voorkeur op die Versekerde van toepassing.

EERSTE GEDEELTE WAARVOOR DIE VERSEKERDE VERANTWOORDELIK IS

Ten opsigte van elk en iedere gebeurtenis betreffende Onderafdelings I en II van hierdie Afdeling en ondanks enige strydige bepalings in sodanige Onderafdelings vervat, is die Versekerde verantwoordelik vir die eerste gedeelte, soos onder die opskrif "Eerste Gedeelte Betaalbaar" in die bylae vermeld, van enige onkoste (of enige minder onkoste wat aangegaan mag word) waarvoor voorsiening gemaak word in die voormelde Onderafdelings (insluitende enige betaling ten opsigte van koste, uitgawes en gelde) en van enige onkoste deur die maatskappy aangegaan by die uitoefening van die maatskappy se diskresie ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling en Algemene Voorwaarde 7(a)(ii) van hierdie polis. Indien die onkoste wat deur die maatskappy aangegaan word die bedrag waarvoor die Versekerde in terme van hierdie Klousule verantwoordelik is, insluit, moet die Versekerde sodanige bedrag onmiddellik aan die maatskappy terugbetaal.

Vir die doeleindes van hierdie Klousule sal die uitdrukking "gebeurtenis" in hierdie Klousule gebesig beteken, 'n gebeurtenis of reeks gebeurtenisse wat te wyte is aan of voortspruitende is uit een oorsaak in verband met enige enkele voertuig ten opsigte waarvan skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling verleen word.

BESKRYWING VAN GEBRUIK

Gebruik vir die Versekerde se besigheid of beroep soos vermeld in die bylae:

UITGESONDERD

verhuur; vervoer van passasiers wat huurgeld of reisgeld betaal; onderrig, teen vergoeding, in bestuur; resiesja; snelheids- of ander wedrenne, wedstryde of toetse (met inbegrip van tydrenne); die vervoer van plofstowwe; die vervoer van meer passasiers as die getal waarvoor die voertuig kragtens wet gelisensieer of gemagtig is om te vervoer; of die vervoer van enige vrag wat die vrag waarvoor die voertuig gelisensieer is om te dra, te bowe gaan.

GEEN-EIS KORTING

In geval geen eis ingevolge hierdie Afdeling ingestel word of ontstaan nie gedurende 'n versekeringstydperk van nie minder nie as twaalf maande onmiddellik voor die hernuwingsdatum van hierdie polis, sal die jaarlikse premie van hierdie Afdeling met 10% verminder word, maar sodanige vermindering sal nie kumulatief wees nie.

Indien die maatskappy toestem tot 'n oordrag van belang in hierdie polis, sal die Geen-eis Korting wat deur die oordraer verdien is, nie op die oordragnemer van toepassing wees nie.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die maatskappy is nie ingevolge hierdie Afdeling aanspreeklik nie ten opsigte van:

- (1) soveel van enige vergoeding of eis as wat binne die omvang val van enige wet op verpligte motorvoertuigversekering. Hierdie Uitsondering is van toepassing hoewel geen versekering ingevolge die voormelde wet van krag is of aangegaan is nie;
- (2) enige ongeval, besering, verlies, skade, aanspreeklikheid, koste en/of uitgawes wat buite die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Lesotho, Botswana, Swaziland, Zimbabwe en Malawi uitgemaak het, veroorsaak, gely, opgedoen of aangegaan word, met dien verstande egter dat die maatskappy die Versekerde skadeloos sal stel ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling teen verlies van of skade aan enige versekerde voertuig terwyl sodanige versekerde voertuig per see vervoer word tussen enige hawens in die voormelde gebied insluitende die op- en aflaai wat aan sodanige vervoer verbonde is;
- (3) enige ongeval, besering, verlies, skade, aanspreeklikheid, koste en/of uitgawes veroorsaak, gely, opgedoen of aangegaan terwyl enige versekerde voertuig ten opsigte waarvan of in verband waarmee versekering ingevolge hierdie Afdeling verleen word
 - (a) op 'n ander wyse gebruik word as in ooreenstemming met die bepalings van die BESKRYWING VAN GEBRUIK KLOUSULE van hierdie Afdeling en die BASIS VAN VERSEKERING wat vermeld word in die bylae;
 - (b) deur die Versekerde of deur enige ander persoon met die algemene wete en toestemming van die Versekerde bestuur word tensy behoorlik en ten volle gelisensieer om sodanige voertuig te bestuur ingevolge die wetgewing van toepassing in die gebied waarna in Spesifieke Uitsondering (2) van die Spesifieke Uitsonderings van toepassing op alle Onderafdelings van hierdie Afdeling verwys word, met dien verstande egter dat indien sodanige lisensie aan hernuwing onderworpe is, hy in besit was van en nie gediskwalifiseer is om sodanige lisensie te hou of te verkry nie en met dien verstande verder dat hierdie Uitsondering nie van toepassing is nie terwyl die Versekerde of enige sodanige ander persoon sodanige voertuig bestuur terwyl hy/sy leer om te bestuur indien hy op daardie tydstip voldoen aan die wette en regulasies met betrekking tot leerlinge;
 - (c) deur die Versekerde, 'n lid of 'n direkteur van die Versekerde bestuur word terwyl hy/sy onder die invloed van enige dwelm of verdowingsmiddel of bedwelmende drank verkeer;
 - (d) met die algemene toestemming van die Versekerde of van sy verteenwoordiger bestuur word deur enige persoon wat na die wete van die Versekerde of sodanige verteenwoordiger onder die invloed van enige dwelm- of verdowingsmiddel of bedwelmende drank verkeer;
 - (e) gebruik word vir enige ongemagtigde doel deur 'n werknemer van die Versekerde of deur enige ander persoon met wie sodanige werknemer saamspan of saamgespan het;
- (4) enige eis wat uit enige kontraktuele aanspreeklikheid ontstaan.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

- (1) Indien enige bestuurderslisensie ten gunste van die Versekerde of ten gunste van enige gemagtigde voertuigbestuurder van die Versekerde gedurende die geldigheidsduur van hierdie Afdeling geëndosseer, opgeskort of ingetrek word of indien hy aangekla of skuldig bevind word omdat hy/sy of hulle onverskillig, roekeloos of onbehoorlik gery of bestuur het, moet kennis daarvan skriftelik aan die maatskappy gegee word onmiddellik nadat die Versekerde sodanige feite te wete kom.
- (2) Benewens om te voldoen aan Algemene Voorwaardes 5 van hierdie polis
 - (a) moet die Versekerde alle redelike stappe doen om enige versekerde voertuig in doeltreffende en padwaardige toestand te hou;

- (b) moet alle redelike stappe in die geval van enige ongeval of onklaarraking gedoen word om verdere skade of verlies te voorkom en indien die versekerde voertuig wat betrokke is bestuur of gebruik word voordat die nodige herstelwerk uitgevoer is, is enige vergroting van die skade of enige verdere skade aan sodanige versekerde voertuig geheel en al op die Versekerde se eie risiko.

BEPALINGS

Slegs die Basis soos vermeld in die bylae onder die opskrif "BASIS VAN VERSEKERING" van toepassing is en sodanige basis is onderworpe aan al die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes van hierdie Afdeling en al die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes (vir sover dit van toepassing kan wees) van hierdie polis.

LOONBASIS

- (1) Die dekking ingevolge hierdie Afdeling is slegs van krag terwyl die versekerde voertuig gebruik word vir
 - (a) besigheidsdoeleindes van die Versekerde deur die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde, uitgesonder transito, aflewering of konvooi vir of namens die Versekerde deur toevallige bestuurders of persone wat nie geheel en al en gereeld in diens van die Versekerde is nie;
 - (b) onderrigdoeleindes, met dien verstande dat die persoon wat geleer word om te bestuur voldoen aan al die geldige wette wat van toepassing is op leerlingbestuurders en vergesel word van 'n ten volle gelisensieerde bestuurder wat of die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde moet wees;
 - (c) demonstrasiedoeleindes wat sal insluit bestuur deur die persoon aan wie die versekerde voertuig gedemonstreer word, met dien verstande dat sodanige persoon vergesel word van 'n ten volle gelisensieerde bestuurder wat of die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde moet wees;
 - (d) sosiale-, huishoudelike- en plesierdoeleindes (hetsy of sodanige gebruik voortspruit uit die besigheid van die Versekerde al dan nie) deur enige persoon behalwe die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde.
- (2) Dit is 'n opskortende voorwaarde vir enige aanspreeklikheid aan die kant van die maatskappy dat die Versekerde gereeld in 'n behoorlike loonboek die naam van iedere werknemer asook die loon, salaris, kommissie en ander vergoeding wat aan sodanige werknemer betaal of toegestaan is, moet aanteken en die datum van indienstreding en uitdienstreding van elke werknemer moet onmiddellik in sodanige loonboek aangeteken word.

GENOEMDE BESTUURDER-BASIS

Die dekking ingevolge hierdie Afdeling is slegs van krag terwyl die versekerde voertuig bestuur word of onder die toesig is met die doel om dit te bestuur van enige persoon wie se naam in die bylae onder die opskrif "GENOEMDE BESTUURDERS" vermeld word, met dien verstande dat sodanige persoon die Versekerde, lid, direkteur of werknemer van die Versekerde is en die versekerde voertuig gebruik word vir

- (a) besigheidsdoeleindes van die Versekerde;
- (b) onderrigdoeleindes, met dien verstande dat die persoon wat geleer word om te bestuur voldoen aan al die geldige wette wat van toepassing is op leerlingbestuurders en vergesel word van enige (c) persoon wie se naam in die bylae onder die opskrif "GENOEMDE BESTUURDERS" vermeld word;

- (c) demonstrasiedoeleindes wat sal insluit bestuur deur die persoon aan wie die versekerde voertuig gedemonstreer word, met dien verstande dat sodanige vergesel word van enige persoon wie se naam in die bylae onder die opskrif "GENOEMDE BESTUURDERS" vermeld word;
- (d) sosiale-, huishoudelike- en plesierdoeleindes (hetsy of sodanige gebruik voortspruit uit die besigheid van die Versekerde al dan nie) deur enige persoon wie se naam in die bylae onder die opskrif "GENOEMDE BESTUURDERS" vermeld word.

HANDELSPLAATBASIS

Die dekking ingevolge hierdie Afdeling is slegs van krag terwyl die versekerde voertuig voorsien is, op die wyse en vir die doeleindes wat deur die wet voorgeskryf word, van 'n handelsplaat met enige handelsregistrasienuommer wat in die bylae onder die opskrif "HANDELSREGISTRASIENOMMERS" vermeld word en gebruik word vir

- (a) besigheidsdoeleindes van die Versekerde deur die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde, uitgesonder transito, aflewering of konvooi vir of namens die Versekerde deur toevallige bestuurders of persone wat nie geheel en al en gereeld in diens van die Versekerde is nie;
- (b) onderrigdoeleindes, met dien verstande dat die persoon wat geleer word om te bestuur voldoen aan al die geldige wette wat van toepassing is op leerlingbestuurders en vergesel word van 'n ten volle gelisensieerde bestuurder wat of die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde moet wees;
- (c) demonstrasiedoeleindes wat sal insluit bestuur deur die persoon aan wie die versekerde voertuig gedemonstreer word, met dien verstande dat sodanige persoon vergesel word van 'n ten volle gelisensieerde bestuurder wat of die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde moet wees;
- (d) sosiale-, huishoudelike- en plesierdoeleindes (hetsy of sodanige gebruik voortspruit uit die besigheid van die Versekerde al dan nie) deur enige persoon behalwe die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde.

UITBREIDINGS

Dit word hiermee verklaar en ooreengekom dat:

- (a) slegs die Uitbreidings wat spesifiek in die bylae vermeld word as synde ingesluit, op hierdie Afdeling van toepassing sal wees;
- (b) die volgende Uitbreidings (elkeen afsonderlik) origens onderworpe sal wees aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie Afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover dit van toepassing kan wees) van hierdie polis, asof dit by sodanige Uitbreidings ingelyf is.

(1) Gebruik vir sosiale-, huishoudelike- en plesierdoeleindes

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie op hierdie Afdeling en nieteenstaande enigets andersluidend in hierdie Afdeling, word hierdie Afdeling uitgebrei om dekking te verleen terwyl enige versekerde voertuig gebruik word vir sosiale-, huishoudelike- en plesierdoeleindes deur enige persoon wie se naam in die bylae ten opsigte van hierdie Uitbreiding vermeld word.

(2) Gebruiksverlies van klante se voertuie

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie op hierdie Afdeling in geval die maatskappy aanspreeklik is om die Versekerde ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling skadeloos te stel teen verlies of skade aan enige versekerde voertuig wat aan 'n klant behoort terwyl sodanige voertuig in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is, sal die maatskappy nieteenstaande enigiets andersluitend vervat in Spesifieke Uitsondering (a) van die Spesifieke Uitsonderings van toepassing op Onderafdeling I van hierdie Afdeling, die Versekerde ook skadeloos stel teen alle bedrae waarvoor die Versekerde wetlik aanspreeklik mag word om as vergoeding te betaal ten opsigte van die gebruiksverlies van sodanige voertuig. Met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die maatskappy ten opsigte van enige een gebeurtenis, nie die bedrag wat in die bylae ten opsigte van hierdie Uitbreiding vermeld word, sal oorskry nie.

(3) Ongemagtigde gebruik van voertuie deur werknemers

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie op hierdie Afdeling word Spesifieke Uitsondering (3)(e) van die Spesifieke Uitsonderings van toepassing op alle Onderafdelings van hierdie Afdeling, gekanselleer.

(4) Regsaanspreeklikheid van passasiers vir nalatige optrede

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie op hierdie Afdeling, sal die maatskappy, op versoek van die Versekerde, enige persoon wat die versekerde voertuig gebruik, skadeloos stel ingevolge Onderafdeling II van hierdie Afdeling.

Met dien verstande altyd dat sodanige persoon:

- (a) die versekerde voertuig nie persoonlik bestuur of in beheer daarvan is nie;
- (b) nie op skadeloosstelling ingevolge enige ander polis geregtig is nie;
- (c) nie onder die invloed van bedwelmende drank of verdowingsmiddels is nie;
- (d) asof hy die Versekerde is, al die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes van hierdie Afdeling en van hierdie polis, in soverre dit van toepassing kan wees, nakom, uitvoer en daaraan onderworpe sal wees.

(5) Regsaanspreeklikheid ten opsigte van passasiers (slegs van toepassing op motorfietse en bromponies)

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie op hierdie Afdeling, word Spesifieke Uitsondering (d) van die Spesifieke Uitsonderings van toepassing op Onderafdeling II van hierdie Afdeling, gekanselleer.

Met dien verstande altyd dat die aanspreeklikheid van die maatskappy uit hoofde van hierdie Uitbreiding, ten opsigte van dood besering, skade, koste en/of uitgawes beperk is tot die bedrag ten opsigte van hierdie Uitbreiding bepaal in die bylae, ten opsigte van enige enkele ongeval of reeks ongevallen wat te wyte is aan of voortspruitende is uit enige enkele voorval of gebeurtenis.

(6) Bestuur van motorfietse

As teenprestasie vir die betaling van 'n bykomende premie wat ingesluit is by die premie op hierdie Afdeling en nieteenstaande enigiets andersluitend in hierdie Afdeling, word hierdie Afdeling uitgebrei om dekking te verleen ten opsigte van enige versekerde motorfiets of versekerde bromponie terwyl dit bestuur word deur enige persoon vir onderrig- of demonstrasiedoeleindes sonder dat sodanige persoon vergesel is van die Versekerde of 'n lid, direkteur of werknemer van die Versekerde.

WYSIGINGS

Dit word verklaar en ooreengekom dat

- (a) slegs daardie Wysigings wat spesifiek in die bylae vermeld word as synde ingesluit, op hierdie Afdeling van toepassing sal wees;
- (b) die volgende Wysigings (elkeen afsonderlik) origens onderworpe sal wees aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie Afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover dit van toepassing kan wees) van hierdie polis, asof dit by sodanige Wysigings ingelyf is.

(1) Dekking slegs vir motorfietse en bromponies

Die uitdrukking “versekerde voertuig” gebesig in hierdie Afdeling sal die volgende betekenis dra en nie soos in die Woordoms krywings van hierdie Afdeling vermeld nie:

enige tweewiel motorfiets of bromponie (ingesluit enige syspan wat daaraan geheg is) die eiendom van of in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde, uitgesonder enige motorfiets of bromponie die eiendom van die Versekerde en verhuur of verkoop kragtens ’n huurkoop- of opskortende verkoopsvoorwaarde of ander uitgestelde eiendomsooreenkoms tensy sodanige motorfiets of bromponie in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is ten tyde van die plaasvind van die gebeurtenis ten gevolge waarvan enige eis ontstaan.

(2) Dekking slegs vir spesiale tipe voertuie

Die uitdrukking “versekerde voertuig” gebesig in hierdie Afdeling, sal die volgende betekenis dra en nie soos in die Woordoms krywings van hierdie Afdeling vermeld nie:

enige trekker, landbou- of tuinbou- of bosbouvoertuig, padbou- of grondverskuiwingstoerusting, hyswa of mobiele kraan (hierna “Spesiale Tipe Voertuig” genoem) die eiendom van die Versekerde en verhuur of verkoop kragtens ’n huurkoop- of opskortende verkoopsvoorwaarde of ander uitgestelde eiendomsooreenkoms tensy sodanige “Spesiale Tipe Voertuig” in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is ten tyde van die plaasvind van die gebeurtenis ten gevolge waarvan enige eis ontstaan] en enige voertuig (meganies aangedrewe of andersins) gekoppel aan enige voormelde “Spesiale Tipe Voertuig” met die doel dat dit gesleep of geberg moet word.

(3) Uitsluiting van eie voertuie

Die uitdrukking “versekerde voertuig” gebesig in hierdie Afdeling, sal geag word om nie enige voertuig wat die eiendom van die Versekerde is in te sluit nie.

(4) Uitsluiting van demonstrasierisiko

Daar bestaan geen skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling terwyl enige versekerde voertuig vir demonstrasiedoeleindes gebruik word nie.

(5) Uitsluiting van wetlike aanspreeklikheid ten opsigte van passasiers

Die maatskappy sal nie ingevolge Onderafdeling II van hierdie Afdeling aanspreeklik wees nie ten opsigte van die dood van of besering aan enige persoon wat in of op enige versekerde voertuig vervoer word of wat daarin of daarop of daaruit klim wanneer die gebeurtenis plaasvind waaruit ’n eis ontstaan.

(6) Beperkte dekking (derdeparty, brand en diefstal)

Die polis word gewysig:

- (a) die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge Onderafdeling I van hierdie Afdeling beperk is uitsluitlik tot verlies of skade wat voortspruit uit brand, selfontbranding, weerlig of ontploffing en tot verlies of skade deur diefstal of enige poging daartoe;
- (b) die Klousule betreffende Geen-eis Korting, gekanselleer is.

(7) Derdeparty dekking alleen

Onderafdeling I en die Klousule betreffende Geen-eis Korting van hierdie Afdeling word gekanselleer.

HUISEIENAARS

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan die geheel of 'n gedeelte van die versekerde eiendom veroorsaak deur enige van die volgende gevare:

1. Brand, weerlig, ontploffing.
2. Storm, wind, water, hael of sneeu, maar met uitsluiting van enige verlies van of skade aan enige eiendom
 - a. wat voortspruit uit enige proses waarby die gebruik of aanwending van water noodsaaklik is;
 - b. in die opelug (behalwe versekerde geboue, strukture en toerusting wat ontwerp is om in die opelug te bestaan of te werk);altyd met dien verstande dat hierdie omskrewe gebeurtenis nie die volgende dek nie:
 - i. Slytasie of geleidelike verslegting.
 - ii. Enige verlies of skade veroorsaak of vererger deur:
 - lekkasie of ontlading van enige sprinkelaar- of drenktoestel in die versekerde geboue;
 - die Versekerde se versuim om alle redelike voorsorg te tref vir die instandhouding en veiligheid van die versekerde eiendom en om enige verlies of skade te voorkom of tot die minimum te beperk.
 - iii. Enige verlies van of skade aan keermure.
3. Aardbewing.
4. Vallende bome of botsing deur voertuie, diere, lugvaartuie en ander lugtoestelle of enigiets wat daarvan val.
5. Die oopbars van watertanks, -apparate of -pype en die toevallige lekkasie van olie vanuit vaste olieverwarmingsinstallasies.
6. Diefstal of enige poging daartoe van vaste uitrusting en toebehore behorende aan die eienaar van die versekerde geboue terwyl sodanige vaste uitrusting en toebehore in of op die versekerde geboue is, maar met uitsluiting van diefstal (of enige poging daartoe), terwyl die versekerde geboue as geheel of gedeeltelik uitgeleen, verhuur of onderverhuur is, tensy sodanige diefstal (of enige poging daartoe) gepaard gaan met inbreek in of uitbreek uit die versekerde geboue deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele. Vir die doeleindes van hierdie omskrewe gebeurtenis sal die inneem van gaste wat betaal, kosgangers of loseerders, hoogstens drie in getal, nie geag word om die uitleen, verhuur of onderverhuur van die versekerde geboue te wees nie.
7. Inbreek in of uitbreek uit die versekerde geboue (of enige poging daartoe) deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele.
8. Kwaadwillige beskadiging.
9. Ineenstorting of brekasie van antennestelsels (ingesluit die skade daaraan).

OMSKRYWINGS

Versekerde eiendom

Die gebou van die private woonhuis waarvan die konstruksie en ligging in die bylae van hierdie afdeling vermeld word (sodanige private woonhuis in hierdie afdeling die 'private woonhuis' genoem) en alle huishoudelike vertrekke, private motorhuise, private buitegeboue, private tennisbane, private swembaddens (behalwe draagbare swembaddens), swembadpompe, boorgatpompe wat uitsluitlik water verskaf vir huishoudelike gebruik, satellietskottels, grens- en ander mure, hekpale, hekke (insluitend die masjinerie daarvan), heinings (behalwe geplante heinings) en geplaveide of bedekte areas (met inbegrip van opritte) van steen, beton, asfalt of klip (nie gruis nie) wat op dieselfe perseel is as en gebruik word slegs in verband met die voormelde private woonhuis, met inbegrip van vaste uitrusting en toebehore behorende aan die eienaar van die voormelde private woonhuis, huishoudelike vertrekke, private motorhuise, private buitegeboue, private tennisbane en private swembaddens (dog slegs terwyl sodanige vaste uitrusting en toebehore in of op die voormelde private woonhuis, huishoudelike vertrekke, private motorhuise, private buitegeboue, grens- en ander mure, hekpale, hekke, private tennisbane of private swembaddens is), asook die openbare toevoer- of hoofverbinding soos in Algemene uitbreiding B van hierdie afdeling vermeld, al die voormelde waarna as "versekerde eiendom", "versekerde geboue" en "versekerde gebou" in hierdie afdeling verwys word.

Altyd met dien verstande dat indien twee of meer private woonhuise ingevolge hierdie afdeling verseker is sal die bepaling, beperkings, uitsonderings en voorwaardes wat hierin vervat is, afsonderlik op elke versekerde eiendom van toepassing wees asof elkeen ingevolge 'n afsonderlike polis verseker is.

UITBREIDINGS

1. Algemene uitbreidings

Onderworpe andersins aan al die bepaling, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en al die bepaling, uitsonderings en voorwaardes (vir sover hulle van toepassing kan wees) van hierdie polis, dek hierdie afdeling ook die volgende:

A. VERLIES VAN HUURGELD

Verlies van huurgeld ten opsigte van die private woonhuis as gevolg daarvan dat die private woonhuis sodanig deur enige van die gevare waarteen verseker is ingevolge die omskrewe gebeurtenisse van hierdie afdeling beskadig word dat dit onbewoonbaar gemaak word, maar slegs ten opsigte van die tydperk wat vir herstelling nodig is en vir 'n bedrag wat nie 20 persent van die bedrag waarvoor die voormelde beskadigde private woonhuis ingevolge hierdie afdeling verseker is, oorskry nie. Die grondslag van berekening sal wees die jaarlikse huur (ten tye van die plaasvind van die voormelde beskadiging) van die voormelde private woonhuis ongemeubileerd of die ekwivalent daarvan in huurwaarde.

B. OPENBARE TOEVOER- OF HOOFVERBINDING

Toevallige skade aan water-, rioolstelsel-, gas-, elektrisiteits- en telefoonverbinding, die eiendom van die Versekerde of waarvoor die Versekerde wetlik aanspreeklik is, tussen die openbare toevoer of openbare hoefvoer en die versekerde geboue.

C. GLAS EN SANITÊREWARE

Toevallige brekasie van glas, spieëls en sanitêreware wat vaste dele van die Versekerde se geboue is. Die geboue moet gemeubileerd en bewoon wees ten tye van die brekasie. Afsplintering, skrape en ontsiering is nie verseker nie.

D. BYKOMENDE KOSTE

Noodsaaklike koste in verband met 'n geldige eis vir sloping en opruiming, oprigting van skuttings, munisipale plan-ondersoeke, argitekte, bourekenaars en raadgewende ingenieurs.

E. BRANDWEERKOSTE

Redelike koste gehef deur 'n gemagtigde instansie vir brandblussing om skade aan die versekerde geboue te voorkom of verminder.

F. WAGTE

Indiensneming van wagte om die versekerde geboue te beskerm ná skade aan die versekerde geboue deur enige van die gevare waarteen verseker is ingevolge die omskrewe gebeurtenisse van hierdie afdeling. Altyd met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding nie R2 000 sal oorskry nie.

2. Aanspreeklikheidsuitbreiding

Onderworpe andersins aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover hulle van toepassing kan wees) van hierdie polis dek hierdie afdeling ook die volgende wat ontstaan gedurende die versekeringstydperk:

WETLIKE AANSPREEKLIKHEID TEENOR DIE PUBLIEK, in welke geval die Maatskappy

A. die Versekerde in sy/haar hoedanigheid as eienaar van die versekerde geboue

of

B. die Versekerde se persoonlike regsverteenvoerders (in geval van dood van die Versekerde) ten opsigte van aanspreeklikheid deur die Versekerde op die hals gehaal, op voorwaarde, nietemin, dat sodanige regsverteenvoerders, asof hulle die Versekerde is, die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en van hierdie polis vir sover dit van toepassing kan wees, nakom, uitvoer en daaraan onderworpe sal wees,

skadeloos sal stel teen

a. alle bedrae waarvoor die Versekerde wetlik aanspreeklik mag word om as vergoeding te betaal

en

b. alle regskoste en -uitgawes

i. deur enige eiser van die Versekerde verhaalbaar dog op voorwaarde dat sodanige regskoste en -uitgawes betrekking het op 'n eis om vergoeding ten opsigte waarvan skadeloosstelling ingevolge hierdie uitbreiding verleen word en op voorwaarde verder dat sodanige regskoste en -uitgawes aangegaan was voor die datum waarop die Maatskappy óf die volle bedrag van die voormelde eis óf enige mindere bedrag waarvoor die voormelde eis geskik kan word óf die maksimum bedrag waarvoor die Maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding ten opsigte van die voormelde eis aanspreeklik is, betaal het of onderneem het om dit te betaal,

of

ii. deur die Versekerde met die skriftelike toestemming van die Maatskappy aangegaan, ten opsigte van

1. toevallige dood van of liggaamlike besering aan of siekte van enige persoon behalwe 'n persoon

i. wat 'n lid van die Versekerde se huishouding of 'n lid van die Versekerde se gesin is

of

ii. wat in diens van die Versekerde is indien sodanige dood of liggaamlike besering of siekte ontstaan uit en/of in die loop van die tydperk wat sodanige persoon in diens van die Versekerde is,

en/of

2. toevallige fisiese verlies van of skade aan tasbare eiendom behalwe eiendom wat behoort aan of wat verpag, verhuur, gehuur of geleen is aan of wat in trust gehou word deur of wat onder die toesig of beheer is van of wat in die bewaring is van die Versekerde of enige lid van die Versekerde se huishouding of enige lid van die Versekerde se gesin of enige persoon in die Versekerde se diens, wat plaasvind of ontstaan in of op of by die versekerde geboue.

altyd met dien verstande dat:

1. die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding vir alle regskoste en -uitgawes en alle vergoeding betaalbaar (ongeach die aantal eisers wat vergoeding eis) ten opsigte van of wat ontstaan uit enige een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse wat ontstaan uit of toe te skryf is aan enige een bron of oorspronklike oorsaak, nie die bedrag van R3 000 000 altesame sal oorskry nie.
2. die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding nie van toepassing sal wees nie op en ook nie eise sal insluit nie om vergoeding en regskoste en -uitgawes ten opsigte van:
 - a. aanspreeklikheid deur die Versekerde kragtens ooreenkoms aanvaar, tensy die Versekerde aanspreeklik sou gewees het nieteenstaande sodanige ooreenkoms;
 - b. die dood van of liggaamlike besering aan of siekte van enige persoon of verlies van of skade aan eiendom wat veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van of wat ontstaan uit of eie is aan of wat toe te skryf is aan:
 - i. die besigheid, handel, beroep of profesie van die Versekerde behalwe as eienaar van die versekerde geboue;
 - ii. die eienaarskap of besit of gebruik van hysers, hystoestelle, roltrappe, hyskrane, voertuie van enige soort (met insluiting van onder meer sleepwaens en sleepwoonwaens), watervaartuie van enige soort of lugvaartuie en ander lugtoestelle van enige soort;
 - iii. trilling of die verwydering of verswakking van of steuring aan stut van grond, geboue of enige ander eiendom.
3. die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding nie van toepassing sal wees nie op en ook nie sal insluit nie enige boetes of strawwe of bestraffende skadevergoeding ("fines or penalties or punitive, exemplary or vindictive damages"), maar op voorwaarde, nietemin, dat niks wat in hierdie voorbehoudsbepaling vervat is, hierdie afdeling uitbrei nie om enige aanspreeklikheid te dek wat in die afwesigheid van hierdie voorbehoudsbepaling nie ingevolge hierdie afdeling gedek sou gewees het nie.
4. die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding nie van toepassing sal wees nie op en ook nie sal insluit nie
 - a. eise om vergoeding en regskoste en -uitgawes ten opsigte van dood of enige besering, siekte, verlies of skade wat direk of indirek veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg is van of ontstaan uit of toe te skryf is aan sypeling, besoedeling of kontaminasie. Hierdie voorbehoudsbepaling sal egter nie van toepassing wees nie op eise om vergoeding en regskoste en -uitgawes ten opsigte van toevallige dood van of liggaamlike besering aan of siekte van enige persoon of toevallige fisiese verlies van of skade aan tasbare eiendom waar die voormelde sypeling, besoedeling of kontaminasie direk veroorsaak is deur 'n skielike, onopsetlike en onverwagte gebeurtenis gedurende die versekeringstydperk;

- b. enige koste om sypel-, besoedelende of kontaminerende stowwe te verwyder, te neutraliseer of skoon te maak, tensy die sypeling, besoedeling of kontaminasie direk veroorsaak is deur 'n skielike, onopsetlike en onverwagte gebeurtenis gedurende die versekeringstydperk.

Op voorwaarde dat niks wat in hierdie voorbehoudsbepaling vervat is, hierdie afdeling uitbrei nie om enige aanspreeklikheid te dek wat in die afwesigheid van hierdie voorbehoudsbepaling nie ingevolge hierdie afdeling gedek sou gewees het nie.

5. die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding nie van toepassing sal wees nie op en ook nie sal insluit nie eise om vergoeding en regs-koste en -uitgawes ten opsigte van dood of enige besering of siekte wat toe te skryf is aan 'n geleidelik werkende oorsaak wat nie uit 'n skielike en identifiseerbare ongeval of voorval ontstaan nie.

3. Opsionele uitbreidings

Onderworpe andersins aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover hulle van toepassing kan wees) van hierdie polis dek hierdie afdeling ook die volgende:

A. TOEVALLIGE SKADE AAN MASJINERIE (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Skielike en onvoorsiene skade aan masjinerie, uitsluitlik aangewend vir huishoudelike gebruik, van swembaddens, jacuzzi's, boorgate (uitgesluit windpompe), sprinkelbesproeiingstelsels, elektriese hekke of motorhuisdeure. Die masjinerie moet op die perseel van die versekerde geboue geïnstalleer wees.

B. INSAKKING EN GRONDVERSKUIWING (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Verlies van of skade aan geboue wat veroorsaak is deur insakking of grondverskuiwing, uitgesluit:

- a. verlies van of skade aan rirole, waterlope, grensmure, tuinmure, stutmure, hekpale, hekke en heinings;
- b. verlies of skade wat volg op:
 - i. gebrekkige ontwerp of oprigting van enige gebou;
 - ii. die verwydering of verswakking van stutte van enige gebou;
 - iii. boukundige veranderings, toevoegings of herstelwerk;
 - iv. uitgrawings bo- of ondergronds, behalwe uitgrawings in die loop van mynboubedrywighede.

Indien dit verlang word, moet die Versekerde bewys dat die verlies of skade waarvoor geëis word, veroorsaak is deur insakking of grondverskuiwing.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

1. Hierdie afdeling dek nie enige gevolglike of indirekte verlies of skade van enige soort of beskrywing wat ook al, behalwe verlies van huurgeld soos uitdruklik in Uitbreiding (1)A van hierdie afdeling bepaal.
2. Hierdie afdeling dek nie enige verlies of skade of aanspreeklikheid of eis wat direk of indirek deur of deur middel van of as gevolg van insakking of grondverskuiwing veroorsaak word nie.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

Eweredigheid

Indien die versekerde eiendom, by die aanvang van enige verlies of skade (waarteen ingevolge hierdie afdeling verseker is) rakende die versekerde eiendom, gesamentlik van groter waarde is as die bedrag verseker ten opsigte van die versekerde eiendom, dan sal die Versekerde geag word om sy/haar eie versekeraar vir die verskil te wees en moet die Versekerde dienoreenkomsig 'n eweredige deel van die voormelde verlies of skade dra. Elke item, indien daar meer as een is, van hierdie afdeling sal afsonderlik aan hierdie voorwaarde onderworpe wees.

Inbesitstellingswaarde-voorwaardes

In geval die eiendom beskadig word, is die grondslag waarop skadeloosstelling bereken word, die koste om die verlore of beskadigde eiendom of deel daarvan deur soortgelyke nuwe eiendom te vervang, beperk tot die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word.

KLOUSULES

1. Kapitaaltoevoegings

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word hiermee uitgebrei om veranderings, toevoegings en verbeterings (maar nie vermeerdering in waarde bo die bedrag verseker nie) aan die versekerde eiendom te dek vir 'n bedrag tot hoogstens 10 persent van die bedrag verseker op die versekerde eiendom met dien verstande dat die Versekerde onderneem om die Maatskappy elke kwartaal van sodanige veranderings, toevoegings en verbeterings in kennis te stel en om die toepaslike bykomende premie daarop te betaal.

2. Verbandhouers

Die belange van die verbandhouer geniet voorkeur bo die Versekerde se belange, maar is beperk tot die uitstaande bedrag van die verband. Hierdie belange sal nie ongeldig gemaak word deur enige optrede of versuim van die verbandgewer of eienaar van die versekerde geboue nie, op voorwaarde dat die verbandhouer nie bewus is van die optrede of versuim nie.

3. Tydelike verwydering

Behalwe indien en in soverre andersins verseker, word vaste uitrusting en toebehore wat behoort aan die eienaar van 'n gebou wat ingevolge hierdie afdeling verseker word (mits sodanige vaste uitrusting en toebehore deel uitmaak van die versekerde eiendom) gedek terwyl sodanige uitrusting en toebehore tydelik elders op dieselfde perseel, waar die voormelde gebou geleë is, verwyder is of terwyl verwyder na enige ander perseel (insluitende in transito) oral in die gebied van die Republiek van Suid-Afrika, Namibië, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe, Malawi en Mosambiek.

Met dien verstande dat die Maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie klousule beperk is tot die bedrag wat ingevolge hierdie afdeling betaalbaar sou gewees het indien die skade plaasgevind het op daardie gedeelte van die perseel waar die voormelde gebou geleë is waarvandaan die voormelde vaste uitrusting en toebehore oorspronklik tydelik verwyder was.

4. Huurders

Indien 'n huurder van die Versekerde se geboue sonder die Versekerde se wete iets doen of versuim om iets te doen wat in teenstelling met 'n voorwaarde, bepaling of uitsondering van hierdie polis is, sal die Versekerde se dekking van krag bly. Die Versekerde moet die Maatskappy in kennis stel van die optrede of versuim sodra die Versekerde daarvan te wete kom.

5. Vereistes van openbare owerhede

Die versekering ingevolge hierdie afdeling word verklaar om in te sluit sodanige bykomende herstel- of herbouingskoste rakende die beskadigde versekerde eiendom as wat aangegaan mag word alleenlik vanweë die noodsaaklikheid om te voldoen aan bou- of ander regulasies ingevolge of uitgevaardig kragtens enige parlamentswet of ordonnansie van enige provinsiale, afdelingsraad, munisipale of ander plaaslike owerheid, met dien verstande dat:

1. die bedrag ingevolge hierdie klousule verhaalbaar, nie die volgende insluit nie:
 - a. die koste aangegaan om te voldoen aan enige van die voormelde regulasies:
 - i. ten opsigte van skade wat plaasgevind het voordat hierdie klousule toegestaan is;
 - ii. ten opsigte van skade wat nie ingevolge hierdie afdeling verseker is nie;
 - iii. ingevolge waarvan kennis aan die Versekerde gegee was voordat die skade plaasgevind het;
 - iv. ten opsigte van onbeskadigde versekerde eiendom of onbeskadigde gedeeltes van die versekerde eiendom;
 - b. die bykomende koste wat nodig sou gewees het om die beskadigde versekerde eiendom te bring tot 'n toestand gelyk aan die toestand daarvan toe dit nuut was indien die noodsaaklikheid om aan enige van die voormelde regulasies te voldoen, nie ontstaan het nie;
 - c. die bedrag van enige eiendom- of ander belasting, regte, ontwikkelings- of ander koste of aanslag wat uit kapitaalaanwas voortspruit en wat betaalbaar mag wees ten opsigte van die versekerde eiendom of deur die eienaar daarvan as gevolg van die voldoening aan enige van die voormelde regulasies.
2. die werk van herbouing of herstelling (wat in sy geheel of gedeeltelik op 'n ander terrein uitgevoer mag word (indien die voormelde regulasies dit so genoodsaak), onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie klousule nie daardeur vermeerder word nie) met redelike haas begin en uitgevoer moet word en in elk geval voltooi moet word binne twaalf maande nadat die skade plaasgevind het of binne sodanige tydsverlenging as wat die Maatskappy (gedurende die gemelde twaalf maande) skriftelik mag toelaat.
3. indien die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie afdeling, afgesien van hierdie klousule, verminder word deur die toepassing van enige van die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling, dan sal die aanspreeklikheid van die Maatskappy ingevolge hierdie klousule in dieselfde verhouding verminder word.
4. die totale bedrag verhaalbaar ingevolge hierdie afdeling, nie die bedrag verseker op die voormelde beskadigde versekerde eiendom sal oorskry nie.

HUISBEWONERS

OMSKREWE GEBEURTENISSE

1. Verlies van of skade aan die geheel of 'n gedeelte van die versekerde eiendom veroorsaak deur enige van die gevare wat in onderafdeling A gespesifiseer word.
2. Verlies en/of bykomende uitgawes beskryf in onderafdeling B.

ONDERAFDELING A – EIENDOM

1. Brand, weerlig, ontploffing.
2. Storm, wind, water, hael of sneeu, met uitsluiting van verlies van of skade aan eiendom:
 - (a) wat voortspruit uit enige proses wat dit ondergaan en wat noodsaaklikerwys die gebruik of aanwending van water behels;
 - (b) in enige struktuur wat nie geheel en al onder dak is nie.Altyd met dien verstande dat hierdie onderafdeling A2 nie die volgende dek nie:
 - (i) slytasie of geleidelike agteruitgang;
 - (ii) enige verlies of skade wat veroorsaak of vererger is deur:
 - (a) lekkasie of ontlading van enige sprinkelaar- of drenkstelsel in enige gebou wat die versekerde eiendom bevat;
 - (b) die versekerde se versuim om alle redelike voorsorg te tref vir die instandhouding en veiligheid van die versekerde eiendom en om enige verlies of skade te voorkom of tot 'n minimum te beperk.
3. Aardbewing.
4. Vallende bome of botsing teen die versekerde geboue deur voertuie, diere, lugvaartuie en ander lugtoestelle of enigiets wat daarvan val.
5. Diefstal of enige poging daartoe, maar met uitsluiting van:
 - (a) diefstal (of enige poging daartoe) terwyl die geboue of enige deel daarvan uitgeleen, verhuur of onderverhuur is, tensy sodanige diefstal (of enige poging daartoe) gepaard gaan met inbreek in of uitbreek uit die geboue deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele. Vir die doeleindes van hierdie onderafdeling A5(a) sal die inneem van gaste wat betaal, kosgangers of loseerders, hoogstens drie in getal, nie geag om die uitleen, verhuur of onderverhuur van die geboue te wees nie;
 - (b) diefstal (of enige poging daartoe) vanuit enige huishoudelike buitegeboue, tensy sodanige diefstal (of enige poging daartoe) gepaard gaan met inbreek of uitbreek uit sodanige huishoudelike buitegeboue deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele.
6. Diefstal (of enige poging daartoe) vanuit enige huishoudelike buitegeboue welke diefstal nie gepaard gaan nie met inbreek in of uitbreek uit sodanige huishoudelike buitegeboue deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele, altyd met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge

hierdie onderafdeling A6 nie R1 000 of 2 persent van die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word, sal oorskry nie.

7. Kwaadwillige beskadiging.
8. Die ineenstorting of brekasie van die antennestelsels (insluitend satellietkottels).
9. Lekkasje van olie uit olieverwarmers.

ONDERAFDELING B – HUURGELD

Verlies van huurgeld wat werklik deur die versekerde gely is as gevolg daarvan dat die versekerde se private woning sodanig beskadig word deur enige van die gevare waarteen verseker word ingevolge onderafdeling A, dat dit onbewoonbaar gemaak word en die redelike bykomende koste noodsaaklikerwyse deur die versekerde by 'n hotel of losieshuis aangegaan, maar slegs ten opsigte van die tydperk wat vir herstelling nodig is. Altyd met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge hierdie onderafdeling B nie 20 persent van die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word, sal oorskry nie.

OMSKRYWINGS

Versekerde eiendom beteken:

- (a) inhoud, terwyl gehou in die versekerde se private woning en huishoudelike buitegeboue, altyd met dien verstande dat indien die inhoud van twee of meer van die versekerde se private wonings en hulle onderskeie huishoudelike buitegeboue ingevolge hierdie afdeling verseker is, sal die bepalinge, beperkings, uitsonderings en voorwaardes wat in hierdie afdeling bevat is, afsonderlik op die inhoud van elkeen van sodanige private wonings en hulle onderskeie huishoudelike buitegeboue van toepassing wees asof die inhoud van elkeen van sodanige private wonings en hulle onderskeie huishoudelike buitegeboue kragtens 'n afsonderlike polis verseker is.
- (b) persoonlike besittings van besoekers van die versekerde en/of medeversekerdes terwyl sodanige persoonlike besittings in die versekerde se private woning gehou word, altyd met dien verstande dat:
 - (i) sodanige persoonlike besittings nie andersins verseker is nie
 - (ii) die aanspreeklikheid van die maatskappy ten opsigte van verlies van of skade aan die persoonlike besittings van besoekers nie R1 000 of 2 persent van die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word (wat ook al die grootste is), sal oorskry nie.
- (c) persoonlike besittings van enige bediende in die voltydse diens van die versekerde of medeversekerdes terwyl sodanige persoonlike besittings in die geboue gehou word, altyd met dien verstande dat:
 - (i) verlies of skade deur diefstal (of enige poging daartoe) uitgesluit is tensy sodanige diefstal (of enige poging daartoe) gepaard gaan met inbreek in of uitbreek uit die geboue deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele;
 - (ii) die aanspreeklikheid van die maatskappy ten opsigte van verlies van of skade aan die persoonlike besittings van alle bediendes nie R1 000 of 2 persent van die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word (wat ook al die grootste is), sal oorskry nie.

Medeversekerdes beteken die gade van die versekerde en enige ander familielid van die versekerde of familielid van die gade van die versekerde, mits die voormelde familielid normaalweg by die versekerde inwoon.

Versekerde se private woning beteken die gebou van die versekerde se private woonhuis/woonstel waarvan die konstruksie en ligging is soos in die bylae vermeld word.

Huishoudelike buitegeboue beteken die geboue van alle huishoudelike vertrekke, private motorhuise en private buitegeboue wat op dieselfde perseel is as en gebruik word slegs in verband met, maar wat nie direk toegang nie tot die versekerde se private woning verleen nie.

Geboue beteken die versekerde se private woning en huishoudelike buitegeboue.

Vermelde perseel beteken die perseel waarop die versekerde se private woning geleë is.

Inhoud beteken huishoudelike goedere en persoonlike besittings van allerlei aard, die eiendom van die versekerde en medeversekerdes of waarvoor hulle verantwoordelik is, en vaste uitrusting en toebehore, die eiendom van die versekerde en medeversekerdes of waarvoor hulle regtens verantwoordelik is, maar met uitsluiting van vaste uitrusting en toebehore wat aan die eienaar van die geboue behoort.

UITBREIDINGS

(1) Algemene uitbreidings

Onderworpe andersins aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover hulle van toepassing kan wees) van hierdie polis, dek hierdie afdeling ook die volgende:

A. VERLIES VAN OF SKADE AAN DIE INHOUD VAN YSKASTE EN VRIESKASTE

Toevallige bederwing van die inhoud van ys- of vrieskaste (insluitend vrieskamers en koelkamers) binne die versekerde se geboue weens temperatuurveranderinge. Bederwing weens die doelbewuste afsny van krag deur enige instansie is nie verseker nie. Skade aan die ys- of vrieskaste (insluitend vrieskamers en koelkamers) is nie verseker nie. Met dien verstande dat die maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding nie R1 000 of 2 persent van die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word (wat ook al die grootste is), sal oorskry nie.

B. VERLIES VAN GELD

Verlies van of skade aan die versekerde of 'n medeversekerde se geld terwyl dit binne die versekerde se private woning is en veroorsaak is deur enige van die gevare gespesifiseer in onderafdeling A. Diefstal van geld moet gepaardgaan met inbreek in of uitbreek uit die voormelde private woning deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele. Met dien verstande dat die maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding nie R1 000 sal oorskry nie.

C. TOEVALLIGE BREKASIE VAN SPIEËLS EN SEKERE GLAS

Toevallige brekasie van glas van spieëls, glasblaaie van meubels en (indien dit nie andersins verseker is nie) vaste glas wat deel uitmaak van enige stoof of oond of ander meubelstuk (behalwe 'n televisie-apparaat), die eiendom van die versekerde of medeversekerdes, terwyl gehou in die versekerde se private woning.

D. MEDIESE UITGAWES

Mediese uitgawes, wat nie andersins verseker is nie, tot R2 000 per persoon vir toevallige liggaamlike besering opgedoen deur enige:

- (a) persoon, uitgesluit die versekerde of 'n medeversekerde of 'n persoon in die versekerde of 'n medeversekerde se diens, wat direk veroorsaak is deur die versekerde of 'n medeversekerde se huisdier wat op die versekerde se perseel gehou word;
- (b) gas of besoeker van die versekerde of 'n medeversekerde, wat direk veroorsaak is weens 'n defek in die geboue of perseel;
- (c) huishoudelike werknemer van die versekerde of 'n medeversekerde wat ontstaan uit die loop van hul diens.

E. BRANDWEERKOSTE

Redelike koste gehef deur 'n gemagtigde instansie vir brandblussing om skade aan inhoud te voorkom of te verminder.

F. VERGOEDING VIR DIE DOOD VAN DIE VERSEKERDE

Vergoeding van R10 000 indien die versekerde of die versekerde se gade binne negentig dae sterf weens 'n besering opgedoen in die versekerde se geboue of op die versekerde se perseel deur brand of diewe.

G. BERGINGSKOSTE VIR INHOUD NA SKADE

Noodsaaklike bergingskoste wat deur die versekerde aangegaan is om die inhoud te beveilig na die plaasvind van enige gevaar gespesifiseer in onderafdeling A. Met dien verstande dat die maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding nie R1 000 of 2 persent van die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word (wat ook al die grootste is), sal oorskry nie.

H. TRAUMABEHANDELING

Mediese uitgawes, wat nie andersins gedek is nie, vir traumabehandeling deur 'n sielkundige indien die versekerde of 'n medeversekerde behandeling nodig het weens brand, diefstal of plaasaanvalle wat in die versekerde se geboue of op die versekerde se perseel plaasvind. Met dien verstande dat die maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding nie R2 000 sal oorskry nie.

I. TYDELIKE VERHOOGING VAN DIE VERSEKERDE BEDRAG

Inhoud se versekerde bedrag word jaarliks vanaf 15 Desember tot 31 Januarie met 10 persent verhoog.

J. WAGTE

Indiensneming van wagte om u inhoud te beskerm na die plaasvind van enige gevaar soos gespesifiseer in onderafdeling A. Met dien verstande dat die maatskappy se aanspreeklikheid ingevolge hierdie uitbreiding nie R2 000 sal oorskry nie.

(2) Aanspreeklikheidsuitbreidings

Onderworpe andersins aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover hulle van toepassing kan wees) van hierdie polis dek hierdie afdeling ook die volgende wat ontstaan gedurende die versekeringstydperk:

A. HUURDERSAANSPREEKLIKHEID, in welke geval

die maatskappy die versekerde skadeloos sal stel teen alle bedrae waarvoor die versekerde as huurder of okkupeerder van 'n woonplek, en nie as eienaar nie, wetlik aanspreeklik mag word om as vergoeding te betaal ten opsigte van die volgende:

1. verlies van of skade aan die voormelde gehuurde geboue en/of vaste uitrusting en toebehore daarin, direk veroorsaak deur:
 - (a) storm of orkaan (maar met uitsluiting van verlies of skade deur oorstroming) of die oopbars of oorloop van watertanks, -apparate of -pype;
 - (b) diefstal of enige poging daartoe;
 - (c) brand of ontploffing;
 - (d) botsing deur diere of voertuie;
 - (e) verlies van of skade aan sleutels, slotte en afstandbeheerkontroles.

Altyd met dien verstande dat ten opsigte van enige een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse wat ontstaan uit of toe te skryf is aan enige een bron of oorspronklike oorsaak, die aanspreeklikheid van die maatskappy nie R3 000 000 in totaal sal oorskry nie, maar ten opsigte van A(1)(e) nie R1 000 sal oorskry nie.

2. toevallige brekasie, maar slegs terwyl die private woning wat deel uitmaak van die voormelde gehuurde geboue gemeubileer is en deur die versekerde in sy hoedanigheid as huurder bewoon word, van
 - (a) glas van: vensters met insluiting van dakvensters, deure, boligte, kweekhuise, glashuise en verandas;
 - (b) baddens, waskomme, spoelbakke, latrinebakke, latrinewaterbakke, voetstukke en spatskerms (maar met uitsluiting van afsplintering, skrape en ander ontsiering);al die voormelde wat vaste dele uitmaak van die geboue.
3. toevallige skade aan ondergrondse water-, gas- en rioolpype en ondergrondse elektrisiteits- en telefoonkabels, al die voormelde wat strek vanaf die openbare hooftoevoer tot by die geboue.

B. WETLIKE AANSPREEKLIKHEID TEENoor DIE PUBLIEK, in welke geval die maatskappy

- (A) die versekerde in sy hoedanigheid as huishouer wat die geboue bewoon;
of
- (B) die versekerde se persoonlike regsverteenvoerders (in geval van die dood van die versekerde) ten opsigte van aanspreeklikheid deur die versekerde op die hals gehaal, op voorwaarde, nietemin, dat sodanige regsverteenvoerders, asof hulle die versekerde is, die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en van hierdie polis vir sover dit van toepassing kan wees, nakom, uitvoer en daaraan onderworpe sal wees,

en/of

- (C) die medeversekerdes, op voorwaarde, nietemin, dat sodanige medeversekerdes
 - (i) nie ingevolge enige ander versekering op skadeloosstelling geregtig is nie
en
 - (ii) elkeen, asof hy die versekerde is die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en van hierdie polis vir sover dit van toepassing kan wees, nakom, uitvoer en daaraan onderworpe sal wees, skadeloos sal stel teen:
 - (a) alle bedrae waarvoor die versekerde en/of medeversekerdes wetlik aanspreeklik mag word om as vergoeding te betaal
en
 - (b) alle regskoste en -uitgawes
 - (i) deur enige eiser van die versekerde en/of medeversekerdes verhaalbaar, maar op voorwaarde dat sodanige regskoste en -uitgawes betrekking het op 'n eis om vergoeding ten opsigte waarvan skadeloosstelling ingevolge hierdie uitbreiding (2)B verleen word en op voorwaarde verder dat sodanige regskoste en -uitgawes aangegaan was voor die datum waarop die maatskappy of die volle bedrag van die voormelde eis of enige mindere bedrag waarvoor die voormelde eis geskik kan word of die maksimum bedrag waarvoor die maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding (2)B ten opsigte van die voormelde eis aanspreeklik is, betaal het of onderneem het om dit te betaal,

of

- (ii) deur die versekerde en/of medeversekerdes met die skriftelike toestemming van die maatskappy aangegaan, ten opsigte van:
 - (1) toevallige dood van of liggaamlike besering aan of siekte van enige persoon behalwe 'n persoon
 - (i) wat die versekerde of enige van die medeversekerdes is of wat 'n kosganger, loseerder en/ of 'n betalende gas van die versekerde of medeversekerdes is
 - (ii) wat in diens van die versekerde of medeversekerdes is indien sodanige dood, liggaamlike besering of siekte ontstaan uit en/of in die loop van die tydperk wat sodanige persoon in diens van die versekerde of medeversekerdes is,

en/of

- (2) toevallige fisiese verlies van of skade aan tasbare eiendom, behalwe eiendom wat behoort aan of wat verpag, verhuur, gehuur of geleen is aan of wat in trust gehou word deur of wat onder die toesig of beheer is van of wat in die bewaring is van die versekerde of enige van die medeversekerdes of 'n kosganger, loseerder en/of betalende gas van die versekerde of medeversekerdes, of 'n persoon in die versekerde of medeversekerdes se diens,

wat plaasvind of ontstaan op die vermelde perseel.

Altyd met dien verstande dat:

- (1) die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding (2)B vir alle regskoste en -uitgawes en alle vergoeding betaalbaar (ongegag die aantal eisers wat vergoeding eis) ten opsigte van of wat ontstaan uit enige een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse wat ontstaan uit of toe te skryf is aan enige een bron of oorspronklike oorsaak, nie R3 000 000 altesame sal oorskry nie.
- (2) die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding (2)B nie van toepassing sal wees nie op en ook nie eise sal insluit nie om vergoeding en regskoste en -uitgawes ten opsigte van:
 - (a) aanspreeklikheid deur die versekerde of medeversekerdes kragtens ooreenkoms aanvaar, tensy die versekerde of medeversekerdes aanspreeklik sou gewees het nieteenstaande sodanige ooreenkoms;
 - (b) die dood van of liggaamlike besering aan of siekte van enige persoon of verlies van of skade aan eiendom wat veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van of wat ontstaan uit of eie is aan of wat toe te skryf is aan:
 - (i) die besigheid, handel, beroep of professie van die versekerde of medeversekerdes
 - (ii) die eienaarskap of besit of gebruik van hysers, hystoestelle, roltrappe, hyskrane, voertuie van enige soort (met insluiting van onder meer sleepwaens en sleepwoonwaens, maar met uitsluiting van voetgangerbeheerde tuinmaakwerktuie), watervaartuie van enige soort of lugvaartuie en ander lugtoestelle van enige soort;
 - (iii) die eienaarskap of besit of hantering van enige vuurwapens of windbukse of enige diere (behalwe honde en katte);
 - (iv) trilling of die verwydering of verswakking van of steuring aan stut van grond, geboue of enige ander eiendom.

- (3) die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding (2)B nie van toepassing sal wees nie op en ook nie sal insluit nie enige boetes of strawwe of bestraffende skadevergoeding ('fines or penalties or punitive, exemplary or vindictive damages'), maar op voorwaarde, nietemin, dat niks wat in hierdie voorbehoudsbepaling vervat is, hierdie afdeling uitbrei nie om enige aanspreeklikheid te dek wat in die afwesigheid van hierdie voorbehoudsbepaling nie ingevolge hierdie afdeling gedek sou gewees het nie.
- (4) die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding (2)B nie van toepassing sal wees nie op en ook nie sal insluit nie
- (a) eise om vergoeding en regskoste en -uitgawes ten opsigte van dood of enige besering, siekte, verlies of skade wat direk of indirek veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg is van of ontstaan uit of toe te skryf is aan sypeling, besoedeling of kontaminasie. Hierdie voorbehoudsbepaling sal nie van toepassing wees nie op eise om vergoeding en regskoste en uitgawes ten opsigte van toevallige dood van of liggaamlike besering aan of siekte van enige persoon of toevallige fisiese verlies van of skade aan tasbare eiendom waar die voormelde sypeling, besoedeling of kontaminasie direk veroorsaak is deur 'n skielike, onopsetlike en onverwagte gebeurtenis
- (b) enige koste om sypel-, besoedelende of kontaminerende stowwe te verwyder, te neutraliseer of skoon te maak, tensy die sypeling, besoedeling of kontaminasie direk veroorsaak is deur 'n skielike, onopsetlike en onverwagte gebeurtenis.
- Op voorwaarde, nietemin, dat niks wat in hierdie voorbehoudsbepaling (4) vervat is, hierdie afdeling uitbrei nie om enige aanspreeklikheid te dek wat in die afwesigheid van hierdie voorbehoudsbepaling (4) nie ingevolge hierdie afdeling gedek sou gewees het nie.
- (5) die skadeloosstelling verleen ingevolge hierdie uitbreiding (2)B nie van toepassing sal wees nie op en ook nie eise sal insluit nie om vergoeding en regskoste en -uitgawes ten opsigte van dood of enige besering of siekte wat toe te skryf is aan 'n geleidelik werkende oorsaak wat nie uit 'n skielike en identifiseerbare ongeval of voorval ontstaan nie.

C. WETLIKE AANSPREEKLIKHEID TEENoor HUISBEDIENDES, in welke geval die maatskappy

- (A) die versekerde in sy hoedanigheid as huishouer
en/of
- (B) die medeversekerdes, op voorwaarde dat sodanige medeversekerdes
- (i) nie ingevolge enige ander versekering op skadeloosstelling geregtig is nie;
en
- (ii) elkeen, asof hy/sy die versekerde is, die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en van hierdie polis vir sover dit van toepassing kan wees, nakom, uitvoer en daaraan onderworpe sal wees,
- skadeloos sal stel teen
- (a) alle bedrae waarvoor die versekerde en/of medeversekerdes wetlik aanspreeklik mag word om as vergoeding te betaal
en
- (b) alle regskoste en -uitgawes
- (i) deur enige eiser van die versekerde en/of medeversekerdes verhaalbaar, maar op voorwaarde dat sodanige regskoste en -uitgawes betrekking het op 'n eis om vergoeding ten opsigte waarvan skadeloosstelling ingevolge hierdie uitbreiding (2)C verleen word en op voorwaarde verder dat sodanige regskoste en -uitgawes aangegaan was voor die datum waarop die maatskappy of die volle bedrag van die voormelde eis of enige mindere bedrag waarvoor die voormelde eis geskik

kan word of die maksimum bedrag waarvoor die maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding (2)C ten opsigte van die voormelde eis aanspreeklik is, betaal het of onderneem het om dit te betaal,

of

- (ii) deur die versekerde en/of medeversekerdes met die skriftelike toestemming van die maatskappy aangegaan,

ten opsigte van

toevallige dood van of liggaamlike besering aan enige huisbediende in diens van die versekerde of medeversekerdes, op voorwaarde, nietemin, dat sodanige dood of liggaamlike besering alleenlik en direk die gevolg is van 'n ongeval wat ontstaan uit en in die loop van die tydperk wat sodanige huisbediende in diens van die versekerde of medeversekerdes is.

Altyd met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding (2)C vir alle regskoste en -uitgawes en alle vergoeding betaalbaar (ongegag die aantal eisers wat vergoeding eis) ten opsigte van of wat ontstaan uit enige een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse wat ontstaan uit of toe te skryf is aan enige een bron of oorspronklike oorsaak, nie die bedrag van R3 000 000 in totaal sal oorskry nie.

(3) Uitbreiding rakende dekking terwyl die inhoud uit die geboue verwyder is

Indien en in soverre die inhoud verseker ingevolge hierdie afdeling nie andersins verseker is nie, strek hierdie afdeling om, onderworpe aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover hulle van toepassing kan wees) van hierdie polis, sodanige inhoud soos volg te dek, terwyl sodanige inhoud uit die versekerde se private woning en huishoudelike buitegeboue verwyder is maar binne die gebied bly van die Republiek van Suid-Afrika, Namibie, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe, Malawi en Mosambiek:

- A. Teen verlies of skade veroorsaak deur enige van die gevare waarteen verseker word ingevolge onderafdeling A terwyl:
 - (a) in enige private woonhuis / woonstel, hotel, herberg, losieshuis, klub, verpleeginrigting, hospitaal, skool of kollege of universiteit of ander soortgelyke opvoedkundige inrigting, al die voormelde waar die versekerde of medeversekerdes tydelik mag inwoon tydens die verlies of skade;
 - (b) in bewaring gegee by enige hotel, herberg, losieshuis, klub (behalwe opsluitplek), bank, veilige bewaringsloket, of meubelbewaarpark wat geregistreer is vir die berging van goedere;
 - (c) tydelik in die woongedeelte van enige bewoonde private woonhuis / woonstel;
 - (d)
 - (i) in die gebou van enige wassery of ander bedryf vir die doel om gemaak, verander, opgeknip, herstel, skoongemaak of gekleur te word;
 - (ii) in die gebou van enige kantoor, besigheids- of handelsinstansie waar die versekerde of medeversekerdes werksaam is;

altyd met dien verstande dat diefstal (of enige poging daartoe) vanuit enige gebou vermeld in hierdie uitbreiding (3)A(d), nie gedek is nie tensy sodanige diefstal (of enige poging daartoe) gepaard gaan met inbreek in of uitbreek uit sodanige gebou deur wesentlike, sigbare en gewelddadige middele

- (e) buite die versekerde se private woning en huishoudelike buitegeboue, maar op die perseel waarop die versekerde se private woning geleë is. Hierdie uitbreiding dek onder meer wasgoed, tuinmeubels, tuinmaakwerktuie (behalwe selfaangedrewe tuinmaakwerktuie wat normaalweg deur 'n bestuurder beheer word), tuinmaakgereedskap en outomatiese swembadskoonmaakapparate, met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die

maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding nie R1 000 of 2 persent van die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word (wat ook al die grootste is), sal oorskry nie. Indien die versekerde die huurder van die private woning is, sal die huurder se satellietskottel(s) wat op die perseel of aan die geboue geïnstalleer is, vir die volle vervangingswaarde verseker wees.

- B. Teen verlies of skade veroorsaak deur enige van die gevare van brand, weerlig en ontploffing terwyl in transito of tydelik elders as die plekke vermeld in uitbreiding (3)A(a) tot (e) hierbo.
- C. Teen verlies of skade veroorsaak deur die gevaar van diefstal gedurende die verloop van verwydering volgende op permanente verandering van woonplek of terwyl in transito na of van enige bank, veilige bewaringsloket, of meubelbewaarpark wat geregistreer is vir die berging van goedere.
- D. Teen verlies of skade veroorsaak deur die gevaar van diefstal uit 'n voertuig. Dekking is nie van toepassing indien die voertuig onbewaak gelaat word en nie gesluit is nie. Eiendom wat onder "klerasie en persoonlike besittings" van Alle Risiko's versekerbaar is, is nie hier verseker nie. Met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding nie R1 000 sal oorskry nie.

(4) Opsionele uitbreidings

Onderworpe andersins aan al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en al die bepalings, uitsonderings en voorwaardes (vir sover hulle van toepassing kan wees) van hierdie polis dek hierdie afdeling ook die volgende:

A. TOEVALLIGE SKADE (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Verlies van of skade aan inhoud terwyl dit binne die versekerde se geboue of op die versekerde se perseel is.

Met dien verstande dat die maatskappy ingevolge hierdie uitbreiding nie aanspreeklik sal wees nie ten opsigte van

- (a) verlies of skade
 - (i) wat onder onderafdeling A betaalbaar is;
 - (ii) weens waardevermindering of oorsake wat geleidelik inwerk soos slytasie, roes, muf, wegvreting en verrotting;
 - (iii) veroorsaak deur huishoudelike peste soos knaagdiere, miere en motte of 'n proses van skoonmaak, herstel of opknapping;
 - (iv) van of aan gereedskap, tuinmaakwerktuie, tuinmeubels of outomatiese swembadskoonmaakapparate;
 - (v) van of aan draagbare rekenaartoerusting of sellulêre telefone;
- (b) skade aan glas, glasware of ander bros artikels weens krake of skrape, tensy veroorsaak deur diefstal of poging tot diefstal of brand. Juweliersware, kameras en vaste glas van televisiestelle word nie uitgesluit nie;
- (c) die koste van reproduksie of herstel van data;
- (d) meganiese, elektriese of elektroniese onklaarraking tensy "Meganiese/elektriese/elektroniese onklaarraking" onder "toevallige skade" in die bylae vermeld word.

Eweredigheid sal nie toegepas word op hierdie uitbreiding nie.

B. INSAKKING EN GRONDVERSKUIWING (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Verlies van of skade aan inhoud wat veroorsaak is deur insakking of grondverskuiwing, uitgesluit verlies of skade wat volg op:

- (a) gebrekkige ontwerp of oprigting van enige gebou;
- (b) die verwydering of verswakking van stutte van enige gebou;
- (c) boukundige veranderings, toevoegings of herstelwerk;
- (d) uitgrawings bo- of ondergronds, behalwe uitgrawings in die loop van mynboubedrywighede.

Indien dit verlang word, moet die versekerde bewys dat die verlies of skade waarvoor geëis word, veroorsaak is deur insakking of grondverskuiwing.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

1. Die volgende eiendom sal nie as versekerde eiendom geag word nie en sal gevolglik nie ingevolge hierdie afdeling gedek wees nie
 - (a) eiendom meer spesifiek verseker;
 - (b) enige eiendom, ongeag of dit verwerk word al dan nie, wat aangeskaf is of aangeskaf word met die uitsluitlike doel om sodanige eiendom later in 'n handelstransaksie van die hand te sit;
 - (c) enige eiendom wat kragtens 'n vragbrief versend is;
 - (d) enige eiendom buite die gebied van die Republiek van Suid-Afrika, Namibie, Botswana, Lesotho, Swaziland, Zimbabwe, Malawi en Mosambiek;
 - (e) geld, sekuriteite vir geld, aktes, obligasies, wissels, promesses, tjeks, posorders en poswissels, verhandelbare en ander dokumente van enige soort, seëls van enige soort (met insluiting van onder meer seëlversamelings), manuskripte, seldsame boeke, medaljes en muntstukke van enige soort met insluiting van onder meer muntversamelings);
 - (f) voertuie van enige soort (met insluiting van onder meer selfaangedrewe tuinmaakwerktuie wat normaalweg deur 'n bestuurder beheer word, maar met uitsluiting van trapfiets wat nie meganies of elektries aangedrewe / ondersteun is nie) en enige deel (met insluiting van onder andere enige noodwiel, gereedskap, onderdeel en toebehore) van sodanige voertuie terwyl dit in of op of aan sodanige voertuie is;
 - (g) watervaartuie van enige soort (met insluiting van onder meer kano's) en enige deel (met insluiting van onder meer enige gereedskap, onderdeel, toebehore en buiteboordmotor) daarvan;
 - (h) lugvaartuie en ander lugtoestelle van enige soort en enige deel (met insluiting van onder meer enige gereedskap, onderdeel en toebehore) daarvan;
 - (i) diere.
2. Hierdie afdeling dek nie die volgende nie:
 - (a) enige gevolglike of indirekte verlies of skade van enige soort of beskrywing wat ook al, behalwe verlies van huurgeld soos uitdruklik in onderafdeling B bepaal;
 - (b) enige verlies of skade of aanspreeklikheid of eis wat direk of indirek deur of deur middel van of as gevolg van insakking of grondverskuiwing veroorsaak word;
 - (c) enige verlies of skade wat voortspruit uit of veroorsaak word deur aanhouding, konfiskasie of rekwisisie deur doeane- of ander beamptes of owerhede;
 - (d) enige verlies of skade wat ontstaan uit of wat verband hou met enige ruil-, kontant- of kredietverkooptransaksie, ingesluit diefstal deur middel van valse voorwendsels en/of bedrog.

3. Die maatskappy sal nie ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik wees nie ten opsigte van verlies of skade waarvoor voorsiening gemaak is in enige waarborg of dienskontrak of in enige koop-, bruikhuur-, huurkoop- of finansieringsooreenkoms of enige ander ooreenkoms van watter aard ook al rakende die versekerde eiendom of enige deel daarvan.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

(1) Vervangingswaardevoorwaarde en eweredigheid

In geval van verlies van of skade aan die versekerde eiendom deur enige van die gevare waarteen ingevolge hierdie afdeling verseker is, sal die grondslag waarop skadeloosstelling bereken word, die koste wees om die verlore of beskadigde eiendom of deel daarvan deur soortgelyke nuwe eiendom te vervang, beperk tot die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word.

Spesiale bepalinge

- (a) Indien ten tye van die aanvang van enige verlies van of skade aan die versekerde eiendom deur enige van die gevare waarteen ingevolge hierdie afdeling verseker is, die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het vir herstelling as al die versekerde eiendom in geheel onherstelbaar beskadig was, meer is as die bedrag verseker wat in die bylae vermeld word, dan sal die versekerde geag word om sy eie versekeraar vir die verskil te wees en moet die versekerde dienoooreenkomstig 'n eweredige deel van die voormelde verlies of skade dra. Indien daar meer as een is, sal elke item afsonderlik aan hierdie bepaling onderworpe wees.
- (b) Die maatskappy sal skadeloosstelling ingevolge hierdie afdeling verleen deur na die maatskappy se eie keuse,
- (i) of die waarde van die verlore of beskadigde versekerde eiendom in kontant aan die versekerde te betaal;
 - (ii) of die verlore of beskadigde versekerde eiendom te vervang;
 - (iii) of die beskadigde versekerde eiendom te repareer; of
 - (iv) enige kombinasie van (i), (ii) en (iii) hierbo toe te pas.
- (c) Slegs vir die doeleindes van hierdie spesifieke voorwaarde, sal die persoonlike besittings van enige bediende in die voltydse diens van die versekerde of medeversekerdes, nie as versekerde eiendom geag word nie.

MASJINERIE BREEKSKADE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Onvoorsiene, skielike en toevallige fisiese skade aan die versekerde eiendom (of enige deel daarvan) terwyl op die perseel vanweë enige oorsaak wat nie spesifiek uitgesluit is nie terwyl besig is om te werk of in rus is of afgetakel, verskuif of heropgestel word vir die doeleindes van skoonmaak, inspeksie, herstelling of installing op 'n ander plek binne die perseel of in die loop van hierdie operasies en daaropvolgende heroprigting, deur, maar nie beperk nie tot,

gebreke in gietwerk en materiaal, foutiewe ontwerp, werkwinkel- of oprigtingsfoute, swak vakmanskap, gebrek aan vaardigheid, agterlosigheid, kwaadwilligheid, tekort aan water in ketels, fisiese ontploffing, oopskeuring as gevolg van middelpuntvliedende krag, kortsluiting, of enige ander oorsaak wat nie spesifiek ingevolge enige uitsondering wat op hierdie polis as 'n geheel of hierdie afdeling in die besonder nie uitgesluit is nie wat die herstel of vervanging van die versekerde eiendom noodsaak.

Met dien verstande dat hierdie versekering slegs van krag is op die versekerde eiendom na 'n suksesvolle bedryfstoets en van krag bly of die versekerde eiendom in werking is al dan nie, en/of dit afgetakel word vir doeleindes van skoonmaak of opknapping, of in die loop van die voornoemde werksaamhede self, en/of dit verskuif word binne die perseel, of gedurende die daaropvolgende oprigting

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die maatskappy is nie aanspreeklik nie vir

1. die eerste bedrag betaalbaar, vermeld in die bylae, wat in geval van enige enkele gebeurtenis deur die versekerde g edra moet word. Indien meer as een item as gevolg van 'n enkele gebeurtenis verlore is of beskadig word, sal daar nie van die versekerde verwag word om meer as die hoogste enkele eerste bedrag betaalbaar van toepassing op sodanige items te dra nie;
2. verlies van of skade aan vervangbare gereedskap (byvoorbeeld, maar nie beperk nie tot, matryse, vorms, ingegraveerde silinders), onderdele wat uit die aard van gebruik en/of soort aan 'n hoë graad van verwerking of waardevermindering onderhewig is (byvoorbeeld, maar nie beperk nie tot, vuurvaste voerings, vergruiserhamers), voorwerpe gemaak van glas, dryfbande, toue en kables, rubberkoppelstukke en werksmiddels (byvoorbeeld, maar nie beperk nie tot, smeerolie, brandstof, katalisators);
3. verlies of skade as gevolg van brand, direkte weerlig, chemiese ontploffing (behalwe die ontploffing van rookgas in stoomketels), die blus van 'n brand of die gevolglike opruiming van puin en aftakeling wat vanweë daarvan noodsaaklik word, lugvaartuie en ander lugtoestelle of voorwerpe wat daarvan of daaruit val, diefstal, inbraak of enige poging daartoe, instorting van geboue, wind, storm, water, oorstroming, onderwatersetting, aardbewing, insakking, grondverskuiwing, sneeustorting, orkaan, sikloon, vulkaniese uitbarsting of soortgelyke natuurrampe;
4. verlies of skade waarvoor 'n leweransier, kontrakteur of hersteller kontraktueel of andersins regtens aanspreeklik is;
5. verlies of skade as gevolg van enige foute of gebreke wat ten tyde van die aanvang van hierdie versekering bestaan het en waarvan die versekerde of sy verteenwoordigers bewus was, hetsy die maatskappy van sodanige foute of gebreke bewus was al dan nie;
6. verlies of skade as 'n regstreekse gevolg van voortgesette gebruik (byvoorbeeld, maar nie beperk nie tot, slytasie, holtevorming, erosie, korrosie, roes, ketelsteenvorming);

7. gevolglike verlies of aanspreeklikheid van enige aard of beskrywing;
8. skade voortspruitende uit die misbruik van gereedskap of van eksperimentele oorlaaiing of toetse wat die neerlê van abnormale toestande vereis.

SKADELOOSSTELLINGSGRONDSLAG

1. Gedeeltelike verlies

Waar die skade aan die versekerde eiendom herstel kan word, sal die maatskappy die koste wat noodsaaklikerwys aangegaan moet word om die beskadigde versekerde eiendom tot sy voormalige toestand van diensbaarheid te herstel, betaal met insluiting van die koste van aftakeling en heroprigting wat aangegaan word om die herstelwerk te doen, asook die gewone vraggeld na en van die herstelplek, en doeaneregte (indien enige), vir sover sodanige onkoste by die bedrag verseker ingesluit is. Indien die herstelwerk uitgevoer word in 'n werkswinkel wat aan die versekerde behoort, sal die maatskappy die koste van die materiale en lone aangegaan vir doeleindes van die herstelwerk plus 'n redelike persentasie om oorhoofse koste te dek, betaal.

Geen aftrekking sal vir waardevermindering ten opsigte van die vervangde onderdeel gemaak word nie, maar die waarde van enige wrakgoedere sal in aanmerking geneem word. Indien die bogenoemde herstelkoste gelykstaande is aan die werklike waarde van die versekerde eiendom ten tyde van die plaasvind van die skade of dit oorskry, sal die skadeloostelling geskied op die grondslag waarvoor daar in (2) hieronder voorsiening gemaak word.

2. Algehele verlies

- (a) Indien toerusting binne 3 jaar vanaf datum van vervaardiging algeheel beskadig word is die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken word, die koste van vervanging of herstelling van die toerusting met toerusting van dieselfde aard of tipe maar nie beter of omvangryker as die versekerde toerusting toe nuut nie, met inbegrip van vrag- en oprigtingskoste, doeaneregte en die koste van die verwydering van die vernietigde toerusting min die waarde van enige berging, onderworpe aan bepalinge (a), (b) en (c).
- (b) Indien toerusting ouer as 3 jaar vanaf datum van vervaardiging algeheel beskadig word is die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken word, die koste van vervanging teen markwaarde en die koste van die verwydering van die toerusting min die waarde van enige berging, onderworpe aan bepalinge (a), (b), (c), (d) en (e).

Die versekerde item sal as algeheel beskadig geag word indien die herstelkoste (soos omskryf onder gedeeltelike verlies) gelykstaande is aan of die waarde, soos omskryf in 2(b) hierbo onmiddellik voor die versekerde gebeurtenis oorskry.

Met dien verstande dat:

- (a) die koste van enige veranderings, toevoegings, verbeterings of opknappings wat tydens die herstelwerk uitgevoer word, nie ingevolge hierdie afdeling verhaalbaar is nie;
- (b) die koste van voorlopige herstelwerk deur die maatskappy betaal sal word indien sodanige herstelwerk deel uitmaak van die finale herstelwerk en nie die totale herstelkoste verhoog nie;
- (c) die maatskappy betalings sal maak slegs nadat die maatskappy deur die voorlegging van die nodige rekeninge en dokumente tevrede gestel is dat herstelwerk gedoen is, of na gelang van die geval, vervanging plaasgevind het;
- (d) die werk van vervanging of herstel (wat op ander persele en op enige wyse wat aan die vereistes van die versekerde voldoen, uitgevoer mag word, onderworpe daaraan dat die maatskappy se

aanspreeklikheid nie daardeur verhoog word nie) met redelike spoed 'n aanvang moet neem andersins word geen betaling gedoen b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie herstelwaarde-voorwaarde nie hierby ingelyf was nie;

- (e) In beide geval (1) of (2) sal die bedrag betaalbaar hoogstens die bedrag vermeld in die Masjinerieversekeringsbylae beloop.

VERSEKERDE BEDRAG EN EWEREDIGHEID

Dit is 'n vereiste van hierdie versekering dat die bedrag verseker gelykstaande moet wees aan die koste om die versekerde eiendom met nuwe eiendom van dieselfde soort en dieselfde vermoë te vervang, dit wil sê die volle vervangingskoste met insluiting van vraggelde, doeaneregte (indien enige) en oprigtingskoste. Indien die versekerde bedrag minder is as die bedrag waarvoor verseker moet word, sal die maatskappy slegs uitbetaal na gelang van die verhouding waarin die bedrag verseker staan tot die bedrag waarvoor verseker moet word. Elke item (indien meer as een) sal afsonderlik aan die voorafgaande bepalings onderworpe wees.

WOORDOMSKRYWINGS

Vir die doeleindes van hierdie afdeling beteken die onderstaande uitdrukkings:

“versekerde eiendom” – eiendom beskryf in die bylae van hierdie afdeling onder die opskrif “Beskrywing van versekerde eiendom”

“perseel” – die perseel waarvan die ligging in die bylae van hierdie afdeling vermeld word.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

Oortyd, nagwerk, werk op openbare vakansiedae en spoedvrag

Die versekering ingevolge hierdie afdeling dek die ekstra onkoste aangegaan ten opsigte van oortyd, nagwerk en werk op openbare vakansiedae en spoedvrag (uitgesonder lugvrag).

Met dien verstande dat sodanige ekstra onkoste aangegaan in verband staan met verlies van of skade aan die versekerde eiendom wat ingevolge hierdie afdeling verhaalbaar is.

Met dien verstande verder dat die bedrag betaalbaar ten opsigte van hierdie uitbreiding nie die versekerde bedrag vermeld teenoor die betrokke item oorskry nie en in geheel nie die totale versekerde bedrag soos vermeld in die bylae van hierdie afdeling oorskry nie.

Kapitale toevoegings

Hierdie afdeling word uitgebrei om veranderings, toevoegings en verbeterings (maar nie vermeerdering in waarde bo die versekerde bedrag nie) aan die versekerde eiendom te dek vir 'n bedrag tot hoogstens 20% van die bedrag verseker op die versekerde eiendom, met dien verstande dat die versekerde onderneem om die maatskappy elke kwartaal van sodanige veranderings, toevoegings en verbeterings in kennis te stel en om die toepaslike bykomende premie daarop te betaal.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Die behoorlike inagneming en uitvoering van die bepalings van hierdie afdeling en van hierdie polis vir sover dit betrekking het op enigiets wat deur die versekerde gedoen of nagekom moet word, is 'n voorafgaande voorwaarde vir die aanspreeklikheid van die maatskappy.
 2. In geval van enige materiële verandering in die risiko wat deur die versekerde onderneem is, moet die versekerde so spoedig moontlik die maatskappy skriftelik daarvan in kennis stel. Die premie, bepalings en voorwaardes is daarna dienooreenkomstig aan verandering onderhewig. Indien verlies of skade ontstaan voor sodanige kennis gegee is, sal die maatskappy so 'n eis hanteer volgens die normale voorwaardes, uitsonderings en eerste bedrag betaalbaar van toepassing op 'n soortgelyke risiko, onderhewig daaraan die dat die versekerde onderneem om enige verhoogde premie wat vir die veranderde risiko verlang mag word, te betaal;
 3. (a) By die plaasvind van enige verlies of skade moet die versekerde, benewens om te voldoen aan Algemene voorwaarde 6 van hierdie polis
 - (i) alle redelike voorsorg tref om die omvang van sodanige verlies of skade te beperk;
 - (ii) alle beskadigde of defektiewe dele vir die ondersoek van die maatskappy behou.
 - (b) Met die kennisgewing aan die maatskappy ingevolge Algemene voorwaarde 6 van hierdie polis mag die versekerde herstelling of vervanging vir verlies of skade van geringe omvang aangaan; in alle ander gevalle moet 'n verteenwoordiger van die maatskappy die geleentheid gegee word om die verlies of skade na te gaan voordat enige herstelling of vervanging of veranderings aangegaan word. As 'n verteenwoordiger van die maatskappy nie binne 'n tydperk wat na gelang van die omstandighede as genoegsaam geag kan word, die ondersoek uitvoer nie, dan is die versekerde geregtig om voort te gaan met die herstelling of vervanging.
 - (c) Die aanspreeklikheid van die maatskappy in terme van hierdie afdeling sal staak ten opsigte van enige versekerde eiendom as sodanige eiendom in gebruik bly na 'n eis sonder dat dit tot die tevredenheid van die maatskappy herstel is, of as tydelike herstelwerk sonder die maatskappy se toestemming uitgevoer is.
4. Die versekerde moet benewens om te voldoen aan algemene voorwaarde 5 van hierdie polis:
 - (i) alle redelike stappe doen om die versekerde eiendom in 'n effektiewe werkende toestand te hou en om te verseker dat geen deel van die versekerde eiendom uit gewoonte of doelbewus oorlaai word nie;
 - (ii) die vervaardiger/agent se voorskrifte vir die bedryf, inspeksie en instandhouding van die versekerde eiendom, sowel as owerheidsregulasies, statutêre regulasies, munisipale regulasies en alle ander bindende regulasies wat van krag is in verband met die bedryf en instandhouding van die versekerde eiendom, ten volle nakom.

INSTANDHOUDINGSKONTRAK WAARBORG

Daar word verklaar en ooreengekom dat 'n instandhoudingskontrak deur die versekerde afgesluit en van krag moet wees gedurende die periode van die polis.

Instandhouding soos verwys word in hierdie klousule word geag om die volgende te wees:

- veiligheidsinspeksies;
- voorkomende instandhouding;
- regstelling van verlies of skade of foute voortspruitend uit normale werking asook veroudering byvoorbeeld deur herstel of vervanging van modules, gedeeltes, samestelling en onderdele.

Koste van sulke instandhoudingswerk is nie versekerbaar nie.

MASJINERIE BREEKSKADE SAKE-ONDERBREKING

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Indien gedurende die versekeringstydperk enige van die masjinerie deur die versekerde by die perseel vir die doeleindes van die besigheid gebruik, geraak word deur 'n ongeluk en die besigheid, bedryf deur die versekerde by die perseel, as gevolg daarvan onderbreek of belemmer word, sal die maatskappy (onderworpe aan die uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling en van hierdie polis) aan die versekerde as skadeloosstelling ten opsigte van item 1 vermeld onder die opskrif "Versekerde onderwerp" in die bylae van hierdie afdeling, die bedrag van die verlies wat uit die voormelde onderbreking of belemmering voortspruit in ooreenstemming met die bepalings in Aanhangsel 1 van hierdie afdeling vervat, betaal, met dien verstande dat

- (a) die masjinerie en toerusting gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling verseker is teen masjinerie breekskade;
- (b) die aanspreeklikheid van die maatskappy ten opsigte van die voormelde item 1 in geen geval die versekerde bedrag wat in die bylae van hierdie afdeling ten opsigte van sodanige item 1 vermeld word, sal oorskry nie.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Hierdie afdeling dek nie enige verlies of eis nie voortspruitende uit onderbreking of belemmering van die besigheid wat regstreeks of onregstreeks toe te skryf is aan enige van die volgende oorsake:

1. Verlies van of skade aan:
 - (a) fondasies en messelwerk, tensy dit spesifiek ingesluit en beskryf is in die lys onder die opskrif "Lys van masjinerie en toerusting" in die bylae van hierdie afdeling;
 - (b) uitruilbare en vervangbare dele soos, maar nie beperk nie tot, boorpunte, bore, saag- en ander lemme;
 - (c) matryse, vorms, patrone, blokke, stempels, ponsse, deklae of graverings op silinders en rolle;
 - (d) dele wat uit die aard van hulle gebruik en/of soort aan 'n hoë graad van slytasie of depresiasie onderhewig is, soos vergruisingsvlakke, balle, hamers, skerms en siwwe, gegraveerde sagtemetaalsilinders, slytplate, hyser- of vervoerbande, kettings, buigbare pype, voeg- en afdigtingsmateriaal, filtreerdoeke, dele gemaak van glas, rubber, tekstiel of kunsstowwe, slypskywe, toue, bande, stroppe, kables behalwe elektriese geleiers, borsels, batterye, buitebande, vuurvaste materiale, roosterstawe, brandersproeiers;
 - (e) werksmiddels soos brandstof, chemikalieë, katalisators, filtreerstowwe, hitte-oorbrengingsmiddels, skoonmaakmiddels, smeermiddels;
2. Verlies of skade te wyte aan brand, direkte weerlig, chemiese ontploffing (behalwe die ontploffing van rookgas in stoomketels), die blus van 'n brand of daaropvolgende aftakeling, lugvaartuie of ander lugtoestelle of voorwerpe wat daarvan of daaruit val, inbraak of diefstal of pogings daartoe, instorting van geboue, wind, storm, water, vloed, oorstroming, aardbewing, insakking, grondverskuiwing, sneeustorting, orkaan, sikloon, vulkaniese uitbarsting of soortgelyke natuurrampe.

3. Verlies of skade waarvoor 'n leweransier, kontrakteur of hersteller kontraktueel of andersins regtens aanspreeklik is.
4. Verlies of skade te wyte aan enige foute of gebreke wat ten tyde van die aanvang van hierdie afdeling bestaan het en waarvan die versekerde of sy verteenwoordigers bewus was, hetsy die maatskappy van sodanige foute of gebreke bewus was al dan nie.
5. Herstelwerk of vervanging wat noodsaak word deur regstreekse skade te wyte aan slytasie, korrosie, erosie, aanpaksels van skaal, slyk of ander sedimente, roes, of skrape op geveerde of gepoleerde oppervlakke, of deur enige ander regstreekse gevolge van die toenemende of voortdurende invloede van atmosferiese-, chemiese, of bedryfsinwerking; maar die maatskappy sal aanspreeklik wees vir enige verlies voortspruitende uit onderbreking of belemmering veroorsaak deur skade wat ontstaan uit sodanige oorsake en andersins ingevolge hierdie afdeling verseker is.
6. Verlies of skade te wyte aan abnormale toestande wat regstreeks of onregstreeks voortspruit uit toetsing, opsetlike oorlaaiing of eksperimente.
7. Tekort aan of vernietiging, agteruitgang of beskadiging van grondstowwe, halfvoltooide of voltooide produkte of ander stowwe benodig vir behoorlike bedryf, selfs indien die gevolge van materiële skade aan 'n item wat in die lys onder die opskrif "Lys van masjinerie en toerusting" in die bylae van hierdie afdeling beskryf is, betrokke is.
8. Enige beperkings op herbouing of bedryf opgelê deur enige openbare owerheid.
9. Dat die versekerde nie betyds voldoende kapitaal beskikbaar het om vernietigde of beskadigde masjinerie te vervang of te herstel nie.
10. Verlies van of skade aan masjinerie, meganiese installasies en hulle bykomstige installasies of ander items wat nie beskryf is nie in die lys onder die opskrif "Lys van masjinerie en toerusting" in die bylae van hierdie afdeling, selfs indien die gevolge van materiële skade aan 'n item wat in die voormelde lys beskryf is, betrokke is.
11. Verlies van besigheid te wyte aan oorsake soos die opskorting, verval van of kansellering van 'n huurkontrak, lisensie of bestelling ensovoorts wat plaasvind ná die datum waarop die masjinerie en toerusting wat deur 'n ongeluk geraak was, weer in werkende toestand is en die besigheid voortgesit kon gewees het indien die voormelde huurkontrak, lisensie of bestelling ensovoorts nie opgeskort, verval of gekanselleer was nie.
12. Die maatskappy sal nie ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik wees nie ten opsigte van die verlenging van enige tydperk van onderbreking of belemmering van die besigheid wat regstreeks of onregstreeks voortspruit uit die werking van:
 - (a) enige geproklameerde wet van die Republiek van Suid-Afrika, met inbegrip van enige valutabeheerregulasies, wat gerig is teen enige ander land;
 - (b) enige wet van 'n buiteland of internasionale wet wat gerig is teen die Republiek van Suid-Afrika;
 - (c) enige ekonomiese sanksies, konvensies, handelsembargo's, boikotte, stakings, of aksies wat gerig is teen die Republiek van Suid-Afrika, behalwe wat plaasvind binne die grense van die Republiek van Suid-Afrika,

Indien die maatskappy beweer dat hierdie klousule van toepassing is uit hoofde van enige of almal van stipulasies (a), (b) en (c) hierbo, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

Indien die maatskappy uit hoofde van enige van die bepalinge van spesifieke uitsonderings 3 en 4 hierbo beweer dat enige verlies of eis nie deur hierdie afdeling gedek word nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

WOORDOMSKRYWINGS

Vir die doeleindes van hierdie afdeling beteken die onderstaande uitdrukkings:

“**Perseel**” – die perseel waarvan die ligging in die bylae van hierdie afdeling vermeld word.

“**Besigheid**” – die versekerde se besigheid wat in die bylae van hierdie afdeling vermeld word.

“**Masjinerie en toerusting**” – masjinerie en toerusting beskryf in die lys onder die opskrif “Lys van masjinerie en toerusting” in die bylae van hierdie afdeling.

“**Ongeluk**” – enige onvoorsiene en skielike toevallige fisiese skade aan die masjinerie en toerusting wat onmiddellike herstelwerk daaraan of die onmiddellike vervanging daarvan noodsaak, te wyte aan oorsake soos, maar nie beperk nie tot, gebreke in gietwerk en materiaal, foutiewe ontwerp, werkwinkel- of oprigtingsfoute, swak vakmanskap, gebrek aan vaardigheid, agterlosigheid, kwaadwilligheid, tekort aan water in ketels, fisiese ontploffing, oopskeuring as gevolg van middelpuntvliedende krag, kortsluiting, of enige ander oorsaak wat nie spesifiek uitgesluit is nie terwyl sodanige masjinerie en toerusting:

- (a) besig is om te werk of in rus is;
- (b) afgetakel, verskuif of heropgestel word vir die doeleindes van skoonmaak, inspeksie, herstelling or installering op 'n ander plek binne die perseel, met dien verstande dat sodanige masjinerie en toerusting hulle werkverrigting-aanvaardingstoetse met welslae voltooi het.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Die behoorlike inagneming en uitvoering van die bepalings van hierdie afdeling en van hierdie polis vir sover dit betrekking het op enigiets wat deur die versekerde gedoen of nagekom moet word, is 'n voorafgaande voorwaarde vir die aanspreeklikheid van die maatskappy.
2.
 - (a) Verteenwoordigers van die maatskappy sal die reg hê om te enige redelike tyd die risiko na te gaan en te ondersoek en die versekerde moet die maatskappy se verteenwoordigers voorsien van alle besonderhede en inligting wat vir die beoordeling van die risiko nodig is.
 - (b) Die versekerde moet die maatskappy so spoedig moontlik skriftelik in kennis stel van enige wesenlike verandering rakende die risiko en die versekerde moet op eie koste sodanige verdere voorsorgmaatreëls tref as wat onder die omstandighede nodig mag wees en die omvang van die dekking en/of die premie sal, indien nodig, dienooreenkomstig aangepas word.
3. Indien te eniger tyd na die aanvang van hierdie afdeling:
 - (a) die besigheid in likwidasië gaan of voortgesit word deur 'n likwidateur, kurator, trustee of geregtelike bestuurder of permanent gestaak word;
 - (b) die versekerde se belange ophou bestaan op 'n ander wyse as deur dood;
 - (c) enige verandering waardeur die risiko van 'n ongeluk vergroot word deur die versekerde aangebring of toegelaat word;
 - (d) die aanhou van reserwe- of noodmasjinerie of enige ander verlies-minimaliseringsfaktore wat bestaan het toe die versekering ingevolge hierdie afdeling aangegaan is, verminder of gestaak word, of sodanige reserwe- of noodmasjinerie nie in 'n doeltreffende werkende toestand gehou word en vir onmiddellike gebruik beskikbaar is nie;

dan sal, nieteenstaande enigiets teenstrydigs vervat in algemene voorwaarde 1 van hierdie polis, die versekering ingevolge hierdie afdeling tot 'n einde kom, tensy en totdat die voortsetting van die versekering ingevolge hierdie afdeling skriftelik deur die maatskappy bevestig is.

4. Die versekerde moet alle redelike sorg dra by die keuring van die indiensneming van en by die toesighouding oor alle werknemers en by die voorkoming van enige verlies of skade en by die nakoming van enige statutêre regulasies en vervaardigers se aanbevelings. Die bepalings van hierie spesifieke voorwaarde 4 is van toepassing benewens die bepalings van algemene voorwaarde 5 van hierdie polis.
5. Die versekerde is verplig om volledige opgawes te hou. Alle opgawes (byvoorbeeld, maar nie beperk nie tot, inventarisse, produksie- en balansstate) vir die drie voorafgaande jare moet gehou word in veilige bewaring of (as 'n voorsorgmaatreël teen die gelyktydige vernietiging daarvan) moet die versekerde afsonderlike stelle van sodanige opgawes hou.
6. By die plaasvind van enige gebeurtenis wat op 'n eis ingevolge hierdie afdeling mag uitloop, moet die versekerde:
 - (a) die maatskappy onmiddellik per telefoon of telegram in kennis stel van die voormelde gebeurtenis en binne 48 uur na die voormelde gebeurtenis, skriftelike bevestiging daarvan aan die maatskappy stuur;
 - (b) sodanig optree en alle sodanige dinge doen en instem en toelaat dat dit gedoen word as wat redelikerwys uitvoerbaar is om die omvang van enige onderbreking of belemmering van die besigheid te minimaliseer of vas te stel of om die verlies wat uit enige onderbreking of belemmering van die besigheid voortspruit, te verhoed of te verminder;
 - (c) insoverre as wat redelikerwys uitvoerbaar is en sonder om 'n verlenging van die tydperk van onderbreking of belemmering van die besigheid te veroorsaak, voorsorgmaatreëls tref om enigiets wat noodsaaklik of nuttig mag wees as getuie in verband met enige eis te bewaar;
 - (d) die gebruik van enige beskadigde masjinerie of toerusting staak, tensy die maatskappy magtiging tot die teendeel verleen, en tot tyd en wyl die beskadigde masjinerie tot die maatskappy se tevredenheid herstel is, sal die maatskappy nie aanspreeklik wees nie ten opsigte van enige verdere onderbreking of belemmering van die besigheid wat ontstaan uit die voortgesette gebruik van enige beskadigde masjinerie en toerusting sonder dat die maatskappy skriftelike toestemming vir sodanige gebruik verleen het.
7. Indien 'n eis ingevolge hierdie afdeling ingestel word, moet die versekerde binne 30 dae na die verstryking van die skadeloosstellingstydperk (of binne enige tydsverlenging wat die maatskappy skriftelik mag toestaan) op eie koste aan die maatskappy voorlê 'n skriftelike opgaaf waarin volledige besonderhede van die versekerde se eis verstrek word tesame met besonderhede van alle ander versekering wat die ongeluk of enige deel daarvan of enige gevolglike verlies (van enige aard wat ook al) wat daaruit voortspruit, dek. Die versekerde moet op eie koste ook aan die maatskappy verskaf sodanige rekening- en ander besigheidsboeke, dokumente, bewyse, inligting, verduideliking en ander getuie as wat redelikerwys deur die maatskappy verlang mag word vir die doel om die eis te ondersoek of te kontroleer, tesame met (indien dit vereis word) 'n beëdigde verklaring aangaande die juistheid van die eis en van enige aangeleenthede wat aan die eis verbonde is.
8. Indien ten tyde van enige ongeluk wat uitloop op 'n verlies waarteen ingevolge hierdie afdeling verseker is, daar enige ander versekering bestaan wat deur of ten behoeve van die versekerde aangegaan is wat dieselfde verlies of enige gedeelte daarvan dek, dan sal die maatskappy nie aanspreeklik wees nie om meer as sy eweredige deel van enige bedrag betaalbaar ten opsigte van die geheel van sodanige verlies te betaal of by te dra nie. Met dien verstande, nietemin, dat die maatskappy nie aanspreeklik sal wees nie om te betaal vir of by te dra tot enige verlies wat verseker is of, as dit nie vir die bestaan van hierdie afdeling was nie, verseker sou wees ingevolge enige sake-onderbreking of verlies van winste- of gevolglike verlies polis of -polisse wat marinerisiko's of brand- en/of ontploffingsrisiko's dek.
9. Die totale bedrag van die skadeloosstelling wat ingevolge hierdie afdeling verleen word, sal betaalbaar wees twee weke ná die finale vasstelling van sodanige bedrag. Indien ná die verstryking van een maand sedert die aanvang van 'n onderbreking of belemmering van die besigheid en ná die verstryking van elke verdere maand, dit moontlik is om vas te stel wat die minimum bedrag is wat die maatskappy aanspreeklik is om te betaal ten opsigte van die dan verstreke tydperk van voormelde onderbreking of belemmering, sal die versekerde geregtig wees om daarop aan te dring dat die voormelde minimum bedrag aan

die versekerde betaal moet word as 'n gedeeltelike betaling ten opsigte van die totale bedrag van die skadeloosstelling wat ingevolge hierdie afdeling verleen word.

Met dien verstande dat:

- (a) die maatskappy geregtig sal wees om enige betaling uit te stel
 - (i) indien daar enige twyfel bestaan aangaande die versekerde se reg om betaling te ontvang, totdat die nodige bewys gelewer is;
 - (ii) indien, as gevolg van enige fisiese verlies of skade of enige onderbreking of belemmering van die besigheid, 'n begin gemaak is met enige polisie- of strafregtelike ondersoek teen die versekerde, totdat sodanige ondersoek afgehandel is;
 - (b) die maatskappy nie aanspreeklik sal wees nie om rente, behalwe rente weens versuim, te betaal.
10. In geval van 'n ongeluk rakende enige masjinerie en toerusting wat op 'n eis ingevolge hierdie afdeling mag uitloop, sal die maatskappy geregtig wees om alle nodige herstelwerk of vervanging oor te neem en te beheer.
11. By die plaasvind van enige gebeurtenis ten opsigte waarvan 'n eis ingevolge hierdie afdeling ingestel is of ingestel mag word, is die maatskappy en iedere persoon deur die maatskappy daartoe gemagtig, geregtig (sonder om enige aanspreeklikheid op die hals te haal en sonder om die reg van die maatskappy om hom op enige ander voorwaardes van hierdie polis te beroep, in te kort) om enige gebou waar die verlies plaasgevind het binne te gaan en om besit te neem van of te vereis dat aan hulle gelewer word enige van die masjinerie en toerusting en om sodanige masjinerie en toerusting in besit te hou en daarmee te handel vir alle redelike doeleindes en op enige redelike manier. Hierdie voorwaarde dien as magtiging deur die versekerde aan die maatskappy om aldus te handel. Indien die versekerde of enigiemand wat names die versekerde optree, nie aan die vereistes van die maatskappy voldoen nie of die maatskappy tydens die uitvoering van enige van die voormelde handelinge, belemmer of dwarsboom, sal alle voordeel ingevolge hierdie afdeling verbeur word.

WOORDOMSKRYWINGS

Bruto wins

Die versekering ingevolge item 1 van hierdie afdeling is beperk tot verlies van bruto wins weens (a) vermindering van omset en (b) verhoging in bedryfskoste en die bedrag as skadeloosstelling daarkragtens betaalbaar sal wees:

- (a) ten opsigte van vermindering van omset: Die bedrag verkry deur die toepassing van die bruto winspersentasie op die bedrag waarmee die omset gedurende die skadeloosstellingstydperk as gevolg van die ongeluk by die standaardomset te kort skiet;
- (b) ten opsigte van vermeerdering van bedryfskoste: Die bykomende uitgawe noodsaakliker- en redelikerwyse aangegaan met die enigste doel om te vermy of te verklein die vermindering van omset wat, as dit nie vir daardie uitgawe was nie, gedurende die skadeloosstellingstydperk ten gevolg van die ongeluk plaas sou gevind het, maar hoogstens die bedrag verkry deur die toepassing van die bruto wins-persentasie op die bedrag van die vermindering daardeur vermy.

min enige bedrag gedurende die skadeloosstellingstydperk bespaar ten opsigte van sodanige van die koste en uitgawes van die besigheid betaalbaar uit bruto wins as wat mag ophou of verminder mag word ten gevolge van die ongeluk, met dien verstande dat die bedrag betaalbaar eweredig verminder sal word indien die bedrag verseker ten opsigte van Item 1 van hierdie afdeling minder is as die bedrag verkry deur die toepassing van die bruto winspersentasie op die jaarlikse omset.

Vir die doeleindes van die versekering ingevolge item 1 van hierdie afdeling beteken die uitdrukking “**bruto wins**” die bedrag waarmee:

- (1) die totaal van die waarde van die omset en die waarde van die eindvoorraad
- (2) die totaal van die waarde van die beginvoorraad en die bedrag van die gespesifiseerde bedryfsuitgawes oorskry.

“**Voorraad**” – Die waardes van die begin- en die eindvoorraad sal vasgestel word volgens die versekerde se gebruikelike rekeningkundige metodes nadat behoorlike voorsiening vir waardevermindering gemaak is.

“**Gespesifiseerde bedryfsuitgawes**” – daardie veranderlike uitgawes van die besigheid wat gespesifiseer is onder die opskrif “Gespesifiseerde bedryfsuitgawes” in die bylae van hierdie afdeling.

“**Omset**” – die geld (minus kortings toegestaan) betaal of betaalbaar aan die versekerde vir goedere verkoop en gelewer en vir dienste gelewer in die loop van die besigheid by die perseel.

“**Skadeloosstellingstydperk**” – die tydperk, tot hoogstens die skadeloosstellingstydperkklimiet vermeld in die kolom onder die opskrif “Skadeloosstellingstydperkklimiet” van die lys onder die opskrif “Lys van masjinerie en toerusting: in die bylae van hierdie afdeling, wat begin by die plaasvind van die ongeluk gedurende welke tydperk die resultate van die besigheid ten gevolge van sodanige ongeluk geraak word, met dien verstande altyd dat die maatskappy nie aanspreeklik sal wees nie vir die bedrag van die verlies wat ontstaan gedurende die tydbydrae en dat sodanige tydbydrae ’n aanvang sal neem by die begin van die onderbreking of belemmering van die besigheid wat op ’n eis ingevolge hierdie afdeling uitloop.

“**Tydbydrae**” – die tydperk vermeld in die kolom onder die opskrif “Tydbydrae” van die lys onder die opskrif “Lys van masjinerie en toerusting” in die bylae van hierdie afdeling.

“**Bruto wins-persentasie**” – die persentasie bruto wins verdien op die omset gedurende die boekjaar onmiddellik voor die datum van die ongeluk, waaraan sodanige aanpassings gemaak moet word as wat nodig mag wees om voorsiening te maak vir die tendensie van die besigheid en vir skommeling in die besigheid of spesiale omstandighede wat die besigheid raak, hetsy voor of ná die ongeluk, of wat die besigheid sou geraak het indien die ongeluk nie plaasgevind het nie, sodat die syfers aldus aangepas so na as wat redelikerwys uitvoerbaar is die resultaat verteenwoordig wat, as dit nie vir die ongeluk was nie, verkry sou gewees het gedurende die betrokke tydperk na die ongeluk.

“**Standaardomset**” – die omset gedurende daardie tydperk in die twaalf maande onmiddellik voor die datum van die ongeluk wat ooreenstem met die skadeloosstellingstydperk, waaraan sodanige aanpassings gemaak moet word as wat nodig mag wees om voorsiening te maak vir die tendensie van die besigheid en vir skommeling in die besigheid of spesiale omstandighede wat die besigheid raak, hetsy voor of ná die ongeluk, of wat die besigheid sou geraak het indien die ongeluk nie plaasgevind het nie, sodat die syfers aldus aangepas so na as wat redelikerwys uitvoerbaar is die resultaat verteenwoordig wat, as dit nie vir die ongeluk was nie, verkry sou gewees het gedurende die betrokke tydperk na die ongeluk.

“**Jaarlikse omset**” – die omset wat, as dit nie vir die ongeluk was nie, die versekerde in staat sou gewees het om te verkry gedurende die twaalf maande onmiddellik voor of die datum waarop die besigheid nie langer geraak is nie of die datum waarop die skadeloosstellingstydperk eindig, welke datum ook al die vroegste is.

Ander persele

Indien gedurende die skadeloosstellingstydperk goedere verkoop of dienste gelewer word elders as by die perseel tot voordeel van die besigheid hetsy deur die versekerde of deur enigiemand anders ten behoeve van die versekerde, dan sal die geld betaal of betaalbaar ten opsigte van sodanige verkope of dienste in berekening gebring word by die vasstelling van die omset gedurende die skadeloosstellingstydperk.

UITBREIDINGS EN KLOUSULES

Opknapping

By die vasstelling van die bedrag wat betaalbaar is as skadeloosstelling ingevolge hierdie afdeling, sal behoorlik toegelaat word vir die tyd wat bestee was aan enige opknappings, inspeksies of modifikasies wat gedoen was gedurende enige tydperk van onderbreking of belemmering van die besigheid.

Voordele na herinwerkingsstelling

Indien gedurende 'n tydperk van ses maande wat onmiddellik volg op die herinwerkingsstelling na 'n ongeluk van die masjinerie en toerusting, die versekerde voordeel trek uit uitgestelde verkope of uit verhoogde produksie en/of winste as 'n gevolg van 'n onderbreking of belemmering van die besigheid, dan sal sodanige voordeel in berekening gebring word by die vasstelling van die bedrag wat betaalbaar is as skadeloosstelling ingevolge hierdie afdeling.

Herstelling van versekerde bedrag

Die bedrag verseker ingevolge hierdie afdeling sal vir die tydperk vanaf die plaasvind van 'n ongeluk tot die laaste datum van die dan lopende (jaarlikse) versekeringstydperk, herstel word teen die betaling van 'n bykomende premie op 'n pro rata grondslag en sodanige bykomende premie sal bereken word op daardie gedeelte van die voormelde versekerde bedrag wat ooreenstem met die bedrag wat betaal is as skadeloosstelling ingevolge hierdie afdeling. Die versekerde bedrag sal egter onveranderd bly.

Terugbetaling van premie

Indien die versekerde nie later nie as 6 maande na die verstryking van enige (jaarlikse) versekeringstydperk, verklaar dat die bruto wins verdien gedurende die rekeningstermyn van 12 maande wat uiters naaste samevallend is met die voormelde (jaarlikse) versekeringstydperk, soos deur die versekerde se ouditeure gesertifiseer, minder is as die versekerde bedrag daarop, dan sal 'n pro rata terugbetaling van premie, tot hoogstens een derde van die premie betaal op sodanige versekerde bedrag vir sodanige (jaarlikse) versekeringstydperk, ten opsigte van die verskil gemaak word. Indien enige ongeluk wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie afdeling plaasgevind het, sal die voormelde terugbetaling gemaak word ten opsigte van slegs soveel van die voormelde verskil as wat nie aan die voormelde ongeluk te wyte is nie.

VERSLEGTING VAN VOORRAAD

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Verlies van of skade aan die versekerde eiendom wat in die bylae beskryf is, veroorsaak deur verslegting wat ontstaan as gevolg van enige onvoorsiene fisieke verlies van of skade aan die masjinerie soos gespesifiseer in die afdeling masjinerie breekskade, en ten opsigte waarvan skadeloosstelling ingevolge 'n masjinerie breekskade-afdeling, wat van krag is, betaalbaar is.

Met dien verstande dat die aanspreeklikheid van die maatskappy in enige een jaar van versekering hoogstens die skadeloosstellingsperk wat in die bylae teenoor elke spesifieke item vermeld word, beloop.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die maatskappy is nie aanspreeklik nie vir:

1. verlies van goedere geberg in koelkamers wat ontstaan gedurende die geeneistydperk soos in die bylae aangedui, weens enige afwykings van die voorgeskrewe verkoelingstemperatuur tensy sodanige verslegting van goedere veroorsaak word deur kontaminasie met koelmiddel of toevallige bevriësing of vars goedere wat nog nie die voorgeskrewe verkoelingstemperatuur bereik het nie en daardeur geaffekteer word;
geeneistydperk is daardie tydperiode onmiddellik volgend op die beëindiging van verkoeling waartydens verslegting nie sal plaasvind nie indien die koelkamer geseël bly;
2. verlies van gebergde goedere veroorsaak deur inkrimping, inherente defek of besmetting, natuurlike verslegting of natuurlike verrotting;
3. verlies wat voortspruit uit onbehoorlike berging, skade aan verpakkingsmateriaal, onvoldoende lugsirkulasie en wisseling in temperatuur;
4. verlies wat ontstaan uit tydelike herstel, wat sonder die maatskappy se toestemming uitgevoer is, van die verkoelingsmasjinerie soos beskryf op die versekerde se lys van masjinerie;
5. boetes vir vertraging, gevolglike verlies of skade of aanspreeklikheid van enige aard ookal;
6. verlies of skade direk of indirek veroorsaak deur of wat volg op of vererger word deur:
 - (a) die opsetlike daad of opsetlike nalatigheid van die versekerde of sy verteenwoordigers;
 - (b) brand, weerlig, chemiese ontploffings, die blus van 'n brand of die daaropvolgende aftakeling, lugvaartuie of ander lugtoestelle of voorwerpe wat daarvandaan val, diefstal of poging daartoe, ineenstorting van geboue, vloed, oorstroming, aardbewing, insakking, grondverskuiwing, lawine, orkaan, sikloon, vulkaniese uitbarsting of ander natuurlike katastrofes.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

Hierdie afdeling is slegs van toepassing indien:

1. die verkoelingsmasjinerie verseker is ingevolge 'n masjinerie breekskade-afdeling wat van krag is;
2. die versekerde verkoelingsmasjinerie gekoppel is aan 'n outomatiese alarmstelsel wat gemonitor word;

3. die voorraad nie geberg word nie in “beheerde atmosfeer” koelkamers nie;
4. die goedere in die koelkamers geberg is ten tyde van die verlies of skade;
5. die versekerde 'n voorraadboek daaglik in stand hou waarin die tipe, hoeveelheid en waarde van die gebergde goedere asook die begin en einde van die bergingsperiode van elke afsonderlike koelkamer aangetoon word;
6. die versekerde bedrag gelyk is aan die geskatte maksimum verkoopprijs verkrygbaar vir die gebergde goedere gedurende die periode van die afdeling. Die versekerde is verplig om die maatskappy nie later nie as 10 dae ná die einde van elke maand met òf afskrifte van genoemde voorraadboeke of òf met 'n verklaring van die gemiddelde daaglikse hoeveelheid en waarde van die gebergde goedere van die voorafgaande maand (maandelikse verklaring) te voorsien.
Die maandelikse verklaring moet op die verkrygbare verkoopprijs van die goedere gebaseer wees.
Afskrifte van die voorraadboeke en maandelikse verklarings word as 'n integrale deel van die polis beskou.
Die bedrag verseker ingevolge hierdie afdeling sal verminder word met die bedrag van 'n eis wat deur die versekeraar betaal of betaalbaar is tensy die versekerde dit herstel deur die betaling van 'n pro rata bykomende premie, bereken vanaf die datum van die versekerde verlies of skade, vir die oorblywende gedeelte van die (jaarlikse) versekeringstermyn.
7. alle eise geskik word op die basis van die waarde soos in die laaste maandelikse verklaring voor die plaasvind van die verlies of die verkrygbare verkoopprijs, wat ookal die laagste is. Die maatskappy sal alle omstandighede in oorweging neem wat die skadelosstelling kan beïnvloed, soos opbrengste uit 'n verkoping van die goedere asook gespaarde bergingskoste wat ontstaan uit die beëindiging van die berging.
Indien 'n gedeeltelike verlies plaasvind en gevind word dat die laaste voorafgaande maandelikse verklaring minder is as die bedrag wat verklaar moes word, dan sal die bedrag verhaalbaar deur die versekerde proporsioneel verminder word in die verhouding soos bestaan tussen die verklaarde bedrag en die werklike bedrag wat verklaar moes word.

OPSIONELE VOORWAARDES

1. Voortdurende toesig (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die versekerde verkoelingsmasjinerie is onderworpe aan voortdurende toesig deur gekwalifiseerde personeel.

2. Temperatuurlesings (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Gedurende die hele bergingsperiode notuleer die versekerde die toestand van die versekerde goedere in 'n aantekenregister en neem ook ten minste drie temperatuurlesings per dag van elke koelkamer, verder moet dié temperatuurlesings elke 14 dae getoets word deur die neem van lesings met 'n gekalibreerde, onafhanklike termometer as verwysing.

DERDEPARTY REKENAAR- EN FONDSOORDRAGBEDROG

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Regstreekse geldelike verlies tot hoogstens die versekerde bedrag in die bylae gespesifiseer wat gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling plaasvind en wat regstreeks voortspruit uit:

die diefstal van enige van die versekerde se tasbare eiendom of monetêre fondse deur rekenaarbedrog gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling

of

die diefstal gedurende die geldigheidsduur van hierdie afdeling van enige van:

- (a) die versekerde se monetêre fondse vanuit die tersaaklike oordragrekening by 'n finansiële instelling deur bedrieglike oordragopdragte wat aan sodanige finansiële instelling gekommunikeer word
- (b) die versekerde se monetêre fondse terwyl dit deur die versekerde op rekening gehou word (afsonderlik van die versekerde se Oordragrekening) by 'n finansiële instelling deur bedrieglike oordragopdragte wat aan sodanige finansiële instelling gekommunikeer word
met dien verstande dat hierdie omskrewe gebeurtenis slegs van toepassing is op die eiendom, monetêre fondse en rekenings geleë of gehou binne die gebiedsperke.

WOORDOMSKRYWINGS

Rekenaarbedrog

Rekenaarbedrog beteken die onregmatige omskakeling van bates onder die regstreekse of onregstreekse beheer van 'n rekenaarstelsel deur middel van:

- (a) die bedrieglike toegang tot sodanige rekenaarstelsel;
- (b) die invoer van bedrieglike data of opdragte in sodanige rekenaarstelsel; of
- (c) die bedrieglike wysiging, manipulasie, onderdrukking van invoer in, of vernietiging van data, programmatuur, sagteware of roetines in sodanige rekenaarstelsel.

Bedrieglike Oordragopdragte

Bedrieglike oordragopdragte beteken:

- (a) **Elektroniese Opdragte**
bedrieglike getoetsde elektroniese (met inbegrip van, maar nie beperk nie tot, getoetsde telegrafiese, teleks-, telefoon-, of telefaksimilee-) opdragte aan 'n finansiële instelling om 'n oordragrekening te debiteer en om monetêre fondse uit sodanige rekening oor te plaas, te betaal of af te lewer, welke instruksie voorgee as synde versend te wees deur die versekerde of 'n persoon deur die versekerde gemagtig om sodanige opdragte uit te reik, maar wat egter op bedrieglike wyse deur 'n ander persoon versend, vervals of gewysig is, en

(b) **Geskrewe Opdragte**

bedrieglike geskrewe opdragte aan 'n finansiële instelling om 'n oordragrekening te debiteer en om monetêre fondse uit sodanige rekening oor te plaas, te betaal of af te lewer deur 'n elektroniese fondsoordragstelsel op spesifieke tye of onder gespesifiseerde omstandighede, welke skriftelike opdragte voorgee om behoorlik deur die versekerde uitgereik te wees maar wat egter op bedrieglike wyse deur 'n ander persoon uitgereik, vervals of gewysig is.

Finansiële Instelling

Finansiële instelling beteken:

- (a) 'n bank- of spaarinstelling of
- (b) 'n effektemakelaar, effektrust, likiedebate-fonds of soortgelyke instelling

waar die versekerde 'n oordragrekening in stand hou.

Oordragrekening

Oordragrekening beteken 'n rekening wat die versekerde by 'n finansiële instelling in stand hou, waaruit die versekerde of die versekerde se gemagtigde verteenwoordigers die oordrag, betaling of aflewering van monetêre fondse kan bewerkstellig:

- (a) deur middel van elektroniese (met inbegrip van, maar nie beperk nie tot, getoetsde telegrafiese, teleks-, telefoon-, of telefaksimilee-) opdragte (regstreeks gekommunikeer of deur 'n kontantbestuursdiens of fondsoordragstelsel),
of
- (b) deur middel van geskrewe opdragte wat die omstandighede neerlê waaonder sodanige opdragte deur sodanige finansiële instelling deur 'n elektroniese fondsoordragstelsel uitgevoer moet word.

Getoets

Getoets beteken 'n metode waardeur die outentisiteit van die inhoud van 'n kommunikasie bevestig word deur die aanheg daarby van 'n geldige toetskode-sleutel of kode wat tussen die versekerde en 'n finansiële instelling uitgeruil is met die doel om die integriteit van die kommunikasie in die normale verloop van sake te beskerm.

Werknemer

Werknemer beteken:

- (a) enige persoon terwyl in diens by die versekerde ingevolge 'n indiensnemingskontrak of vakleerlingskap;
- (b) enige persoon terwyl in diens van die versekerde, ingehuur of gesecondeer van enige ander party;

oor wie die versekerde te alle tye die reg het om te bestuur, te beheer en aan te wys in die uitvoering van sy werk in die loop van die onderneming van die versekerde.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

- (a) Die las rus op die versekerde om te bewys dat 'n versekerde gebeurtenis plaasgevind het en dat dit nie die gevolg van 'n spesifieke uitsondering was nie.

- (b) Die versekerde bedrag in die bylae vermeld vir hierdie afdeling is die maksimum bedrag van die maatskappy se aanspreeklikheid vir alle verliese voortspruitende uit een voorval en vir alle verliese wat in enige versekeringstydperk van 12 maande plaasvind.
- Die maksimum bedrag van die maatskappy se aanspreeklikheid vir enige 12 maande tydperk van hierdie versekering word ingevolge die Klousule: Herstel van Versekerde Bedrag, wat in hierdie afdeling vervat word, gewysig.
- Alle daade wat deur een persoon of groep persone gepleeg word of waarby sodanige persoon of groep betrokke is, word as een gebeurtenis beskou. Tensy die omstandighede dit onweerlegbaar bewys, word alle daade deur ongeïdentifiseerde persone gepleeg geag as synde deur een persoon gepleeg te wees. Indien verlies voortspruitende uit of te wyte aan 'n gebeurtenis wat ingevolge twee of meer afdelings van hierdie polis verseker is of ingevolge omskrewe gebeurtenisse verseker is, is die maatskappy se aanspreeklikheid nie kumulatief nie en behoort die maatskappy se aanspreeklikheid ten opsigte van sodanige verlies hoogstens die hoogste beskikbare bedrag verseker vir alle afdelings.
- Hernuwing van hierdie versekering van tyd tot tyd of enige verlenging van enige versekeringstydperk het nie tot gevolg dat die maatskappy se aanspreeklikheid verhoog word b6 die versekerde bedrag vermeld in die bylae nie. Di6 bedrag is die maksimum bedrag betaalbaar vir enige gebeurtenis asook vir enige 12 maande tydperk van hierdie versekering, ongeag of die polis op 'n jaarlikse basis of meer gereelde basis hernieu word.
- (c) Die versekering verleen deur hierdie afdeling tree nie regstreeks tot die voordeel van enige finansi6le instelling (buiten die versekerde) of enige elektroniese fondsoordragstelsel of elektroniese dataverwerker in werking nie.
- Indien hierdie versekering skadeloosstelling tot voordeel van kli6nte van die bogemelde verleen, tree hierdie versekering slegs in werking in oorskot b6 enige ander sodanige skadeloosstelling.
- Nieteenstaande Algemene voorwaarde 2, is hierdie afdeling, as "oorskot" versekering tot die bogemelde skadeloosstellings of versekerings, nie van toepassing nie en dra dit dit nie by tot die betaling van enige verlies alvorens die bedrag van sodanige ander versekering of skadeloosstelling uitgeput is nie, dit synde verklaar en ooreengekom dat die versekerde ingevolge hierdie polis vergoed word met die verskil tussen die bedrag verhaalbaar ingevolge sodanige ander versekering of skadeloosstelling en die bedrag van die werklike verlies wat andersins hiervolgens verhaalbaar is.
- (d) Die versekerde moet aan alle voorwaardes, bepalinge en prosedures voldoen soos vervat in die ooreenkoms met die versekerde se finansi6le instelling waar die oordragrekening gehou word.
- (e) Die versekerde moet alle redelike en noodsaaklike beheer oor die toegang tot en gebruik van wagwoorde en gebruikersmagtigingsdokumente uitoefen.
- (f) Die versekerde moet op elke wesentlike wyse sodanige beheer- en kontrole-stelsels, rekeningkundige en klerklike metodes in die uitvoer van sy onderneming instel en/of in stand hou en voortgaan om dit in diens te hou soos wat dit aan die maatskappy voorgel6 is, maar die versekerde mag sodanige wysigings aanbring mits dit vooraf skriftelik deur die versekerde se ouditeure goedgekeur is.
- (g) Indien die onderneming gelikwedeer word of deur 'n likwidateur of geregtelike bestuurder onderneem word of permanent be6indig word, staak die versekering ingevolge hierdie afdeling ten opsigte van omskrewe gebeurtenisse wat gedurende of n6 sodanige omstandighede gepleeg word, behalwe met die skriftelike toestemming van die maatskappy.
- (h) Ten opsigte van fondsoordragte met verbale of telefoniese oorsprong, soos omskryf in die woordomskrywing van elektroniese opdragte, is dit 'n voorwaarde wat die maatskappy se aanspreeklikheid voorafgaan en word dit gewaarborg dat:
- (i) 'n skriftelike ooreenkoms van krag sal wees tussen die versekerde en sy finansi6le instelling in die vorm van 'n korporatiewe resolu6ie wat 'n magtigingslys bevat van individue wat fondsoordragte verbaal of per telefoon mag inlei, welke lys ook die telefoonnummers en monet6re perke vir alle inleiers/magtigingsagente moet bevat.

- (ii) alle versoeke wat verbaal of per telefoon deur die finansiële instelling ontvang word vir die oordrag van fondse moet getoets word of onderhewig wees aan 'n terug-oproep deur die finansiële instelling aan 'n gemagtigde persoon anders as die individu wat die oordragversoek ingelei het.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die volgende word by hierdie afdeling uitgesonder:

- (a) verlies voortspruitende uit verlies aan rekenaartyd of -gebruik;
 - (b) verlies voortspruitende uit onopsetlike foute of weglatings;
 - (c) verlies vanweë die vrywillige oorhandiging of oorgawe van versekerde eiendom in 'n wetlike aankoop- of ruiltransaksie;
 - (d) verlies vanweë enige bedrieglike, oneerlike of kriminele daad deur enige werknemer, prinsipaal, lid, vennoot, trustee of gemagtigde verteenwoordiger van enige versekerde terwyl in diens of andersins en hetsy alleen opgetree word of in sameswering met ander;
 - (e) verlies aan potensiële inkomste met inbegrip van maar nie beperk nie tot rente en dividend;
 - (f) koste, fooie en ander uitgawes deur die versekerde opgeloopt in die vasstelling van die bestaan van 'n verlies wat deur hierdie afdeling gedek word;
 - (g) enige verlies wat langer as 24 maande voor die ontdekking daarvan plaasgevind het;
 - (h) enige gevolglike verliese van enige aard wat volg op verliese waarna daar in omskrewe gebeurtenisse verwys word;
 - (i) aanspreeklikheid wat op ooreenkoms aanvaar word tensy die versekerde nieteenstaande sodanige ooreenkoms aanspreeklikheid sou aanvaar het;
 - (j) verlies voortspruitende uit bedrieglike kenmerke vervat in enige sagteware of rekenaarprogrammatuur aangekoop of verkry en wat nie spesifiek vir die versekerde se unieke vereistes ontwikkel of geskryf is nie;
 - (k) verlies ontdek 12 maande ná die beëindiging van hierdie afdeling;
 - (l) verliese op die hals gehaal deur enige ander maatskappy of ander regsentiteit wat gedurende die versekerings tydperk bekom of waarmee gedurende die versekerings tydperk saamgesmelt word tensy:
 - (i) die versekerde voor die voorgestelde samesmelting of verkrygingsdatum skriftelike kennisgewing van die voorgestelde samesmelting of verkryging aan die maatskappy gegee het, en
 - (ii) die versekerde die skriftelike toestemming van die maatskappy verkry het om die dekking deur die polis verleen uit te brei tot sodanige bykomende maatskappy of regsentiteit, en
 - (iii) die versekerde die bykomende premie betaal soos deur die maatskappy gekwoteer vir die bykomende blootstelling
- en met dien verstande dat:
- (a)(i) die maatskappy se totale aanspreeklikheid nie verhoog word bó die versekerde bedrag vermeld in die bylae nie;
 - (a)(ii) enige maatskappy of saamgesmelte entiteit wat by die dekking ingesluit word nie op skadeloosstelling ingevolgt enige ander polis geregtig is nie;
 - (a)(iii) die dekking wat deur hierdie polis verleen word slegs van toepassing is op omskrewe gebeurtenisse wat gepleeg word na die datum waarop die verkrygte of saamgesmelte maatskappy by hierdie afdeling bygevoeg is.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

Klousule: Herstel van Versekerde Bedrag (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die betaling deur die maatskappy van enige verlies waarby een persoon of enige aantal persone betrokke is, verminder nie die maatskappy se aanspreeklikheid ten opsigte van enige ander persoon/persone wat nie by die verlies betrokke is nie, met dien verstande dat:

- (a) die maksimum bedrag deur die maatskappy betaalbaar vir alle verliese nie twee maal die bedrag vermeld in die bylae in enige 12 maande tydperk oorskry nie ongeag of die polis op 'n jaarlikse grondslag of meer gereeld hernieu word
- (b) die versekerde bykomende premie betaal, bereken volgens die onderstaande formule

$$\frac{\text{Jaarlikse premie of jaarlikse ekwivalent premie van krag ten tyde van ontdekking van verlies}}{\text{premie van krag ten tyde van ontdekking van verlies}} \times \frac{\text{Bedrag van eisbetaling}}{\text{versekerde bedrag ten tyde van ontdekking van verlies}}$$

Die bykomende premie is ten volle betaalbaar en mag nie verminder word omrede die datum van die ontdekking van die verlies minder as 12 maande van die vervaldatum verskil nie.

Verpligte Eerste Bedrag Betaalbaar

Die bedrag betaalbaar ingevolge hierdie afdeling word verminder met:

- (a) 2% van die versekerde bedrag ingevolge hierdie afdeling plus
 - (b) 'n verdere bedrag van 10% van die netto bedrag betaalbaar na aftrekking onderhewig aan 'n minimum bedrag gespesifiseer in (a) hierbo en R5 000 welke ook al die grootste is
- Beide bedrae word ten volle deur die versekerde gedra (onderhewig aan die bostaande minimum soos bereken of R5 000) en bly onverseker.

Indien enige gebeurtenis ontdek word langer as 12 maande nadat dit gepleeg was, word die persentasies hierbo soos volg verhoog:-

- Paragraaf (a) van 2% tot 4%
- Paragraaf (b) van 10% tot 15%

Nieteenstaande die bostaande mag die versekerde verkies om 'n eis in te stel slegs vir daardie gedeelte van die verlies wat binne 12 maande ná die pleeg daarvan ontdek is.

Rekenmeestersklousule

Enige gegewens of besonderhede vervat in die versekerde se rekeningboeke of ander sake-boeke of dokumente wat ingevolge hierdie afdeling deur die maatskappy vereis mag word om enige eis te ondersoek of te verifieer, mag deur die versekerde se ouditeure of professionele rekenmeesters gelewer en gesertifiseer word en hulle sertifikaat is prima facie bewys van die gegewens en besonderhede waarop dit betrekking het.

MEMORANDA

- (a) Algemene uitsonderings 1 en 2 en Algemene voorwaarde 9 is nie op hierdie afdeling van toepassing nie.
- (b) Indien die versekerde bedrag te enige tyd verhoog word, is sodanige verhoogde bedrag slegs van toepassing op omskrewe gebeurtenisse wat ná die datum van sodanige verhoging gepleeg word.
- (c) Nieteenstaande die feit dat die Gebiedsperke wat elders in hierdie polis vermeld word Lesotho, Swaziland en Malawi insluit, sluit die Gebiedsperke van hierdie afdeling nie daardie lande in nie.

BYLAE VIR DERDEPARTY REKENAAR- EN FONDSOORDRAGBEDROG

INTREEDATUM _____

VERSEKERDE BEDRAG R _____

BYKOMENDE EISEVOORBEREIDINGSKOSTE R _____

GEBIEDSPERKE: Republiek van Suid-Afrika, Namibië en Botswana

KLOUSULES EN UITBREIDINGS: Van toepassing

KLOUSULE: HERSTEL VAN VERSEKERDE BEDRAG: JA/NEE

GRASPERKE EN BESPROEINGSTELSELS

ONDERAFDELING I: BRAND

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Skade aan die hele of 'n gedeelte van die eiendom (grasperke en/of besproeiingstelsels op die baan en/of op die perseel) by die lokasies soos vermeld en omskryf in die bylae deur:

1. brand
2. weerlig of donderslag
3. ontploffing
4. aardbewing (soos omskryf in die uitbreidings)
5. spesiale gevare (soos omskryf in die uitbreidings)
6. kwaadwillige skade (soos omskryf in die uitbreidings)
7. messtowwe, chemikalieë en/of besmette water (soos omskryf in die uitbreidings)
8. onderbreking van watertoevoer (soos omskryf in die uitbreidings).

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

1. Hierdie afdeling dek nie vulkaniese uitbarsting of ander natuurontwrigting (behalwe ondergrondse brand) Enige skade wat plaasvind tydens die bestaan van abnormale toestande (hetsy fisiek of andersins) wat teweeggebring word deur of deur middel van of wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur enige van die genoemde gebeurtenisse word geag skade te wees wat nie deur hierdie versekering gedek word nie, behalwe in die mate waarin die versekerde bewys dat sodanige skade onafhanklik van die bestaan van sodanige abnormale toestande plaasgevind het. In enige aksie, geding of ander verrigtinge waar die versekeraar beweer dat enige skade uit hoofde van hierdie uitsondering nie deur hierdie versekering gedek word nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.
2. Tensy dit spesifiek ingesluit word, dek hierdie versekering nie die volgende nie:
 - (i) skade aan eiendom wat veroorsaak word deur enige verhittings- of drogingsproses wat dit ondergaan;
 - (ii) skade aan eiendom wat ten tyde van die skade verseker is of as dit nie vir hierdie versekering was nie, verseker sou gewees het deur enige marinepolis(se), behalwe ten opsigte van enige bedrag bó die bedrag wat ingevolge die marinepolis(se) betaalbaar sou gewees het indien hierdie versekering nie aangegaan is nie.

OMSKRYWING

Grasperke

Enige area op 'n gholfbaan of by 'n rolbalkklub wat as 'n grasperk, T-boks, en skoonveld vir die spel van golf en/of rolbal uitgewys is, besit deur en onder die beheer van die versekerde.

UITBREIDINGS VAN TOEPASSING OP ONDERAFDELING I

Uitbreiding: Aardbewing

Skade wat deur 'n aardbewing veroorsaak word, maar met uitsluiting van skade aan eiendom in die ondergrondse werkverrigtinge van enige myn.

Uitbreiding: Spesiale gevare

Skade wat veroorsaak word deur:

1. storm, wind, water, hael of sneeu met uitsluiting van skade aan eiendom;
 - (a) wat voortspruit uit enige proses wat dit ondergaan en wat noodsaaklikerwys die gebruik of aanwending van water behels;
 - (b) wat veroorsaak word deur 'n vloedgolf wat ontstaan as gevolg van 'n aardbewing of vulkaniese uitbarsting;
2. lugvaartuie en ander lugtoestelle of voorwerpe wat daaruit laat val word;
3. botsing deur diere, bome, antennes, satellietskottels of voertuie met uitsluiting van skade aan sodanige diere, bome, antennes, satellietskottels, voertuie of eiendom in of op sodanige voertuie.

Hierdie uitbreiding dek nie die volgende nie:

1. slytasie of geleidelike agteruitgang;
2. skade wat veroorsaak of vererger word deur:
 - (a) insakking of grondverskuiwing;
 - (b) die versekerde se versuim om alle redelike voorsorg te tref vir die instandhouding en veiligheid van die versekerde eiendom en om skade tot 'n minimum te beperk.

Uitbreiding: Kwaadwillige beskadiging

Skade wat regstreeks veroorsaak word deur of deur middel van of as gevolg van die opsetlike of voorbedagte of moedswillige daad van enige persoon wat gepleeg word met die doel om sodanige skade te veroorsaak, behalwe skade aan:

1. roerende eiendom wat:
 - (a) gesteel word;
 - (b) beskadig word in 'n poging om dit of 'n deel daarvan van die perseel te verwyder

Met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie die volgende dek nie:

- (a) [skade wat verband hou met of veroorsaak word deur brand of ontploffing;
- (b) gevolglike of onregstreekse skade van enige aard of beskrywing hoegenaamd, behalwe verlies aan inkomste op setperkfooie indien dit spesifiek verseker is;
- (c) skade wat spruit uit die algehele of gedeeltelike staking van werk of die vertraging of onderbreking of staking van enige proses of werksaamheid;
- (d) skade wat veroorsaak word deur permanente of tydelike besitontneming wat spruit uit konfiskering, kommandering of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid;
- (e) skade wat verband hou met of veroorsaak word deur enige gebeurtenis waarna daar in Algemene uitsondering 1 (A) (i), (ii), (iii), (iv), (v) of (vi) van hierdie polis verwys word of die optrede van enige wettig ingestelde owerheid by die beheer, voorkoming of onderdrukking van, of terwyl daar op enige ander wyse gehandel word met, sodanige gebeurtenis.

Indien die versekeraar uit hoofde van voorbehoudsbepaling (a), (b), (c), (d) of (e) beweer dat hierdie afdeling nie verlies of skade dek nie, rus die las op die versekerde om die teendeel te bewys.

Uitbreiding: Messtowwe, chemikalieë en/of besmette water

Die versekering ingevolge Onderafdeling I sluit skade aan die hele of gedeelte van die versekerde eiendom (grasperke op die baan en/of by die perseel vermeld en omskryf in die bylae) in veroorsaak deur messtowwe, chemikalieë en/of besmette water met dien verstande dat die totale bedrag verhaalbaar onder enige item vir sodanige skade nie 25% van die versekerde bedrag op die versekerde eiendom geraak sal oorskry nie.

Uitbreiding: Onderbreking van watertoevoer

Die versekering ingevolge Onderafdeling I sluit skade in veroorsaak deur die algehele of gedeeltelike onderbreking van die watertoevoer tot die perseel van die versekerde met dien verstande dat hierdie uitbreiding nie verlies of skade dek nie wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur:

- (i) droogte
- (ii) water- of brandstoftekort
- (iii) die uitoefening van enige owerheid wat wetlik gemagtig is om water te voorsien van sy reg om die voorsiening te weerhou of te beperk
- (iv) meganiese of elektriese of elektoniese versuim tensy sodanige algehele of gedeeltelike versuim langer as 7 dae vanaf die aanvang daarvan voortduur.

ONDERAFDELING II: TOEVALLIGE SKADE

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Toevallige fisieke verlies van of skade aan die besproeiingstelsels omskryf in die bylae.

Die bedrag wat betaalbaar is vir alle verlies of skade wat voortspruit uit een oorspronklike oorsaak of bron behoort hoogstens die bedrag vermeld in die bylae.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar is nie aanspreeklik nie vir:

- (a) die eerste bedrag betaalbaar
- (b) terughouding, konfiskering, beslaglegging, vernietiging of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid of ander geregtelike proses
- (c) verlies of skade waarvoor 'n verskaffer, kontrakteur of hersteller wetlik of ingevolge 'n kontrak verantwoordelik is
- (d) verlies van of skade aan versekerde eiendom wat veroorsaak word deur:
 - (i) enige oneerlike skema, skelmstreek, plan of valse voorwendsel toegepas op die versekerde (of enige persoon onder wie se toesig versekerde eiendom is) of bedrog of die oneerlikheid van enige prinsipaal of agent van die versekerde;
 - (ii) oorverhitting, inploffing, kraking, brekasie, sweisbreuk, nippellekkasie of ander gebrek. Hierdie uitsondering is slegs van toepassing op houers, pype, buise of soortgelyke apparaat;
 - (iii) onklaarraking, elektriese, elektroniese en/of meganiese steuring;
 - (iv) verandering, bleiking, skoonmaak, kleuring, vervaardiging, herstel, opknapping, versiening, restourasie, toetsing of enige ander werk daaraan;
 - (v) foutiewe of gebrekkige ontwerp, formule, spesifikasie, tekening, plan, materiaal, vakmanskap of professionele advies, gewone instandhouding, geleidelike agteruitgang, waardevermindering, wegvreting, roes, oksidasie of ander chemiese werking of reaksie, ryp, verandering in temperatuur, uitsetting of vogtigheid, gisting of ontkieming, klamheid, droogheid, nat of droë verrotting, krimpings, verdamping, gewigsverlies, kontaminasie, besoedeling, verandering in kleur, geur, tekstuur of afwerking of eie slytasie;
 - (vi) termiete, motte, insekte, ongedierte, inherente fout, dampe, defek, latente defek, wisseling in atmosferiese of klimaatstoestande, die werking van lig;
- (e)
 - (i) verlies of skade aan chemikalieë, olie, vloeistof, gas of dampe te wyte aan lekkasie of ontlading uit die houer waarin dit gehou word;
 - (ii) verlies of skade voortspruitende uit lekkasie of ontlading van chemikalieë, olie, vloeistowwe, gasse of dampe;
- (f) onderbreking en/of die doelbewuste weerhouding van en/of gebrek aan toevoer van water, stoom, gas, elektrisiteit, brandstof of verkoelingsmiddel;

SPESIEKE VOORWAARDES VAN TOEPASSING OP ONDERAFDELINGS I EN II

1. Eweredigheid

Indien die versekerde eiendom by die plaasvind van 'n versekerde gebeurtenis meer werd is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy diensooreenkomstig 'n eweredige gedeelte van die verlies of skade.

Elke item, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie memorandum onderworpe.

2. Herstel (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken moet word na 'n versekerde gebeurtenis ten opsigte van geboue, toerusting en masjinerie is die koste van die vervanging of herstel op dieselfde terrein met eiendom van dieselfde soort of tipe maar nie beter of omvangryker as sodanige versekerde eiendom toe dit nuut was nie met dien verstande dat:

- (a) die vervanging of herstelwerk (wat uitgevoer mag word op 'n ander terrein en op enige manier wat voldoen aan die vereistes van die versekerde onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die versekeraar nie daardeur verhoog word nie) met redelike spoed begin en uitgevoer moet word, anders word geen betaling gedoen b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het as hierdie memorandum nie by hierdie afdeling ingelyf was nie;
- (b) totdat die uitgawe deur die versekerde aangegaan word vir vervanging of herstel van die verlore of beskadigde versekerde eiendom die versekeraar nie aanspreeklik is vir enige betaling b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie memorandum nie by hierdie afdeling ingelyf was nie;
- (c) indien die bedrag wat die koste verteenwoordig wat aangegaan sou gewees het vir vervanging of herstel as al die versekerde eiendom verlore of beskadig was ten tyde van vervanging of herstel die bedrag oorskry waarteen dit verseker was by die plaasvind van 'n versekerde gebeurtenis, word die versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy 'n eweredige deel van die verlies. Elke item waarop hierdie memorandum van toepassing is, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie voorbehoud onderworpe;
- (d) hierdie memorandum is nie van toepassing nie indien:
 - (i) die versekerde versuim om die versekeraar binne ses maande vanaf die versekerde gebeurtenis (of sodanige verdere tydsverlenging as wat die versekeraar skriftelik mag toelaat) in kennis te stel van sy voorneme om die verlore of beskadigde versekerde eiendom te vervang of te herstel;
 - (ii) die versekerde nie in staat is nie of onwillig is om die verlore of beskadigde versekerde eiendom op dieselfde of op 'n ander terrein te vervang of te herstel.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

Klousule: Argitek- en ander professionele gelde

Die versekering ingevolge onderafdeling I sluit professionele gelde in (vir beramings, planne, spesifikasies, bestekopnames, tenders en toesig) wat noodsaaklikerwys aangegaan word om die versekerde eiendom (grasperke op die baan en/of op die perseel soos vermeld en omskryf in die bylae) te herstel of te vervang ná skade weens 'n omskrewe gebeurtenis, maar in geen geval oorskry dit 15 persent van die bedrag wat betaalbaar is ten opsigte van sodanige skade nie en met dien verstande dat die totale verhaalbare bedrag hoogstens die versekerde bedrag van die eiendom wat geraak word, beloop. Die bedrag wat betaalbaar is ten opsigte van sodanige gelde sluit nie onkoste in wat aangegaan is in verband met die voorbereiding van die versekerde se eis nie.

Klousule: Kapitaaltoevoegings

Die versekering ingevolge hierdie afdeling dek verbouings, verbeterings en toevoegings (maar nie waardevermeerdering b6 die versekerde bedrag(e) nie) aan of tot die eiendom behalwe bedryfsvoorraad en -materiaal vir 'n bedrag van hoogstens 15 persent van die bedrag waarteen dit verseker is, met dien verstande dat die versekerde onderneem om die versekeraar elke kwartaal van sodanige verbouings, verbeterings en toevoegings in kennis te stel en die toepaslike bykomende premie daarop te betaal.

Klousule: Koste van slooping en opruiming en die oprigting van skuttings

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit die koste in wat noodsaaklikerwys deur die versekerde aangegaan word ten opsigte van die slooping van geboue en masjinerie en/of die verwydering van puin (insluitende voorraadpuin) en die verskaffing, oprigting en instandhouding van skuttings wat vereis word gedurende slooping, terreinopruiming en/of boubedrywighede ná skade aan die versekerde eiendom weens 'n omskrewe gebeurtenis, met dien verstande dat die totale bedrag wat verhaalbaar is hoogstens die versekerde bedrag op die eiendom wat geraak word, behoort.

Die versekeraar betaal nie vir enige koste of uitgawe nie:

1. aangegaan vir die verwydering van puin behalwe vanaf die terrein van sodanige eiendom wat vernietig of beskadig is en die gebied onmiddellik aangrensend aan sodanige terrein;
2. voortspruitend uit besoedeling of kontaminasie van eiendom wat nie ingevolge hierdie polis/afdeling verseker is nie.

Klousule: Brandbluskoste

Enige koste wat verband hou met die blus of bestryding van brand, word geag skade aan die versekerde eiendom te wees en is betaalbaar benewens enige ander betaling waarvoor die versekeraar ingevolge hierdie afdeling aanspreeklik mag wees met dien verstande dat die versekerde regtens aanspreeklik is vir sodanige koste en die versekerde eiendom deur brand bedreig is.

Klousule: Munisipale planondersoekgelde

Die versekering ingevolge kolom 1 van die bylae sluit die munisipale planondersoekgelde in, met dien verstande dat die totale bedrag wat ingevolge enige item verhaalbaar is hoogstens die versekerde bedrag ten opsigte van die gebou wat geraak word, behoort.

Klousule: Vereistes van openbare owerhede

Die versekering ingevolge hierdie afdeling sluit sodanige bykomende herstel- of herbouingskoste in as wat ten opsigte van die beskadigde eiendom aangegaan word, alleenlik weens die noodsaaklikheid om te voldoen aan bou- of ander regulasies wat opgestel is ingevolge enige wet van die parlement of ordonnansie van enige provinsiale, munisipale of ander plaaslike owerheid, met dien verstande dat:

1. die bedrag wat ingevolge hierdie klousule verhaalbaar is nie die volgende insluit nie:
 - (a) die koste wat aangegaan word ter voldoening aan enige van die bogemelde regulasies:
 - (i) ten opsigte van skade wat voorgekom het voordat hierdie klousule toegestaan is;
 - (ii) ten opsigte van skade wat nie ingevolge hierdie afdeling verseker is nie;
 - (iii) ingevolge waarvan kennis aan die versekerde gegee is voordat die skade plaasgevind het;
 - (iv) ten opsigte van onbeskadigde eiendom of onbeskadigde dele van die eiendom, behalwe fundamente (tensy fundamente spesifiek uitgesluit word by hierdie versekering) van dié deel wat beskadig is;
 - (b) die bykomende koste wat nodig sou gewees het om die beskadigde eiendom te herstel tot 'n toestand wat gelyk is aan sodanige eiendom se toestand toe dit nuut was, indien die noodsaaklikheid om aan enige van die bogemelde regulasies te voldoen, nie ontstaan het nie;
 - (c) die bedrag van enige munisipale of ander belasting, ontwikkelings- of ander heffing of aanslag wat uit waardevermeerdering voortspruit en wat betaalbaar mag wees ten opsigte van die eiendom of deur die eienaar daarvan weens voldoening aan enige van die bogemelde regulasies;

2. die herstel- of herbouwerk met redelike spoed begin en uitgevoer word en dit mag in die geheel of gedeeltelik op 'n ander terrein uitgevoer word (indien bogemelde regulasies dit vereis), onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die versekeraar ingevolge hierdie klousule nie daardeur verhoog word nie;
3. indien die aanspreeklikheid van die versekeraar ingevolge enige item van hierdie afdeling, afgesien van hierdie klousule, verminder word deur die toepassing van enige van die bepalings, uitsonderings en voorwaardes van hierdie afdeling, die aanspreeklikheid van die versekeraar ingevolge hierdie klousule ten opsigte van enige sodanige item in dieselfde verhouding verminder word;
4. die totale bedrag wat verhaalbaar is ingevolge enige item van hierdie afdeling, hoogstens die bedrag beloop wat daarvolgens verseker is.

SAMBREELAANSPREEKLIKHEID

OMSKREWE GEBEURTENISSE

1. Skadevergoeding, koste, fooie en uitgawes waarvoor die versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal volgende op Besering, Skade, Kwaadwilligheid of Nalatige Advies wat in die loop van of in verband met die Besigheid binne die Gebiedsperke plaasvind.
2. Alle koste met die versekeraar se toestemming aangegaan in die verdediging of skikking van sodanige eise.

SKADELOOSSTELLINGSPERKE

Die bedrag betaalbaar en verhaalbaar ingevolge Omskrewe gebeurtenisse 1 en/of 2 vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, beloop hoogstens die skadeloosstellingsperk vermeld in die bylae.

WOORDOMSKRYWINGS

die **Besigheid** word in die bylae omskryf, maar sluit ook alle organisasies of funksies wat tot voordeel van die versekerde se werknemers of besoekers of vir die beskerming of bevordering van die versekerde se aktiwiteite bedryf word;

Skade beteken verlies van of skade aan tasbare eiendom, toe-eiening, oortreding, hinder of onregmatige aantasting van die besit van regte op tasbare eiendom;

Besering beteken dood, besering, siekte (geestelik of liggaamlik), ongesteldheid, wederregtelike aanhouding of inhegtenisname van of aan enige persoon;

Kwaadwilligheid beteken kwaadwillige regsproses, kwaadwillige onwaarheid, laster, onregverdige wedywering of skending van kopiereg, titel, leuse of idee;

Nalatige Advies beteken verkeerde of onvoldoende advies verstrekkend in die bevordering van die versekerde se Produkte, maar sonder die verwagting van enige vergoeding;

Produk beteken enige artikel, nadat dit die toesig of beheer van die versekerde verlaat het, wat ontwerp, gespesifiseer, geformuleer, vervaardig, gebou, geïnstalleer, verkoop, voorsien, versprei, behandel, gediens, versien of herstel word deur of namens die versekerde;

Gebiedsperke beteken enige plek ter wêreld maar nie ten opsigte van enige uitspraak, toekenning, betaling of skikking binne enige land wat onderworpe is aan die wette van die Verenigde State van Amerika of Kanada nie (of onderhewig is aan enige bevel wat op enige plek in die wêreld gemaak is om sodanige uitspraak, toekenning of skikking, ten volle of gedeeltelik uit te voer)

Onderliggende Versekering beteken dekking wat van krag in ten opsigte van:

(i) die afdeling Gemeenregtelike Aanspreeklikheid van hierdie polis

of

(ii) Motor derdeparty-aanspreeklikheid van hierdie polis

of

(iii) enige uitbreiding op enige afdeling van hierdie polis wat dekking vir eiendom verleen, insluitende die afdeling Geboue Omvattend, die afdeling Huiseienaars en die afdeling Huisbewoners

of

(iv) die afdeling Werkgewersaanspreeklikheid van hierdie polis.

SKADELOOSSTELLINGSGRONDSLAG

Hierdie afdeling verleen skadeloosstelling soos hieronder omskryf in die volgende omstandighede:

Oorskotlaagdekking verleen skadeloosstelling binne die geldende klousule waar die eis prima facie deur die bepalings van die Onderliggende Versekering gedek word, maar slegs in die mate wat die eis nie deur sodanige Onderliggende Versekering gedek word nie, uitsluitlik vanweë die ontoereikendheid van die onderliggende skadeloosstellingsperk;

Bykomende Risiko's-dekking verleen skadeloosstelling waar die eis buite die omvang van die geldende klousule van enige onderliggende versekering val, in die mate van hierdie afdeling se geldende klousule;

Verskil in voorwaardes verleen dekking binne die geldende klousule waar die eis binne die geldende klousule van die Onderliggende Versekering val slegs waar sodanige eis geweier word deur of vanweë 'n polisbepaling, voorwaarde of uitsluiting;

1. Oorskotlaagdekking

- 1.1 Hierdie afdeling is onderworpe aan dieselfde bepalings, uitsluitings en voorwaardes as die Onderliggende Versekering.
- 1.2 Die oorskotlaagdekking verleen skadeloosstelling:
 - 1.2.1 in oorskot bo die skadeloosstellingsperk vermeld as synde van toepassing op die Onderliggende Versekering, behalwe waar sodanige perk verminder of uitgeput is vanweë eise, in welke geval hierdie versekering in oorskot van die eerste bedrag betaalbaar (indien enige) betaal;
 - 1.2.2 vir sodanige kostes omskryf in Omskrewe Gebeurtenisse 2, met dien verstande dat sodanige koste nie van die Onderliggende Versekering verhaalbaar is nie. Indien die bewoording van die Onderliggende Versekering hierdie klousule weerspreek, is die versekeraar se maksimum aanspreeklikheid ingevolge hierdie klousule dieselfde verhouding van die opgeloopte kostes as waarin die geskikte eis tot die onderskeidelike skadeloosstellingsperke staan.
- 1.3 Indien die skadeloosstellingsperk van die Onderliggende Versekering deur vorige eise uitgeput is en hierdie afdeling as gevolg daarvan as 'n primêre polis funksioneer, sal die versekeraar ten opsigte van enige ander eis wat andersins deur die Onderliggende Versekering skadeloos gestel sou word, hierdie afdeling interpreteer asof die Onderliggende Versekering steeds van krag was.
- 1.4 Indien die Onderliggende Versekering meld dat in die algemeen of ten opsigte van gespesifiseerde eise die skadeloosstellingsperk die totaal is van alle skadeloosstelbare eise wat plaasvind of ingestel word gedurende die tydperk van die Onderliggende Versekering, word dit verklaar dat die skadeloosstelling ingevolge hierdie afdeling op 'n identiese grondslag as die Onderliggende Versekering geskied.

2. Verskil in voorwaardes-dekking

- 2.1 Indien 'n eis ingevolge die geldende klousule van die Onderliggende Versekering gedek word, maar uitgesluit word op grond van 'n polisbepaling, -uitsluiting of -voorwaarde, stel hierdie afdeling die versekerde in ooreenstemming met die Omskrewe Gebeurtenisse skadeloos.

- 2.2 Indien 'n eis ingevolge die geldende klousule van die Onderliggende Versekering gedek word, maar sodanige Onderliggende Versekering deur ander eise uitgeput is en waar, na die mening van die versekeraar, sodanige eis deur die Onderliggende Versekering uitgesluit sou gewees het op grond van 'n bepaling, uitsluiting of voorwaarde, sal die voorbehoudsbepalings van hierdie Verskil in voorwaardesdekking van toepassing wees.
- 2.3 Die versekeraar volg die bepalinge van die geldende klousule van die Onderliggende versekering om te bepaal waarvolgens die versekerde deur hierdie klousule van hierdie afdeling skadeloos gestel word, synde of:
- 2.3.1 ten opsigte van Besering, Skade, Kwaadwilligheid wat plaasvind of Nalatige Advies bedien gedurende die geldigheid van hierdie afdeling (Gebeurtenis-grondslag), of
- 2.3.2 ten opsigte van eise wat teen die versekerde ingestel word gedurende die geldigheid van hierdie afdeling volgende op Besering, Skade, Kwaadwilligheid of Nalatige Advies (Eise Ingestel-grondslag).
- 2.4 Indien die Onderliggende Versekering op 'n eise ingestel-grondslag berus, hanteer die versekeraar enige eis wat uit 'n gebeurtenis of omstandigheid wat in die eerste instansie deur die versekerde aan die versekeraar gerapporteer word gedurende die geldigheid van hierdie afdeling, selfs al bevat die Onderliggende Versekering geen soortgelyke bepaling nie.
- 2.5 Indien 'n eis ingevolge die bepalinge van 'n Onderliggende Versekering op grond van 'n uitsluiting wat verband hou met die versuim van 'n produk om te presteer soos gespesifiseer of gewaarborg of om aan sy bestemde doel te voldoen, afgewys word, en die Onderliggende Versekering is op 'n gebeurtenisgrondslag en die omstandighede van die eis is sodanig dat die versekerde of die versekeraar nie onderling ooreen kan kom wanneer die verlies plaasgevind het nie, hanteer die versekeraar die eis op die grondslag dat die verlies voorgekom het op die stadium toe die eiser die eerste keer die versekerde in kennis gestel het van 'n omstandigheid of gebeurtenis wat daaropvolgend tot 'n skadeloosstelbare eis aanleiding gegee het.
- 2.6 Die verskil in voorwaardes-dekking verleen nie skadeloosstelling indien 'n eis deur die bewoording van die geldende klousule van die Onderliggende Versekering uitgesluit word nie, tensy 'n eis deur die Onderliggende Versekering uitgesluit word:
- 2.6.1 uitsluitlik op grond daarvan dat die Besering of Skade nie toevallig van aard was nie of dat dit nie uit 'n ongeval voortgespruit het nie;
- 2.6.2 uitsluitlik op grond daarvan dat tydelike verlies aan gebruik van eiendom of vermindering in waarde van eiendom nie ingevolge die geldende klousule van die Onderliggende Versekering skade verteenwoordig nie.

3. Bykomende Risiko's-dekking

- 3.1 Bykomende Risiko's-dekking stel die versekerde skadeloos ten opsigte van enige eis wat nie die onderwerp van skadeloosstelling deur enige ander versekeringspolis is nie, wat nie skadeloosstelbaar (hetsy ten volle of gedeeltelik) is deur die oorskotlaagdekking of die verskil in voorwaardes-dekking nie en wat deel vorm van die onderwerp van skadeloosstelling deur die Omskrewe Gebeurtenisse.
- 3.2 Die skadeloosstelling verleen deur die bykomende risiko's-dekking word beperk tot eise wat gedurende die tydperk van hierdie afdeling teen die versekerde ingestel word, of gebeurtenisse of omstandighede waarvan die versekerde gedurende sodanige tydperk die versekeraar in kennis stel en wat daaropvolgend aanleiding gee tot eise wat ingestel word.

- 3.3 Die skadeloosstellingsperk van hierdie afdeling ten opsigte van dekking wat deur die bykomende risikobeskerming verleen word, word beperk tot die totaal van alle eise gedurende die tydperk van hierdie afdeling, of gebeurtenisse of omstandighede waarvan die versekerde gedurende sodanige tydperk die versekeraar in kennis stel en wat daaropvolgend aanleiding gee tot eise wat ingestel word.
- 3.4 Geen skadeloosstelling word deur die bykomende risiko-beskerming verleen nie indien die versekeraar weier om aanspreeklikheid te aanvaar ingevolge die Onderliggende Versekering ten opsigte van 'n eis op die basis dat Besering, Skade, Kwaadwilligheid, Nalatige Advies of gebeurtenis nie plaasgevind het nie of dat die eis nie gedurende die polistydperk ingestel is nie (na gelang van die geval).

UITBREIDINGS

Skadeloosstelling aan ander

Die skadeloosstelling verleen word na die keuse van die versekerde en onderworpe aan die versekeraar se toestemming, welke toestemming nie onredelikerwys weerhou sal word nie, uitgebrei om die volgende in te sluit:

1. direkteure, vennote en werknemers van die versekerde in daardie hoedanigheid of in hulle privaat hoedanigheid wat voortspruit uit enige tydelike indiensneming (wat met die versekerde se toestemming onderneem word) van die versekerde se werknemers;
2. enige persoon of party in die mate wat enige kontrak wat die versekerde aangaan vereis dat sodanige skadeloosstelling verleen word;
3. die persoonlike verteenwoordiger van enige persoon of party wat skadeloos gestel word.

Altyd met dien verstande dat sodanige persone of partye die bepalinge, uitsonderings en voorwaardes van hierdie polis nakom, uitvoer en daaraan onderworpe is.

Kruisaanspreeklikhede

Die versekerde en persone of partye wat deur die Uitbreiding "Skadeloosstelling aan ander" skadeloos gestel word, word afsonderlik en nie gesamentlik skadeloos gestel en enige aanspreeklikheid wat tussen sodanige versekerdes ontstaan sal hanteer word asof afsonderlike polisse aan elk uitgereik is, met dien verstande dat die versekeraar se algehele aanspreeklikheid hoogstens die skadeloosstellingsperk vermeld in die bylae beloop.

SPESIFIEKE UITSONDERINGS

Die versekeraar stel die versekerde nie skadeloos nie ten opsigte van:

1. boetes, strafvoltagekings, straf-, bestraffende of wraaksugtige skadevergoeding;
2. besoedeling wat voortspruit uit:
 - (a) sydeling, besoedeling of kontaminasie altyd met dien verstande dat hierdie uitsondering nie van toepassing is nie waar sodanige sydeling, besoedeling of kontaminasie deur 'n skielike, onbedoelde en onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak is nie;
 - (b) die koste om sydel-, besoedelende of kontaminerende stowwe te verwyder, te neutraliseer of skoon te maak, tensy die sydeling, besoedeling of kontaminasie direk veroorsaak is deur 'n skielike, onbedoelde en onvoorsiene gebeurtenis;

Hierdie uitsondering brei nie die polis uit om enige aanspreeklikheid te dek wat in die afwesigheid van hierdie uitsondering nie ingevolge hierdie polis verseker sou gewees het nie;

3. enige Besering, Skade, Kwaadwilligheid of Nalatige Advies wat plaasvind voor die Terugwerkende Datum wat op die Onderliggende Versekering van toepassing is;
4. aanspreeklikheid wat voortspruit uit enige omstandigheid of gebeurtenis wat aan die versekerde bekend is:
 - (a) wat nie ingevolge Algemene Voorwaarde 6 aan die versekeraar gerapporteer word nie en/of
 - (b) wat die intreedatum van hierdie afdeling voorafgaan;
5. aanspreeklikheid wat voortspruit uit enige moedswillige of doelbewuste versuim van die versekerde of die versekerde se bestuur om die nodige voorsorgmaatreëls te tref om Besering, Skade, Kwaadwilligheid of Nalatige Advies te voorkom;
6. enige boete opgelê of strafvoltrekking opgeloop as gevolg van die pleging van 'n kriminele oortreding;
7. enige voordele waarvoor die versekerde ingevolge enige toepaslike werknemersvergoeding, werkloosheidsvergoeding of ongeskiktheidsvoordelewetgewing en/of soortgelyke wetgewing of skema aanspreeklik is;
8. soveel van enige vergoeding of eis as wat binne die omvang van enige verpligte motorvoertuigversekeringwetgewing val. Hierdie uitsondering sal geld ongeag of versekering ingevolge sodanige wetgewing van krag is of uitgeneem is al dan nie;
9. alle kostes om enige Produk of gedeelte daarvan te herstel, te vervang, te vernuwe of te modifiseer en/of die verlies aan gebruik van enige Produk of enige gedeelte daarvan;
10. voortspruitende uit die onttrekking van enige Produk of enige gedeelte daarvan;
11. voortspruitende uit prestasiegaransies of waarborge, of klousules wat vooraf vasgestelde boetes of strafvoltrekkings spesifiseer, behalwe in soverre dit bewys kan word dat sodanige aanspreeklikheid in die afwesigheid van enige kontraktuele bepaling sou ontstaan het;
12. enige aanspreeklikheid vir persoonlike Besering veroorsaak deur of waartoe bygedra is deur langdurige blootstelling aan stowwe, faktore of omstandighede uniek tot enige spesifieke diens of beroep;
13. enige aanspreeklikheid vir motor balans van derdeparty aanspreeklikheid tensy sodanige aanspreeklikheid in oorskot van die Onderliggende Versekering is en daardeur skadeloos gestel word;
14. enige aanspreeklikheid voortspruitende uit die vervoer van passasiers vir huur of vergoeding of die vervoer van reisgeld-betalende passasiers;
15. aanspreeklikheid vir verlies van of skade, insluitende nadelige skade en enige nagevolge daarvan, aan enige elektroniese data;
16. aanspreeklikheid vir enige onbillike arbeidspraktyk met inbegrip van maar nie beperk nie tot onregmatige afdanking binne die strekking van die Wet op Arbeidsverhoudinge Nr. 66 van 1995 soos gewysig, of enige Wet wat as vervanging gepromulgeer word;
17. Besering of Skade wat plaasvind in die Verenigde State van Amerika of Kanada veroorsaak deur of deur middel van of in verband met enige goedere of produkte verkoop of verskaf deur of na die bestelling van die versekerde, indien sodanige goedere of produkte, na die wete van die versekerde, na die Verenigde State of Kanada uitgevoer is deur of namens die versekerde of indien sodanige verkoop of herverkoop redelikerwys deur die versekerde verwag kon gewees het;
18. enige aanspreeklikheid indien die vervoer van gevaarlike stowwe nie voldoen het aan artikel VIII van die Padverkeerswet (Nr. 93 van 1996);

19. aanspreeklikheid wat voortspruit uit enige moedswillige of doelbewuste handeling van die versekerde, enige werknemer van die versekerde of enige persoon waarvoor die versekerde middellik aanspreeklik sou wees;
20. Bykomende spesifieke uitsonderings (slegs van toepassing op 2. Verskil in voorwaardes-beskerming en 3. Bykomende Risiko-beskerming)
Die Verskil in voorwaardes-beskerming en die Bykomende Risiko-beskerming dek nie aanspreeklikheid nie vir of wat voortspruit uit:
 - 20.1 die eienaarskap, huurkoop, aankoop of verhuring van enige lugvaar tuig, watervaartuig of sweefboot (behalwe watervaartuig waarvan die lengte nie 15,25 meter oorskry nie en alleenlik terwyl op binnelandse water) deur of namens die versekerde.
 - 20.2 die herstel, instandhouding, brandstofintapping of brandstofuittapping van enige lugvaartuig, watervaartuig of sweefboot wat deur of namens die versekerde teen vergoeding onderneem word.
Uitsonderings 20.1 en 20.2 is nie van toepassing nie op aanspreeklikheid vir sterfte, besering, siekte of kwaal van die werknemers van die versekerde wat in die loop van sodanige werkneming ontstaan.
 - 20.3 handelinge, foute of weglatings van die direkteure of beamptes van die versekerde terwyl in sodanige hoedanigheid opgetree word, of in die voorsiening van professionele dienste deur die versekerde, wat die verstrekking van advies, enige handeling geneem of werk onderneem deur die versekerde in die loop van hulle onderneming in enige hoedanigheid wat spesiale vaardigheid of kennis vereis, of om enige verpligtinge op grond daarvan te onthef insluit. Hierdie uitsluiting is nie van toepassing op Nalatige Advies nie;
 - 20.4 sypeling, besoedeling of kontaminasie synde die natuurlike gevolg van die bedryf of bestaan van die Besigheid;
 - 20.5 skade aan eiendom in die besit, huur, of onder bruikhuur of op leen aan die versekerde of andersins onder die sorg, beheer of kontrole van die versekerde buiten persele (of die inhoud daarvan) wat tydelik deur die versekerde okkupeer word vir die doel van werk daarin, of ander eiendom tydelik in die versekerde se besit vir werk daaraan (maar geen skadeloosstelling word verleen ten opsigte van skade aan die eiendom waaraan die versekerde werk en wat uit sodanige werk voorspruit nie.)

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Enige dispuut tussen die versekerde en die versekeraars in verband met of wat voortspruit uit hierdie afdelingsal uitsluitlik ooreenkomstig die Wette van die Republiek van Suid-Afrika geskik word en uitsluitlik in 'n bevoegde hof van die Hooggeregshof van die Republiek van Suid-Afrika.
Die versekerde onderneem om nie regsaksie teen die versekeraars te onderneem of 'n geding teen die Versekeraars aanhangig te maak in die Hof van enige land buiten die Republiek van Suid-Afrika nie.
2. In die geval van bankrotskap, insolvensie of sekwestrasie van die boedel van die versekerde, hetsy vrywillig al dan nie, of by die oornome van die versekerde se besigheid deur enige beampte van die Hof, Trustee of Likwidateur, wat vir hierdie doel optree of daarvoor aangestel is, word hierdie afdeling beëindig sonder dat die versekeraars kennis van sodanige beëindiging moet gee.
3. Dit is 'n voorwaarde van die skadeloosstelling wat hierdie Polis verleen dat die Onderliggende Versekering vir die volle versekeringstydperk van krag bly en dat die skadeloosstellingsperke van die Onderliggende Versekering nie minder as die onderstaande sal wees nie:

(a) die afdeling Gemeenregtelike Aanspreeklikheid:	R1,000,000
(b) die afdeling Werkgewersaanspreeklikheid:	R1,000,000

- (c) enige aanspreeklikheidsuitbreiding tot enige afdeling van hierdie polis wat dekking vir eiendom verleen, insluitende die afdelings Geboue Omvattend, Huiseienaars en Huisbewoners: R1,000,000
- (d) Motor derdeparty-aanspreeklikheid: R2,500,000

Indien die skadeloosstellingsperk ingevolge die Onderliggende Versekering ten tyde van die datum van verlies minder is as die perke hierbo aangedui, word die versekerde geag as synde sy eie versekeraar vir die verskil te wees.

4. Indien daar, ten tyde van 'n gebeurtenis wat tot 'n eis ingevolge hierdie afdeling aanleiding gee, ook skadeloosstelling verleen word deur enige ander versekering, behalwe 'n polis wat spesifiek bedoel is om skadeloosstelling in oorskot bo hierdie polis te verleen, dra die versekering wat deur hierdie afdeling verleen word nie saam met sodanige versekering by nie. Die bepalinge van hierdie voorwaarde geld nieteenstaande die feit dat voormelde polis vernietigbaar is of dat die versekeraar daarop geregtig is om skadeloosstelling nietig te verklaar ten opsigte van 'n voorval wat tot 'n eis ingevolge sodanige ander polis aanleiding gegee het.